

“PAŞA BANK” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

(vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi: 1700767721)

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq 18.06.2007-ci il tarixində təsis edilmişdir.

Hər birinin nominal dəyəri 20 (iyirmi) manat olan 932,926 (doqquz yüz otuz iki min doqquz yüz iyirmi altı) ədəd, emissiyanın məcmu nominal dəyəri 18,658,520 (on səkkiz milyon altı yüz əlli səkkiz min beş yüz iyirmi) adi, adlı sənədsiz səhmlərin

EMİSSIYA PROSPEKTİ

Bakı-2026

Mündəricat

Bəyanat	4
Xəbərdarlıqlar	6
Emitent haqqında məlumat	8
Səhmlər haqqında məlumat	21
Risk faktorlarının icmalı	24
Təklif	25
Səhmlərin emitenti barədə tələb olunan məlumatlar	32
Seçilmiş maliyyə məlumatları	32
Emitent haqqında məlumat	36
Sahə İcmalı	39
Risk faktorları	66
Rəqabət mövqeyi	71
Tənzimləyici mühit	72
Emitentin səhmdarlıq strukturu	81
Maliyyə və əməliyyat nəticələrinin icmalı	87
Risqlərin idarə olunması	102
Emitentin kapital resursları və maliyyələşdirmə strukturu	117
Təsisçilər, idarəetmə və nəzarət orqanları	122
Korporativ idarəetmə	126
Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	131
Emitent haqqında əlavə məlumat	137
Səhmlər barədə tələb olunan məlumat	141
Təklif olunan səhmlər	143
Dividend siyasəti	144
Təklifin şərtləri	146
Ticarətə buraxılma və tənzimləmə	150
Emissiya xərcləri	152
Payın azalması	152

Bəyanat

Bu emissiya prospektində təqdim olunan məlumatlar düzgün və həqiqi faktlara əsaslanır, heç bir mühüm hal gizlədilməmişdir və bu məqsədlə bütün zəruri tədbirlər görülmüşdür.

Aşağıda imza edən məsul şəxslər:

1. Bu emissiya prospektinin hazırlanmasından əvvəl Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin 27 yanvar 2016-cı il tarixli, 05 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Emissiya prospekti və informasiya memorandumuna dair tələblər haqqında Qaydaları" ilə tanış olduğumuzu təsdiq edirik.

2. "PAŞA BANK" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin hər birinin nominal dəyəri 20 (iyirmi) manat olan, ümumi həcmi 932,926 (doqquz yüz otuz iki min doqquz yüz iyirmi altı) ədəd adi, adlı, sənədsiz səhmlərə dair emissiya prospektinə daxil edilən bütün məlumatlar həqiqi faktlara əsaslanır, heç bir fakt gizlədilməmişdir və bunun üçün bütün lazımi tədbirlər görülmüşdür.

İdarə Heyətinin sədri

Cavid Quliyev

Tarix: 05.03.2026

İdarə Heyətinin üzvü, Baş Maliyyə İnzibatçısı

Murad Süleymanov

Tarix: 05.03.2026

Xülasə

Xəbərdarlıq

- 1.1. Bu sənəd emissiya prospektinin giriş hissəsini təşkil edir.
- 1.2. Qiymətli kağızlara investisiya etmək barədə hər hansı bir qərar investor tərəfindən emissiya prospekti tam şəkildə oxunduqdan sonra həyata keçirilməlidir.
- 1.3. Emissiya prospektində olan məlumatların yanlış, qeyri-dəqiq, ziddiyyətli olduğu və ya qiymətli kağızlara investisiya edib-etməmək barədə qərar verən investitorlara kömək etmək məqsədilə əsas informasiyanın verilmədiyi zaman emissiya prospektini hazırlayan şəxslər mülki məsuliyyət daşıyırlar.
- 1.4. İntestorlar emissiya prospektinin bütöv mətnini, xüsusilə də adi səhmlərə investisiya qoyuluşu ilə bağlı nəzərə alınmalı müəyyən amillərin müzakirə olunduğu "Risk faktorları" adlı bölməni diqqətlə oxumalıdırlar. Potensial investitorlar bilməlidirlər ki, Banka investisiya qoyuluşu müəyyən risklərlə bağlıdır və bu emissiya prospektində təsvir olunan risklərdən hər hansı biri baş verdiyi halda, investitorların investisiyası əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsirə məruz qala bilər.

Bütün potensial investitorlara aşağıdakılar tövsiyə olunur:

- Səhmlərin, səhmlərə investisiya qoyuluşunun üstünlüklərini və risklərini, eləcə də bu emissiya prospektində və ona edilə biləcək dəyişikliklərdə təqdim olunmuş məlumatları düzgün qiymətləndirmək üçün kifayət qədər bilik və təcrübəyə malik olması;
- Səhmlərə investisiyanın məqsəduyğunluğunu və belə investisiyanın onların ümumi investisiya portfelinə, o cümlədən konkret maliyyə vəziyyətinə təsirini qiymətləndirmək üçün müvafiq analitik alətlərə çıxışa və onları istifadə etmək bacarığına malik olması;
- Səhmlərə investisiya ilə bağlı bütün riskləri, o cümlədən əsas məbləğ və gəlir ödənişlərinin valyutasının (Azərbaycan manatı) potensial investitorun investisiyaları cəlb etdiyi və ya həyata keçirdiyi valyutadan fərqli olduğu hallarda yarana biləcək riskləri qarşılamaq üçün kifayət qədər maliyyə resurslarına və likvidliyə malik olmalıdırlar;
- Səhmlərin təklifinin şərtlərini tam başa düşmək və müvafiq maliyyə bazarının xüsusiyyətləri ilə tanış olmaq imkanına malik olması;
- İqtisadi göstəricilər, faiz dərəcələri və investisiyaya təsir göstərə biləcək digər amillərlə bağlı mümkün inkişaf ssenarilərini və bununla əlaqədar riskləri qiymətləndirmək qabiliyyətinə (müstəqil şəkildə və ya maliyyə məsləhətçisinin köməyi ilə) malik olması.

1.5. Bu qeyd yalnız xəbərdarlıq məqsədi daşıyır və Emitentin məsuliyyətinin məhdudlaşdırılması kimi şərh edilə bilməz.

1.6. Səhmlərə investisiya qoyuluşu əhəmiyyətli risk səviyyəsi ilə bağlıdır. Səhmləri əldə edən hər bir investor investisiya ilə bağlı iqtisadi riskləri daşımağa hazır olmalı və nəzərə almalıdır ki, qoyulmuş məbləğin geri qaytarılması və/və ya dividendlərin ödənilməsi Emitentin ödəmə qabiliyyətindən asılıdır. Bundan əlavə, investor qoyduğu vəsaitin tamamını və ya bir hissəsini itirə bilər.

1.7. İntestorlar bu emissiya prospektində yer alan heç bir məlumatı hüquqi, biznes və ya vergi məsləhəti kimi qəbul etməməlidirlər. Hər bir investor investisiya qərarını qəbul etməzdən əvvəl, həmçinin qüvvədə olan qanunvericiliyə və investisiya fəaliyyəti ilə bağlı digər normativ aktlara əsasən qiymətli kağızları əldə etməsinin hüquqi cəhətdən mümkün olub-olmadığını müəyyən etmək məqsədilə zərurət yarandıqda öz müstəqil məsləhətçilərinə müraciət etməlidir.

1.8. Emissiya prospekti və onda təqdim olunmuş məlumatlar şəraitin dəyişməsi halında müvafiq dəyişiklik və əlavələrin edilməsi üçün əsas ola bilər və bu dəyişikliklər yekun emissiya prospektində əks etdiriləcəkdir (məsələn, əhəmiyyətli texniki uyğunsuzluqların aradan qaldırılması, emissiyanın həcmindən dəqiqləşdirilməsi, dividendlərin bölüşdürülməsi və s.). Emitent belə dəyişiklik və əlavələr barədə investitorları qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada məlumatlandıracaqdır.

Gələcəyə yönəlmiş bəyanatlara dair xəbərdarlıq

Bu emissiya prospektində yer alan bəyanatların bir hissəsi gələcəyə yönəlmiş bəyanatlar hesab olunur və ya belə qəbul edilə bilər. Emissiya prospektində tarixi faktlara dair bəyanatlar istisna olmaqla, digər bütün bəyanatlar gələcəyə yönəlmiş bəyanatlardır. Bu cür bəyanatlar “inanır”, “gözləyir”, “ola bilər”, “olacaq”, “edə bilər”, “etməlidir”, “risk”, “niyyət edir”, “qiymətləndirir”, “məqsəd qoyur”, “planlaşdırır”, “proqnozlaşdırır”, “davam etdirir”, “fərz edir”, “mövqə qoyur”, “gözləyir” kimi ifadələrdən və ya onların inkar formalarından, yaxud oxşar məna kəsb edən terminologiyadan istifadə olunması ilə müəyyən edilə bilər.

Bu bəyanatlar emissiya prospektinin müxtəlif bölmələrində yer alır, məlum və naməlum risklər və qeyri-müəyyənliklərlə bağlıdır, onların bir çoxu Emitentin nəzarətindən kənarıdır və hamısı rəhbərliyin və ya Emitentin niyyətlərinə, inanclarına və cari gözləntilərinə əsaslanır. Bu gözləntilər xüsusilə Bankın əməliyyat nəticələrinə, maliyyə vəziyyətinə, perspektivlərinə, inkişafına, strategiyalarına, dividend siyasətinə, fəaliyyət göstərdiyi sahəyə və ümumi iqtisadi şəraitə aiddir. Xüsusilə, Emitentin strategiyasına və digər gələcək hadisələrə və ya perspektivlərə dair bəyanatlar gələcəyə yönəlmiş bəyanatlardır.

Bu emissiya prospektində yer alan gələcəyə yönəlmiş bəyanatlar və tarixi faktlara aid olmayan digər bəyanatlar proqnoz xarakteri daşıyır. Belə gələcək nəticələrin əldə olunacağına dair hər hansı təminat verilmir; faktiki hadisələr və nəticələr “PAŞA Bank” ASC-nin üzlaşdığı risklər və qeyri-müəyyənliklər səbəbindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Bu risklər və qeyri-müəyyənliklər gələcəyə yönəlmiş bəyanatlarda göstərilən, ifadə edilən və ya nəzərdə tutulan nəticələrdən faktiki nəticələrin mühüm dərəcədə fərqlənməsinə səbəb ola bilər.

Emissiya prospektində yer alan bu cür yalnız gələcəyə yönəlmiş bəyanatlar emissiya prospektinin təsdiqləndiyi tarixdən etibarən qüvvədədir. Qüvvədə olan qanunvericiliklə, hesabatlı banklara tətbiq olunan davamlı açıqlama tələbləri ilə və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən vaxtaşırı qəbul edilən digər normativ aktlarla tələb olunmadığı hallarda, rəhbərlik emissiya prospektində yer alan bu bəyanatları gözləntilərdə, hadisələrdə, şəraitdə və ya digər amillərdə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək məqsədilə yeniləmək və ya düzəliş etmək öhdəliyi daşmadığını açıq şəkildə bəyan edir.

Eyni qaydada, “PAŞA Bank” ASC də yeni məlumatların əldə olunması, sonrakı hadisələrin baş verməsi və ya digər səbəblərlə bağlı olaraq gələcəyə yönəlmiş hər hansı bəyanatı ictimai şəkildə yeniləmək və ya dəyişdirmək öhdəliyi götürmür, bu yalnız banklara tətbiq olunan davamlı açıqlama tələbləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən vaxtaşırı qəbul edilən digər normativ aktlarla tələb edildiyi hallar istisna olmaqla mümkündür.

Yuxarıda qeyd olunan risklər, qeyri-müəyyənliklər və fərziyyələr nəzərə alındıqda, emissiya prospektində müzakirə olunan gələcək hadisələr baş verməyə bilər. Bu bölmədə gələcəyə yönəlmiş bəyanatlarla bağlı qeyd olunan müddəalar emissiya prospektində dövriyyə kapitalının yetərli olması barədə verilmiş bəyanatların məhdudlaşdırılması məqsədi daşıyır.

2. Emitent haqqında məlumat

2.1. Emitentin tam adı

“PAŞA Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra müvafiq olaraq “Emitent”, “Bank” və ya “Şirkət” adlandırılacaq)

2.2. Emitentin olduğu yer və təşkilati-hüquqi forması, emitentin qeydiyyatda olduğu ölkə

“PAŞA Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən verilmiş və aşağıda göstərilən lisenziya əsasında həyata keçirir.

Emitentin beynəlxalq identifikasiya kodu: Emitentə 529900C4ED1UQX2LSR90 beynəlxalq identifikasiya kodu (Hüquqi Şəxsin İdentifikatoru – LEI) verilmişdir. Bu kod hüquqi şəxslərə ISO 17442 beynəlxalq standartına uyğun olaraq təyin edilir və maliyyə bazarlarında əməliyyatlar və hesabatlılıq məqsədləri üçün unikal identifikator kimi istifadə olunur.

Təşkilati-hüquqi forması: Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Qeydiyyatda alındığı yer: Azərbaycan Respublikası

Qeydiyyat nömrəsi: Emitent Azərbaycan Respublikasında 18 iyun 2007-ci il tarixində 1107-A3-455 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN): 1700767721.

Lisenziya: 28 noyabr 2007-ci il tarixində, 250 sayılı Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı (hazırda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı) tərəfindən verilən lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

Ünvan: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Yusif Məmmədliyev küçəsi 13

E-mail: office@pashabank.az

Əlaqə nömrəsi: +994 12 496 51 00

İnternet sahifə: www.pashabank.az

2.3. Emitentin rəqabət apardığı əsas bazarların təsviri və cari il üzrə fəaliyyət kateqoriyası və coğrafi amilləri nəzərə alaraq ümumi gəlirlərin tədqiqi

Emitent fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir, həmçinin Emitentin pay sahibi olduğu şirkətlər vasitəsilə Türkiyə Respublikasında və Gürcüstanda təmsil olunur. Emitentin pay sahibi olduğu bankların Türkiyə və Gürcüstanda mövcudluğu “PAŞA Bank” ASC-yə xarici bazarlara çevik çıxış, habelə beynəlxalq bazar təcrübəsindən faydalanmaq imkanı yaradır.

Emitentin əsas fəaliyyət istiqaməti bank fəaliyyətidir. Emitent fiziki və hüquqi şəxslərdən milli və xarici valyutada depozitlər və digər qaytarılan vəsaitlər cəlb edir, öz adından kreditlər verir, habelə müştərilərin tapşırığı ilə pul köçürmələri və hesablaşma-kassa əməliyyatlarını həyata keçirir. Bundan əlavə, Emitent Nizamnaməsi, bank lisenziyası və qüvvədə olan qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növlərini icra edir.

“PAŞA Bank” ASC-nin müştəri bazası korporativ, fiziki şəxs və kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərindən ibarət şaxələndirilmiş struktura malikdir və bu, Bankın bank məhsul və xidmətlərinin kompleks təminatçısı kimi strateji mövqeyini əks etdirir.

Korporativ müştərilər: Bank Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas sahələrində – ticarət və xidmətlər, nəqliyyat, telekommunikasiya və energetika kimi sektorlar üzrə fəaliyyət göstərən iri yerli və beynəlxalq şirkətlər də daxil olmaqla geniş korporativ müştəri segmentinə xidmət göstərir. Korporativ segment Bankın fəaliyyətinin əsas dayaqlarından biridir və korporativ kreditləşmə, ticarətin maliyyələşdirilməsi, xəzinədarlıq və məsləhət xidmətləri üzrə fərdiləşdirilmiş həllərlə dəstəklənir.

Kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri olan müştərilər (bundan sonra - KOS): Bank kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə və fərdi sahibkarlara onların əməliyyat ehtiyaclarını və inkişaf planlarını dəstəkləyən biznes bankçılığı məhsulları təqdim edir. Bu məhsullara dövriyyə kapitalının maliyyələşdirilməsi, əsas vəsaitlərin maliyyələşdirilməsi, kredit xətləri və KOS-ların xüsusiyyətlərinə

uyğunlaşdırılmış digər maliyyə xidmətləri daxildir.

Fiziki şəxs müştərilər: Bank fərdi müştərilər üçün, xüsusilə özəl bankçılıq və korporativ / KOS müştərilərin əməkdaşları üçün depozit hesabları, istehlak kreditləri, ipoteka kreditləri və kart xidmətlərini əhatə edən geniş pərakəndə bank məhsulları təklif edir. Bu xidmətlər rəqəmsal kanallar və filial şəbəkəsi vasitəsilə təqdim olunur və maliyyə inklüzivliyinin genişləndirilməsi, eləcə də müştəri məmnunluğunun artırılması məqsədi daşıyır.

Bu müştəri segmentləri birlikdə "PAŞA Bank" ASC-nin gəlir mənbələrinin şaxələndirilməsini təmin edir və Bankın Azərbaycanı aparıcı maliyyə institutlarından biri kimi mövqeyini möhkəmləndirir. "PAŞA Bank" ASC korporativ, KOS və fiziki şəxs müştərilərinə geniş kredit və depozit məhsulları təqdim edir.

Kreditlər: Kredit məhsullarına korporativ kreditlər, kredit xətləri, təchizat zəncirinin maliyyələşdirilməsi alətləri (məsələn, faktoring və ticarətin maliyyələşdirilməsi), rəqəmsal və ənənəvi kanallar vasitəsilə təqdim olunan biznes kreditləri, eləcə də fiziki şəxslər üçün istehlak və ipoteka kreditləri daxildir. Bankın kredit portfeli sektorlar üzrə şaxələndirilmişdir:

AZN (min manatla)	31 Dekabr 2022 (Audit edilmiş)	31 Dekabr 2023* (Audit edilmiş)	31 Dekabr 2024 (Audit edilmiş)	30 İyun 2025 (Audit edilməmiş)
Fiziki şəxslər	502,832	391,186	429,708	472,430
Nəqliyyat və telekommunikasiya	240,921	332,953	399,633	423,759
Energetika	136,381	114,859	355,162	345,263
Ticarət və xidmətlər	1,423,440	1,499,756	1,683,652	1,597,452
İstehsal	375,705	268,503	268,828	279,400
Tikinti	243,702	183,862	182,494	174,676
Kənd təsərrüfatı və qida emalı	159,658	154,217	155,394	146,545
Bank olmayan kredit təşkilatları	192,212	148,489	136,159	143,464
Digər**	113,208	87,219	79,795	79,591
Cəmi kreditlər (ümumi məbləğdə)	3,388,059	3,181,044	3,690,825	3,662,580

* 2023-cü ildə ümumi kredit portfelinin azalması əsasən Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin yalnız 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilməsi ilə bağlıdır.

** "Digər" sektoruna aşağıdakılar daxildir: mədənçıxarma, daşınmaz əmlakın idarə edilməsi, turizm, icarə xidmətləri və digər fəaliyyət sahələri.

Depozitlər: Bütün müştəri segmentləri üzrə depozit məhsullarına milli və xarici valyutada tələbli depozitlər və müddətli depozitlər daxildir. Cari hesab qalıqları üzrə faizlər minimum qalıq tələbləri nəzərə alınmaqla gündəlik hesablanaraq müştərilərə likvidlik və yığım baxımından çevik həllər təqdim edə bilər. Müddətli depozit müqavilədə nəzərdə tutulmuş müddət başa çatdıqdan sonra depozit məbləğinin qaytarılmasını nəzərdə tutur. Tələbli depozit isə müştərinin tələbi əsasında depozit məbləğinin istənilən vaxt qaytarılmasını təmin edir.

AZN (min manatla)	31 dekabr 2022 (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023* (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024 (Audit edilmiş)	30 İyun 2025 (Audit edilməmiş)
Tələbli depozitlər	5,481,292	5,258,474	4,183,212	4,364,795
Müddətli depozitlər	1,771,363	1,917,978	2,616,510	2,677,271
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	7,252,655	7,176,452	6,799,722	7,042,066

* 2023-cü ildə müştərilər qarşısında öhdəliklərin azalması əsasən Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin yalnız 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilməsi ilə bağlıdır.

Ümumi gəlirlər

6 ay 2025-ci ildə ümumi faiz gəlirləri 273,9 milyon AZN təşkil etmiş və 6 ay 2024-cü illə müqayisədə 8,3% artmışdır (2024-cü il üzrə: 502,3 milyon AZN; 2023-cü il üzrə: 527,5 milyon AZN; 2022-ci il üzrə: 380,4 milyon AZN). Faiz gəlirlərinin əsas hissəsini müştərilərə verilmiş kreditlər təşkil edir (6 ay 2025-ci ildə 60% pay), bundan sonra investisiya qiymətli kağızları və pul vəsaitləri üzrə gəlirlər gəlir. Bu struktur Bankın Azərbaycanda kredit fəaliyyətinin güclü mövqeyini göstərir və bu fəaliyyət xəzinədarlıq əməliyyatları, habelə məhdud həcmdə sərhədlərarası fəaliyyətlər tərəfindən dəstəklənir.

AZN (min manatla)	2022 (Audit edilmiş)	2023 (Audit edilmiş)	2024* (Audit edilmiş)	30 iyun 2024 (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025 (Audit edilməmiş)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	280,819	300,605	292,237	140,536	165,627
İnvestisiya qiymətli kağızları	75,293	132,235	127,816	70,132	53,074
Pul və pul ekvivalentləri	13,124	78,298	62,389	34,425	46,087
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	11,202	16,371	19,836	7,904	9,097
Effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	380,438	527,509	502,278	252,997	273,885

* "PAŞA Bank" ASC və onun törəmə müəssisəsi (birlikdə – "Qrup") bu maliyyə hesabatlarında konsolidasiya edilmişdir. PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin nəticələri Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilmişdir.

Fəaliyyət mühiti

"PAŞA Bank" ASC fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir və Bankın gəlirlərinin böyük hissəsi məhz bu bazarın payına düşür (faiz gəlirlərinin təxminən 94%-i "PAŞA Bank" ASC Azərbaycan tərəfindən formalaşdırılır). Açıqlanan dövrlər ərzində Bankın fəaliyyət göstərdiyi digər ölkələr Gürcüstan ("PAŞA Bank Georgia" ASC) və Türkiyə ("PAŞA Yatırım Bankası" A.Ş.) olmuşdur.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri (AZN, min manatla)

	2022 (Audit edilmiş)	2023 (Audit edilmiş)	2024* (Audit edilmiş)	30 iyun 2024 (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025 (Audit edilməmiş)
"PAŞA Bank" ASC	312,227	447,771	472,259	237,583	258,086
"PAŞA Bank Georgia" ASC	24,888	28,048	30,280	15,675	15,799
"PAŞA Yatırım Bankası" A.Ş.	47,201	59,958	-	-	-

* "PAŞA Yatırım Bankası" A.Ş.-nin nəticələri Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq yalnız 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası

2024-cü ilin sonu və 2025-ci ilin sentyabr ayınadək Azərbaycan iqtisadiyyatı neft və qaz qiymətlərində müşahidə olunan dəyişkənlik fonunda yaranan çağırış və imkanları uğurla idarə etməyə davam etmişdir. Azərbaycan hökuməti iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və neft-qaz sektorundan asılılığın azaldılması məqsədilə mühüm iqtisadi və sosial islahatların həyata keçirilməsinə sadiqliyini qorumuşdur.

Ümumilikdə, 2025-ci ildə iqtisadiyyat 1,4% artmış, neft hasilatı 1,6% azalmış, qeyri-neft sektoru isə 2,7% genişlənməmişdir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 71 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir. 2025-ci ilin sonuna bu ehtiyatlar 85 milyard ABŞ dollarına yüksəlmişdir. Bu göstəricilər Azərbaycanın manatının sabitliyinə töhfə vermiş və iqtisadi dayanıqlığı dəstəkləmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının məlumatına əsasən, 2024 və 2025-ci illər üzrə illik inflyasiya müvafiq olaraq 4,9% və 5,2% olmuş və bu göstəricilər illik $4\pm 2\%$ hədəf diapazonu daxilində qalmışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı monetar şəraitin idarə olunması və manatın sabitliyinin qorunması istiqamətində tədbirləri davam etdirmişdir. Qlobal inflyasiya meyilləri nəzərə alınaraq siyasət faiz dərəcəsi tənzimlənmiş, yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 7,25%, 2025-ci ilin sonuna isə 6,75% təşkil etmişdir (31 dekabr 2023: 8%).

2024-cü ilin iyul ayında beynəlxalq reyting agentliyi Fitch Ratings Azərbaycan Respublikasının uzunmüddətli xarici valyutada Emitent Defolt Reytingini ("IDR") "BB+" səviyyəsindən "BBB-" səviyyəsinə yüksəltmişdir. Daha sonra agentlik 13 iyun 2025-ci il tarixində sözügedən reytingi "Sabit" proqnozla təsdiq etmişdir.

2025-ci ilin iyul ayında Moody's Azərbaycan Respublikasının uzunmüddətli emitent və xarici valyutada kredit reytingini "Baa3" səviyyəsinə yüksəltmiş və reyting üzrə proqnozu "Müsbət" olaraq müəyyən etmişdir. Bu səviyyə Moody's təsnifatına əsasən investisiya dərəcəli reyting hesab olunur. Bu reytinglər Azərbaycanın fiskal və xarici mövqelərinin yaxşılaşmasını, ehtiyatlı iqtisadi siyasətləri, regional inkişaf və tranzit marşrutları üzərində strateji yerləşmə nəticəsində nəqliyyat-logistika sektorunda artımı və iqtisadi şaxələndirməni əks etdirir. Güclü suveren balans, aşağı dövlət borcu və makroiqtisadi sabitlik də müsbət kredit perspektivini dəstəkləyir.

Bankın rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən dəyişiklikləri davamlı şəkildə izləyir və Bankın fəaliyyətinin davamlılığını və ödəmə qabiliyyətini qorumaq məqsədilə zəruri hesab etdiyi qabaqlayıcı tədbirlər görür. Bank mövcud likvidlik mövqeyini dayanıqlı fəaliyyət üçün kifayət hesab edir və likvidlik vəziyyətini gündəlik əsasda monitorinq edir.

Gürcüstan Respublikası

Son illərdə Gürcüstan Hökuməti ölkənin investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirmiş, xüsusilə bank, məhkəmə, vergi və tənzimləmə sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş islahatlar aparmışdır. Biznes mühitinin ümumi yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş mövcud meylin davam edəcəyi gözlənilir. Gürcüstan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi əsasən bu islahatların effektivliyindən, eləcə də Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərdən asılıdır. Bununla belə, Gürcüstan iqtisadiyyatı qlobal bazarlarda tənəzzül və iqtisadi yavaşlamalara həssasdır.

Gürcüstanın Milli Statistika Xidmətinin ilkin hesablamalarına əsasən, 2024-cü ilin dekabr ayına ÜDM artımı 7,5% olmuş, ilk on bir ay üzrə orta artım 9,4% təşkil etmişdir. Artımın əsas mənbələri peşə, elmi və texniki fəaliyyətlər, informasiya və rabitə, nəqliyyat və anbarlama sahələri olmuşdur. İstehsal sektorunda isə azalma müşahidə edilmişdir. BVF missiyasının ilkin nəticələrinə əsasən, 2024-cü il üçün real ÜDM artımı 5,7% səviyyəsində proqnozlaşdırılmışdır.

2025-ci ilin iyun ayında real ÜDM 7,1% artmış, ilin ilk yarısı üzrə orta artım tempi 6,3% olmuşdur. Artım əsasən maliyyə və sığorta fəaliyyəti, tikinti, informasiya və rabitə, nəqliyyat və anbarlama, eləcə də peşəkar və texniki xidmətlər hesabına təmin edilmişdir. İstehsal və bəzi ticarət sahələrində isə azalma qeydə alınmışdır. BVF-nin son proqnozlarına görə, Gürcüstan üzrə illik real ÜDM artımının təxminən 5,5% olacağı gözlənilir.

Gürcüstanda inflyasiya 3% hədəfindən aşağı səviyyədə qalır. Hədəfə yaxın inflyasiya səviyyəsi əsasən Gürcüstan Milli Bankının həyata

keçirdiyi monetar siyasət nəticəsində təmin olunmuşdur. Milli Bankın yenilənmiş proqnozuna əsasən, digər şərtlər dəyişməz qalarsa, orta müddətli dövrdə qiymət səviyyəsinin artımı 3% hədəfinə yaxın saxlanılacaqdır.

Rəhbərlik Gürcüstan Milli Bankının bank sektorunun dayanıqlığını gücləndirməyə yönəlmiş tədbirləri ilə dəstəklənən güclü likvidlik mövqeyini qoruyur. Bank vaxtında restrukturizasiya tədbirləri, Ana Bankın davamlı dəstəyi və effektiv borc yığıcı prosedurları vasitəsilə problemlə kreditlərin səviyyəsini məqbul həddə endirmək istiqamətində fəal iş aparır. Bank mikro- və makroiqtisadi şəraitdə baş verən dəyişikliklərin fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsirini davamlı olaraq qiymətləndirir

Türkiyə Respublikası

Türkiyə Respublikasında son illərdə makroiqtisadi sabitliyin bərpası və maliyyə sisteminin dayanıqlığının gücləndirilməsi məqsədilə fiskal və monetar siyasətdə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilmişdir. Mərkəzi Bankın sərtləşdirici monetar siyasəti və tənzimləyici addımlar nəticəsində iqtisadi balansın bərpasına yönəlmiş proses davam edir. Bununla yanaşı, iqtisadi göstəricilər qlobal maliyyə şərtləri, kapital axınları və regional geosiyasi risklərdən asılı olaraq dəyişkən qalır.

Rəsmi statistik məlumatlara əsasən, 2024-cü ildə Türkiyədə real ÜDM artımı təxminən 4,5–5,0% intervalında olmuşdur. Artım əsasən xidmət sektoru, daxili istehlak və investisiya xərcləri hesabına təmin edilmişdir. Beynəlxalq maliyyə institutlarının proqnozlarına görə, 2025-ci ildə iqtisadi artımın təxminən 3,0–3,5% səviyyəsində davam edəcəyi gözlənilir.

2024-cü ilin sonuna illik inflyasiya 60%-dən yuxarı səviyyədə formalaşmış, lakin Mərkəzi Bank tərəfindən uçot dərəcəsinin mərhələli artırılması və monetar şərtlərin sərtləşdirilməsi nəticəsində 2025-ci ildə inflyasiyanın azalma trayektoriyasına keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Qiymət sabitliyinin bərpası və maliyyə sisteminin dayanıqlığının qorunması iqtisadi siyasətin əsas prioritetləri olaraq qalır.

Bazar mövqeyi

“PAŞA Bank” ASC Azərbaycanın aparıcı maliyyə institutlarından biri olmaqla, ölkənin əsas korporativ və investisiya bankı kimi tanınır. 2007-ci ildə təsis edilmiş və baş ofisi Bakı şəhərində yerləşən Bank Azərbaycanın ən iri və şaxələndirilmiş investisiya qruplarından biri olan “PAŞA Holding” MMC-nin üzvüdür. Güclü institusional səhmdarın dəstəyi sayəsində “PAŞA Bank” korporativ idarəetmənin yüksək standartlarından, uzunmüddətli strateji kapitalla çıxışdan və maliyyə sabitliyi və etibarlılığı ilə bağlı güclü nüfuzdan faydalanır.

Güclü bazar mövqeyi və miqyas

2025-ci maliyyə ilinin sonuna Bank ümumi aktivlər üzrə Azərbaycan bank sektoru daxilində 3-cü yerdə qərarlaşmış, aktivlər üzrə 16,5%, depozit portfeli üzrə 19,8% və ümumi kredit portfeli üzrə 11,4% bazar payına malik olmuşdur. Bank biznes kreditləri üzrə 19,3% payla korporativ kreditləşmə sahəsində aparıcı korporativ bank mövqeyini qoruyur və bazar iştirakçıları arasında ikinci yeri tutur.

Bankın balansının dayanıqlığı əsasən korporativ depozitlərdən ibarət olan 7,5 milyard AZN həcmində depozit bazası ilə dəstəklənir ki, bu da Banka pərakəndə depozitlərdən minimal asılılıqla sabit və aşağı maliyyəli maliyyələşdirmə strukturu təmin edir.

Korporativ və KOS bankçılığında liderlik

“PAŞA Bank” Azərbaycan üzrə korporativ və KOS segmentləri üçün əsas banklardan biri kimi mövqeyini möhkəmləndirmişdir; Bankın portfelinin 80%-dən çoxu bu müştəri qruplarına yönəlmişdir. Strukturlaşdırılmış maliyyələşdirmə, sindikativ kreditlər və ticarətin maliyyələşdirilməsi sahəsində Bankın təcrübəsi rəqiblər üçün yüksək giriş baryerləri yaratmış və onu mürəkkəb maliyyələşdirmə əməliyyatlarında etibarlı tərəfdaş kimi mövqələndirmişdir.

2025-ci maliyyə ilinin sonuna Bank biznes kredit portfeli üzrə 3,1 milyard AZN həcmində portfellə 2-ci yerdə qərarlaşmışdır ki, bu da aparıcı yerli korporativ müştərilər, regional tərəfdaşlar və dövlət sektoru qurumları ilə möhkəm münasibətləri əks etdirir.

Bankın KOS segmenti rəqəmsallaşma təşəbbüsləri, təkmilləşdirilmiş müştəri segmentasiyası və 2024-cü ildə BCG məsləhətçi şirkətinin

iştirakı ilə həyata keçirilmiş “RM Lab” proqramı çərçivəsində münasibətlərin idarə olunması sahəsində aparılan islahatlar nəticəsində inkişafını davam etdirir. Bu tədbirlər Bankın xəzinədarlıq, valyuta əməliyyatları və pul vəsaitlərinin idarə olunması məhsullarının satışını genişləndirməsinə, müştəri bağlılığını artırmasına və gəlir mənbələrini şaxələndirməsinə imkan yaratmışdır.

Ödənişlər və tranzaksiya bankçılığında mühüm rol

Bank qeyri-faiz gəlirləri üzrə sektorda 3-cü yerdə qərarlaşmış və 2025-ci ilin dekabr ayına bu gəlirlər 266 milyon AZN təşkil etmişdir. Bu göstərici akkreditiv və zəmanətlər, valyuta əməliyyatları və tranzaksiya bankçılığı xidmətləri daxil olmaqla şaxələndirilmiş gəlir mənbələri hesabına formalaşmışdır. Bu balanslaşdırılmış gəlir modeli faiz marjalarından asılılığı azaldır və müxtəlif bazar şəraitində Bankın dayanıqlığını gücləndirir.

Brend gücü və müştəri loyallığı

“PAŞA Bank” Azərbaycanın maliyyə sektorunda ən tanınmış və etibarlı brendlərdən biri kimi formalaşmışdır. Müstəqil bazar araşdırmaları göstərir ki, Bank spontan xatırlanma göstəricisinə görə 3-cü yerdədir (12%), spontan brand tanınması üzrə 35% göstəriciyə malikdir və ümumi brand tanınması səviyyəsi 92%-ə çatır ki, bu da bazarın aparıcı pərakəndə bankları ilə müqayisə edilə bilən nəticədir. Bu göstəricilər Bankın korporativ və KOS seqmentlərində güclü mövqeyini təsdiqləyir və müştəri təcrübəsinin yaxşılaşması ilə dəstəklənir. 2024-cü ilin sonundan 2025-ci ilin sonuna qədər Net Promoter Score (NPS) göstəricisi 45-dən 61.4-ə yüksəlmişdir və sözügedən artım müştəri məmnunluğunun və loyallığının yüksəldiyini göstərir.

Stabil kredit keyfiyyəti və beynəlxalq tanınma

2024-cü ildə S&P Global Ratings “PAŞA Bank” ASC-nin uzunmüddətli kredit reytingini “BB-” səviyyəsində “Sabit” proqnozla təsdiq etmiş, Bankın korporativ bankçılıqdakı güclü bazar mövqeyini, yüksək likvidlik buferlərini və sabit depozit bazasını qeyd etmişdir. 2026-cı ilin fevral ayında S&P Global Ratings agentliyi “PAŞA Bank” ASC üzrə kredit reytinglərini “BB-” səviyyəsində təsdiq etmiş və proqnozu “sabit”dən “müsbət”ə yeniləmişdir. Bankın maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (MHBS) əsasında olmaqla “Ernst & Young (CIS)” tərəfindən illik əsasda audit olunur və yarımillik əsasda təhlili olunur ki, bu da şəffaflıq və hesabatlılıq standartlarının yüksək səviyyədə olduğunu göstərir.

Bankın əsas maliyyə göstəriciləri onun əməliyyat səmərəliliyini və gəlirliliyini əks etdirir: 2024-cü ildə kapitalın gəlirliliyi (ROE) 25,2%, aktivlərin gəlirliliyi (ROA) isə 2,49% təşkil etmişdir (MHBS üzrə) ki, bu da yerli bazarda ən yüksək göstəricilər sırasındadır.

Strateji istiqamət və gələcək inkişaf

“PAŞA Bank”ın strategiyası korporativ və investisiya bankçılığında əsas üstünlüklərinə əsaslanaraq özəl bankçılıq, KOS xidmətləri və rəqəmsal platformaların genişləndirilməsinə yönəlmişdir. Bankın “PAŞA Holding” ilə strateji uyğunluğu ona qrup sinerjilərindən faydalanmağa, məhsul innovasiyasını gücləndirməyə və Gürcüstandakı törəmə müəssisəsi (2013-cü il) və Türkiyədəki asılı müəssisəsinin (2015-ci il) əlaqəli fəaliyyəti vasitəsilə beynəlxalq imkanlarını genişləndirməyə şərait yaradır.

Bankın güclü brend kapitalı, müştəriyönümlü yanaşması və texnoloji investisiyaları gələcək inkişaf imkanlarından istifadə etməyə, eyni zamanda ehtiyatlı risk idarəetməsini və dayanıqlı gəlirliliyi qorumağa imkan verir.

2.4. Emitentə və onun əməliyyat apardığı sahələrə təsir edən ən vacib son tendensiyaaların təsviri

Beynəlxalq reyting agentliklərinin əksəriyyətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Respublikasının kredit reytingi BBB-/Baa3 səviyyəsində qiymətləndirilir. Bu kredit reytingi institusional səmərəliliyin yaxşılaşmasını əks etdirir. Bu, son illərdə neft qiymətlərində baş verən dəyişənlik və xarici şoklara baxmayaraq makroiqtisadi və fiskal sabitliyin qorunması üzrə formalaşmış uzunmüddətli təcrübə ilə təsdiqlənir və bu tendensiyanın davam edəcəyi gözlənilir.

Tənzimləmə sahəsində islahatların davam etdirilməsi bank sektorunun dayanıqlığını daha da gücləndirəcək, karbohidrogen gəlirlərindən

fiskal asılılığın azalması isə fiskal sabitliyin artmasına töhfə verəcəkdir. Nəqliyyat sektorunda sürətli artım, eləcə də Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionlarında həyata keçirilən bərpa və inkişaf layihələri iqtisadiyyatın daha da şaxələndirilməsi perspektivlərini dəstəkləyir.

Bank sektorunun dinamikası

(AZN, mln manatla)

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2023	31 dekabr 2024	31 dekabr 2025
Ümumi kredit portfeli (qeyri-bank təşkilatları istisna olmaqla)	19,594	23,183	27,478	30,063
Bankların depozit portfeli	33,763	34,550	37,697	38,222

* Bazar mövqeyi Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının prudensial hesabatları əsasında qiymətləndirilmişdir.

Müddətli depozitlər və kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri

Tarix	Müddətli depozitlər və əmanətlər üzrə			Kreditlər üzrə			Banklararası kreditlər üzrə
	Orta faiz dərəcəsi	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Orta faiz dərəcəsi	Hüquqi şəxslər	Fiziki şəxslər	Orta faiz dərəcəsi
01.01.2023							
milli valyutada	8.60	5.12	9.28	14.13	9.99	16.04	8.70
xarici valyutada	1.41	0.91	1.79	4.85	4.78	5.26	4.36
01.01.2024							
milli valyutada	8.19	5.63	9.26	14.31	10.14	16.00	9.64
xarici valyutada	2.00	1.92	2.08	5.12	5.16	4.67	6.92
01.01.2025							
milli valyutada	8.75	6.80	9.74	14.66	10.71	16.32	10.25
xarici valyutada	3.00	3.10	2.90	5.57	5.67	4.39	7.27
01.01.2026							
milli valyutada	9.44	7.15	10.26	15.44	11.63	17.07	6.60
xarici valyutada	3.18	3.19	3.16	5.80	5.90	4.57	6.30

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən dərc edilmiş məlumatlara əsasən, milli valyutada (AZN) faiz dərəcələri 2023–2025-ci illər ərzində monetar şəraitin daha dərinlən tənzimlənməsi və inflyasiya təzyiqlərinin məhdudlaşdırılması istiqamətində görülən tədbirlərin təsiri ilə tədricən artım meyli nümayiş etdirmişdir.

Depozit faiz dərəcələri:

- **AZN üzrə depozitlər:** Orta faiz dərəcələri 2023-cü ildə 8.6%-dən 2025-ci ildə 9.4%-ə yüksəlmişdir. Ən nəzərə çarpan artım fiziki şəxslərin depozitləri üzrə müşahidə olunmuşdur (9.3%-dən 10.3%-ə qədər).
- **Xarici valyutada depozitlər:** Faiz dərəcələri mülayim şəkildə artaraq 2023-cü ildə 1.4%-dən 2025-ci ildə 3.2%-ə yüksəlmişdir ki, bu da xarici maliyyələşmə şəraitinin qismən sabitləşməsinə və xarici valyuta likvidliyi uğrunda rəqabətin artmasını əks etdirir.

Kredit faiz dərəcələri:

- **AZN ilə verilmiş kreditlər:** Orta kredit faizləri 2023-cü ildə 14.1%-dən 2025-ci ildə 15.4%-ə yüksəlmişdir. Artım əsasən korporativ kreditlər üzrə faizlərin yüksəlməsi (9.99%-dən 11.63%-ə qədər), eləcə də istehlak kreditləri üzrə faizlərin müəyyən qədər artması (16.0%-dən 17.0%-ə qədər) ilə bağlı olmuşdur.
- **Xarici valyutada kreditlər:** Faiz dərəcələri 4.9%-dən 5.8%-ə yüksəlmişdir ki, bu da qlobal faiz dərəcələrinin artımı və xarici borclanma xərclərinin yüksəlməsi ilə uyğunluq təşkil edir.

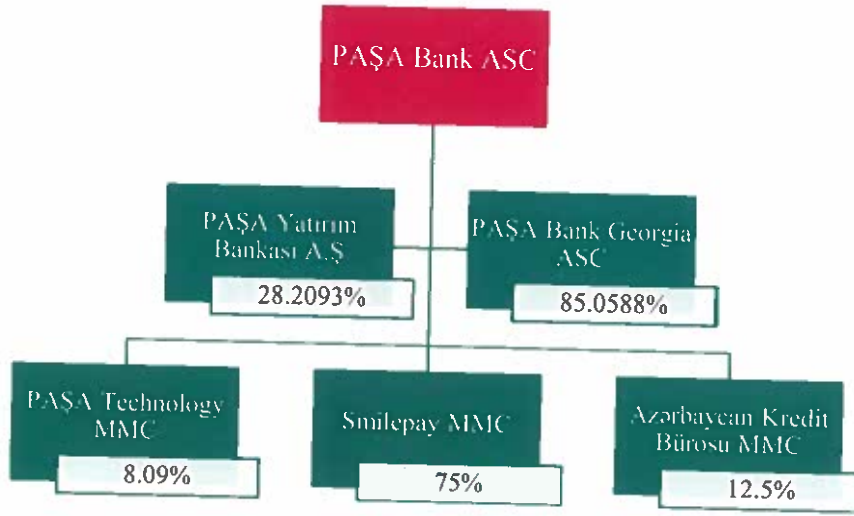
Banklararası bazar:

- Təminatlı pul bazarında orta istinad dərəcəsi (AZIR) 01 yanvar tarixində 6.6% təşkil etmiş və Mərkəzi Bankın faiz dahlizi (5.75–7.75%) daxilində qalmışdır. Xarici valyutada ifadə olunan banklararası faiz dərəcələri 4.4%-dən 6.3%-ə yüksəlmişdir ki, bu da qısamüddətli bazar dəyişkənliyi və sərhədlərarası maliyyələşdirmə spredlərinin tənzimlənməsi ilə izah oluna bilər.

Ümumilikdə, faiz dərəcələrinin dinamikası monetar siyasətin təcridən normallaşmasını əks etdirir və bu, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının inflyasiyanın idarə olunması və makroiqtisadi sabitliyin qorunması strategiyası ilə uyğunluq təşkil edir.

Bu tendensiya bank sektorunda dayanıqlı gəlirliliyi dəstəkləməklə yanaşı, prudensial maliyyələşdirmə intizamının qorunmasına şərait yaradır.

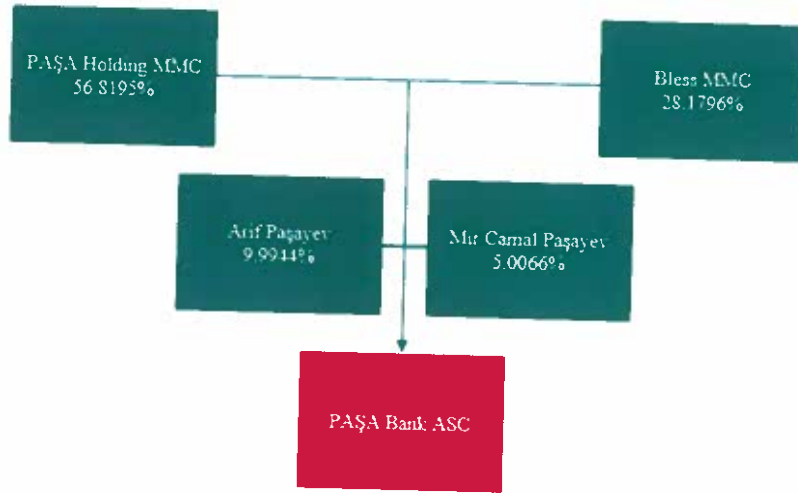
2.5. Emitentin digər hüquqi şəxslərdə iştirakının qısa təsviri

- “PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş. Emitent “PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş.-nin (Türkiyə Respublikası) nizamnamə kapitalında 28.2093% paya malikdir.
- “PAŞA Bank Georgia” ASC. Emitent şirkətin nizamnamə kapitalında 85.0588% paya malikdir.
- “PAŞA Technology” MMC (VÖEN: 1404290674). Emitent şirkətin nizamnamə kapitalında 8.09% paya malikdir.
- “Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC (VÖEN: 1305349901). Emitent şirkətin nizamnamə kapitalında 12.5% paya malikdir.
- “SmilePay” MMC (VÖEN: 13069117601). Emitent şirkətin nizamnamə kapitalında 75% paya malikdir.

Emitentin digər hüquqi şəxslərdəki iştirak payları və onların əsas fəaliyyət istiqamətləri barədə ətraflı məlumat emissiya prospektinin 10-cu bölməsində açıqlanmışdır.

2.6. Emitentin nizamnamə kapitalında mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarların adları, vətəndaşlığı və onlara məxsus səhmlərin sayı və nizamnamə kapitalında olan faiz nisbəti

Səhmdarın adı	Hüquqi şəxsin yerləşdiyi yer, ünvanı və poçt indeksi	Adi səhmlərin sayı	Emitentin nizamnamə kapitalında payı (%)
“PAŞA Holding” MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsis edilmiş hüquqi şəxs	AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti 153	10,071,585	56.8195 %
“Bless” MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsis edilmiş hüquqi şəxs	AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti 153	4,995,000	28.1796 %
Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı	—	1,771,560	9.9944 %
Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı	—	887,445	5.0066 %

Tam yerləşdirilmə baş verdiyi halda, yəni yeni səhmlərin buraxılışı nəticəsində 932,926 ədəd səhmin tam yerləşdirilməsi həyata keçirilərsə, səhmdarlıq strukturunda gözlənilən dəyişikliklər aşağıdakı kimi olacaqdır:

Səhmdarlıq strukturunda gözlənilən dəyişikliklər

Səhmdarın adı	Hazırkı pay (%)	Gözlənilən pay (%)
“PAŞA Holding” MMC	56.8195 %	53.9785 %
“Bless” MMC	28.1796 %	26.7706 %
Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev	9.9944 %	9.4946 %
Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev	5.0066 %	4.7562 %
Yeni Səhmdarlar	—	5.0000 %
Cəmi	100 %	100 %

Bundan əlavə qeyd olunmalıdır ki, PAŞA Holding MMC-yə məxsus olan 56.8195% payın yaxın gələcəkdə həmin Holdingə məxsus “PAŞA Maliyyə Holdingi” MMC-yə ötürülməsi nəzərdə tutulur. Bu əməliyyat barədə məlumat Emitentin rəsmi internet sahifəsində (www.pashabank.az) açıqlanacaqdır.

Sözügədən əməliyyat yeni səhmdarların mövcud paylarına, Emitent üzərində nəzarət strukturuna, eləcə də bu ilkin kütləvi yerləşdirmə çərçivəsində təklif olunan səhmlərin sayına təsir göstərməyəcəyi gözlənilir.

2.7. Mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarların malik olduğu səhmlər üzrə səs hüquqları barədə məlumat

Bankın bütün səhmləri adi, sənədsiz və adlı səhmlərdir. Bu səhmlər sahiblərinə Bankın idarə olunmasında iştirak etmək və gəlir (dividend) əldə etmək hüququ verir. Hər bir adi səhm sahibinə bərabər hüquqlar təqdim edir. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənasib olaraq səsvermə hüququna malikdirlər.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın ali idarəetmə orqanıdır. Ümumi Yığıncağın səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və Bankın Nizamnaməsi ilə müəyyən edilir. Nizamnaməyə və qanunvericiliyə uyğun olaraq, Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağı aşağıdakı hüquqlara malikdir:

- Bankın idarə edilməsində qanunvericiliklə və Bankın Nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş qaydada iştirak etmək, onun idarəetmə və icra orqanlarına seçmək və seçilmək;
- Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, Bankın fəaliyyəti barədə məlumat almaq, ildə bir dəfə illik hesabatı və maliyyə hesabatları ilə tanış olmaq;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağının çağırılmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağının gündəliyində dəyişikliklərin edilməsini və gündəliyə yeni müzakirə mövzularının əlavə olunmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağında səsvermə hüququ ilə iştirak etmək və onun protokolunun surətini tələb etmək;
- Bankın fəaliyyətinin təftiş komissiyası və ya auditor tərəfindən yoxlanılmasını tələb etmək;
- Bankın xalis mənfəətindən dividend almaq;
- Bankın fəaliyyətinə xitam verildikdə, Bankın kreditörünün tələbləri yerinə yetirildikdən, hesablanmış, lakin ödənilməmiş dividendlər, habelə imtiyazlı səhmlərin ləğvəmə dəyəri ödənildikdən sonra qalan əmlakın müəyyən hissəsini almaq;
- İcra Orqanının və Direktorlar Şurasının (Müşahidə Şurasının) üzvlərinin səhlənkarlığına və ya səhmdar Banka qəsdən vurduğu zərərə görə məsuliyyətə cəlb edilməsini tələb etmək;
- Bankın səhmlərinin satışı prosesində iştirak etmək;
- Bağlanmış əqd nəticəsində Banka və ya səhmdarlara dəyən zərərin və bununla bağlı məsrəflərin ödənilməsi barədə məhkəməyə və ya digər səlahiyyətli quruma müraciət etmək;
- Bağlanacaq əqdlərin (aidiyyətli şəxslərlə əqdlərin və xüsusi əhəmiyyətli əqdlərin) əlavələri ilə tanış olmaq;
- *Qanunvericiliklə və Bankın nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş digər hüquqlardan istifadə etmək.*

2.8. Mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarlar tərəfindən emitentə nəzarətin xüsusiyyətləri

Emitentin fəaliyyətinə ümumi nəzarət Səhmdarların Ümumi Yığıncağı və Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən həyata keçirilir. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənasib olaraq səsvermə hüququna malikdirlər. Hər bir səhmdar öz səsvermə hüququndan Ümumi Yığıncaqda şəxsən və ya səlahiyyətli nümayəndəsi vasitəsilə istifadə edə bilər.

Əlaqəli tərəflə bağlanacaq əməliyyatın dəyəri hüquqi şəxsin aktivlərinin 5 faizini və ya daha çoxunu təşkil etdikdə, belə əməliyyat hüquqi şəxs tərəfindən cəlb edilmiş müstəqil auditorun rəyi əsasında və hüquqi şəxsin iştirakçılarının ümumi yığıncağında sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilmiş qərar əsasında həyata keçirilir. Bu cür əməliyyat üzrə əlaqəli tərəf olan iştirakçı həmin məsələnin səsverməsində iştirak etmək hüququna malik olmur.

2.9. Son üç maliyyə ili ərzində hər maliyyə ili üzrə seçilmiş maliyyə məlumatı əsasında emitentin maliyyə durumunun əsas göstəriciləri. Aralıq dövrlər üçün seçilmiş maliyyə məlumatı verildiyi zaman əvvəlki maliyyə ilində eyni dövr barədə müqayisəli məlumatlar verilməlidir. Maliyyə məlumatları ətraflı izah ilə müşayiət olunmalıdır.

Emitentin son üç maliyyə ili üzrə seçilmiş maliyyə məlumatları əsas maliyyə göstəricilərini əks etdirir. Müvafiq hallarda aralıq maliyyə

məlumatları təqdim edildikdə, əvvəlki maliyyə ilinin eyni dövrü üzrə müqayisəli məlumatlar da göstərilir. Maliyyə məlumatları emitentin maliyyə vəziyyətini, əməliyyat nəticələrini və inkişaf dinamikasını ətraflı izah edən şərhlərlə müşayiət olunur.

Konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatı

Məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilmişdir	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025-ci il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)
Faiz gəlirləri	384,316	535,777	502,539	253,258	273,885
Faiz xərcləri	(86,586)	(104,785)	(133,025)	(56,129)	(96,920)
Xalis faiz gəliri	297,730	430,992	369,514	197,129	176,965
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri xərçi	(48,315)	2,471	7,326	(1,590)	1,133
Qeyri-faiz gəlirləri	92,673	96,385	93,248	44,909	44,859
Qeyri-faiz xərcləri	(174,187)	(224,756)	(198,597)	(98,731)	(102,409)
Pul mövqeyi üzrə zərər	(21,076)	(19,838)	—	—	—
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	146,825	285,254	271,491	141,717	120,548
Mənfəət vergisi xərçi	(44,899)	(59,542)	(53,225)	(29,449)	(24,596)
Hesabat dövrü üzrə mənfəət	101,926	225,712	218,266	112,268	95,952
Vergilər çıxıldıqdan sonra digər ümumi gəlir	13,234	60,373	5,855	1,921	4,477
Hesabat dövrü üzrə ümumi məcmu gəlir	115,160	286,085	224,121	114,189	100,429

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında yığcam hesabat

Məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilmişdir	31 dekabr 2022-ci il tarixində (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023-cü il tarixində (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024-cü il tarixində (Audit edilmiş)	30 iyun 2024-cü il tarixə (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025-ci il tarixə (Audit edilməmiş)
Cəmi aktivlər	9,217,947	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551
Pul və pul ekvivalentləri	3,302,130	1,975,558	1,528,384	1,729,239	2,434,390
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	584,060	1,592,657	1,440,142	1,348,683	1,006,476
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,840,316	2,048,777	1,812,795	2,263,179	2,083,929
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,273,589	3,055,151	3,575,075	3,266,876	3,545,200
Asılı müəssisəyə investisiya	—	30,210	35,504	26,858	36,478
Digər aktivlər	217,852	191,075	226,664	204,304	210,078
Cəmi öhdəliklər	8,569,663	8,060,865	7,716,002	7,992,387	8,353,557
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	7,252,655	7,176,452	6,799,722	6,879,687	7,042,066
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	932,152	646,713	629,188	867,402	1,041,768
Subordinasiya olunmuş borclar	155,589	96,016	97,217	99,088	113,216
Digər öhdəliklər	229,267	141,684	189,875	146,210	156,507
Kapital	648,284	832,563	902,562	846,752	962,994
Cəmi öhdəliklər və kapital	9,217,947	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551

Seçilmiş maliyyə əmsalları

Maliyyə əmsalı	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2024-cü il	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər	30 iyun 2025-cü il tarixə aralıq göstəricilər
Artım göstəriciləri					
Kredit portfelinin artımı	8.0%	-7.0%*	17.0%	7.0%	9.0%
Depozit portfelinin artımı	40.0%**	-1.1%*	-5.3%	1.2%	2.4%
Rentabellik göstəriciləri					
Orta aktivlərin gəlirliliyi (ROA)	1.3%	2.5%	2.5%	2.6%	2.3%
Orta kapitalın gəlirliliyi (ROE)	16.6%	30.5%	25.2%	25.7%	21.2%
Xalis faiz marjası	3.3%	5.0%	4.4%	2.3%	2.0%
Maliyyələşdirmə dəyəri	1.4%	1.5%	1.9%	1.6%	2.5%
Əməliyyat xərcləri/kredit zərəri xərci çıxılmadan xalis faiz gəliri	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.6%
Kredit portfelinin keyfiyyəti					
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat/müştərilərə verilmiş kreditlər (ehtiyatdan əvvəl)	3.0%	4.0%	3.0%	4.0%	3.0%
Xalis kreditlər/depozitlər	45.0%	43.0%	53.0%	53.0%	50.0%
Problemlı kreditlər / müştərilərə verilmiş kreditlər (gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatdan əvvəl)	4.3%	5.2%	3.6%	4.3%	4.3%
Balans göstəriciləri					
Müştərilər qarşısında öhdəliklər / cəmi aktivlər	79.0%	81.0%	79.0%	78.0%	76.0%
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər / cəmi aktivlər	36.0%	34.0%	41.0%	37.0%	38.0%
Cəmi kapital / cəmi aktivlər	7.0%	9.0%	11.0%	10.0%	10.0%
Kapital adekvatlığı					
Kapital adekvatlığı əmsalı (I dərəcəli kapital)	14.2%	13.9%	15.4%	17.7%	21.2%
I dərəcəli kapital adekvatlığı üzrə minimum tələb	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.5%
Kapital adekvatlığı əmsalı (ümumi kapital)	17.1%	19.3%	20.4%	20.5%	22.9%
Ümumi kapital adekvatlığı üzrə minimum tələb	12.0%	12.0%	12.0%	12.0%	12.5%
Anı likvidlik əmsalı	82.0%	64.6%	63.2%	65.7%	69.5%
Likvidliyin Örtülmə Əmsalı (LCR)	-	248.0%	182.0%	256.0%	451.0%
Makroiqtisadi göstərici					
İnflyasiya səviyyəsi (mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı)	13.9%	1.7%	4.9%	1.1%	6.0%

* 2023-cü ildə depozit və kredit portfellerində müşahidə olunan mənfi artım tempi əsasən Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin yalnız 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilməsi ilə bağlıdır.

** Pandemiya ilə bağlı iqtisadi yavaşlamadan sonra 2022-ci ildə Azərbaycanda iqtisadi fəallıq bərpa olunmuşdur. Bu, istehlakçı etimadının artmasına və bank xidmətlərinə, o cümlədən cari hesablar və depozitlərə tələbatın yüksəlməsinə səbəb olmuşdur.

Maliyyə göstəricilərində əhəmiyyətli dəyişikliklərin izahı

Rentabellik

Faiz gəlirləri 2022-ci ildə 384 316 min AZN-dən 2023-cü ildə 535 777 min AZN-ə yüksələrək 39% artmışdır. Bu artım əsasən bazar faiz dərəcələrinin yüksəlməsi və törəmə müəssisənin satışından əvvəl gəlir gətirən aktivlərin həcmünün genişlənməsi ilə bağlı olmuşdur. 2024-cü ildə faiz gəlirləri 502 539 min AZN-ə qədər azalmışdır (-6%), bu isə qrup strukturundakı dəyişikliklər və aşağı gəlirlilikli likvid aktivlərin payının artması ilə izah olunur. Aralıq göstəricilər üzrə faiz gəlirləri 2024-cü ilin iyun ayındakı 253 258 min AZN-dən 2025-ci ilin iyun ayına 273 885 min AZN-ə yüksələrək 8% artmışdır ki, bu da marja təzyiqlərinə baxmayaraq aktiv həcmələrinin dəstəyini göstərir.

Faiz xərcləri 2022-ci ildə 86 586 min AZN-dən 2023-cü ildə 104 785 min AZN-ə (+21%), 2024-cü ildə isə 133 025 min AZN-ə (+27%) yüksəlmişdir. Bu artım yüksək maliyyələşdirmə xərcləri və depozitlərin yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlı olmuşdur. Aralıq dövr üzrə faiz xərcləri 2024-cü ilin iyununda 56 129 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 96 920 min AZN-ə yüksələrək 73% artmışdır ki, bu da depozitlər üzrə rəqabətin güclənməsini və maliyyələşdirmə bazasının genişlənməsini əks etdirir.

Bunun nəticəsində xalis faiz gəliri 2022-ci ildə 297 730 min AZN-dən 2023-cü ildə 430 992 min AZN-ə yüksələrək 45% artmışdır. 2024-cü ildə isə bu göstərici 369 514 min AZN-ə qədər azalmışdır (-14%), bu da maliyyələşdirmə xərclərinin artması və törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması ilə əlaqədardır. Müqayisəli aralıq dövr üzrə xalis faiz gəliri 2024-cü ilin iyununda 197 129 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 176 965 min AZN-ə enmişdir (-10%) ki, bu da marjanın daralmasını göstərir.

Qeyri-faiz gəlirləri ümumilikdə sabit qalmışdır: 2022-ci ildə 92 673 min AZN, 2023-cü ildə 96 385 min AZN (+4%), 2024-cü ildə isə 93 248 min AZN (-3%) təşkil etmişdir. Aralıq dövr üzrə göstəricilər də demək olar dəyişməz qalmışdır (2024-cü ilin iyununda 44 909 min AZN, 2025-ci ilin iyununda 44 859 min AZN). Bu, komissiya və xidmət gəlirlərinin dayanıqlığını göstərir.

Əməliyyat xərcləri 2022-ci ildə 174 187 min AZN-dən 2023-cü ildə 224 756 min AZN-ə yüksələrək 29% artmışdır ki, bu da genişlənmə, inflyasiya təzyiqləri və əməliyyat investisiyaları ilə bağlı olmuşdur. Törəmə müəssisənin satışından sonra xərclər 2024-cü ildə 198 597 min AZN-ə enmişdir (-12%). Aralıq göstəricilər isə yenidən artım meylli göstərir: 2024-cü ilin iyununda 98 731 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 102409 min AZN-ə (+4%).

Balans vəziyyəti

Aktivlər:

Cəmi aktivlər müəyyən dəyişkənlik göstərsə də, ümumilikdə artaraq 2025-ci ilin iyun ayına 9,3 milyard AZN təşkil etmişdir. Bu artım əsasən müştəri hesablarının artması ilə likvidlik səviyyəsinin yüksəlməsi və gəlir gətirən aktivlərin genişlənməsi ilə bağlıdır. Müştərilərə verilmiş kreditlər Bankın əsas gəlir gətirən aktivləri olaraq qalır və 3 545 milyon AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da kreditləşmənin davam etməsi və sabit kredit tələbi ilə izah olunur. 2023-cü ilin sonunda "PAŞA Yatırım Bankası" A.Ş.-nin satışından sonra qalan iştirak payı törəmə müəssisədən asılı müəssisəyə investisiya kimi yenidən təsnif edilmiş və 2025-ci ilin iyun ayına 36 milyon AZN təşkil etmişdir.

Öhdəliklər:

Cəmi öhdəliklər aktivlərin artımı və maliyyələşdirmə tələblərinə uyğun olaraq 8 354 milyon AZN-ə yüksəlmişdir. Müştərilər qarşısında öhdəliklər əsas maliyyələşdirmə mənbəyi olaraq qalır və 7 042 milyon AZN-ə yüksələrək sabit depozit bazasını nümayiş etdirir.

Kapital və likvidlik:

Kapital 963 milyon AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da əsasən 572 milyon AZN bölüşdürülməmiş mənfəət hesabına baş vermişdir və Bankın gəlirliliyinin və kapital mövqeyinin yaxşılaşmasını əks etdirir.

Likvidlik mövqeyi güclənmiş, pul və pul ekvivalentləri 2024-cü ildə 1,5 milyard AZN-dən 2025-ci ilin iyun ayına 2,4 milyard AZN-ə yüksəlmişdir. Bu, bazar dəyişkənliyi fonunda Bankın qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirmə qabiliyyətini artırır.

Hesabat dövrləri üzrə əhəmiyyətli dəyişikliklərin daha ətraflı təsviri emissiya prospektinin 12-ci bölməsində təqdim edilmişdir.

2.10. Seçilmiş proforma maliyyə məlumatı. Seçilmiş proforma maliyyə məlumatının emitentin fərziyyəyə əsaslanan vəziyyətinin təsvir edilməsi və buna görə də şirkətin faktiki maliyyə göstəricilərini özündə əks etdirməməsi barədə qeyd

Mövcud deyil.

2.11. Gəlir proqnozunun mövcud olduğu zaman bu barədə qeyd

Mövcud deyil.

2.12. Audit edilmiş maliyyə məlumatlarına dair auditorun rəyinin qısa təsviri

“PAŞA Bank” ASC-nin və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə – “Qrup”) 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı, həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və zərər haqqında hesabatı, konsolidə edilmiş digər ümumi gəlir haqqında hesabatı, kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabatı və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatı, habelə mühüm uçot siyasətləri daxil olmaqla maliyyə hesabatlarına dair qeydlər audit edilmişdir.

Hesab olunur ki, əlavə olunmuş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün mühüm aspektlər üzrə Qrupun 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini MHBS uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Bu emissiya prospektində əhatə olunan dövrlər üzrə (2024, 2023 və 2022-ci illər) təqdim olunmuş audit rəylərinin hər biri şərtsiz (müsbət) rəy olmuşdur. Daha ətraflı: https://www.pashabank.az/about_us/lang.az/#/financial_reports/

2.13. Dövriyyə kapitalının emitentin cari ehtiyacları üçün kifayət etmədiyi təqdirdə tələb olunan əlavə vəsaitlərin mənbələri barədə məlumat

Emitentin dövriyyə kapitalı cari fəaliyyət ehtiyacları üçün kifayətdir.

3. Səhmlər haqqında məlumat

3.1. Səhmlərin növü və qeydiyyat nömrəsi (tədavüldə olan səhmlər üçün)

Adı, adlı, sənədsiz səhmlər.

17,725,590 ədəd səhmin dövlət qeydiyyat nömrəsi: **AZ1012006628**. Hazırkı emissiya prospekti ilə emissiya ediləcək səhmlərin qeydiyyat nömrəsi həmin səhmlər dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən olunacaqdır.

3.2. Emitentin emissiya hesabında olan səhmlərin sayı və nominal dəyəri. Emitentin törəmə müəssisələrinin balansında olan səhmlərin sayı və nominal dəyəri

Emitentin emissiya hesabında səhmlər mövcud deyil.

Emitentin törəmə müəssisələrinin balansında Emitentə məxsus səhmlər mövcud deyil.

3.3. Səhmlərlə təsbit olunan hüquqlar

Bankın bütün səhmləri adı, adlı və sənədsiz səhmlərdir. Bu səhmlər sahiblərinə Bankın idarə olunmasında iştirak etmək və gəlir (dividend) əldə etmək hüququ verir. Hər bir adı səhm sahibinə bərabər hüquqlar təqdim edir. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallar

istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənasib olaraq səsvermə hüququna malikdirlər.

Səhmdarların ümumi yığıncağı Bankın ali idarəetmə orqanıdır. Ümumi yığıncağın səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və Bankın Nizamnaməsi ilə müəyyən edilir. Nizamnaməyə və qanunvericiliyə uyğun olaraq, səhmdarların ümumi yığıncağı aşağıdakı hüquqlara malikdir:

- Bankın idarə edilməsində qanunvericiliklə və Bankın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş qaydada iştirak etmək, onun idarəetmə və icra orqanlarına seçmək və seçilmək;
- Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, Bankın fəaliyyəti barədə məlumat almaq, ildə bir dəfə onun illik hesabatı və maliyyə hesabatları ilə tanış olmaq;
- Bankın səhmdarların ümumi yığıncağının çağırılmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağının gündəliyində dəyişikliklərin edilməsini və gündəliyə yeni müzakirə mövzularının əlavə olunmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağında səsvermə hüququ ilə iştirak etmək və onun protokolunun surətini tələb etmək;
- Bankın fəaliyyətinin təftiş komissiyası və ya auditor tərəfindən yoxlanılmasını tələb etmək;
- Bankın xalis mənfəətindən dividend almaq;
- Bankın fəaliyyətinə xitam verildikdə, Bankın kreditorların tələbləri yerinə yetirildikdən, hesablanmış lakin ödənilməmiş dividendlər, habelə imtiyazlı səhmlərin ləğvəmə dəyəri ödənildikdən sonra Bankın yerə qalan əmlakının müəyyən hissəsini almaq;
- İcra orqanının və Direktorlar Şurasının (Müşahidə Şurasının) üzvlərinin səhlənkarlığına və ya Banka qəsdən vurduğu zərəərə görə məsuliyyətə cəlb edilməsini tələb etmək;
- Bankın səhmlərinin satışı prosesində iştirak etmək;
- Bağlanmış əqd nəticəsində Banka və ya səhmdarlara vurulmuş zərərin və bununla bağlı məsələlərin ödənilməsi barədə məhkəməyə və ya digər səlahiyyətli orqanlara müraciət etmək;
- Bağlanacaq əqdlərin (aidiyyətli şəxslərlə əqdlərin və xüsusi əhəmiyyətli əqdlərin) əlavələri ilə tanış olmaq;
- Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər hüquqlardan istifadə etmək.

3.4. Səhmlərlə təsbit olunan məhdudiyyətlər

Səhmlərlə bağlı hər hansı məhdudiyyət nəzərdə tutulmamışdır.

3.5. Səhmlərin tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılması barədə Emitent tərəfindən müraciətin edilməsinin nəzərdə tutulub-tutulmaması barədə məlumat. Belə bir müraciətin edilməsi nəzərdə tutulduğu halda səhmlərin ticarətə buraxılacağı tənzimlənən bazar barədə məlumat və ticarətə buraxılmanın şərtləri

Səhmlərin ilkin kütləvi təklif yolu ilə yerləşdirilməsi bu emissiya prospektinin dövlət qeydiyyatına alınmasından sonra “Bakı Fond Birjəsi” QSC-nin (bundan sonra - Birja) ticarət platformasında həyata keçiriləcəkdir. Səhmlərin emissiyası dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra onların Birjada ticarətə qəbul edilməsi və listinqə daxil edilməsi üçün müraciət ediləcəkdir.

Birja 7 avqust 1997-ci ildə yaradılmışdır. 25 oktyabr 1999-cu ildə birja yenidən təşkil edilərək “Bakı Fond Birjəsi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti kimi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Yarandığı vaxtdan etibarən Birja Azərbaycanda yeganə təşkilatlanmış qiymətli kağızlar bazarıdır. Birja Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən verilmiş 5 nömrəli lisenziya əsasında ölkə daxilində qiymətli kağızlar və törəmə maliyyə alətləri üzrə kütləvi ticarətin təşkili fəaliyyətini həyata keçirir.

Emitent tərəfindən abunə yazılışı başlanmazdan əvvəl Birjada ticarətə qəbula icazə alınacaqdır və abunə yazılışının başlanmazdan ən azı 2 (iki) iş günü əvvəl Birjaya (elektron məktub və ya kağız daşıyıcıda) bildiriləcəkdir. Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra 2 (iki) iş günü ərzində səhmlərin yerləşdirilməsinin başlanması tarixi barədə məlumatı Birjaya təqdim ediləcəkdir. Qeyd olunan məlumatlar (abunə yazılışının başlanması və başa çatdıqdan sonra yerləşdirmənin başlanması) Birjaya daxil olduqdan 1 (bir) iş günü ərzində Birjanın rəsmi internet sahifəsi olan www.bfb.az vasitəsilə ictimaiyyətə açıqlanır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Cəlil Məmmədquluzadə küçəsi 102A (City Point Biznes Mərkəzi)
Əlaqə telefonu: (+994 12) 498 98 20

Bakı Fond Birjasının fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, digər normativ hüquqi aktlar, Birjanın Nizamnaməsi və daxili qaydaları ilə tənzimlənir: [BFB-də Qiymətli Kağızların Buraxılışı və Ticarəti Üzrə Qaydalar](#)

3.6. Emitentin dividend siyasətinin təsviri

Dividend Bankın xalis mənfəətinin səhmdarlar arasında onların sahib olduqları səhmlərin sayına mütənəsib olaraq bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulan hissəsidir. Bank aşağıdakı hallarda dividend ödənişini təmin edir:

- Bankın maliyyə vəziyyəti sabit və ya müsbət qiymətləndirildikdə və inkişaf perspektivləri mövcud olduqda;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən dividend ödənişinə qadağa olmadıqda;
- Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən müvafiq qərar qəbul edildikdə.

Dividendlərin ödənilməsi üçün ayrılan mənfəətin (vergilər çıxıldıqdan sonra) məbləği və ya onun müəyyən faizi müəyyən edilmiş qaydada hesablanır və Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən təsdiq olunur.

	2022	2023	2024	30 iyun 2024	30 iyun 2025*
Ödənilmiş dividendlər, min AZN	(44,314)	(60,000)	(154,122)	(100,000)	(39,997)
Bir səhmə düşən dividend	4,163	5,636	14,477	9,393	3,757
Dividend ödəniş əmsali	43.3%	58.9%	68.3%	44.3%	18.3%

*Prudensial hesabatlarla əsasən 2025-ci il illik əsasda ödənilən dividend məbləği 129 milyon AZN və dividend ödəniş əmsali 59% təşkil etmişdir. (<https://www.pashabank.az/about-us/lang.az/#/financial-reports>)

Bankın dividend siyasəti səhmdar gəlirlərinin təmin edilməsi ilə kapitalın dayanıqlığının qorunması arasında tarazlığın saxlanmasına yönəlib. Buna uyğun olaraq, dividend ödəniş əmsalinin xalis mənfəətin 30–40%-i intervalında olması gözlənilir; lakin bu göstərici tənzimləyici kapital tələblərindən, bölüşdürülməmiş mənfəət ehtiyaclarından və Bankın orta müddətli inkişaf məqsədlərindən asılı olaraq dəyişə bilər.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 122-ci maddəsinə əsasən, Emitent tərəfindən səhmdarlara ödənilən dividendlər Azərbaycan Respublikasında ümumi dividend məbləğinin 5%-i dərəcəsi ilə mənbədə vergi tutulmasına məruz qalır. Müvafiq iqtisadi vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sənəd tərtib edilmiş və tələb olunan sənədlər təqdim edildiyi halda daha aşağı vergi dərəcəsi tətbiq oluna bilər. Potensial səhmdarlara dividendlərin əldə olunmasının vergi nəticələri, o cümlədən onların rezident olduğu ölkədə xarici vergi kreditlərinin tətbiqi imkanları ilə bağlı öz vergi məsləhətçiləri ilə məsləhətləşmələri tövsiyə olunur.

Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-2-ci maddəsinə əsasən, 2023-cü il fevralın 1-dən etibarən 5 (beş) il müddətində Azərbaycan Respublikasının ərazisində, habelə ölkə hüdudlarından kənarında rezident hüquqi şəxslər tərəfindən kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış səhmlər və istiqrazlar üzrə ödənilən dividend, diskont (istiqrazların nominalından aşağı yerləşdirilməsi nəticəsində yaranmış fərq) və faiz gəlirləri üzrə gəlir əldə edən fiziki şəxslərin gəlirləri gəlir vergisindən azad edilir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəllənin 106-1.3-cü maddəsinə əsasən, səhmdar cəmiyyətinin adı səhminin mülkiyyətçisinin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada cəmiyyətin xalis mənfəətindən dividend almaq hüququ vardır. Həmin Məcəllənin 106-3.3-cü maddəsinə əsasən, adı səhm üzrə dividend səhmdar cəmiyyətinin xalis mənfəətinin səhmdarlara hər bir adı səhm üzrə hesablanmış ödənişlər şəklində bölüşdürülmüş hissəsidir. Qanunvericiliyə uyğun olaraq, səhmdar cəmiyyətinin xalis mənfəəti vergilər və digər məcburi ödənişlər ödənildikdən sonra formalaşır və qanunvericilikdə və cəmiyyətin nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş məqsədlər üzrə

bölüşdürülə bilər. Maliyyə ili üzrə xalis mənfəətin bölüşdürülməsi barədə qərar Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən qəbul edilir. Dividend hesablanarkən eyni növ və nominal dəyərə malik hər bir səhm üzrə dividend məbləği bərabər olmalıdır.

Əgər səhmdar cəmiyyətinin xalis aktivlərinin dəyəri onun nizamnamə kapitalından azdırsa və ya dividendlərin ödənilməsi nəticəsində az olarsa, səhmdar cəmiyyəti dividend elan edə və ya ödəyə bilməz. Dividendlərin ödənilməsi üzrə öhdəlik müvafiq qərarın qəbul edildiyi tarixdən yaranır və 30 (otuz) gün müddətində yerinə yetirilməlidir. Səhmdarların tərkibinin dəyişməsi dividendlərin ödənilməsi barədə qərarın qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə və qaydada icra olunmasına təsir etmir.

4. Risk faktorları

“PAŞA Bank” ASC-nin səhmlərinin bazardakı davranışı və mümkün qiymət dinamikası qiymətləndirilərkən aşağıdakı risklər nəzərə alınmalıdır.

Bazar, emitent və təklif olunan qiymətli kağızlara xas risk faktorlarının daha ətraflı təsviri emissiya prospektinin **9.4-cü bölməsində** təqdim olunur.

4.1. Təklif olunan qiymətli kağızlarla əlaqəli bazar risklərinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri olan risk faktorları

4.1.1. Azərbaycan Respublikası ilə bağlı makroiqtisadi, siyasi və tənzimləyici risklər

- Makroiqtisadi həssaslıq və neft qiymətlərindən asılılıq
- Bank sektorunda sistemli zəifliklər
- Tənzimləmə, siyasət və nəzarət riskləri
- Siyasi və geosiyasi qeyri-müəyyənlik
- Qonşu bazarlarda regional gərginliklər və pozuntuların Azərbaycan iqtisadiyyatına mənfəət təsiri
- Milli valyuta və kapital bazarlarının dəyişkənliyi və ya məhdud dərinliyi iqtisadi şəraitə təsir göstərə bilər
- Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan bazarlara investisiya qoyuluşu əlavə risklər ehtiva edir

4.1.2. Təklif və səhmlərlə bağlı risklər

- Səhmlərin bazar qiyməti və likvidliyi dəyişkən ola bilər və aktiv ticarət bazarı formalaşmaya bilər
- Pay azalma riski
- Səhmlərə investisiya hüquqi məhdudiyyətlərlə bağlı ola bilər
- Dividend siyasəti və vergitutma riski
- Bazar dəyişkənliyi və investor davranışı
- Tam qarşısı alınmayan maraqlar toqquşması investorların vəziyyətinə təsir göstərə bilər
- Kapitalın bölüşdürülməsinə dair təminat yoxdur
- Təklif müddətində bağlanmış ticarət dövrünün olmaması investorlar üçün əlverişsiz ola bilər
- Törəmə müəssisələrin kreditörleri qarşısında struktur subordinasiya səbəbindən investorlar zərərə məruz qala bilər
- Qiymət volatilliyi (dəyişkənliyi)
- Böyük səhmdarların satış riski
- Hesablaşma, klirinq və depozitar sistemlərlə bağlı risklər
- Səhmlərlə bağlı hüquqların müdafiəsi və mübahisələrin həlli üzrə risklər

4.2. Emitentin və ya onun fəaliyyət göstərdiyi sahəyə xas olan risk faktorları

Bankların üzləşdiyi əsas risklər kredit, əməliyyat, bazar və likvidlik riskləridir. Risklərin idarə olunmasına məsuliyyətli yanaşma kredit və investisiya itkilərini azaltmağa və gəlirliliyi artırmağa kömək edir. Risklərin azaldılması yollarına aktivlərin şaxələndirilməsi, məsuliyyətli kreditləşmə təcrübələrinin tətbiqi və əməliyyat sistemlərinin təkmilləşdirilməsi daxildir.

4.2.1. Bankın fəaliyyəti ilə bağlı risklər

- Kredit riski və aktiv keyfiyyətinin pisləşməsi
- Likvidlik və maliyyələşdirmə riski
- Bazar və valyuta riski
- Əməliyyat, texnologiya və kibertəhlükəsizlik riski
- Strateji və icra riski
- Reputasiya və uyğunluq/komplayns riski
- Xarici valyutada kreditləşmə və makroiqtisadi şərtlərlə bağlı kredit riski
- Kredit portfelinin keyfiyyətinin qorunmaması riski
- Borcalan və sektor üzrə konsentrasiya riski
- Girov dəyərinin azalması riski
- Xalis faiz marjasındakı dəyişkənliyin Bankın fəaliyyətinə mənfi təsiri
- Risklərin idarə edilməsi prosedurlarının kredit riskini tam azalda bilməməsi
- Bank fəaliyyətinə xas əməliyyat riskləri
- Prudensial normativlər və tənzimləyici tələblərlə bağlı risklər
- Tənzimləyici dəyişikliklər və uyğunluq riski
- Sanksiyalar, cərimələr və digər icra tədbirləri riski
- Borc müqavilələri üzrə maliyyə kovenantləri ilə bağlı risklər
- Lisenziya şərtlərinin pozulmasının fəaliyyətə məhdudiyətlər yaratması riski
- Müştəri və əməkdaş məlumatlarının qorunmaması riski
- Əsas kadrlar və insan kapitalı riski
- Sığorta təminatının bəzi zərərləri əhatə etməməsi riski
- Kredit reytingi riski
- Mühasibat uçotu və maliyyə hesabatlılığı riski
- Müəyyən tənzimləyici əmsallara və prudensial tələblərə tabedir:
- İnformasiya texnologiyaları və kibertəhlükəsizlik riski

4.2.2. Digər risklər

- Xarici şoklar və sistemli hadisələr
- Ekoloji, sosial və idarəetmə (ESG) və davamlılıq riskləri

5. Təklif

5.1. Emissiyanın həyata keçirilməsindən nəzərdə tutulan xərclər və cəlb olunacaq vəsaitlərin xalis məbləği

“PAŞA Bank” ASC tərəfindən səhmlərin emissiyası və yerləşdirilməsi ilə bağlı təxmini xərclər və cəlb ediləcək vəsaitlərin gözlənilən xalis məbləği barədə məlumat aşağıda təqdim olunur.

Emissiya prospektinin dövlət qeydiyyatına alınmasına görə rüsum	1,200 AZN (yalnız emitent tərəfindən ödənilir)
Anderrayterə ödəniləcək xidmət haqqı:	0.5% (listinqdə olan səhmlərin bazar qiymətinə uyğun olaraq)
Səhmlərin “Bakı Fond Birjası” QSC-də yerləşdirilməsi üçün satıcı (emitent) tərəfindən ödəniləcək xidmət haqqı (qəbul haqqı və listinq haqqı):	2,500 AZN 5,000 AZN
Yeləşdirmə nəticəsində cəlb olunacaq vəsaitlərin nominal dəyər üzrə ehtimal olunan məbləği (nizamnamə kapitalının artırılan məbləği)	18,658,520 AZN

Yeləşdirmə nəticəsində cəlb olunacaq vəsaitlərin nominal dəyər üzrə ehtimal olunan xalis məbləği (nizamnamə kapitalının artırılan məbləği)

18,521,076 AZN

Milli Depozit Mərkəzində səhmlərin saxlanması və reyestrinin aparılması üzrə xidmətlərin göstərilməsinə görə emitent tərəfindən səhmin nominal dəyərinin 0,02%- i, (minimum 50, maksimum 5000) hər bir xidmət üzrə ayrılıqda ödənilir. Buraxılışdan öncəki vəziyyətə əsasən qeyd olunan rüsumlar maksimal həddə çatdığından, yeni buraxılışda bu xidmətlərlə bağlı əlavə xərc yaranmayacaq

Qeyd: Bu emissiya prospekti çərçivəsində buraxılmış səhmlərin ilkin kütləvi yerləşdirilməsi ilə əlaqədar investorlar tərəfindən çəkilən xərclər Emitent tərəfindən qarşılır. Səhmlərin yerləşdirilməsindən sonra yarana biləcək digər xərclər investorların özləri tərəfindən ödəniləcəkdir.

5.2. Təklifin səbəbləri, gəlirlərin istifadəsi, gəlirlərin nəzərdə tutulan xalis məbləği

Bank cəlb ediləcək vəsaitləri əsasən öz tənzimləyici kapital bazasının, müvafiq göstəricilərin gücləndirilməsinə və korporativ, KOS kredit portfelinin genişləndirilməsinə yönəltməyi planlaşdırır. Aşağıdakı məlumat Bankın xalis daxilolmaların istifadəsi ilə bağlı hazırkı niyyətlərini əks etdirir; lakin vəsaitlərin faktiki istifadəsi bazar şəraitindən, tənzimləyici tələblərdən və daxili risk qiymətləndirmələrindən asılı olaraq dəyişə bilər.

Tənzimləyici kapitalın gücləndirilməsi: Cəlb ediləcək vəsaitlər Bankın I dərəcəli kapitalının və ümumi kapital adekvatlığının artırılmasına yönəldiləcəkdir. Daimi kapitalın artırılması Bankın kapitallaşma səviyyəsini gücləndirməli, zərərli udma qabiliyyətini artırmalı və kapital adekvatlığı üzrə tətbiq olunan tələblərə davamlı uyğunluğu təmin etməlidir. Kapitalın artması həmçinin faiz daşıyan öhdəliklərdən asılılığı azaltmağa və Bankın balansının uzunmüddətli sabitliyini və dayanıqlığını dəstəkləməyə xidmət edəcəkdir.

Kreditləşmə imkanlarının genişləndirilməsi və korporativ, KOS kredit portfelinin artımının dəstəklənməsi: Bank cəlb ediləcək vəsaitlərdən korporativ, KOS borcalanlara kreditlərin verilməsi imkanlarını genişləndirmək üçün istifadə etməyi planlaşdırır. Kapital bazasının gücləndirilməsi Banka daxili kredit limitlərini artırmağa, iri risklər üzrə tənzimləyici məhdudiyətlərə əməl etməyə və iri korporativ müştərilərin müddətli maliyyələşdirmə, dövriyyə kapitalı kreditləri, layihə maliyyələşməsi, sindikatlaşdırılmış kreditlər və digər korporativ bank məhsullarına artan tələbinə cavab verməyə imkan verəcəkdir. Bu tədbirlər Bankın biznes strategiyasına, risk iştahası çərçivəsinə, anderrayting standartlarına, daxili risk siyasətlərinə və kredit konsentrasiyası üzrə tətbiq olunan tənzimləyici rejimə uyğun olaraq korporativ kredit portfelinin artımını dəstəkləyəcəkdir.

5.3. Təklifin şərtlərinin təsviri

Təklif qiyməti Emitent tərəfindən abunə yazılışının müddətinin başlanmasından ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl, həmçinin Anderrayterin və Birjanın rəsmi internet səhifələrində elan ediləcəkdir.

- Təklif qiymətindən aşağı qiymətlərlə təqdim edilmiş sifarişlər icra olunmayacaqdır.
- Səhmlərin yerləşdirilməsi aşağıdakı bölgü ardıcılığı üzrə həyata keçiriləcəkdir:
- Hər hansı bölgü kateqoriyası üzrə sifarişlər üzrə artıq tələbin yaranması halında, səhmlərin yerləşdirilməsinə aşağıdakı qaydada üstünlük veriləcəkdir:

I-ci səviyyə: Pərakəndə investorlar (≤ 20,000 AZN):

Hər bir investor üzrə 20,000 AZN -ə qədər abunələr üzrə fərdi investorlara üstünlük veriləcəkdir. Bu kateqoriya çərçivəsində bölgü pərakəndə investorların geniş iştirakını və ədalətli münasibəti təmin etmək məqsədilə, tələb və tətbiq olunan tənzimləyici tələblər nəzərə alınmaqla həyata keçiriləcəkdir. Buna görə də investor 20,000 AZN -dən artıq abunə sifərişi

təqdim etdikdə, həmin üstünlük məqsədi üçün yalnız 20,000 AZN -ə qədər olan hissə nəzərə alınacaqdır. Pərakəndə investorlar heç bir məhdudiyyət olmadan rezident və qeyri-rezident şəxsləri əhatə edir.

2-ci səviyyə: Pərakəndə investorlar (20,000 AZN-dən artıq)

Əgər 1-ci səviyyə üzrə yerləşdirilməyən səhmlər qalarsa (səhmlər tam şəkildə yerləşdirilməzsə), pərakəndə investorların 20,000 AZN məbləğindən yüksək olan sifarişləri yerləşdiriləcəkdir;

3-cü səviyyə: Digər investorlar:

Əgər səhmlər 1-ci və 2-ci səviyyə üzrə tam şəkildə yerləşdirilməzsə, qalıq hissədə digər investorların sifarişləri yerləşdiriləcəkdir.

Hər bir mərhələdə (səviyyədə) toplanmış sifarişlərin (tələb) həcmi təklifdən az olarsa, hər bir investordan tələbini tam ödəməklə icra edilir və növbəti səviyyədə (mərhələyə) keçirilir. Hər hansı mərhələdə toplanmış sifarişlərin (tələblərin) həcmi təklifdən çox olarsa, təklif edilən səhmlərin sayının tələb olunan səhmlərin sayına olan nisbəti (əmsal) hesablanır və bu əmsal əsasında sifarişlər icra edilir. İcra zamanı tam səhm sayının formalaşması üçün yuvarlaqlaşdırma ehtiyac olarsa aşağı doğru yuvarlaqlaşdırma aparılır. Bundan sonra yarana biləcək yuvarlaqlaşdırma qalığı, investorların sifarişlərinin icraya qəbul edilmə tarixi və vaxtı (əvvəlinci sifarişdən sonrakına doğru) nəzərə alınmaqla, yaranmış yuvarlaqlaşdırma qalığı bitənə qədər səhmlər bir-bir bölüşdürülməklə icra ediləcəkdir. Minimal səhmin sayı 1 (bir) olaraq müəyyən edilir.

Səhmlərin yerləşdirilməsi yuxarıda qeyd olunan bölgü nəzərə alınmaqla, "İnvestisiya qiymətli kağızlarına abunə yazılışı və yerləşdirilməsi haqqında" Qaydalara uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir.

Yekun yerləşdirmə zamanı yuxarıda əks olunan bölgü ardıcılığı ilə əhatə olunmayan hallar yaranarsa, Bank tərəfindən kapital bazarının daha da inkişafı prinsipinə xidmət edən məntiq əsasında qərarlar veriləcək.

Təklif üzrə əsas göstəricilər:

Bir səhm üzrə təklif qiyməti	Abunə yazılışı müddətinin başlanmasından ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl emitent tərəfindən elan ediləcəkdir
Təklif çərçivəsində Bank tərəfindən buraxılacaq yeni səhmlərin sayı	932,926
Təklif çərçivəsində əsas səhmdar tərəfindən satılacaq mövcud səhmlərin sayı	Tətbiq edilmir
Təklif olunan səhmlərin ümumi sayı	932,926

Səhmlərin emissiyası və yerləşdirilməsi aşağıdakı mərhələlərdən ibarət olacaqdır:

Səhmlər üzrə abunə yazılışı mərhələsi

Səhmlərə abunə yazılışı Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən emissiyanın dövlət qeydiyyatına alınmasından sonra başlanır və abunə yazılışının dəqiq başlanma tarixi başlanmasından azı 5 (beş) iş günü əvvəl elan edilir. Abunə yazılışının başlanma və bitmə tarixləri müvafiq elanda göstərilir və abunə yazılışının keçirilməsi müddəti 3 (üç) aydan artıq müəyyən edilmir. Abunə yazılışının başlanma və bitmə tarixləri anderrayterlər – "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" ASC, "ABB-Invest İnvestisiya Şirkəti" QSC, "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC və Emitentin rəsmi internet sahifələrində, habelə kütləvi informasiya vasitələrində elan ediləcəkdir. Abunə yazılışı müddəti ərzində səhmləri əldə etmək istəyən investorlar "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" ASC, "ABB-Invest İnvestisiya Şirkəti" QSC və "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC-yə müraciət edə bilərlər.

Səhmlərin yerləşdirilməsi mərhələsi.

Mərhələ	Gözlənilən müddət
Səhmlərin yerləşdirilməsinin başlanma və bitmə tarixləri	Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra 5 (beş) iş günü ərzində Emitent və təklif edən şəxs səhmlərin yerləşdirilməsinə başlayacaqdır. Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra 2 (iki) iş günü ərzində emitent və ya anderrayter qiymətli kağızların yerləşdirilməsinin başlanması tarixini elan etməli və abunə yazılmış şəxslərə bu barədə yazılı bildiriş göndərməlidirlər. İnvestisiya qiymətli kağızlarının yerləşdirilməsi müddəti başladığı tarixdən etibarən 7 (yeddi) iş günündən çox olmayaraq davam edəcəkdir. Səhmlərin “Bakı Fond Birjası” QSC-nin ticarət platformasında yerləşdirilməsinin başlanma və bitmə tarixləri barədə məlumat “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” ASC, “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC, “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC və Emitent tərəfindən onların rəsmi internet sahifələrində və kütləvi informasiya vasitələrində elan ediləcəkdir.
Təklif qiyməti	Abunə yazılışının qiyməti yerləşdirmənin başlanmasından azı 5 (beş) iş günü əvvəl açıqlanacaqdır və göstərilən qiymətdən aşağı qiymətlə təqdim olunmuş sifarişlər icra edilməyəcəkdir. Bir investor üzrə abunə yazılışı edilə biləcək səhmlərin minimum sayı 1 (bir) olaraq müəyyənləşdirilmişdir və maksimum sayı müəyyən edilməmişdir. Bu baxımdan investor bir neçə sifariş təqdim edə bilər.

Əgər sifarişlər tam və ya qismən icra olunmazsa, yerləşdirmə başa çatdıqdan sonra qalan məbləğ 7 (yeddi) iş günü ərzində investorun hesabına geri qaytarılacaqdır.

Qeyd etmək vacibdir ki, yaxın gələcəkdə PAŞA Holding MMC-yə məxsus olan 56.8195% payın həmin Holdingə məxsus “PAŞA Maliyyə Holdingi” MMC-yə ötürülməsi nəzərdə tutulur. Bu əməliyyat barədə məlumat Emitentin rəsmi internet sahifəsində (www.pashabank.az) açıqlanacaqdır. Sözügedən əməliyyat digər səhmdarların mövcud paylarına, Emitent üzərində nəzarət strukturuna, eləcə də bu ilkin kütləvi yerləşdirmə çərçivəsində təklif olunan səhmlərin sayına təsir göstərməyəcəkdir.

5.4. Emissiya iştirak edən şəxslərin maraqları, o cümlədən maraqlar toqquşması barədə ətraflı məlumat

“Bakı Fond Birjası” QSC (Birja): Emissiya prosesində iştirak edən Birja qiymətli kağızların ticarətə qəbulu, listingə alınması, listingdə saxlanması, ticarətinin dayandırılması, delistingi qaydalarını və onların emitentlərinin bu qaydalar üzrə öhdəliklərinin icrası üzrə məsələləri müəyyən edir.

BFB-nin Emitent tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızların və digər emitentlərin qiymətli kağızlarının öz ticarət platformasına qəbulunda marağı kommersiya xarakteri daşıyır. BFB qiymətli kağızların yerləşdirilməsi, dövriyyəsi və listingi üzrə xidmətlərə görə təsdiq edilmiş tarif cədvəlinə uyğun ödənişlər tutur.

Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzi: Milli Depozit Mərkəzi Azərbaycanda depozitar sisteminin idarə olunmasını həyata keçirən qeyri-kommersiya hüquqi şəxsdir. Səhmlərin emissiyası prosesində onun funksiyalarına aşağıdakılar daxildir:

- səhmlərin saxlanması və uçotunun aparılması;

- səhmdarların reyestrinin aparılması;
- Emitentin ödəniş agenti qismində səhmdarlara ödəniş xidmətlərinin göstərilməsi.

Milli Depozit Mərkəzi xidmətlərinə görə təsdiq edilmiş tarif cədvəlinə uyğun ödənişlər tutur.

Əsas anderrayter “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC – 04.08.2025-ci il tarixli İSN/L-640/2016 nömrəli müddətsiz lisenziya əsasında qiymətli kağızlar bazarında investisiya xidmətləri göstərən peşəkar investisiya şirkətidir.

Anderrayter “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC – 18.09.2020-ci il tarixli İŞ-05 nömrəli müddətsiz lisenziya əsasında investisiya xidmətləri göstərir.

Anderrayter “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC – 08.01.2016-cı il tarixli İSN/L-30/2016 nömrəli müddətsiz lisenziya əsasında investisiya xidmətləri göstərir.

“PAŞA Bank” ASC tərəfindən buraxılan səhmlərin anderraytinqi və yerləşdirilməsi yuxarıda qeyd olunan investisiya şirkətləri tərəfindən həyata keçiriləcək və bu xidmətlərin göstərilməsinə görə Emitentdən xidmət haqqı tutulacaqdır. Anderrayterlərin bu prosesdə marağı kommersiya xarakteri daşıyır.

Emissiyada iştirak edən şəxslər arasında maraqlar toqquşması mövcud deyil.

5.5. Təklif edilən səhmlərin mülkiyyətçilərinin adı və ünvanı, emitent ilə hər hansı bir səhmdar arasında müəyyən olunmuş müddət ərzində həmin səhmdara məxsus səhmlərin satılmaması haqqında olan müqavilələr barədə məlumat, iştirak edən tərəflər, müqavilənin müddəti

Bu barədə məlumat mövcud deyil. Səhmlər yeni buraxılmışdır və ilkin olaraq investorlar arasında yerləşdiriləcəkdir. Emitent ilə hər hansı səhmdar arasında müəyyən müddət ərzində səhmlərin satışına məhdudiyyət qoyan müqavilələr mövcud deyil.

5.6. Yeni səhm təklifi nəticəsində mövcud səhm mülkiyyətçilərinin paylarında olan dəyişmə ehtimalları (miqdarı və faizi göstərilməklə)

Yeni səhmlərin buraxılışı nəticəsində 932,926 ədəd səhmin tam yerləşdirilməsi baş verdiyi halda, gözlənilən dəyişikliklər aşağıdakı kimi olacaqdır:

Səhmdarın adı	Mövcud pay (%)	Mövcud səhmlərin sayı	Gözlənilən pay (%)	Gözlənilən səhmlərin sayı
PAŞA Holding MMC	56.8195 %	10,071,585	53.9785 %	10,071,585
Bless MMC	28.1796 %	4,995,000	26.7706 %	4,995,000
Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev	9.9944 %	1,771,560	9.4946 %	1,771,560
Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev	5.0066 %	887,445	4.7562 %	887,445
Yeni Səhmdarlar	—	—	5 %	932,926
Cəmi	100 %	17,725,590	100 %	18,658,516

Qeyd olunur ki, mövcud səhmdarlar öz üstünlük hüquqlarından imtina etmişlər və bu səbəbdən yeni buraxılmış bütün səhmlər kütləvi təklif əsasında investorlar arasında yerləşdirilir.

5.7. Səhm alıcısının ödəməli olduğu vergi və xərclərin məbləği

- Səhm fiziki şəxs tərəfindən əldə edildikdə və bu səhmlər üzrə dividend ödənişi həyata keçirildikdə dividend gəliri formalaşır.

Bu hal Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 122-ci maddəsi ilə tənzimlənir. Həmin Məcəllənin 122.1-ci maddəsinə əsasən, rezident müəssisə tərəfindən ödənilən dividenddən ödəmə mənbəyində 5 faiz dərəcə ilə vergi tutulur. 122.2-ci maddəyə əsasən, dividendlərin faktiki sahibi olan fiziki və hüquqi şəxslərdən 122.1-ci maddəyə uyğun olaraq vergi tutulmuşdursa, həmin gəlirdən bir daha vergi tutulmur və bu gəlir yenidən dividend şəklində təqdim edildikdə də əlavə vergiyə cəlb edilmir.

Əlavə olaraq, Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-2-ci maddəsinə əsasən, 2023-cü il fevralın 1-dən etibarən 5 (beş) il müddətində Azərbaycan Respublikasının ərazisində, habelə ölkə hüdudlarından kənarında rezident hüquqi şəxslər tərəfindən kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış səhmlər və istiqrazlar üzrə ödənilən dividend, diskont (istiqrazların nominalından aşağı yerləşdirilməsi nəticəsində yaranmış fərq) və faiz gəlirləri üzrə gəlir əldə edən **fiziki şəxslərin gəlirləri gəlir vergisindən azad edilmişdir.**

- **Səhm hüquqi şəxs tərəfindən əldə edildikdə və bu səhmlər üzrə dividend ödənişi həyata keçirildikdə dividend gəliri formalaşır.**

Bu halda da dividend ödəmə mənbəyində 5 (beş) faiz dərəcə ilə vergiyə cəlb olunur. Qeyd olunan Məcəlləyə əsasən, hüquqi şəxslər üçün xüsusi azadolma nəzərdə tutulmamışdır.

Səhmlərin alınması üçün anderrayterə təqdim edilmiş sifarişlərin icrası ilə bağlı anderrayter və “Bakı Fond Birjəsi” QSC tərəfindən xidmət haqları tətbiq edilə bilər.

İlkin bazarda səhmlərin alınması zamanı investorlar üçün aşağıdakı xərclər yaranır:

- Anderrayterin xidmət haqqı;
- “Bakı Fond Birjəsi” QSC tərəfindən tətbiq edilən xidmət haqları.

Bu xidmət haqları icra olunmuş sifarişin həcmindən asılı olaraq müəyyən edilir. Anderrayterin xidmət haqqı investor ilə bağlanan müqavilədə göstərilir, “Bakı Fond Birjəsi” QSC tərəfindən tətbiq edilən xidmət haqları barədə məlumat isə Birjənin rəsmi internet sahifəsində dərc olunur <https://www.bfb.az/az/bfb.az/az/bfb-ticaret-tariffleri-ve-uzvlukhaqlari>

Fiziki şəxslər tərəfindən ödənilən komissiya (xidmət haqları)	Hesabın açılması:	----
	Milli Depozit Mərkəzi:	----
Hesabın açılması:	Bakı Fond Birjəsi:	0.05% (həm emitent, həm də investordan tutulur)
	İnvestisiya şirkəti	0.05% (minimum 30 AZN)
Hüquqi şəxslər tərəfindən ödənilən komissiya (xidmət haqları)	Hesabın açılması:	----
	Milli Depozit Mərkəzi:	----
Hesabın açılması:	Bakı Fond Birjəsi:	0.05% (həm emitent, həm də investordan tutulur)
	İnvestisiya şirkəti	0.01% (minimum 50 AZN)

Səhmlərin alınması məqsədilə investorun vəsaitlərinin səhm alıcısına xidmət göstərən investisiya şirkətinin bank hesabına köçürülməsi ilə bağlı bank tərəfindən xidmət haqqı tutula bilər. Bu xidmət haqqı müvafiq bank tərəfindən müəyyən edilir.

Yeni depo hesabının açılması ilə bağlı Milli Depozit Mərkəzi tərəfindən tətbiq edilən xidmət haqqı barədə məlumat Milli Depozit Mərkəzinin rəsmi internet sahifəsində dərc olunur: <https://mdm.gov.az/uploads/files/2022/04/mdm-xidm%C9%99t-haqlari.pdf>

Qeyd: İlkin kütləvi təklif çərçivəsində səhmlərin əldə edilməsi zamanı investorlar üçün əsas xərclər Emitent tərəfindən qarşılır. Bu yanaşma investorların iştirakını daha alçatan edir. Yerləşdirmə başa çatdıqdan sonra yaranacaq sonrakı əməliyyat xərcləri isə investorların üzərinə düşə bilər.

5.8. Qiymətli kağızların yerləşdirilməsində iştirak edəcək anderrayter barədə məlumat (adı, lisenziyanın nömrəsi, verilmə tarixi)

Səhmlərin öhdəlik götürmədən yerləşdirilməsi üçün təyin edilmiş anderrayterlər aşağıdakılardır:

Əsas anderrayter – “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC

Qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən peşəkar investisiya şirkətidir.

Müddətsiz lisenziya № İSN/L-640/2016, verilmə tarixi: 09.03.2016

Hüquqi ünvan: AZ1065, Bakı şəhəri, Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza Biznes Mərkəzi

Anderrayter – “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC

Müddətsiz lisenziya № İŞ-05, verilmə tarixi: 18.09.2020

Ünvan: Bakı şəhəri, Cəfər Cabbarlı küçəsi 609

Anderrayter – “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC

Müddətsiz lisenziya № İSN/L-30/2016, verilmə tarixi: 08.01.2016

Ünvan: AZ1065, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza Biznes Mərkəzi

Xidmət haqqı: Emitent ilə bağlanan xidmət müqaviləsinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

5.9. Qiymətli kağızların təklifinin və yerləşdirilməsinin başlama və başa çatma tarixləri

Mərhələ	Gözlənilən müddət
Abunə yazılışı	Abunə yazılışının başlanma və bitmə tarixləri müəyyən ediləcək və abunə yazılışının başlanma tarixindən ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl elan edilərək dərc olunacaqdır.
Yerləşdirmə	Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra səhmlərin yerləşdirilməsi 5 (beş) iş günü ərzində başlanacaq və yerləşdirmə müddəti başlanma tarixindən etibarən 7 (yeddi) iş günündən çox olmayaraq tamamlanacaqdır. Ümumilikdə qiymətli kağızların yerləşdirilməsi qüvvədə olan qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həyata keçiriləcəkdir.

5.10. Anderrayter tərəfindən təklifin şərtləri barədə məlumatın investorlara təklif zamanı təqdim olunması barədə qeyd

Emissiya prospekti “PAŞA Bank” ASC-nin, emissiyanın anderrayterləri olan “PAŞA Capital İnvestisiya Şirkəti” QSC, “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC, “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC -nin, eləcə də “Bakı Fond Birjası” QSC-nin rəsmi internet sahifələrində dərc edilərək ictimaiyyətə açıqlanır.

Sorğu əsasında emissiya prospekti elektron poçt vasitəsilə müraciət edən şəxslərə təqdim edilə bilər.

Səhmlərin emitenti barədə tələb olunan məlumat

6. Emitentin auditorları barədə məlumat

6.1. Son üç maliyyə ili ərzində emitentin auditorlarının adı, ünvanları və hər hansı təşkilatda üzvlüyü barədə məlumat

İl	Auditorun adı	Auditorun ünvanı	Auditorun aid olduğu beynəlxalq şəbəkə
2022	Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.	AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər pr., bina 153, Blok A, 9-cu mərtəbə	EY Global
2023	Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.	AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər pr., bina 153, Blok A, 9-cu mərtəbə	EY Global
2024	Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.	AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər pr., bina 153, Blok A, 9-cu mərtəbə	EY Global

6.2. Son üç maliyyə ili ərzində auditorların əvəzlənməsi və ya dəyişdirilməsi barədə, səbəbləri göstərilməklə məlumat

Son üç maliyyə ili ərzində auditorun dəyişdirilməsi və ya əvəz olunması halı baş verməmişdir.

7. Seçilmiş maliyyə məlumatları

7.1. Son üç maliyyə ili ərzində (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərməklə) seçilmiş maliyyə məlumatı əsasında emitentin maliyyə vəziyyətini xarakterizə edən əsas maliyyə göstəriciləri

İllik maliyyə nəticələri audit olunmuş, yarımillik maliyyə nəticələri isə audit olunmamışdır, lakin müstəqil auditor tərəfindən nəzərdən keçirilmişdir.

Konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatı

Məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilmişdir	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025-ci il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)
Faiz gəlirləri	384,316	535,777	502,539	253,258	273,885
Faiz xərcləri	(86,586)	(104,785)	(133,025)	(56,129)	(96,920)
Xalis faiz gəliri	297,730	430,992	369,514	197,129	176,965
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri xərci	(48,315)	2,471	7,326	(1,590)	1,133
Qeyri-faiz gəlirləri	92,673	96,385	93,248	44,909	44,859
Qeyri-faiz xərcləri	(174,187)	(224,756)	(198,597)	(98,731)	(102,409)
Pul mövqeyi üzrə zərər	(21,076)	(19,838)	—	—	—
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	146,825	285,254	271,491	141,717	120,548
Mənfəət vergisi xərci	(44,899)	(59,542)	(53,225)	(29,449)	(24,596)
Hesabat dövrü üzrə mənfəət	101,926	225,712	218,266	112,268	95,952
Vergilər çıxıldıqdan sonra digər ümumi gəlir	13,234	60,373	5,855	1,921	4,477

Məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilmişdir	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatan il üzrə (Audit edilmiş)	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025-ci il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)
Hesabat dövrü üzrə ümumi məcmu gəlir	115,160	286,085	224,121	114,189	100,429

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında yığcam hesabat

Məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilmişdir	31 dekabr 2022-ci il tarixində (Audit edilmiş)	31 dekabr 2023-cü il tarixində (Audit edilmiş)	31 dekabr 2024-cü il tarixində (Audit edilmiş)	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025-ci il tarixə aralıq göstəricilər (Audit edilməmiş)
Cəmi aktivlər	9,217,947	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551
Pul və pul ekvivalentləri	3,302,130	1,975,558	1,528,384	1,729,239	2,434,390
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	584,060	1,592,657	1,440,142	1,348,683	1,006,476
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,840,316	2,048,777	1,812,795	2,263,179	2,083,929
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,273,589	3,055,151	3,575,075	3,266,876	3,545,200
Asılı müəssisəyə investisiya	—	30,210	35,504	26,858	36,478
Digər aktivlər	217,852	191,075	226,664	204,304	210,078
Cəmi öhdəliklər	8,569,663	8,060,865	7,716,002	7,992,387	8,353,557
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	7,252,655	7,176,452	6,799,722	6,879,687	7,042,066
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	932,152	646,713	629,188	867,402	1,041,768
Subordinasiya olunmuş borclar	155,589	96,016	97,217	99,088	113,216
Digər öhdəliklər	229,267	141,684	189,875	146,210	156,507
Kapital	648,284	832,563	902,562	846,752	962,994
Cəmi öhdəliklər və kapital	9,217,947	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551

Seçilmiş maliyyə əmsalları

Maliyyə əmsali	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2024-cü il	30 iyun 2024-cü il tarixə aralıq göstəricilər	30 iyun 2025-cü il tarixə aralıq göstəricilər
Artım göstəriciləri					
Kredit portfelinin artımı	8.0%	-7.0%*	17.0%	7.0%	9.0%
Depozit portfelinin artımı	40.0%**	-1.1%*	-5.3%	1.2%	2.4%
Rentabellik göstəriciləri					
Orta aktivlərin gəlirliyi (ROA)	1.3%	2.5%	2.5%	2.6%	2.3%
Orta kapitalın gəlirliyi (ROE)	16.6%	30.5%	25.2%	25.7%	21.2%
Xalis faiz marjası	3.3%	5.0%	4.4%	2.3%	2.0%
Maliyyələşdirmə dəyəri	1.4%	1.5%	1.9%	1.6%	2.5%

Əməliyyat xərcləri/kredit zərəri xərci çıxılmadan xalis faiz gəliri	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.6%
Kredit portfelinin keyfiyyəti					
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat/müştərilərə verilmiş kreditlər (ehtiyatdan əvvəl)	3.0%	4.0%	3.0%	4.0%	3.0%
Xalis kreditlər/depozitlər	45.0%	43.0%	53.0%	53.0%	50.0%
Problemlı kreditlər / müştərilərə verilmiş kreditlər (gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatdan əvvəl)	4.3%	5.2%	3.6%	4.3%	4.3%
Balans göstəriciləri					
Müştərilər qarşısında öhdəliklər / cəmi aktivlər	79.0%	81.0%	79.0%	78.0%	76.0%
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər / cəmi aktivlər	36.0%	34.0%	41.0%	37.0%	38.0%
Cəmi kapital / cəmi aktivlər	7.0%	9.0%	11.0%	10.0%	10.0%
Kapital adekvatlığı					
Kapital adekvatlığı əmsalı (I dərəcəli kapital)	14.2%	13.9%	15.4%	17.7%	21.2%
I dərəcəli kapital adekvatlığı üzrə minimum tələb	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.5%
Kapital adekvatlığı əmsalı (ümumi kapital)	17.1%	19.3%	20.4%	20.5%	22.9%
Ümumi kapital adekvatlığı üzrə minimum tələb	12.0%	12.0%	12.0%	12.0%	12.5%
Anı likvidlik əmsalı	82.0%	64.6%	63.2%	65.7%	69.5%
Likvidliyin Örtülmə Əmsalı (LCR)	-	248.0%	182.0%	256.0%	451.0%
Makroiqtisadi göstərici					
İnflyasiya səviyyəsi (mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı)	13.9%	1.7%	4.9%	1.1%	6.0%

* 2023-cü ildə depozit və kredit portfellerində müşahidə olunan mənfi artım tempi əsasən Qrupun pay sahibliyindən çıxması ilə əlaqədar olaraq PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin yalnız 29 dekabr 2023-cü il tarixinədək konsolidasiya edilməsi ilə bağlıdır.

** Pandemiya ilə bağlı iqtisadi yavaşlamadan sonra 2022-ci ildə Azərbaycanda iqtisadi fəallıq bərpa olunmuşdur. Bu, istehlakçı etimadının artmasına və bank xidmətlərinə, o cümlədən cari hesablar və depozitlərə tələbatın yüksəlməsinə səbəb olmuşdur.

Maliyyə göstəricilərində baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklərin izahı

Mənfəətlilik

- Faiz gəlirləri 2022-ci ildə 384,316 min AZN-dən 2023-cü ildə 535,777 min AZN-ə yüksələrək 39% artmışdır. Bu artım əsasən bazar faiz dərəcələrinin yüksəlməsi və törəmə müəssisənin satılmasından əvvəl gəlir gətirən aktivlərin genişlənməsi ilə bağlı

olmuşdur. 2024-cü ildə isə faiz gəlirləri qrup strukturunda dəyişiklik və aşağı gəlirli likvid aktivlərin payının artması səbəbindən 502,539 min AZN-ə (-6%) enmişdir. Müqayisəli yarımillik göstəricilərə əsasən faiz gəlirləri 2024-cü ilin iyununda 253,258 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 273,885 min AZN-ə (+8%) artmışdır ki, bu da marja təzyiqlərinə baxmayaraq aktiv həcmələrinin dəstəyini göstərir.

- Faiz xərcləri 2022-ci ildə 86,586 min AZN-dən 2023-cü ildə 104,785 min AZN-ə (+21%), 2024-cü ildə isə 133,025 min AZN-ə (+27%) yüksəlmişdir. Bu artım əsasən maliyyələşmə xərclərinin yüksəlməsi və yüksək faiz mühitində müştəri depozitlərinin yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlıdır. Müvəqqəti göstəricilərdə artım daha kəskin olmuş, 2024-cü ilin iyununda 56,129 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 96,920 min AZN-ə (+73%) yüksəlmişdir ki, bu da depozitlər üzrə rəqabətin güclənməsini və maliyyə bazasının genişlənməsini əks etdirir.
- Nəticədə xalis faiz gəliri 2022-ci ildə 297,730 min AZN-dən 2023-cü ildə 430,992 min AZN-ə (+45%) yüksəlmişdir. Lakin 2024-cü ildə maliyyələşmə xərclərinin artması və satılmış törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması səbəbindən 369,514 min AZN-ə (-14%) azalmışdır. Müqayisəli yarımillik göstəricilərdə xalis faiz gəliri 2024-cü ilin iyununda 197,129 min AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 176,965 min AZN-ə (-10%) enmişdir ki, bu da marjanın daralmasının davam etdiyini göstərir.
- Qeyri-faiz gəlirləri dövr ərzində nisbətən sabit qalmış, 2022-ci ildə 92,673 min AZN-dən 2023-cü ildə 96,385 min AZN-ə (+4%) yüksəlmiş, 2024-cü ildə isə 93,248 min AZN-ə (-3%) enmişdir. Yarımillik göstəricilər üzrə demək olar dəyişiklik müşahidə olunmamışdır (2024-cü ilin iyunu: 44,909 min AZN; 2025-ci ilin iyunu: 44,859 min AZN). Bu, xidmət haqları və komissiya gəlirlərinin dayanıqlılığını göstərir.
- Əməliyyat xərcləri 2022-ci ildə 174,187 min AZN-dən 2023-cü ildə 224,756 min AZN-ə (+29%) yüksəlmişdir ki, bu da genişlənmə, inflyasiya təsirləri və əməliyyat investisiyaları ilə bağlıdır. Törəmə müəssisənin satışından sonra 2024-cü ildə xərclər 198,597 min AZN-ə (-12%) enərək daha aşağı struktur xərclər bazasını göstərmişdir. Bununla belə, yarımillik göstəricilər xərclərin yenidən artdığını göstərir (2024-cü ilin iyunu: 98,731 min AZN; 2025-ci ilin iyunu: 102,409 min AZN; +4%).

Maliyyə vəziyyəti (Balans)

Aktivlər:

- Cəmi aktivlər müəyyən dalğalanmalara baxmayaraq ümumilikdə artaraq 2025-ci ilin iyununa 9,3 mlrd AZN-ə çatmışdır. Bu artım likvidliyin yüksəlməsi və gəlir gətirən aktivlərin genişlənməsi ilə bağlıdır.
- Müştərilərə verilmiş kreditlər əsas gəlir gətirən aktiv olaraq qalmaqda davam etmiş və kredit tələbinin sabit qalması fonunda 3,545 mlrd AZN-ə yüksəlmişdir.
- Assosiasiya edilmiş müəssisəyə investisiya – 2023-cü ilin sonunda PAŞA Yatırım Bankası A.Ş. satıldıqdan sonra qalan pay törəmə müəssisə deyil, asılı müəssisəyə investisiya kimi yenidən təsnif edilmiş və 2025-ci ilin iyununa 36 mln AZN təşkil etmişdir.

Öhdəliklər:

- Cəmi öhdəliklər aktivlərin artımı və maliyyələşmə ehtiyacları ilə paralel olaraq 8,354 mlrd AZN-ə yüksəlmişdir.
- Müştərilərə olan borclar əsas maliyyələşmə mənbəyi olaraq qalmaqda davam etmiş və 7,042 mlrd AZN-ə çatmışdır ki, bu da sabit depozit bazasını göstərir.
- Kapital 963 mln AZN-ə qədər artmış, bu artım əsasən bölüşdürülməmiş mənfəət (572 mln AZN) hesabına təmin edilmişdir və Bankın kapital mövqeyinin güclənməsini əks etdirir.
- Likvidlik göstəriciləri yaxşılaşmış, pul və pul ekvivalentləri 2024-cü ildə 1,5 mlrd AZN-dən 2025-ci ilin iyununda 2,4 mlrd AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da bazar dəyişkənliyi fonunda Bankın öhdəliklərini yerinə yetirmə qabiliyyətini gücləndirmişdir.

Hesabat dövrləri arasında baş vermiş dəyişikliklər barədə daha ətraflı məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində təqdim olunur.

8. Emitent haqqında məlumat

8.1. Emitentin tam adı və təşkilati-hüquqi forması

“PAŞA Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

8.2. Emitentin dövlət qeydiyyatının rekvizitləri

“PAŞA Bank” ASC Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı (hazırda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı) tərəfindən 28 noyabr 2007-ci il tarixində verilmiş 250 saylı müddətsiz lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

Emitent Azərbaycan Respublikasında 18 iyun 2007-ci il tarixində 1107-A3-455 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN): 1700767721.

8.3. Emitentin təşkilati-hüquqi forması dəyişdirildikdə, onun bütün əvvəlki adları, təşkilati-hüquqi formaları, o cümlədən bu dəyişikliklərin dövlət qeydiyyatı tarixi

Emitentin təşkilati-hüquqi forması dövlət qeydiyyatından keçdiyi tarixdən etibarən dəyişdirilməmişdir.

8.4. Emitentin olduğu yer, poçt ünvanı, elektron poçt ünvanı, emitentin internet sahifəsini ünvanı və əlaqə telefonları

AZ 1005, Yusif Məmmədaliyev küçəsi 13, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası

- E-poçt: office@pashabank.az
- İnternet sahifə: www.pashabank.az
- Telefon: (+994 12) 496 51 00

8.5. Son üç maliyyə ili ərzində hər bir maliyyə ili üçün emitentin əsas investisiyalarının təsviri (məbləği göstərilməklə)

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	2024 – 30 İyun (Audit olunmamış)	2025 – 30 İyun (Audit olunmamış)
Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) üzrə bərc qiymətli kağızları					
Azərbaycan İpoteka Fondu istiqrazları	567,829	498,877	413,718	482,669	398,150
ABŞ Xəzinədarlıq istiqrazları	1,735	–	182,669	126,962	623,356
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış notlar	182,446	-	-	339,515	107,842
Korporativ istiqrazlar	86,572	75,965	96,844	96,222	44,130
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları	423,416	222,565	63,011	80,923	28,294
Maliyyə institutlarının istiqrazları	32,403	14,991	4,905	4,983	14,716
Depozit sertifikatları	16,920				
Digər xarici hökumətlərin istiqrazları	6,809	54	51	51	57
Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) üzrə bərc qiymətli kağızları – cəmi	1,318,130	812,452	761,198	1,131,325	1,216,545

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	2024 – 30 İyun (Audit olunmamış)	2025 – 30 İyun (Audit olunmamış)
Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) üzrə pay qiymətli kağızları					
Korporativ səhmlər	2,699	2,003	2,003	2,003	2,003
Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) üzrə pay qiymətli kağızları – cəmi	2,699	2,003	2,003	2,003	2,003

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	2024 – 30 İyun (Audit olunmamış)	2025 – 30 İyun (Audit olunmamış)
Mənfəət və ya zərər vasitəsi ilə ədalətli dəyər (FVTPL) üzrə pay qiymətli kağızları					
İnvestisiya fondlarında iştirak payları (pay sertifikatları)	3,742	–	–	–	–
Mənfəət və ya zərər vasitəsi ilə ədalətli dəyər (FVTPL) üzrə pay qiymətli kağızları – cəmi	3,742	–	–	–	–

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	2024 – 30 İyun (Audit olunmamış)	2025 – 30 İyun (Audit olunmamış)
Amortizasiya olunmuş dəyər üzrə borc qiymətli kağızları					
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları	285,378	609,252	621,326	563,666	354,600
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin repo müqavilələri üzrə girov qoyulmuş istiqrazları	–	–	–	218,014	–
Maliyyə institutlarının istiqrazları	19,992	55,789	145,560	78,210	137,952
Korporativ istiqrazlar	14,734	412,572	102,066	108,337	169,508
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının notları	164,287	65,403	87,604	123,500	77,196
Digər xarici hökumətlərin istiqrazları	32,901	17,461	34,846	21,559	25,614
ABŞ Xəzinədarlıq istiqrazları	–	74,544	58,896	17,499	101,165
Cəmi	517,292	1,235,021	1,050,298	1,130,785	866,035
Çıxılır: dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(1,547)	(699)	(704)	(934)	(654)
Amortizasiya olunmuş dəyər üzrə borc qiymətli kağızları	515,745	1,234,322	1,049,594	1,129,851	865,381

8.6. Emitentin cari investisiyalarının təsviri, onların coğrafi bölüşdürülməsi (daxili və xarici) və maliyyələşdirmə üsulları (daxili və xarici)

30 İyun 2025-ci il tarixinə "PAŞA Bank" ASC həm milli, həm də xarici valyutada ifadə olunmuş maliyyə alətlərini əhatə edən yaxşı diversifikasiya edilmiş investisiya portfelinə malikdir. Bu iki istiqamətli yanaşma Bankın Azərbaycanın korporativ bankçılıq sektorunda aparıcı mövqeyini qorumaq və artıq likvidlik üzrə gəlirliliyi yüksək keyfiyyətli və aşağı riskli investisiyalar vasitəsilə optimallaşdırmaq strateji məqsədinə uyğundur.

- **İnvestisiya portfeli**

Bank Azərbaycan manatında ifadə olunmuş investisiya qiymətli kağızları portfelinə malikdir və bu portfel həm likvidlik buferi, həm də gəlir gətirən aktiv rolunu oynayır. Daxili investisiyalar əsasən dövlət qiymətli kağızlarında, o cümlədən dövlət qısamüddətli istiqrazları, dövlət notları və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının notlarında cəmləşmişdir. Bu alətlər yüksək likvidlik və aşağı risk xüsusiyyətlərinə malik hesab olunur.

Bank həmçinin yerli maliyyə institutlarında müddətli depozitlər və depozit sertifikatları yerləşdirir, eləcə də yüksək kredit reytinginə malik emitentlər tərəfindən buraxılmış digər yerli korporativ borc alətlərinə seçici şəkildə investisiya edir.

Bu daxili investisiya strategiyası Bankın likvidlik idarəetmə çərçivəsini dəstəkləyir, prudensial likvidlik göstəricilərinə uyğunluğu təmin edir və konservativ risk profili qorunmaqla sabit faiz gəlirinin formalaşdırılmasına imkan verir. Portfelin daxili komponenti Bankın risk iştahı bəyanatı və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının likvidlik əhatəsi və kapital adekvatlığı üzrə normativ tələbləri ilə tam uyğunlaşdırılmışdır.

- **Xarici valyutada və beynəlxalq investisiyalar**

Bankın xarici valyutada ifadə olunmuş investisiya portfeli sabit gəlir mənbəyi və risklərin diversifikasiyası baxımından tamamlayıcı rol oynayır. Bu portfel əsasən xarici valyutada ifadə olunmuş qiymətli kağızlardan və xaricdə yerləşən nüfuzlu maliyyə institutlarında yerləşdirilmiş banklararası yerləşdirmələrdən ibarətdir.

Xarici qiymətli kağızlar portfeli əsasən ABŞ, Böyük Britaniya və Qərbi Avropa ölkələrində yerləşən suverenlər, beynəlxalq maliyyə institutları və yüksək kredit reytinginə malik banklar tərəfindən buraxılmış qısamüddətli və orta müddətli investisiya səviyyəli alətlərdən ibarətdir. Bu investisiyalar Bankın daxili investisiya siyasətinə uyğun seçilir və kredit keyfiyyəti, likvidlik və qarşı tərəf üzrə diversifikasiya əsas prioritetlər hesab olunur.

Bank həmçinin iri beynəlxalq banklarla qısamüddətli banklararası kredit və yerləşdirmələr portfelinə malikdir. Bu əməliyyatlar əsasən ABŞ dolları və Avro kimi əsas ehtiyat valyutalarda həyata keçirilir və Bankın likvidlik idarəetməsini gücləndirir, beynəlxalq maliyyə bazarlarına çıxışı təmin edir.

Xarici bazarlara məruz qalma ümumi aktivlərlə müqayisədə məhdud səviyyədə saxlanılır ki, bu da Bankın sərhədlərarası risklərə konservativ yanaşmasını əks etdirir.

- **Maliyyələşdirmə üsulları və maliyyə mənbələrinin strukturu**

Bankın investisiya portfelinin maliyyələşdirilməsi əsasən daxili mənbələr hesabına həyata keçirilir və bu, Bankın Azərbaycanda güclü və sabit maliyyə bazasına malik olmasını əks etdirir. Bu mənbələrə əsasən korporativ müştərilərdən, KOS subyektlərindən və fərdi bankçılıq müştərilərindən cəlb edilmiş tələbli və müddətli depozitlər daxildir.

2024-cü ilin sonuna Bankın depozit portfeli təxminən 6,8 milyard AZN təşkil etmişdir ki, bu da ölkənin ən böyük və ən sabit korporativ depozit bazalarından biri hesab olunur. Depozitlər sahələr və müştəri segmentləri üzrə diversifikasiya edilmişdir və onların əhəmiyyətli hissəsi tələbli depozitlərdən ibarətdir ki, bu da aşağı dəyərli likvidlik təmin edir. Müddətli depozitlər isə maliyyə öhdəliklərinin müddət uyğunlaşdırılmasına və maliyyə sabitliyinə töhfə verir.

Bank zəruri hallarda maliyyələşməni xarici mənbələr hesabına da tamamlayır. Bu mənbələrə avroistiqraz emissiyaları və nüfuzlu beynəlxalq maliyyə institutlarından cəlb edilən banklararası borclanmalar daxildir. Bununla belə, xarici maliyyələşmədən asılılıq məhdud səviyyədə saxlanılır və Bankın fəaliyyəti əsasən daxili öhdəliklər hesabına maliyyələşdirilir.

Bu sabit maliyyə strukturu Bankın kredit və investisiya fəaliyyətinin davamlı maliyyələşdirilməsini təmin edir, xarici bazar dəyişənliyinə məruz qalmanı azaldır və Bankın maliyyə dayanıqlığını gücləndirir.

8.7. İdarəetmə orqanlarının emitentin gələcək investisiyaları ilə bağlı öhdəlikləri

Gələcəkdə Bank investisiya idarəetməsində konservativ və balanslaşdırılmış yanaşmanı davam etdirməyi planlaşdırır. Daxili bazarda Bank korporativ və KOS müştərilərinin maliyyələşdirilməsinə yönəlmiş kredit məhsullarının inkişafına və yüksək keyfiyyətli Azərbaycan Respublikasının dövlət və Mərkəzi Bank qiymətli kağızlarına investisiyaların artırılmasına diqqət yetirəcəkdir.

Beynəlxalq istiqamətdə Bank ABŞ və Qərbi Avropa bazarlarında yerləşən yüksək kredit reytinginə malik maliyyə alətlərinə selektiv şəkildə məruz qalmanı artırmağı və gəlir mənbələrinin daha da diversifikasiyasını təmin etməyi planlaşdırır, eyni zamanda risklərin idarə olunması çərçivəsində intizamlı yanaşmanı qoruyacaqdır.

Güclü daxili depozit bazası, konservativ aktiv yerləşdirmə siyasəti və ehtiyatlı likvidlik idarəetməsi Banka maliyyə nəticələrinin dayanıqlığını və kapital adekvatlığını qorumağa, eyni zamanda səhmdarlar üçün sabit gəlirlilik təmin etməyə imkan verəcəkdir.

9. Emitentin biznesinin icmalı

9.1. Son üç maliyyə ili ərzində (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilməklə) emitentin satılmış məhsullarının və ya göstərilmiş xidmətlərinin əsas kateqoriyalarını göstərərək, emitentin əməliyyatlarının və əsas fəaliyyətlərinin xarakteri ilə bağlı əsas faktorlar və onların təsviri

Son üç maliyyə ili ərzində PAŞA Bank geniş çeşidli məhsul və xidmətlər təqdim edən universal maliyyə institutu kimi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bankın maliyyə nəticələri əsasən onun əsas bank fəaliyyət sahələrində: korporativ bankçılıq, KOS bankçılığı, pərakəndə bankçılıq və özəl bankçılıq istiqamətlərində artım hesabına formalaşmışdır.

Gəlirlərin əsas mənbələrini kredit fəaliyyətindən əldə olunan faiz gəlirləri, əməliyyat xidmətlərindən əldə olunan komissiya gəlirləri və xəzinədarlıq əməliyyatları təşkil etmişdir.

Bank aşağıdakı əsas müştəri segmentlərinə xidmət göstərir:

- korporativ müştərilər;
- kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri;
- fərdi müştərilər.

Bu segmentlər üzrə gəlir formalaşması və portfel artımı diversifikasiya olunmuşdur və Bankın hər hansı bir müştəri qrupundan asılılığını azaldır.

Əsas məhsul və xidmət kateqoriyaları

Korporativ bankçılıq

Korporativ bankçılıq Bankın əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri olaraq qalmaqda davam etmiş və ümumi gəlirlərin əhəmiyyətli hissəsini təşkil etmişdir. Bu sahəyə aşağıdakı məhsul və xidmətlər daxildir:

- korporativ kreditlər və kredit xətləri;
- ticarət maliyyələşməsi (akkreditivlər, zəmanətlər);
- hesablaşma və pul vəsaitlərinin idarə olunması xidmətləri;
- xəzinədarlıq və valyuta əməliyyatları.

İcmal dövr ərzində bu segment üzrə kredit həcmi və gəlirlər sabit qalmış və ya artmışdır ki, bu da xüsusilə qeyri-neft sektorunda

fəaliyyət göstərən iri korporativ müştərilər tərəfindən sabit tələbatla izah olunur.

AZN (min manatla)	2022 (Audit edilmiş)	2023 (Audit edilmiş)	2024 (Audit edilmiş)	30 iyun 2024 (Audit edilməmiş)	30 iyun 2025 (Audit edilməmiş)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	280,819	300,605	292,237	140,536	165,627
İnvestisiya qiymətli kağızları	75,293	132,235	127,816	70,132	53,074
Pul və pul ekvivalentləri	13,124	78,298	62,389	34,425	46,087
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	11,202	16,371	19,836	7,904	9,097
Effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	380,438	527,509	502,278	252,997	273,885

KOS bankçılığı

Bank kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə aşağıdakı xidmətləri təqdim edir:

- dövrüyyə kapitalı və investisiya kreditləri;
- faktoring və ticarət maliyyələşməsi alətləri;
- biznes depozitləri və əməliyyat hesabları;
- POS-ekvayrinq və ticarət xidmətləri.

KOS seqmentində son üç il ərzində kredit portfelində və komissiya gəlirlərində davamlı artım müşahidə olunmuşdur ki, bu da sahibkarlıq fəaliyyətinin genişlənməsi və məqsədyönlü məhsul inkişafı ilə bağlıdır.

Fərdi bankçılıq

Fərdi bankçılıq fəaliyyətinə aşağıdakılar daxildir:

- istehlak və ipoteka kreditləri;
- tələbli və müddətli depozitlər;
- ödəniş kartları və rəqəmsal bank xidmətləri.

Bu seqment üzrə gəlirlər orta tempə artmışdır və bu artım depozit bazasının genişlənməsi, kart istifadəsinin artması və rəqəmsal bank xidmətlərinin daha geniş tətbiqi ilə bağlıdır.

Kreditlər və depozitlər

Son üç maliyyə ili ərzində Bankın kredit portfelini əsasən korporativ və KOS kreditlərindən ibarət olmuş, bu portfel pərakəndə və ipoteka kreditləri ilə tamamlanmışdır. Depozit bazası isə korporativ müştərilərdən, KOS subyektlərindən və fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş depozitlərdən ibarətdir və müddətli depozitlər ümumi maliyyələşmənin əhəmiyyətli hissəsini təşkil edir. Kredit və depozitlərin strukturu Bankın balanslaşdırılmış risk profilinin qorunmasına və sabit maliyyə mənbələrinin saxlanmasına yönəlmiş strategiyasını əks etdirir.

Son üç maliyyə ili ərzində Bankın fəaliyyətinə və nəticələrinə bir sıra amillər əhəmiyyətli təsir göstərmişdir:

- **Bazar şəraiti:** Azərbaycanın makroiqtisadi meyilləri, iqtisadi artım və sahəvi inkişaf kredit və bank xidmətlərinə tələbi birbaşa formalaşdırmışdır.
- **Tənzimləyici mühit:** bank tənzimləmələrində, kapital tələblərində və nəzarət təcrübələrində baş verən dəyişikliklər Bankın risk idarəetmə və uyğunluq çərçivələrini formalaşdırmışdır.
- **Rəqabət:** yerli və beynəlxalq bankların mövcudluğu, xüsusilə korporativ və pərakəndə bankçılıqda rəqabəti gücləndirmiş, marjalara və xidmət keyfiyyətinə təzyiq yaratmışdır.

- **Müştəri münasibətləri:** əsas korporativ və KOS müştərilərlə uzunmüddətli əməkdaşlıq sabit biznes həcmələrini və təkrarlanan gəlirləri dəstəkləmişdir.
- **Rəqəmsallaşma və innovasiya:** rəqəmsal bank platformalarına və ödəniş infrastrukturlarına investisiyalar əməliyyat səmərəliliyini və müştəri təcrübəsini yaxşılaşdırmışdır.
- **Maliyyələşmə və likvidlik şəraiti:** depozitlərin mövcudluğu və dəyəri kreditləşmə imkanlarına və qiymət siyasətinə təsir göstərmişdir.

Kredit siyasəti

Ümumi baxış

“PAŞA Bank” ASC ehtiyatlı risk idarəetməsini, portfelin davamlı artımını və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğunluğu təmin etmək məqsədilə konservativ və aydın müəyyən edilmiş kredit siyasəti tətbiq edir.

Bankın kredit fəaliyyəti kredit keyfiyyəti, təminatlılıq, diversifikasiya və məsuliyyətli bankçılıq prinsiplərinə əsaslanır. Bu siyasətlər Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunur və Kredit Komitəsi tərəfindən həyata keçirilir, Risklərin idarə olunması, Uyğunluq və Daxili audit funksiyaları tərəfindən nəzarətdə saxlanılır.

Kredit fəlsəfəsi və risk iştahı

Bankın kredit siyasəti riskə uyğun gəlirlilik prinsiplərinə əsaslanır və beynəlxalq təcrübəyə, eləcə də Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bank tərəfindən tətbiq olunan kapital standartlarına uyğundur.

Əsas prinsiplər aşağıdakılardır:

- **Seçici kreditləşmə:** şəffaf mülkiyyət strukturu, dayanıqlı pul axınları və müsbət fəaliyyət tarixi olan borcalanlara üstünlük verilir;
- **Sahə prioritetləri:** ticarət, sənaye, xidmət, tikinti, energetika və ixracyönümlü müəssisələr;
- **KOS maliyyələşdirilməsi:** müəyyən limitlər çərçivəsində kiçik və orta sahibkarlığa maliyyə dəstəyi göstərilir və portfel diversifikasiyası təmin olunur;
- **Ehtiyatlı risk yanaşması:** portfel konsentrasiyası, bir borcalan üzrə məruz qalma və əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar daim nəzarətdə saxlanılır və normativ limitlər daxilində qalır.

Kredit təsdiqi prosesi

Bütün kredit əməliyyatları çoxsəviyyəli təsdiq mexanizmi üzrə həyata keçirilir:

1. İlk kredit təhlilinə münasibət menecerlər tərəfindən Risk departamenti ilə birgə aparılır və borcalanın maliyyə vəziyyəti, kredit qabiliyyəti və ödəniş imkanları qiymətləndirilir.
2. Müəyyən edilmiş limitləri aşan bütün yeni kreditlər və yenilənmələr Kredit Komitəsinin təsdiqini tələb edir.
3. Kredit verildikdən sonra monitoring aparılır, erkən xəbərdarlıq siqnalı və müqavilə şərtlərinə uyğunluq izlənilir.

Bütün əhəmiyyətli risklər prudensial tələblərə uyğun olaraq mütəmadi qaydada İdarə Heyətinə, Müşahidə Şurasına və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına təqdim olunur.

Təminat və zəmanət tələbləri

Bank kredit riskini azaltmaq məqsədilə təminat əsaslı kreditləşmə yanaşması tətbiq edir.

Qəbul edilən təminat növlərinə aşağıdakılar daxildir:

- daşınmaz əmlak və kommersiya obyektləri;
- pul vəsaitləri, bank zəmanətləri və dövlət qiymətli kağızları;
- girov qoyulmuş debitor borcları, inventar və avadanlıqlar;
- borcalanın profilindən asılı olaraq şəxsi və ya korporativ zəmanətlər.

Təminatlar Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bank tərəfindən akkreditə olunmuş müstəqil qiymətləndiricilər tərəfindən qiymətləndirilir və mütəmadi olaraq yenidən qiymətləndirilir. Girov dəyərinə nisbətə kredit məbləği adətən daşınmaz əmlak üçün 70–80%-i keçmir.

Kreditlərin təsnifatı, ehtiyatlar və silinmələr

Bank kreditləri MHBS 9 standartı və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankın prudensial tələblərinə uyğun olaraq təsnif edir və gözlənilən kredit zərəri modeli əsasında ehtiyatlar yaradır.

Kreditlər üç mərhələyə bölünür:

- **Mərhələ 1:** Qənaətbəxş aktivlər;
- **Mərhələ 2:** kredit riski artmış və nəzarət siyahısında olan kreditlər;
- **Mərhələ 3:** qeyri-işlək və ya ümitsiz kreditlər.

Ehtiyat səviyyələri rüblük əsasda nəzərdən keçirilir və yarımillik və illik MHBS hesabatları çərçivəsində auditor tərəfindən təsdiqlənir. Kreditlərin silinməsi yalnız bütün bərpa tədbirləri həyata keçirildikdən sonra və idarəetmə orqanının qərarı ilə aparılır.

Qiymət və faiz siyasəti

Bank riskə əsaslanan qiymət siyasəti tətbiq edir və faiz marjaları borcalanın kredit keyfiyyəti, təminat səviyyəsi və kredit müddəti nəzərə alınmaqla müəyyən edilir. Faiz dərəcələri Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının uçot faiz dərəcəsi və bazar şərtləri ilə müqayisə edilir. KOS müştəriləri üçün sabit və ya dəyişən faizli strukturlar təklif olunur ki, bu da ödənişlərin proqnozlaşdırıla bilməsini təmin edir.

Portfelin diversifikasiyası Bankın kredit siyasətinin əsas elementidir. Məruz qalmalar sahə, coğrafiya, borcalan qrupu, valyuta və müddət üzrə izlənilir. Risk departamenti makroiqtisadi şokların (valyuta məzənnəsi dəyişiklikləri, faiz artımı, sahə riskləri və s.) portfelə təsirini qiymətləndirmək üçün mütəmadi stress-testlər aparır. 30 iyun 2025-ci il tarixinə kredit portfeli əsasən korporativ və KOS kreditlərindən ibarət olmuş, pərakəndə kreditlərin payı məhdud olmuşdur. Kreditlərin böyük hissəsi AZN-də verilmişdir ki, bu da valyuta riskinin azaldılması strategiyasını əks etdirir.

Ətraf mühit və sosial risklər

Bank davamlılıq prinsiplərinə uyğun olaraq kredit prosesinə ekoloji, sosial və korporativ idarəetmə (ESG) amillərini inteqrasiya edir. Ətraf mühitə və cəmiyyətə potensial mənfi təsiri olan layihələr genişləndirilmiş due-diligence prosedurundan keçirilir və milli və beynəlxalq standartlara uyğun olmalıdır.

Uyğunluq və nəzarət

Bütün kredit əməliyyatları qanunvericiliyə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə, çirkli pulların yuyulması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması standartlarına uyğunluq baxımından yoxlanılır. Daxili audit departamenti kredit idarəetməsi, prosedurlar və portfel keyfiyyəti üzrə müstəqil yoxlamalar aparır.

Nəticə

Bankın kredit siyasəti konservativ risk idarəetməsini müştərilərə güclü maliyyə dəstəyi ilə birləşdirir. Nizamlı kreditləşmə standartları, diversifikasiya olunmuş portfel və davamlı monitorinq sayəsində Bank davamlı kredit artımını, aktiv keyfiyyətinin sabitliyini və səhmdarlar üçün uzunmüddətli dəyər yaradılmasını təmin etməyə çalışır.

9.2. Təqdim olunmuş yeni məhsul və ya xidmətlər barədə məlumat və onların inkişaf statusu

“PAŞA Bank” ASC korporativ, KOS, maliyyə institutları və fiziki şəxslər üçün geniş spektrli maliyyə məhsul və xidmətləri təqdim edir. Bankın məhsul portfeli əsas biznes istiqamətləri üzrə strukturlaşdırılmışdır və hər biri rəqəmsal kanallar və ixtisaslaşmış müştəri idarəetmə yanaşması ilə dəstəklənir.

- **Korporativ və KOS bankçılığının məhsulları**

Korporativ kreditləşmə: Bank biznesin genişləndirilməsi, yeni investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi və dövriyyə vəsaitlərinin təmin edilməsi üçün kredit xətləri, korporativ kreditlər və fərdiləşdirilmiş maliyyə həlləri təqdim edir. Məhsullar sırasına dövlət dəstəyi çərçivəsində həyata keçirilən aqrar kredit proqramları da daxildir.

KOS / Biznes bankçılığı: İllik dövriyyəsi 15 (on beş) milyon AZN-ə qədər olan kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri üçün Bank kreditlər, hesab xidmətləri, kart məhsulları və məsafədən bank xidmətləri təqdim edir.

Nağd vəsaitlərin idarə edilməsi və inkassasiya xidmətləri: Bank korporativ müştərilər üçün inkassasiya (zirehli nəqliyyat vasitələri ilə daşınma, sığortalı qiymətliyərin daşınması), yerli və xarici valyutada ödənişlərin icrası, kütləvi əməkhaqqı ödənişləri, hesabların strukturlaşdırılması və hesablaşma xidmətləri təqdim edir.

Klirinq və hesablaşma xidmətləri: Bank yerli və beynəlxalq ödənişlərin həyata keçirilməsi, cari hesab xidmətləri, valyuta konversiyası, çek kitabçası xidmətləri və SWIFT MT940 hesabatlarının təqdim edilməsini təmin edir.

Ticarət maliyyələşməsi və tranzaksiya bankçılığı: Bank yerli və beynəlxalq əməliyyatlar üçün akkreditivlər, zəmanətlər, ixrac-idxal maliyyələşməsi və müxbir bankçılıq xidmətləri təqdim edir.

- **Xəzinədarlıq məhsulları və xidmətləri**

Qiymətli kağızlar və bazarlara çıxış: Bank müştərilərinə yerli və beynəlxalq kapital bazarlarına çıxış, o cümlədən istiqrazlar, səhmlər, strukturlaşdırılmış maliyyə alətləri və aktivlərlə təmin olunmuş qiymətli kağızlar üzrə əməliyyat imkanları təqdim edir.

Törəmə maliyyə alətləri və valyuta məhsulları: Müştərilər xarici valyuta əməliyyatları, forvard, svop, opsiya və digər törəmə maliyyə alətlərindən istifadə etməklə əməliyyatlar həyata keçirə bilərlər ki, bu da valyuta, faiz dərəcəsi və transsərhəd ticarət əməliyyatları ilə bağlı risklərin hedcinq edilməsinə imkan yaradır.

Xəzinədarlıq xidmətləri: Bank beynəlxalq maliyyə institutları ilə formalaşdırılmış geniş tərəfdaşlıq şəbəkəsi vasitəsilə Azərbaycan manatı, ABŞ dolları, Avro və digər əsas valyutalar üzrə valyuta əməliyyatları, faiz alətləri ilə bağlı maliyyə əməliyyatları, eləcə də investisiya portfelinin idarə olunması üzrə xidmətlər göstərir.

- **Rəqəmsal və onlayn bank məhsulları**

İnternet bankçılığı: Korporativ və fiziki şəxslər üçün 24/7 rejimdə yerli və beynəlxalq ödənişlər, valyuta konversiyası, hesab məlumatlarına çıxış, kartların idarə edilməsi və məsafədən kredit və depozit əməliyyatları imkanı yaradılır.

Mobil bankçılıq və rəqəmsal xidmətlər: Rəqəmsal kanallar vasitəsilə müştərilər məsafədən bank xidmətlərindən, onlayn kreditləşmədən, elektron ticarət imkanlarından və nağdsız ödəniş həllərindən istifadə edə bilirlər.

- **Pərakəndə və Privat bankçılıq məhsulları**

Fiziki şəxslər üçün bank xidmətləri: Depozit hesabları, əməkhaqqı kartları, debet və kredit kartları (o cümlədən “Miles & Smiles” birgə markalı kartlar), bankomat və mobil tətbiq vasitəsilə xidmətlər və istehlak kreditləri təqdim edilir.

Özəl bankçılıq / Sərvət idarəetməsi: Yüksək gəlirli müştərilər üçün investisiya məsləhəti, portfel idarəetməsi, fərdi maliyyə həlləri və xüsusi xidmət modeli təqdim olunur.

- **Dəstəkləyici məhsul və xidmətlər**

Depozit və yığım məhsulları: Bank korporativ, KOS və fiziki şəxslər üçün AZN və əsas xarici valyutalarda tələbli və müddətli depozitlər təqdim edir.

Kart və POS-ekvayrinq xidmətləri: Bank ticarət müəssisələri üçün POS terminalları və ekvayrinq xidmətləri təqdim edir, bu da nağdsız ödənişlərin genişlənməsinə və gəlir mənbələrinin şaxələndirilməsinə xidmət edir.

Bankın məhsul strategiyası aşağıdakı əsas istiqamətlərə əsaslanır:

- korporativ və KOS müştərilərinə fokuslanma;
- regional iştirak və beynəlxalq bazarlara çıxış imkanları;
- rəqəmsallaşma və innovativ ödəniş həlləri;
- premium segment üçün fərdiləşdirilmiş xidmətlər;
- müxtəlif məhsullar arasında kross-satış imkanlarının artırılması.

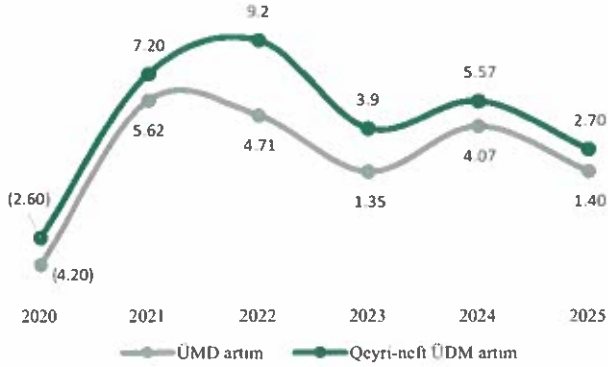
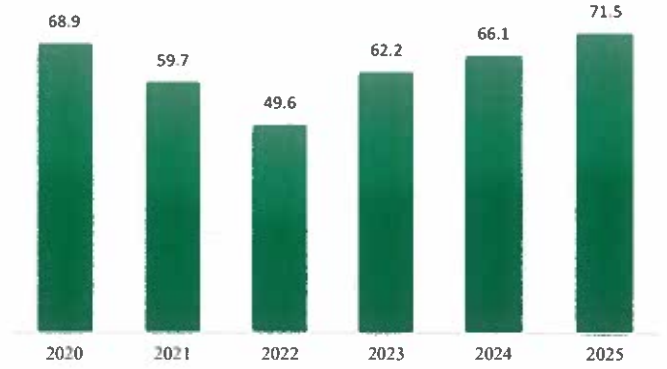
Bankın strateji istiqamətləri ilə uyğun olaraq son dövrdə aşağıdakı məhsul və təşəbbüslər tətbiq edilmişdir:

- **Fast Online Business Loan** – biznes müştəriləri üçün sürətli onlayn kredit müraciəti və təsdiqi mexanizmi;
- **Yeni nəsil mPOS cihazı** – kassir funksiyası ilə təchiz olunmuş mobil POS həlli;
- **İstiqraz yerləşdirmə proqramı** – Bankın kapital bazarlarında istiqraz buraxılışı;
- **“Tarifim” məhsulu üzrə yeniliklər** – əməkhaqqı inteqrasiyası və korporativ kart abunəsinin genişləndirilməsi;
- **ABİF güzəştli kredit proqramı** – sahibkarlar üçün 10 milyon AZN-ə qədər, 120 ayadək müddətli və 5%-dən başlayan faizlə kreditlər.

9.3. Emitentin rəqabət apardığı əsas bazarların təsviri və son üç maliyyə ili ərzində (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərməklə) fəaliyyət kateqoriyası və coğrafi amilləri nəzərə alaraq ümumi gəlirlərin qruplaşdırılması

Sənaye baxışı – Real sektor

Pandemiyadan sonrakı dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatı bərpa mərhələsinə daxil olmuş və 2021–2025-ci illərdə orta hesabla təxminən 3.4% iqtisadi artım qeydə alınmışdır. Artım əsasən qeyri-neft sektorunun genişlənməsi hesabına formalaşmışdır. Bu sektor illik orta hesabla təxminən 5.9% artım nümayiş etdirmiş, neft-qaz sektoru isə ümumi artımı qismən məhdudlaşdırmışdır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun proqnozlarına əsasən, orta müddətli perspektivdə iqtisadi artımın təxminən 2.5% səviyyəsində davam edəcəyi gözlənilir.

İqtisadi artım, %

Qeyri-neft sektorunun payı, %

Makroiqtisadi mühit və ÜDM strukturu

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas hərəkətverici qüvvəsi qeyri-neft sektoru olaraq qalmaqdadır. Bu sektor 2023-cü ildə 4.5%, 2024-cü ildə 6.1% və 2025-ci ildə 2.7% real artım nümayiş etdirmişdir. 2025-ci ildə qeyri-neft sektorunun artımına əsas töhfə istehsal sənayesi, ticarət və nəqliyyat sektorları tərəfindən verilmişdir.

İstehsal sektorunda artım əsasən iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi məqsədilə həyata keçirilmiş strateji investisiyalar hesabına təmin olunmuşdur. Ticarət və nəqliyyat sektorlarında genişlənmə isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının ümumi iqtisadi sistemə inteqrasiyası, həmçinin Azərbaycanın regionda nəqliyyat-logistika mərkəzi kimi rolunun güclənməsi ilə əlaqədardır. Şimal-Cənub və Orta Dəhliz layihələrinin potensialı, eləcə də Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionlarının iqtisadi aktivliyinin artması qeyri-neft sektorunun yaxın illərdə ümumi iqtisadi artıma daha böyük töhfə verəcəyini göstərir.

Bundan əlavə, 2022-ci ilin iyul ayında Azərbaycan Respublikası ilə Avropa İttifaqı arasında imzalanmış memoranduma əsasən 2027-ci ilə qədər Avropaya təbii qaz ixracının iki dəfə artırılması planlaşdırılır. Digər ticarət tərəfdaşları ilə bağlanmış yeni müqavilələr də ixracın genişlənməsini və ölkədə iqtisadi artımın davamlılığını dəstəkləyir.

Cədvəl 1. ÜDM-in strukturu

Göstərici	2024 (mln AZN)	2025 (mln AZN)	İllik real artım
Neft sektoru	40,625	36,787	-1.6%
Qeyri-neft sektoru	85,712	92,307	2.7%
Kənd təsərrüfatı	7,147	7,649	0.9%
Sənaye	45,357	42,585	-0.8%
O cümlədən hasilat	37,136	33,108	-2.5%
Emal sənayesi	6,618	7,720	7.9%
Kommunal xidmətlər (elektrik, qaz, su)	1,603	1,757	0.7%
Tikinti	8,478	8,426	-0.4%
Ticarət	13,513	14,625	3.3%
Nəqliyyat	8,823	9,106	4.6%
Turizm	3,088	3,573	8.5%

Göstərici	2024 (mln AZN)	2025 (mln AZN)	İllik real artım
İKT	2,400	2,669	8.7%
Digər fəaliyyətlər	25,169	28,062	1.2%
Xalis vergilər	12,363	12,398	3.3%
Cəmi ÜDM	126,337	129,094	1.4%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

Əmək bazarında tendensiyalar

Ölkədə əmək bazarının genişlənməsi əsasən özəl sektor hesabına təmin olunur.

Muzdlu işçilərin sayı illik müqayisədə 1.2% artmışdır. Artımın əsas hissəsi özəl sektorun payına düşmüşdür:

- özəl sektorda muzdlu işçilərin sayı 4.2% artmışdır;
- dövlət sektorunda isə 1.7% azalma müşahidə olunmuşdur.

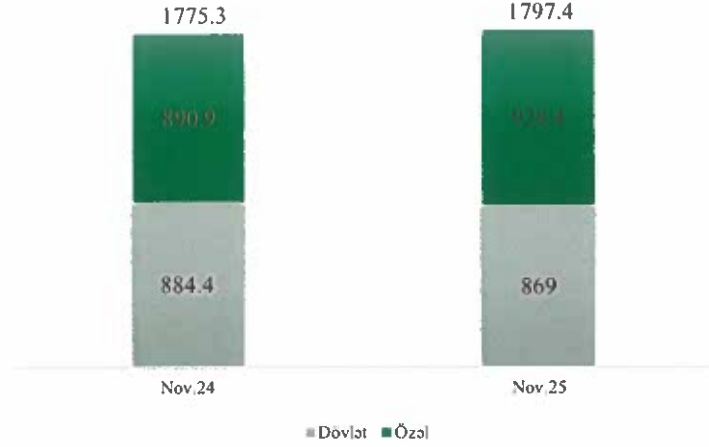
Neft sektorunda çalışanların sayı təxminən 1.9% azalaraq 31.0 min nəfərə enmiş, qeyri-neft sektorunda isə muzdlu məşğulluq 1.3% artaraq 1,766.4 min nəfərə çatmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdlu işçilərin 23.0%-i maddi məhsul istehsalı sahələrində çalışır. Bu pay aşağıdakı kimi bölüşdürülür:

- emal sənayesi – 7.8%
- tikinti – 6.7%
- kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq – 2.4%
- su təchizatı, tullantıların idarə edilməsi və utilizasiya – 2.4%
- mədənçıxarma sənayesi – 1.8%
- elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı və paylanması – 1.7%

Bu göstəricilər ölkə iqtisadiyyatında qeyri-neft sektorunun rolunun artdığını və iqtisadi diversifikasiya prosesinin davam etdiyini göstərir.

Muzdlu məşğulluq

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

2025-ci il ərzində vakansiya elanlarının sayında müəyyən azalma müşahidə olunmuşdur. İlin sonuna, 2025-ci ilin dekabr ayına olan orta göstərici illik müqayisədə 6.2% azalmışdır. Lakin qeyri-iş günləri istisna edildikdə, vakansiya elanlarının sayı illik müqayisədə 20.3% artım nümayiş etdirmişdir. 2024-cü ildə artımın əsas mənbələrindən biri olan ticarət sektorunda vakansiya elanlarının sayı 2025-ci ilin yanvar-dekabr dövründə 6.2% azalmış və ümumi vakansiya artımına töhfəsi -1.3 faiz bəndi olmuşdur. Eyni dövrdə mehmanxana, restoran və iaşə (HORECA) sektorunda işçi tələbi 20.1% azalmış, bu sektorun ümumi vakansiya dinamikasına təsiri -1.7 faiz bəndi təşkil etmişdir. Bununla belə, qeyd edilməlidir ki, son 11 ay ərzində HORECA sektorunda real ÜDM artımı təxminən 8.9% olmuşdur. Maliyyə sektorunda vakansiya elanlarının sayı 2025-ci ilin yanvar-dekabr aylarında əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2.5% artmışdır. Digər xidmət sahələri isə 8.3% illik artımla müsbət dinamika nümayiş etdirən və ən sürətlə böyüyən sektor olmuşdur. Mədənçıxarma, tikinti və emal sənayesi sektorlarında vakansiya elanlarının sayı müvafiq olaraq 45.7%, 15.3% və 2.7% azalmışdır. Bu üç sektorun ümumi vakansiya artımına təsiri təxminən -2.7 faiz bəndi olmuşdur. Kənd təsərrüfatı sektorunda vakansiyalar 24.7% azalmış və ümumi dinamikani -0.8 faiz bəndi aşağı salmışdır. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları sektorunda isə 14.4% azalma qeydə alınmış və təsiri -1.1 faiz bəndi olmuşdur. Nəqliyyat sektorunda vakansiya elanlarının sayı 13.5% azalmış və bu sektor ümumi vakansiya artımını 0.6 faiz bəndi aşağı yönəltdir.

Cədvəl 2. İqtisadiyyatda ümumi məşğulluq və muzdlu məşğulluq

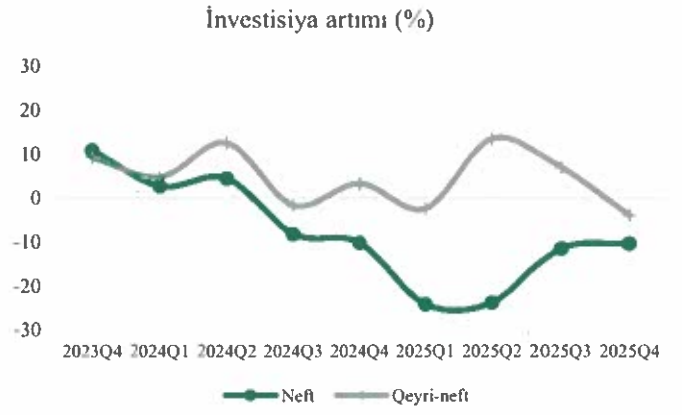
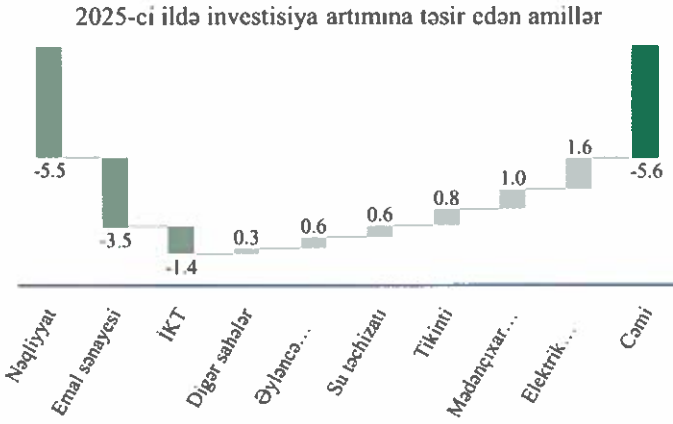
Göstərici	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 noyabr
Ümumi məşğulluq, min nəfər	4,938.5	4,876.6	4,988.2	5,056.2	4,963.3	5,029.8	5,105.2
Muzdlu işçilər, min nəfər	1,645.4	1,691.8	1,705.1	1,733.9	1,741.8	1,778.5	1,797.4
Neft sektoru	34.8	33.8	31.5	31.7	31.4	31.8	31.0
Qeyri-neft sektoru	1,610.6	1,658.0	1,673.6	1,702.2	1,710.4	1,746.7	1,766.4

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

İnvestisiya mühiti

2025-ci il ərzində iqtisadiyyata yönəldilən ümumi investisiyalar illik müqayisədə 5.6% azalaraq 21.2 milyard manat təşkil etmiş və bu göstərici ÜDM-in təxminən 16.4%-nə bərabər olmuşdur. İnvestisiya artımının əsas istiqamətləri elektrik enerjisi təchizatı, yaşayış tikintisi və mədənçıxarma sənayesi olmuşdur. Neft sektoruna yönələn investisiyalar 10.3% azalmışdır. Qeyri-neft sektoruna

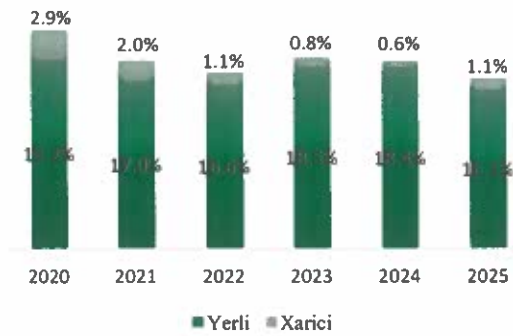
investisiyalar da 4.9% azalaraq ümumi investisiya azalmasına -2.9 faiz bəndi həcmində mənfi təsir göstərmişdir.

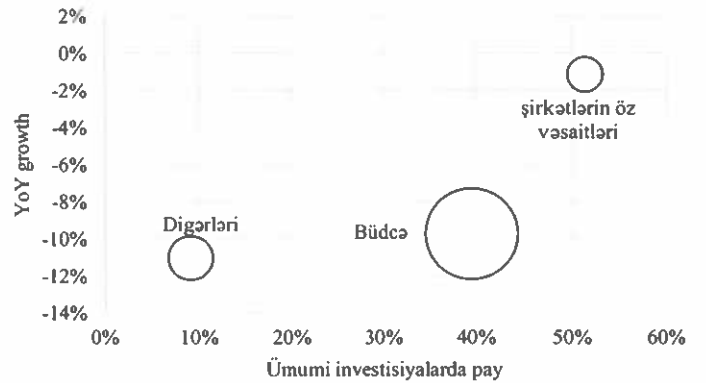
Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

Qeyri-neft-qaz sektoruna yönəldilmiş investisiyaların həcmi 2025-ci ildə 15.9 milyard manat təşkil etmiş və bu göstərici qeyri-neft-qaz ÜDM-in təxminən 17.2%-nə bərabər olmuşdur. Qeyri-neft-qaz sektoruna cəlb edilən xarici investisiyaların payı 2025-ci ildə əvvəlki ildəki 3.3% göstəricisi ilə müqayisədə artaraq 6.3%-ə yüksəlmişdir. Ümumi investisiyaların 39.5%-ni təşkil edən büdcə vəsaitləri illik müqayisədə 9.7% azalmış və ümumi investisiya azalmasına ən böyük mənfi təsiri göstərərək -4.1 faiz bəndi təşkil etmişdir. Digər maliyyələşmə mənbələri də investisiya dinamikasına mənfi təsir göstərmişdir.

Qeyri-neft-qaz sektorunda investisiyaların ÜDM-ə nisbəti

İnvestisiyaların maliyyələşdirilmə mənbələri

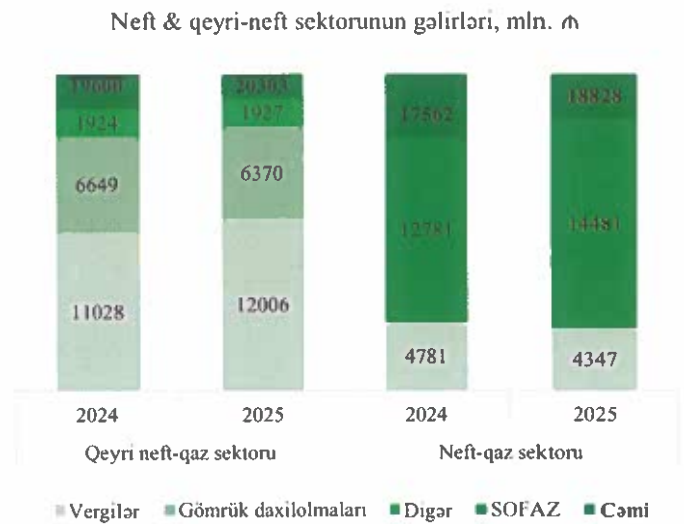
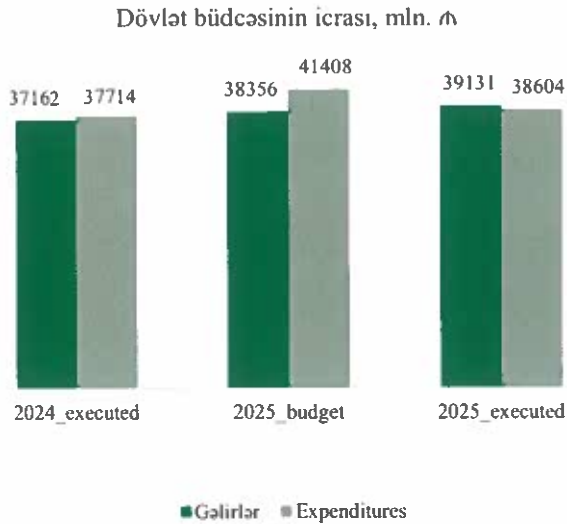

Qeyd: İnvestisiya maliyyələşdirmə mənbələrinin strukturunu əks etdirən qrafikdə daha böyük dairələr müvafiq mənbənin illik artıma daha yüksək təsir göstərdiyini və ümumi investisiya artımına daha böyük töhfə verdiyini göstərir. "Digər mənbələr" dedikdə bank kreditləri, ev təsərrüfatlarının şəxsi vəsaitləri və digər maliyyələşdirmə mənbələri nəzərdə tutulur.

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

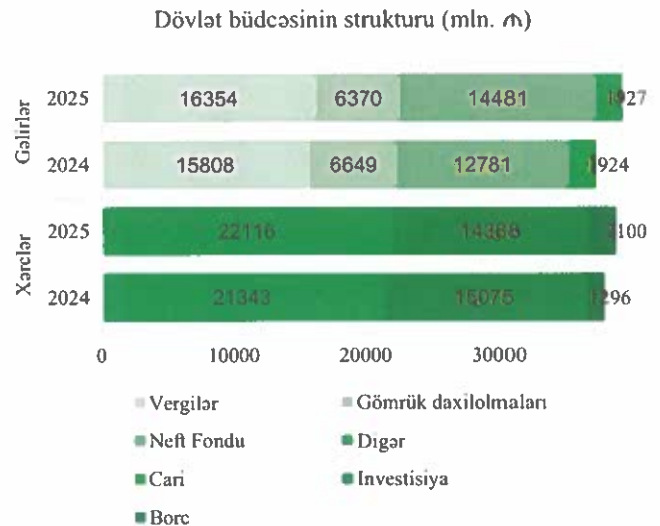
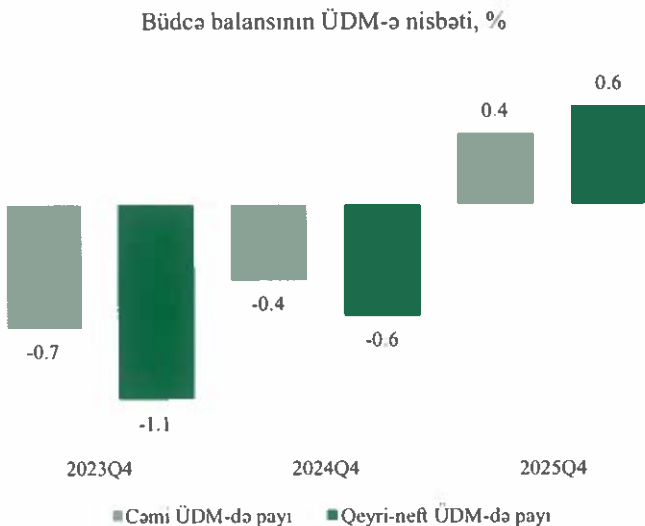
Dövlət büdcəsi və fiskal göstəricilər

2025-ci il ərzində dövlət büdcəsinin faktiki gəlirləri illik müqayisədə 5.3% artmış, xərclər isə 2.4% yüksəlmişdir. Büdcə gəlirləri təsdiq olunmuş proqnoz göstəricilərindən 2.0% yüksək, xərclər isə planlaşdırılmış səviyyədə 6.8% aşağı olmuşdur. Qeyri-neft büdcə gəlirləri 20.3 milyard manat təşkil etmiş və bu göstərici 2024-cü illə müqayisədə 3.6% artmışdır. Bununla yanaşı, neft-qaz sektorundan daxil olan vergi gəlirləri illik müqayisədə 9.1% azalmışdır.

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi

2025-ci ilin sonuna dövlət büdcəsinin icrası planlaşdırılmış 3 milyard manatlıq kəsirə qarşılıq olaraq 527.6 milyon manat həcmində profisitlə tamamlanmışdır. Büdcə profisitinin qeyri-neft ÜDM-ə nisbəti təxminən 0.6%, ümumi ÜDM-ə nisbəti isə 0.4% təşkil etmişdir. Ümumi dövlət xərcləri 36.5 milyard manat olmuşdur. Cari xərclər 2024-cü illə müqayisədə 3.6% artmış, kapital xərcləri isə 4.6% azalmışdır. Qeyd edilməlidir ki, dövlət borcuna xidmət üzrə xərclər illik müqayisədə 62% artmışdır.

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi

2026-cı ildə dövlət büdcəsinin neft sektorundan daxilolmalardan asılılığının son on ilin ən aşağı səviyyəsində olacağı gözlənilir. 2026-cı il dövlət büdcəsi layihəsinə əsasən, büdcə gəlirlərinin 38,423 milyon AZN səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır. Bunun 16,350 milyon AZN neft sektorundan daxilolmaların, 22,073 milyon manatı isə qeyri-neft sektorundan əldə edilən gəlirlərin payına düşəcəkdir. Neft sektorundan daxilolmaların 12.9% azalacağı, qeyri-neft sektorundan gəlirlərin isə 12.7% artacağı gözlənilir. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan (SOFAZ) dövlət büdcəsinə transferlər 12,750 AZN manat səviyyəsində planlaşdırılır ki, bu da 2025-ci ilin səviyyəsindən 12% azdır. Qeyri-neft sektorundan vergi daxilolmalarının 13,221 AZN manat təşkil edəcəyi (illik müqayisədə 13.3% artım), gömrük daxilolmalarının isə 6,850 milyon AZN səviyyəsində olacağı (3.8% artım) proqnozlaşdırılır. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə daxilolmaların 29% artacağı gözlənilir ki, bu da qeyri-neft özəl sektoruna tətbiq olunan vergi rejimində dəyişikliklərə işarə edir.

2026-cı ildə dövlət büdcəsi xərclərinin 41,549 milyon AZN olacağı nəzərdə tutulur. Bu məbləğin:

- 24,772 milyon AZN cari xərclərə,
- 14,319 milyon AZN kapital xərclərinə,
- 2,458 milyon AZN isə dövlət borcuna xidmət xərclərinə yönəldiləcəkdir.

Cari xərclərin 0.1%, kapital xərclərin 0.5%, dövlət borcuna xidmət xərclərinin isə 2.4% artacağı planlaşdırılır.

Xərclərin istiqamətləri üzrə:

- ümumi dövlət xidmətlərinə 5,777 milyon AZN (ümumi xərclərin 13.9%-i),
- iqtisadi fəaliyyətlərin dəstəklənməsinə 7,631 milyon AZN (18.4%),
- təhsilə 4,986 milyon AZN (12.0%),
- sosial müdafiə tədbirlərinə 4,873 milyon AZN (11.7%) ayrılması nəzərdə tutulur.

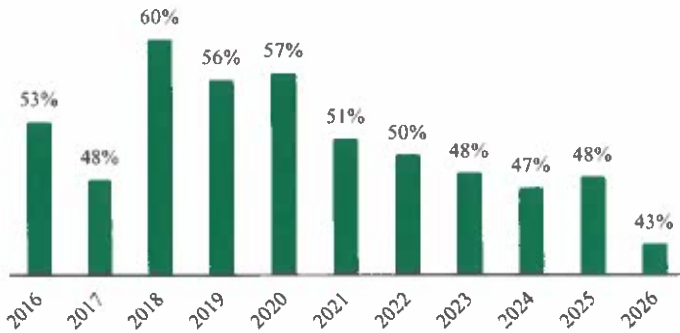
Yaxın dövr üçün büdcə xərclərinin əsas prioritetləri müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, iqtisadiyyatın dəstəklənməsi və sosial müdafiə sisteminin yaxşılaşdırılması kimi müəyyən edilmişdir.

Cədvəl 3. 2026-cı il dövlət büdcəsi layihəsinin əsas göstəriciləri (mln. manat).

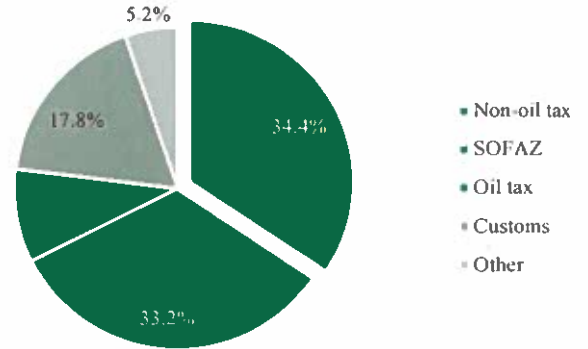
Dövlət büdcəsi göstəriciləri	2025 büdcə	2025 faktiki	2026 ilkin	2026 ilkin / 2025 büdcə
Gəlirlər	38,356	39,131	38,423	-1.8%
— Neft sektoru	18,773	18,828	16,350	-13.2%
— SOFAZ	14,481	14,481	12,750	-12.0%
— Vergilər	4,292	4,347	3,600	-17.2%
— Qeyri-neft sektoru	19,583	20,303	22,073	8.7%
— Vergilər	11,670	12,006	13,221	10.1%
— Gömrük	6,600	6,370	6,850	7.5%
— Digər	1,313	1,927	2,002	3.9%
Xərclər	41,408	38,604	41,549	7.6%
— Cari	24,754	22,116	24,772	12.0%
— İnvestisiya	14,254	14,388	14,319	-0.5%
— Borca xidmət	2,400	2,100	2,458	17.0%
Saldo	-3,052	528	-3,126	—

Büdcə layihəsinə əsasən, 2026-cı ildə büdcə kəsininin 3,126 milyon AZN qədər artacağı gözlənilir. Bunun nəticəsində kəsinin ÜDM-ə nisbəti 2.3% təşkil edəcəkdir. Büdcə layihəsinə əsasən, 2026-cı ildə dövlət büdcəsinin kəsininin 3,126 milyon AZN qədər artacağı gözlənilir. Bunun nəticəsində büdcə kəsininin ÜDM-ə nisbətinin 2.3% təşkil edəcəyi proqnozlaşdırılır. Hökumət kəsiri 2,601 milyon manat məbləğində borclanma hesabına, 400 milyon manat Dövlət Xəzinə hesabının qalığından istifadə etməklə və 125 milyon AZN özəlləşdirmədən əldə olunan gəlirlər vasitəsilə maliyyələşdirməyi planlaşdırır.

Neft-qaz sektorundan dövlət büdcəsinə daxilolmaların nisbəti

Dövlət büdcəsi in 2026

Mənbə: Maliyyə Nazirliyi

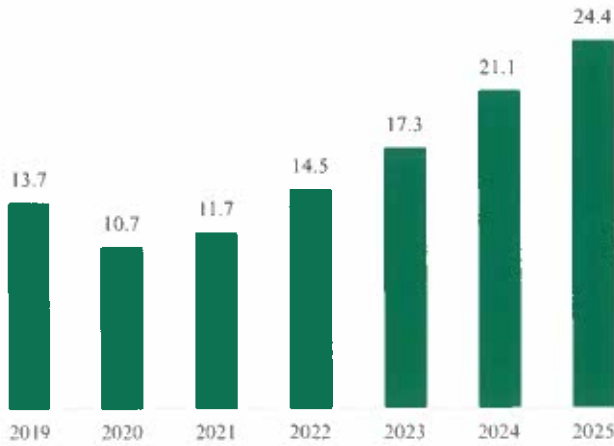
Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpası və iqtisadi reintegrasiyası hökumətin əsas prioritet istiqamətlərindən biri olaraq qalır. Hökumət eyni zamanda dövlət institutlarında səmərəliliyin artırılmasına yönəlmiş struktur islahatlarını davam etdirir. Dövlət qurumlarının büdcə xərclərinə nəzarət gücləndirilmiş, büdcənin icrasının optimallaşdırılması prioritet kimi müəyyən edilmişdir. Pul siyasətinin ötürücülük mexanizminin təkmilləşdirilməsi, maliyyə sektorunun tənzimlənməsinin gücləndirilməsi, dövlət maliyyə idarəçiliyinin və inzibati şəffaflığın artırılmasına yönəlmiş davamlı islahatlar institusional potensialın və idarəetmə keyfiyyətinin daha da yüksəlməsinə gətirib çıxara bilər.

Xarici ticarət profisiti qorunub saxlanılmışdır

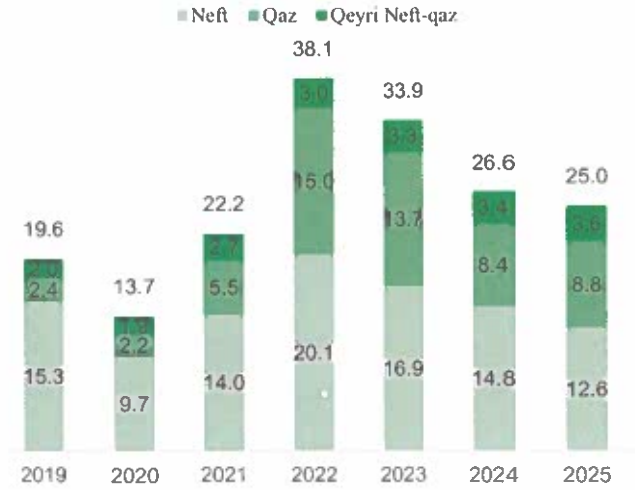
2025-ci ilin göstəricilərinə əsasən, Azərbaycan 0.7 milyard ABŞ dolları həcmində ticarət profisiti qeydə almışdır ki, bu da həmin il üzrə ÜDM-in təxminən 0.9%-ə bərabər olmuşdur. İl ərzində ümumi ticarət dövriyyəsi 49.4 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Beləliklə, 2025-ci ildə ticarət dövriyyəsi illik müqayisədə 3.8% artmış, lakin ticarət profisiti 87.9% azalmışdır. Xarici ticarət fəaliyyətində iştirak edən subyektlərin sayı illik müqayisədə 6.7% artmışdır. O cümlədən, fiziki şəxslərin sayı 61,833 nəfərə çataraq 7.7% artmış, hüquqi şəxslərin sayı isə 11,473-ə yüksələrək 1.6% artım göstərmişdir.

Ümumi ixrac həcmi 25.0 milyard ABŞ dolları təşkil etmiş, bunun 14.5%-i qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşmüşdür. 2025-ci ildə qeyri-neft-qaz ixracı illik müqayisədə 8.1% artmışdır. Hesabat dövründə xam neft ixracı 23.4 milyon ton təşkil etmiş (0.9% azalma), ixracdan əldə olunan gəlir isə 1,209 milyon ABŞ dolları olmuşdur (16.3% azalma). Dekabr ayında neftin orta ixrac qiyməti ton üçün 461.4 ABŞ dolları səviyyəsində olmuşdur. Eyni zamanda, təbii qaz ixracı 25.2 milyard kubmetr təşkil etmiş (2.3% azalma), ixrac gəlirləri isə 8,821 milyon ABŞ dollarına çatmışdır (4.9% artım). Dekabr ayı üzrə qazın ixrac qiyməti min kubmetr üçün 295.3 ABŞ dolları olmuşdur.

İdxal, mlrd. USD

İxrac, mlrd. USD

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Statistika Komitəsi

Cədvəl 4. Məhsul qrupları üzrə idxalın strukturu (mln. ABŞ dolları).

№	Məhsul qrupları	2024	2025	İllik dəyişmə, nominal %
1	Ərzaq məhsulları	2,475	2,591	4.7%
2	Kimyəvi məhsullar (plastik və rezin daxil olmaqla)	2,281	2,388	4.7%
3	Yanacaq məhsulları (benzin daxil olmaqla)	1,849	1,330	-28.1%
4	Tekstil, geyim və ayaqqabı	892	950	6.5%
5	Metallar	1,568	1,580	0.8%
6	Məşin və avadanlıqlar	3,873	3,702	-4.4%
7	Nəqliyyat vasitələri və ehtiyat hissələri	2,427	3,104	27.9%
7.1	Avtomobillər	1,844	2,387	29.4%
7.1.a	Hibrid avtomobillər	679	1,428	110.2%
7.1.b	Elektrikli avtomobillər	122	62	-48.6%
8	Digər	2,329	2,412	3.6%

Qızıl istisna olmaqla ümumi idxal:

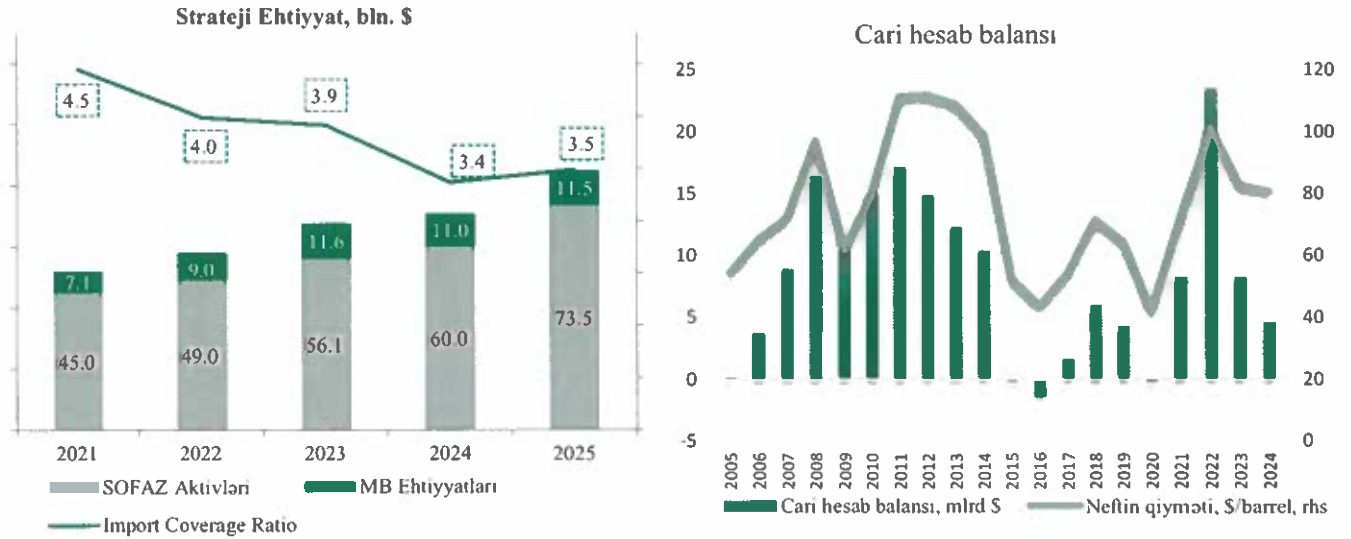
2024-cü ildə 17,693 mln. ABŞ dolları, 2025-ci ildə 18,057 mln. ABŞ dolları, illik artım 2.1%.

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Statistika Komitəsi

2025-ci ildə ixrac dövlət müəssisələri üzrə 9.8%, özəl şirkətlər üzrə 1.8%, fiziki şəxslər üzrə isə 10.7% azalmışdır. Bununla yanaşı, ixracın məhsul müxtəlifliyi də azalmış, ixrac olunan mal növlərinin sayı 2024-cü ildəki 3,444-dən 2025-ci ildə 2,970-ə enmişdir.

Qeyri-neft ixracına ən yüksək müsbət töhfə metallardan (30.3% artım), kənd təsərrüfatı məhsullarından (17.2% artım), ərzaq məhsullarından (25.3% artım) və minerallardan (63.9% artım) gəlmişdir. Bununla belə, elektrik enerjisi və tekstil məhsulları üzrə ixracın azalması qeydə alınmış, müvafiq olaraq 25.6% və 6.2% illik azalma müşahidə olunmuşdur.

Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, meyvə-tərəvəz ixracı fiziki həcm ifadəsində 23.3% artmışdır. Nominal ifadədə isə tərəvəz satışları 12.7%, meyvə satışları isə 33.5% artım göstərmişdir.

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, ABŞ Enerji İnformasiya Administrasiyası

Cədvəl 5. Neft qiyməti üzrə proqnozlar

Təşkilat	Tarix	2026	2027	2028
Dünya Bankı	Oktyabr 2025	60.0	65.0	—
BVF	Oktyabr 2025	66.3	66.2	66.8
OECD	Dekabr 2025	65.0	65.0	—
Avropa Komissiyası	Noyabr 2025	62.4	63.3	—
ABŞ EIA	Yanvar 2026	55.9	54.0	—
Asiya İnkişaf Bankı	Sentyabr 2025	57.0	—	—
Fitch	Dekabr 2025	63.0	63.0	60.0
S&P	Noyabr 2025	60.0	65.0	65.0
ECB	Dekabr 2025	62.5	62.6	64.0
Median	—	61.2	63.9	65.0

Qızıl istisna olmaqla ölkəyə idxal 2025-ci ildə illik müqayisədə 2.1% artmışdır ki, bu artım əsasən nəqliyyat vasitələri və ərzaq məhsulları idxalı hesabına formalaşmışdır. Nəqliyyat vasitələrinin və onların ehtiyat hissələrinin idxalı illik müqayisədə 27.9% artaraq 3,104.0 mln. ABŞ dollarına çatmışdır. Hibrid avtomobillərin idxalı davamlı şəkildə artaraq say üzrə 2.8 dəfə, dəyər ifadəsində isə 2.1 dəfə yüksəlmişdir. Eyni zamanda, elektrik avtomobillərinin idxalı say üzrə 33.0%, dəyər ifadəsində isə 48.6% azalmışdır. Ümumi

avtomobil idxalı dəyər ifadəsində 29.4% artsa da, hibrid və elektrik avtomobilləri istisna olmaqla digər avtomobillərin idxalı say üzrə 24.0%, dəyər ifadəsində isə 14.1% azalmışdır.

Kimyəvi məhsulların idxalı illik müqayisədə 4.7% artmışdır. Bu artımın əsas mənbələri plastik məhsullar (8.5% artım), əczaçılıq məhsulları (3.9% artım) və parfümeriya-kosmetika məhsulları (7.2% artım) olmuşdur. Bununla yanaşı, üzvi kimyəvi maddələr üzrə idxal 7.9%, sabun və digər yuyucu vasitələr üzrə idxal isə 3.0% azalmışdır.

Ərzaq məhsullarının idxalı 4.7% artmış, bu artım əsasən tərəvəzlər (25.8% artım), kakao və kakao məhsulları (14.7% artım) və qənnadı məmulatları (7.7% artım) hesabına baş vermişdir. Əksinə, ət məhsulları (8.9% azalma), taxıl (8.1% azalma) və meyvələr (0.7% azalma) üzrə idxal ümumi ərzaq idxalına mənfi təsir göstərmişdir. İdxal olunan məhsul çeşidliliyi də azalmış, mal növlərinin sayı 2024-cü ildəki 7,774-dən 2025-ci ildə 7,755-ə enmişdir.

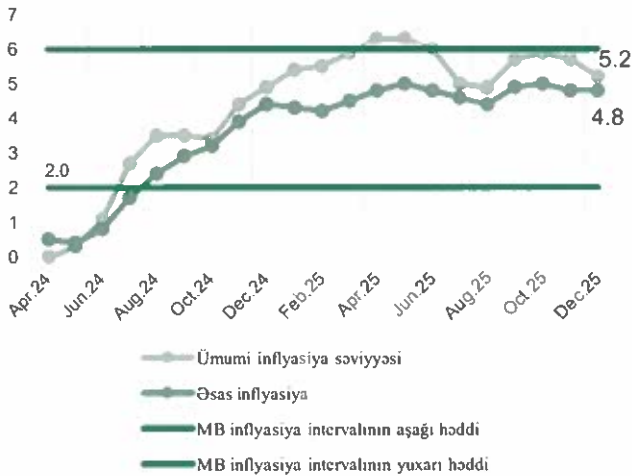
İnflyasiya Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hədəf intervalı daxilində qalmışdır

2025-ci ilin dekabr ayında qiymət səviyyəsi əvvəlki ayla müqayisədə 0.8% artmış, illik inflyasiya isə 5.2%-ə enmişdir. İstehlak səbətinə daxil olan məhsul və xidmətlərin 80.7%-i (508 məhsuldan 410-u) üzrə qiymətlər illik müqayisədə artmış, 12.0%-i üzrə azalma qeydə alınmış, qalan 7.3%-i üzrə isə dəyişiklik olmamışdır. 2025-ci ilin dekabr ayında baza inflyasiya göstəricisi 4.8%-ə enmişdir. Diffuziya indeksi əvvəlki ayla müqayisədə qiyməti artan məhsulların sayının çox olması səbəbindən 45.3%-ə yüksəlmişdir.

İstehlak səbəti üzrə bölgü aparıldıqda ərzaq qiymətlərinin 6.4% artdığı və ümumi inflyasiyaya 2.8 faiz bəndi töhfə verdiyi görünür. Ərzaq məhsulları arasında illik müqayisədə ən yüksək qiymət artımı meyvələrdə (9.3%), kərə yağı və bitki yağlarında (8.5%), araq və konyakda (7.8%), ət və ət məhsullarında (7.7%) və balıq məhsullarında (7.7%) qeydə alınmışdır.

2025-ci ilin noyabr ayında ərzaq məhsulları üzrə idxal qiymət indeksləri 14.5% artmışdır. Eyni zamanda, kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə istehsalçı qiymət indeksi 2025-ci ilin dekabrında 5.8% yüksəlmişdir. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının global ərzaq qiymət indeksi üzrə beynəlxalq bazarlarda şəkər (23.9% azalma), taxıl (3.7% azalma) və süd məhsulları (7.7% azalma) üzrə deflyasiya müşahidə olunsada, yağlar (1.6% artım) və ət (3.4% artım) üzrə qiymət artımı qeydə alınmış, ümumilikdə ərzaq qiymət indeksi 2.3% azalmışdır.

MB hədəfi və inflyasiya (%)

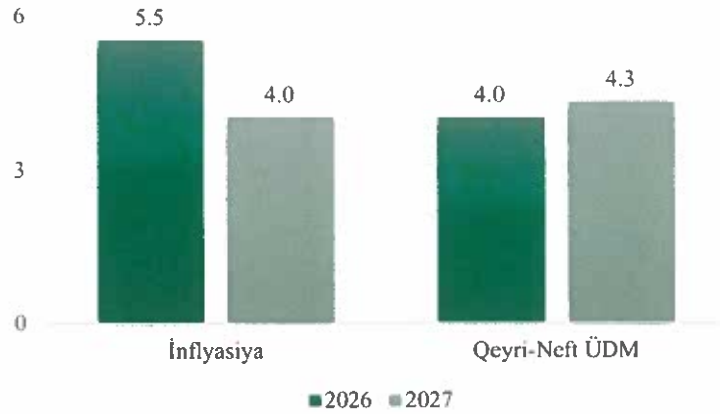
İnflyasiyaya təsir edən amillər (%)

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Qeyri-ərzaq məhsulları üzrə qiymətlər 2.5%, xidmətlər üzrə qiymətlər isə 5.7% artmış, bu da ümumi inflyasiyaya müvafiq olaraq 0.6 faiz bəndi və 1.9 faiz bəndi töhfə vermişdir. Qeyri-ərzaq məhsulları arasında ən yüksək qiymət artımı zərgərlik məmulatlarında (25.1% artım), şəxsi gigiyena üçün digər məhsullarda (6.2% artım), şüşə və masa qablarında (5.3% artım), yaşayış sahələrinin saxlanması və təmiri üçün materiallarda (5.3% artım) və oyuncaqlarda (4.9% artım) müşahidə edilmişdir. Avtomobillərin qiyməti 1.7% azalmış, lakin onların ehtiyat hissələrinin qiyməti 2.6% artmışdır. Mebel və məişət əşyaları üzrə qiymətlər 2.8% yüksəlmişdir. Geyim və ayaqqabı qiymətləri müvafiq olaraq 2.1% və 0.4% artmışdır. Xidmətlər üzrə inflyasiya əsasən mərkəzləşdirilmiş istilik xidmətlərinin qiymətinin kəskin artımı (təxminən 3 dəfə), hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidmətlərinin bahalaşması (16.5%) və təbii qaz təchizatı xidmətlərinin qiymətinin artımı (11.8%) ilə şərtlənmişdir. Mobil telefon zənglərinin tarifləri 4.6% artmışdır. Xəstəxana xidmətləri üzrə qiymətlər 4.8%, stomatoloji xidmətlər üzrə isə 5.6% yüksəlmişdir. Şəhər taksi xidmətlərinin qiyməti 1.3% artmış, parklanma xidmətlərinin qiymətində dəyişiklik qeyd alınmamışdır. Eyni zamanda, beynəlxalq hava nəqliyyatı üzrə tariflər MDB ölkələri istisna olmaqla digər istiqamətlər üzrə 21.3% azalmış, MDB ölkələri istiqamətində isə 51.5% artmışdır. Məişət texnikasının təmiri xidmətləri üzrə illik inflyasiya 5.9% təşkil etmişdir. Mənzil kirayə haqları 7.8% artmışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı 2025-ci il üçün əsas pul-kredit siyasəti hədəfi kimi inflyasiya üzrə 4±2% intervalını müəyyən etmişdir.

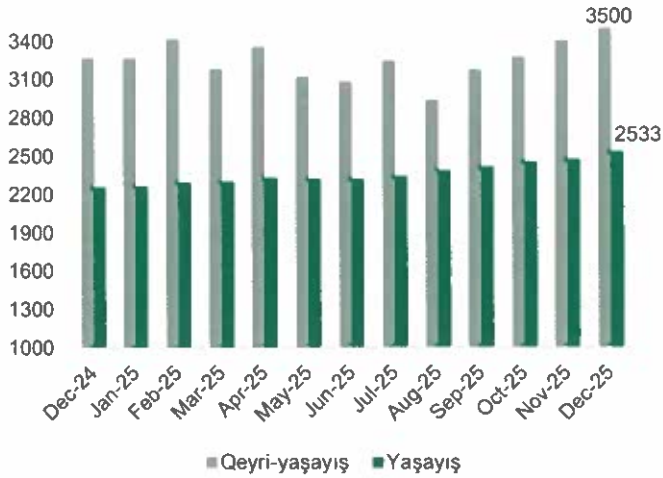
Mərkəzi Bank proqnoz, %

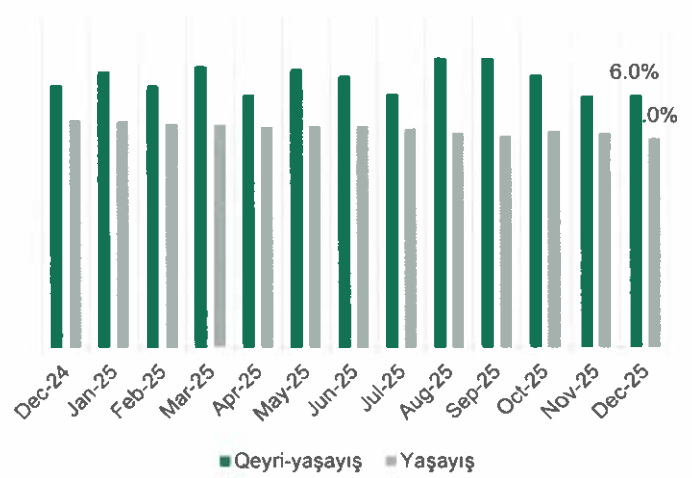
Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiyanın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hədəf intervalına uyğunlaşması fonunda yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi üzrə azalma mərhələsi başlamışdır. Pul-kredit siyasəti dərəcəsi 2023-cü ilin oktyabr ayında 9.00% səviyyəsindən tədricən endirilərək inflyasiya proqnozlarının hədəf intervalında qalması şəraitində 6.50%-ə çatdırılmışdır. Mərkəzi Bankın proqnozlarına əsasən, ümumi illik inflyasiya 2027-ci ilin sonunadək təxminən 4.0% səviyyəsində formalaşacaqdır. Yaşayış daşınmaz əmlak bazarında qiymətlər ikirəqəmli tempə artmaqdadır. Daşınmaz əmlak satış elanlarının təhlili göstərir ki, 2025-ci ilin dekabr ayında yaşayış daşınmaz əmlakının orta illik qiyməti əvvəlki ilin eyni ayı ilə müqayisədə 12.1% artaraq hər kvadrat metr üçün 2,533 AZN təşkil etmişdir. Ölkə üzrə rəsmi statistika məlumatlarına əsasən isə 2025-ci ilin dördüncü rübündə ilkin bazarda qiymətlər təxminən 13.3%, təkrar bazarda isə 10.5% illik artım göstərmişdir. Davamlı tələb, inflyasiya gözləntiləri və mümkün tənzimləmə dəyişiklikləri ilə bağlı müzakirələr daşınmaz əmlak qiymətlərinin artım tempində əhəmiyyətli zəifləmənin qarşısını almaqdadır.

Daşınmaz əmlak, m/sq. m.

Aylıq icarə xərclərinin dəyişimi illik əsasda (%)

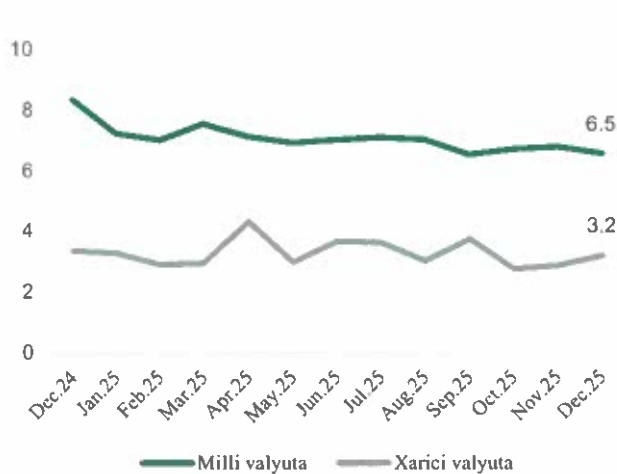

Mənbə: www.bina.az internet sahifəsində yerləşdirilmiş daşınmaz əmlak elanları

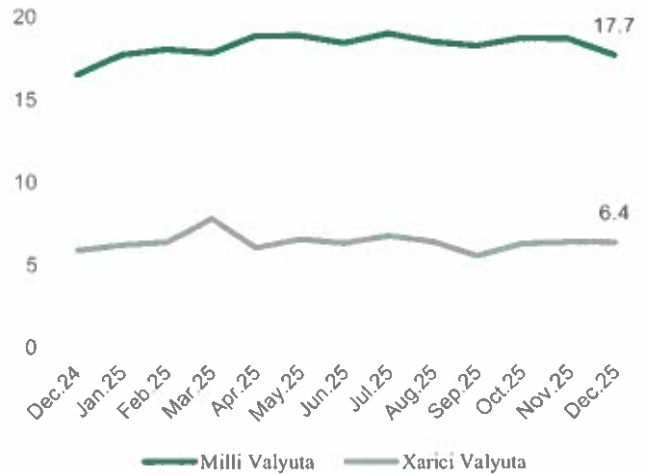
Hissə 2: Maliyyə bazarı

Pul bazarı faiz dərəcələri Mərkəzi Bankın uçot dərəcəsinə yaxınlaşır. Dekabr ayında yeni milli valyutada (MV) yerləşdirilmiş depozitlər üzrə faiz dərəcəsi 6,5% təşkil etmişdir ki, bu da mövcud depozitlər üzrə orta dərəcədən 2,9 faiz bəndi aşağıdır. Xarici valyutada (XV) yeni depozitlər üzrə faiz dərəcəsi 3,2% olmuş və bu göstərici mövcud depozitlərin orta dərəcəsinə təxminən uyğun səviyyədə qalmışdır. Yeni milli valyutada verilmiş kreditlər üzrə faiz dərəcəsi 17,7%-ə enmişdir ki, bu da mövcud kredit portfeli üzrə orta faiz dərəcəsi 2,3 faiz bəndi yüksəkdir. Xarici valyutada yeni kreditlər üzrə faiz dərəcəsi 6,4% səviyyəsində qalaraq mövcud kreditlərin orta dərəcəsi 0,6 faiz bəndi yüksək olmuşdur.

Yeni depozitlər üzrə faiz dərəcələri, %

Kreditlər üzrə faiz dərəcələri, %

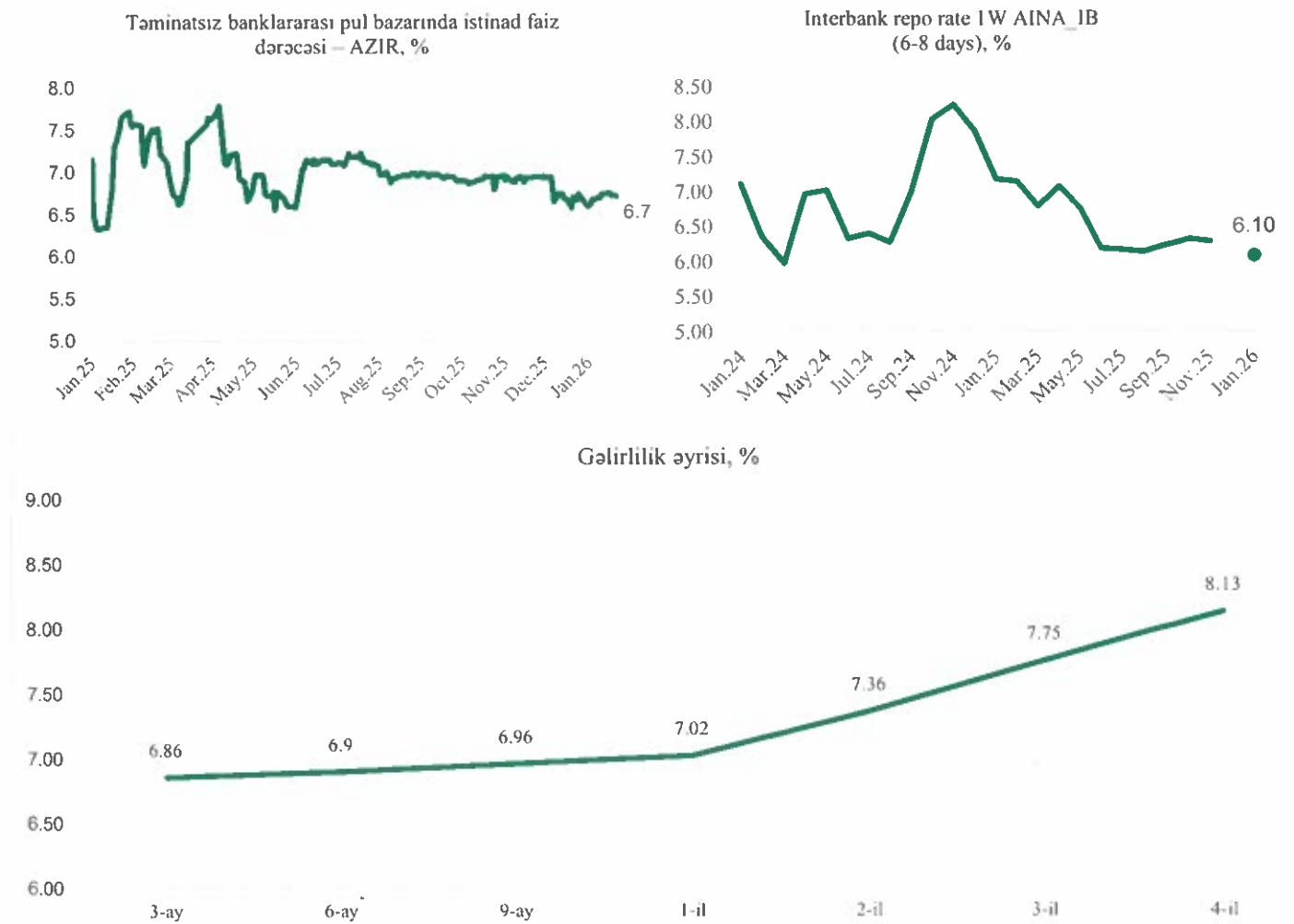
Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Kredit-depozit marjası həm milli, həm də xarici valyutada daralmışdır.

2025-ci ilin noyabr ayı ilə müqayisədə kredit və depozit faizləri arasındakı fərq həm milli valyuta, həm də xarici valyuta üzrə azalmış və müvafiq olaraq 11.2% və 3.2% səviyyəsinə enmişdir.

2026-cı ilin yanvar ayında bazar iştirakçıları üçün yeni dövlət istiqrazlarının emissiyası həyata keçirilməmişdir. 2025-ci ilin dekabr ayının sonuna dövrüdə olan dövlət qiymətli kağızları portfelinin həcmi 8,975.3 milyon manat təşkil etmişdir.

2025-ci ilin dekabr ayının sonuna orta gəlirlilik göstəriciləri 30 günlük istiqrazlar üzrə 6.6%, 2 illik istiqrazlar üzrə 6.8% və 3 illik istiqrazlar üzrə 7.4% səviyyəsində olmuşdur. Bazar iştirakçıları tərəfindən 30 günlük istiqrazlara 29.2 milyon manat, 2 illik istiqrazlara 11.9 milyon manat, 3 illik istiqrazlara isə 132.2 milyon manat investisiya edilmişdir.

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Banklararası faiz dərəcələri AZIR və 1 həftəlik AINA_IB indeksləri üzrə bir qədər azalmışdır. Təminatlı pul bazarında orta istinad dərəcəsi (AZIR) 28 yanvar tarixində 6.7% təşkil etmiş və Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi (5.75–7.75%) daxilində qalmışdır. Banklararası repo əməliyyatları üzrə 1 həftəlik AINA_IB dərəcəsi dekabr ayında repo əməliyyatlarının aparılmamasından sonra yanvar ayında

6.1% səviyyəsində olmuşdur.

Hissə 3: Bank sektoru

Bank sektorunun aktivlərinin artımı davam etmişdir. 2025-ci ilin dekabr ayında bank sektorunun cəmi aktivləri illik müqayisədə 7.7% artaraq 57.1 milyard manat təşkil etmişdir. Artımın əsas hərəkətverici qüvvəsi kredit portfelini (9.4% artım) və maliyyə institutlarında yerləşdirilmiş depozitlər (55.7% artım) olmuşdur. Eyni zamanda, qiymətli kağızlar portfelini 2.6% genişlənməmişdir. Mərkəzi Bankın notlarının dövriyyədə olan həcmi illik müqayisədə 78.1% artmış, dövlət xəzinədarlıq qiymətli kağızlarının həcmi isə 4.0% azalmışdır. Kredit portfelini Mərkəzi Bankın sərtləşdirici tədbirlərinin təsiri ilə orta tempdə genişlənmə mərhələsinə keçmişdir. Nəticələrin 6 aylıq dövrü əhatə etməsi səbəbindən göstəricilərdə azalma müşahidə olunsa da biznes kreditləri portfelini 8.9% artmış, bu artım əsasən orta və mikro biznes kreditləri hesabına baş vermişdir. Eyni zamanda, istehlak kreditlərinin artım tempi zəifləyərək 10.8% olmuşdur, lakin bu segment portfel daxilində ən sürətli artan istiqamət olaraq qalmaqdadır. İpoteka kreditləri portfelini isə illik müqayisədə 8.4% genişlənməmişdir.

Kreditlər və Depozitlər (mlrd. AZN)

Kredit artımına təsir edən amillər (YoY, %)

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Əhəlinin depozitlərində ikirəqəmli artım

Bank sektorunun depozit bazası illik müqayisədə 3.6% artaraq 41.7 milyard manat təşkil etmişdir. Tələbli depozitlər 3.7% azalmış, müddətli depozitlər isə 14.4% artaraq 18.5 milyard manata çatmışdır. Valyuta tərkibi üzrə manatla depozitlər 6.3% artmış, xarici valyutada depozitlər isə 0.7% azalmışdır. Ümumi depozit artımının əsas hərəkətverici qüvvəsi əhəlinin depozitləri olmuşdur; bu kateqoriya üzrə depozitlər 14.4% genişlənməmişdir. Qeyri-maliyyə korporasiyalarının depozitləri isə 6.7% azalmışdır. Ümumi depozit portfelinin dollarlaşma səviyyəsi 2024-cü ilin sonu ilə müqayisədə 1.6 faiz bəndi azalaraq 36.8% təşkil etmişdir. Müddətli depozitlər üzrə dollarlaşma səviyyəsi 1.6 faiz bəndi, tələbli depozitlər üzrə isə 2.1 faiz bəndi azalmışdır. 2025-ci ilin sonuna Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının xarici valyuta ehtiyatları illik müqayisədə 5.1% artaraq 11,514.9 milyon ABŞ dollarına çatmışdır.

Cədvəl 6. Bank sektorunda depozitlər

Depozit bazası (mln.)	Cəmi	2021	2022	2023	2024	2025
		Əhəli	9,241	11,743	12,948	14,662
Maliyyə korporasiyaları		1,893	2,482	2,366	3,076	3,921
Qeyri-maliyyə korporasiyaları		17,894	22,025	21,652	22,532	21,033

Cəmi	29,028	36,250	36,965	40,271	41,726
Tələbli depozitlər	19,729	25,526	23,619	24,073	23,190
Milli valyutada	10,754	13,387	15,001	15,443	15,371
Xarici valyutada	8,975	12,139	8,618	8,630	7,819
Müddətli depozitlər	9,299	10,723	13,346	16,197	18,536
Milli valyutada	3,928	5,317	7,243	9,349	10,987
Xarici valyutada	5,371	5,406	6,104	6,848	7,550
Göstəricilər, %					
Xarici valyutada depozitlərin ümumi depozitlərdə payı	49.4%	48.4%	39.8%	38.4%	36.8%
Tələbli depozitlərin ümumi depozitlərdə payı	68.0%	70.4%	63.9%	59.8%	55.6%
Milli valyutada tələbli depozitlərin tələbli depozitlərdə payı	54.5%	52.4%	63.5%	64.1%	66.3%
Milli valyutada müddətli depozitlərin müddətli depozitlərdə payı	42.2%	49.6%	54.3%	57.7%	59.3%
Depozitlərin kreditlərə nisbəti	174.2%	185.0%	159.4%	146.6%	138.8%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Cədvəl 7. Bank sektorunun əsas göstəriciləri

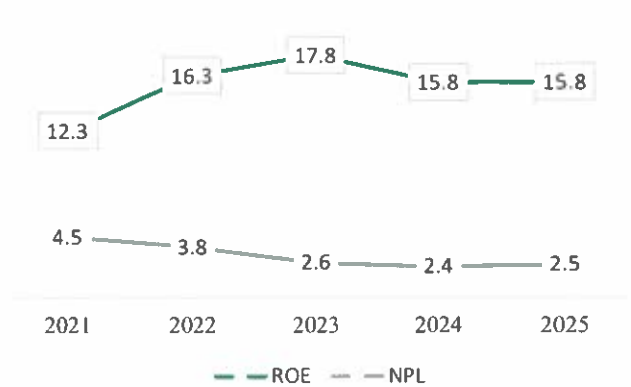
	2021	2022	2023	2024	2025
Cəmi	17,120	20,184	23,979	29,288	31,947
Dövlət bankları	3,333	3,852	5,496	7,151	7,867
Özəl banklar	13,326	15,742	17,687	20,327	22,196
Qeyri-bank kredit təşkilatları	461	590	796	1,811	1,884
Kredit portfeli, cəmi	17,120	20,184	23,979	29,288	31,947
Milli valyutada kreditlər	12,696	16,194	19,539	24,773	27,594
Xarici valyutada kreditlər	4,423	3,990	4,440	4,515	4,353
Biznes kreditləri	9,740	10,855	12,617	14,787	16,106
İstehlak kreditləri	4,518	5,754	6,937	8,445	9,354
İpoteka kreditləri	2,401	2,985	3,629	4,246	4,603
Faiz gəlirləri	2,107	2,739	3,493	3,970	5,001
Faiz xərcləri	538	658	839	1,215	1,848
Qeyri-faiz gəlirləri	876	1,216	1,368	1,716	1,970
Qeyri-faiz xərcləri	1,471	1,885	2,336	2,773	3,214
Problemlı kreditlər / ümumi kredit portfeli	4.5%	3.8%	2.6%	2.4%	2.5%
Xarici valyutada kreditlərin ümumi portfeldə payı	25.8%	19.8%	18.5%	15.4%	13.6%
Dövlət banklarının ümumi portfel artımına illik töhfəsi (faiz bəndi ilə)	3.8%	3.0%	8.1%	6.9%	2.4%
Kreditlərin aktivlərdə payı	44.5%	42.9%	48.8%	55.3%	56.0%
Pul və pul ekvivalentlərinin aktivlərdə payı	4.7%	4.2%	3.8%	3.8%	3.6%
Faiz xərcləri / faiz gəlirləri	25.6%	24.0%	24.0%	30.6%	37.0%
Qeyri-faiz xərcləri / qeyri-faiz gəlirləri	167.9%	155.0%	170.7%	161.6%	163.1%
Kapitalın gəlirliliyi (ROE – xalis mənfəət / dövr sonu kapitalı)	12.3%	16.3%	17.8%	15.8%	15.8%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Depozit artımına təsir edən amillər (YoY, %)

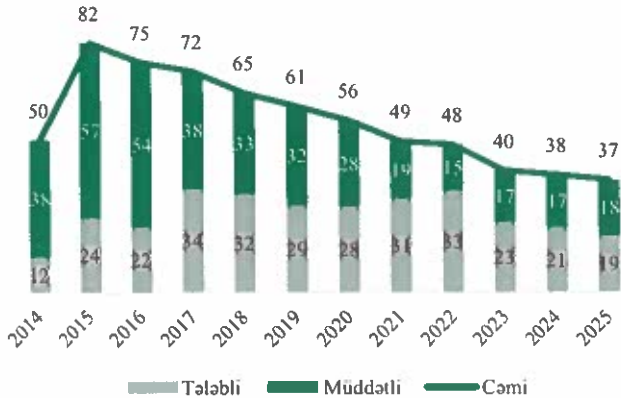
ROE & NPL, %

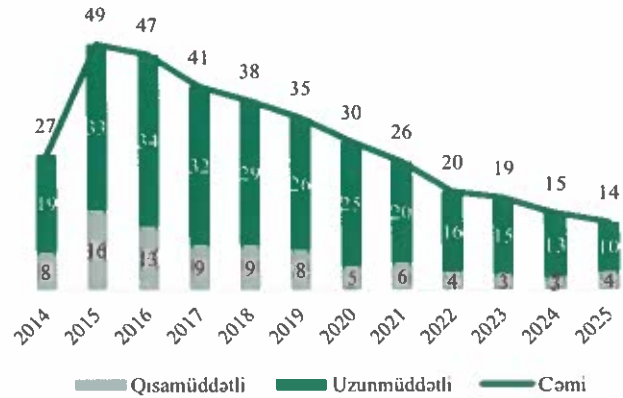
Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Son üç il ərzində problemlı kreditlərin (NPL) səviyyəsi ümumilikdə sabit dinamika nümayiş etdirmişdir. Ümumi NPL göstəricisi 2.5% təşkil etmişdir ki, bu da 2023–2025-ci illərin orta səviyyəsinə uyğundur. Eyni zamanda, mümkün zərərlər üzrə ehtiyatlar 383 mln. manatadək artmışdır. Bank sektorunun kapitalın gəlirliliyi göstəricisi (ROE) 2025-ci ilin sonuna kapitalın məbləği ilə illik xalis mənfəətin nisbəti əsasında hesablanmaqla 15.8% təşkil etmişdir (2024: 15.8%). Faiz gəlirləri illik müqayisədə 26.0% artmış, qeyri-faiz gəlirləri isə 14.8% yüksəlmişdir.

Depozitlərdə dollarlaşma, %

Kreditlərdə dollarlaşma, %

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Son onillik ərzində iqtisadiyyatda dollarlaşma səviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə azalmışdır. Bu tendensiya Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının həyata keçirdiyi siyasətlər, bankların prudensial tələblərə riayətinə nəzarətin gücləndirilməsi, manat üzrə faiz dərəcələrinin nisbətən yüksək qalması və AZN/USD məzənnəsinin sabitliyi ilə izah olunur.

Hazırda strateji valyuta ehtiyatlarının yüksək səviyyədə olması və xarici valyuta təklifinin kifayət qədər geniş olması məzənnənin mövcud səviyyədə saxlanmasına imkan verir və bununla da makro-maliyyə sabitliyi təmin olunur. Bununla belə, qlobal neft qiymətlərinin aşağı səviyyədə qalması və cari əməliyyatlar hesabı profisitinin azalması bu sabitlik üçün potensial dayanıqlılıq riskləri

yaradır. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində uğurlu tədbirlər – xüsusilə bərpa olunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsi və ölkənin regional nəqliyyat qovşağına çevrilməsi – cari hesab balansının zəifləməsinin qarşısını almaq və makro-maliyyə sabitliyini qorumaq baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İnflyasiyanın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının hədəf intervalı daxilində qalması, valyuta bazarında nisbətən sabit şərait və bank sektorunda aşağı problemlə kredit göstəricisi makro-maliyyə sabitliyinin qorunmasına töhfə verir. Qonşu ölkələrin valyutalarının dəyər itirməsinə baxmayaraq, Azərbaycan manatı ABŞ dollarına qarşı 1.70 AZN səviyyəsində sabit qalmışdır. Ölkənin strateji ehtiyatları 2024-cü ildə 4.9% artmış, 2025-ci ildə isə 19.7% yüksəlmişdir. Problemlə kreditlərin aşağı səviyyəsi və dollarlaşmanın azalması maliyyə sabitliyi üçün müsbət göstəricilər olmaqla bank sektorunun gələcək inkişafına zəmin yaradır.

Hissə 4: Makroiqtisadi risklər və onların azaldılması tədbirləri

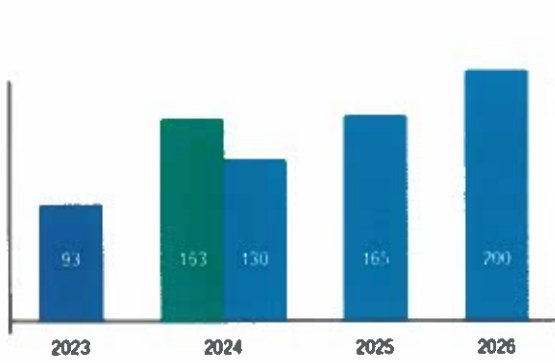
Ölkənin, xüsusilə neft və ya qaz qiymətlərinin kəskin azalması nəticəsində yarana biləcək mənfi ssenarilərə qarşı dayanıqlılıq və hazırlıq səviyyəsi yüksək qiymətləndirilir. Cari əməliyyatlar hesabının yüksək profisiti ölkənin xarici tarazlıq üçün tələb olunan neft qiymətinin bir barel üçün 60 ABŞ dollarından aşağı səviyyədə olduğunu göstərir. Bu isə həmin həddən yuxarı qiymət şoklarının nisbətən rahat idarə oluna biləcəyini göstərir.

Qiymətlərin bu həddən aşağı düşməsi halında hökumət və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının adekvat reaksiya vermək üçün effektiv siyasət alətləri mövcuddur. Bunlara aşağıdakılar daxildir:

- Hökumət ümumi tələbi azaltmaqla və büdcə xərclərini optimallaşdırmaqla valyuta bazarında sabitliyi dəstəkləyə bilər;
- Maliyyə Nazirliyi daxili borclanmanı artırmaqla maliyyə bazarı iştirakçılarını milli valyutada qalmağa təşviq edə və ya xarici borclanma vasitəsilə xarici valyuta təklifini genişləndirə bilər;
- Mərkəzi Bank həm fundamental, həm də spekulyativ xarakterli valyuta tələbatını qarşılamaq üçün ehtiyatlarından istifadə edə bilər. Mövcud ehtiyatlar beş aydan artıq idxalı maliyyələşdirmək üçün kifayətdir;
- Əlavə valyuta tələb olunduqda, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı Neft Fondu ilə svop əməliyyatları həyata keçirə bilər;
- Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini artırmaqla milli valyutada saxlanılan vəsaitlərin cəlbediciliyini yüksəldə bilər;
- Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı depozit və kredit dollarlaşmasının azaldılması məqsədilə makroprudensial tədbirlər tətbiq edə bilər. 2024-cü ilin sonuna depozitlərin dollarlaşma səviyyəsi 40%, kreditlərin dollarlaşması isə 16% təşkil etmişdir.

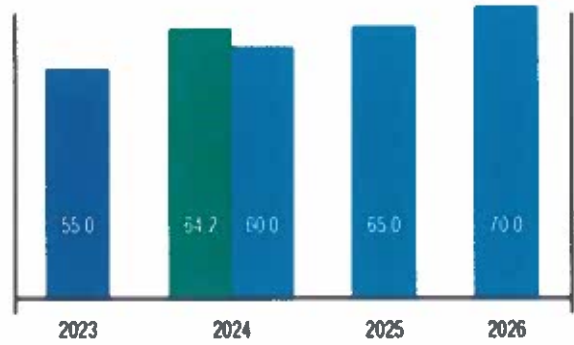
Tənzimləyicinin Maliyyə Sektorunun İnkişaf Strategiyası

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2024–2026-cı illəri əhatə edən Maliyyə Sektorunun İnkişaf Strategiyası nağdsız iqtisadiyyatın genişləndirilməsi, biznes kreditləşməsinin artırılması və maliyyə xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması istiqamətlərində iddialı hədəflər müəyyən etmişdir. Strategiyanın icrası üzrə 2024-cü ilin nəticələri göstərir ki, əsas istiqamətlər üzrə hədəflərə nail olunmuşdur. Son illərdə nağdsız əməliyyatların həcmi, biznes kreditləşməsi və rəqəmsal maliyyə xidmətləri sürətlə artmış, bu isə Strategiyada nəzərdə tutulan məqsədlərin uğurla həyata keçirilməsinə imkan yaratmışdır.

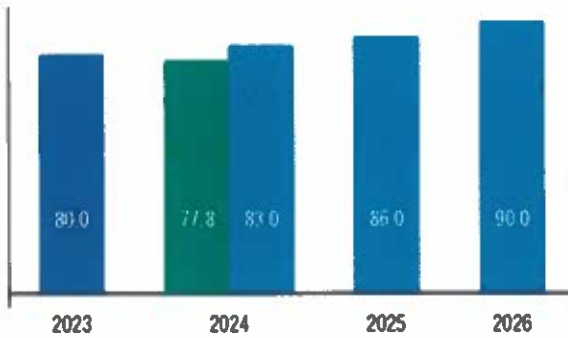
Share of cashless transactions per person per year, in number

Qrafik 36. Rəqəmsal kanalların payı

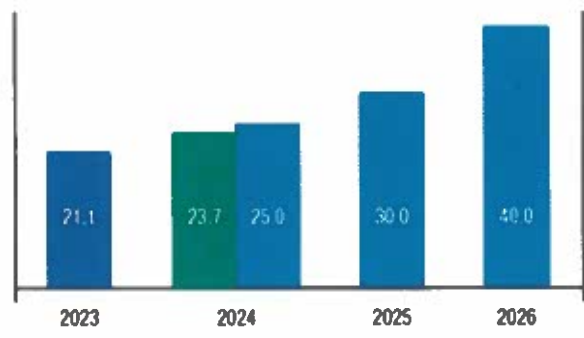

Share of cashless card transactions in total card transactions, %

Qrafik 37. Pərakəndə ticarətdə nağdsız ödənişlərin payı

Share of payments through digital channels in total customer transfers, %

Share of cashless payments in the retail trade, %

Qeyd: 2023-cü il üzrə göstəricilər faktiki nəticələri əks etdirir; diaqramlarda yaşıl sütunlar faktiki göstəriciləri, mavi sütunlar isə Strategiya sənədində müəyyən edilmiş hədəf səviyyələri göstərir.

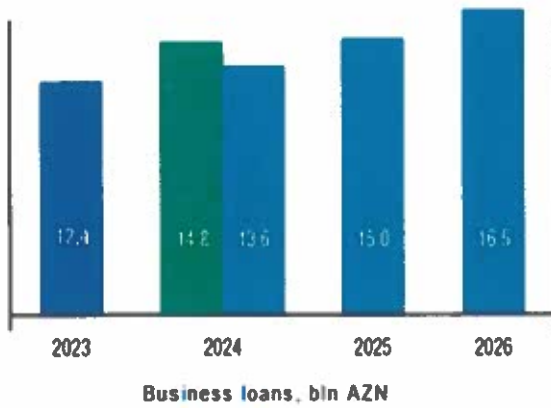
Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

Son illərdə nağdsız iqtisadiyyata keçid sürətlənmiş, bu isə bankların tələbli depozit bazasının möhkəmlənməsinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının məlumatına görə, adambaşına düşən nağdsız əməliyyatların sayı 2024-cü ildə 75.3% artaraq Strategiyada müəyyən edilmiş hədəf səviyyəni əhəmiyyətli dərəcədə üstələmişdir. 2025-ci ilin göstəriciləri ödənişlərin nağdsız formaya transformasiyasının davam etdiyini göstərir; belə ki, adambaşına düşən nağdsız əməliyyatların sayı təxminən 219-a yaxınlaşaraq həmin il üçün müəyyən edilmiş hədəf səviyyəni xeyli qabaqlamışdır. Bununla Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı strateji dövrün sonu üçün nəzərdə tutulmuş göstəriciyə artıq nail olmuşdur. 2024-cü ildə nağdsız kart əməliyyatlarının payı ümumi kart əməliyyatlarında 64.2% təşkil etmiş, əvvəlki illə müqayisədə təxminən 10 faiz bəndi artmış və hədəf səviyyəni 4.2 faiz bəndi üstələmişdir. 2025-ci il məlumatlarına görə, nağdsız əməliyyatların payı daha da artaraq 67.6%-ə çatmış və hədəfi 2.6 faiz bəndi qabaqlamışdır. Bu güclü artım Strategiya dövrünün sonuna qədər bu istiqamətdə nəzərdə tutulmuş hədəflərə rahatlıqla nail olunacağını göstərir.

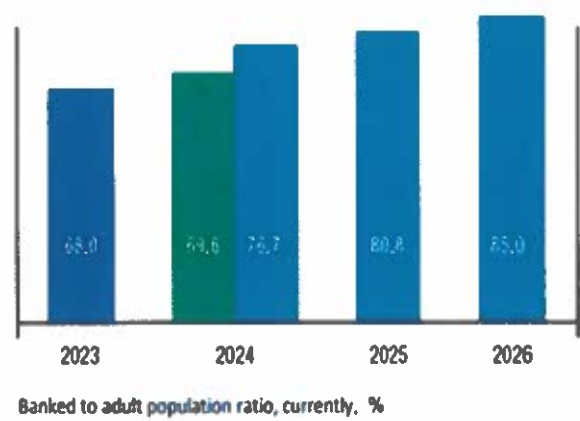
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının məlumatına əsasən, nağdsız ödənişlərin pərakəndə ticarətdə payı 2024-cü ildə 2.6 faiz bəndi artaraq 23.7% təşkil etmişdir. Maliyyə sektorunun inkişaf planına uyğun olaraq, orta müddətli perspektivdə bu göstəricinin 40%-dən yuxarı səviyyəyə çatdırılması nəzərdə tutulur. Bununla yanaşı, adambaşına düşən debet və kredit kartlarının sayı, eləcə də hər karta düşən əməliyyatların sayı və məbləği də davamlı artım nümayiş etdirir. Nağdsız ödənişlərin bu sürətli genişlənməsi - faktiki olaraq hər

orta müddətli dövrdə iki dəfəyə yaxın artım - bank sisteminin maliyyələşmə bazasının genişlənməsinə və tələbli depozitlərin artmasına səbəb olmuşdur. Pandemiyadan əvvəl ÜDM-ə nisbətə 7.9% təşkil edən milli valyutada tələbli depozitlərin payı 2024-cü ilin sonuna 12%-i keçmiş, bu isə təxminən 22% mürəkkəb illik artım tempinə (CAGR) uyğun gəlir.

Qrafik 38. Biznes kreditləri portfeli

Qrafik 39. Bank xidmətlərindən istifadə edən əhəlinin payı

Ölkənin kredit reyting agentlikləri tərəfindən verilmiş suveren reytingləri

Moody's Ratings 4 iyul 2025-ci il tarixində Azərbaycanın reytingini Ba1-dən Baa3-ə yüksəltmiş, müsbət proqnozu saxlamışdır. Reytingin artırılması karbohidrogenlərdən asılılığın azalması nəticəsində iqtisadi dayanıqlığın güclənməsi, institusional keyfiyyətin yaxşılaşması, tənzimləmə keyfiyyətinin artması və güclü fiskal göstəricilərin qorunması ilə əsaslandırılmışdır. Müsbət proqnoz davam edən islahatların iqtisadi və fiskal asılılığı gözləntilərdən daha çox azaltmaq potensialını, institusional gücün və idarəetmənin yaxşılaşması perspektivlərini, eləcə də pul siyasətinin ötürücülüyünün, maliyyə sektorunun tənzimlənməsinin, dövlət maliyyə idarəçiliyinin və inzibati şəffaflığın gücləndirilməsi istiqamətində aparılan tədbirləri əks etdirir.

Fitch Ratings isə 13 iyun 2025-ci il tarixində Azərbaycanın reytingini BBB- səviyyəsində təsdiqləmiş və sabit proqnoz vermişdir. Reyting çox güclü xarici mövqe, müvafiq reyting kateqoriyasında ən aşağı dövlət borcu göstəricisi və iri həcmli suveren aktivlərdən irəli gələn maliyyələşmə çevikliyi ilə izah olunur. Fitch qeyd edir ki, iqtisadi siyasət çərçivəsinin və institusional potensialın daha da güclənməsi, suveren balansın əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmlənməsi və struktur islahatların uğurla həyata keçirilməsi gələcəkdə reytingin yüksəldilməsinə səbəb ola bilər.

Cədvəl 8. Ölkə üzrə reytinglər və proqnoz

	Moody's	Fitch
Suveren kredit reytingi	Baa3	BBB-
Proqnoz	Müsbət	Sabit

Qarşıdakı illər üçün əsas çağırışlar

Neft hasilatının azalmasının və neft qiymətlərinin aşağı səviyyədə qalmasının iqtisadiyyata təsirlərinin aradan qaldırılması qarşıdakı dövrün əsas çağırışları hesab olunur. İxracın təxminən 90%-nin neft-qaz məhsullarından ibarət olması, dövlət büdcəsi gəlirlərinin təxminən yarısının neft gəlirlərindən asılılığı və ÜDM-in təxminən üçdə birinin neft-qaz hasilatı və emalı ilə bağlı olması iqtisadiyyatın şaxələndirilməsini iqtisadi siyasətin əsas prioritetlərindən biri kimi saxlayır. Nəqliyyat, qeyri-neft emal sənayesi, tikinti, yaşıl enerji, turizm və İKT sektorları iqtisadiyyatın şaxələndirilməsində mühüm potensiala malik sahələr kimi qiymətləndirilir.

Sənaye İcmalı

- Giriş

Azərbaycan Respublikasının bank sektoru ölkənin maliyyə sisteminin əsasını təşkil edir və iqtisadi şaxələndirmə, maliyyə vasitəçiliyi və ticarətin maliyyələşdirilməsi baxımından mühüm rol oynayır. Tənzimləmə bazasının gücləndirilməsi və sektorun konsolidasiyası ilə xarakterizə olunan onillikdən sonra sektor hazırda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının nəzarəti altında sabit makroiqtisadi və prudensial çərçivə daxilində fəaliyyət göstərir.

Bank sektoru yüksək likvidlik, konservativ kapitallaşma və sürətli rəqəmsallaşma ilə səciyyələnir. Bu çərçivədə “PAŞA Bank” ASC korporativ, KOS və investisiya bankçılığı üzrə ixtisaslaşmış sistem əhəmiyyətli banklardan biri kimi fəaliyyət göstərir.

- Azərbaycan bank sektorunun tarixi

Azərbaycanın müasir iki pilləli bank sistemi Sovet İttifaqının dağılmasından sonra, 1990-cı illərin əvvəllərində formalaşmışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı 1992-ci ildə yaradılmış və pul siyasəti ilə maliyyə nəzarəti üzrə səlahiyyətləri öz üzərinə götürmüşdür. İlk illər sürətli inkişaf və məhdud tənzimləmə ilə xarakterizə olunmuş, sonradan isə islahat və konsolidasiya mərhələləri ilə əvəzlənmişdir. 2008–2010-cu illərin global maliyyə böhranı və 2015-ci ildə manatın devalvasiyası sektorun struktur zəifliklərini üzə çıxarmış, nəticədə kapitallaşdırma, sağlamaşdırma və bir sıra zəif bankların bağlanması ilə müşayiət olunan genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirilmişdir. Son on ildə idarəetmənin, risk-menecmentin və şəffaflığın artırılması, prudensial standartların Basel III prinsiplərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində geniş tədbirlər görülmüşdür. 2025-ci ilin ortalarına olan vəziyyətə görə bazarda 22 lisenziyalı bank fəaliyyət göstərir, onlardan ikisi dövlət bankıdır.

Rəqəmsallaşma, AML/CFT çərçivələrinin gücləndirilməsi və Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun fəaliyyəti sektorun dayanıqlığını artırmışdır. Nəticədə sektor bankların sayına görə daha kiçik, lakin kapital, aktiv keyfiyyəti və texnologiya baxımından daha güclü olmuşdur.

- Azərbaycan bank sektorunun ümumi icmalı

2025-ci ilin sentyabr ayına bank sektorunun ümumi aktivləri təxminən 29.2 milyard AZN, müştəri depozitləri isə 36.6 milyard AZN səviyyəsində olmuşdur və depozit strukturunda korporativ depozitlər üstünlük təşkil etmişdir. Sektor üzrə kapital adekvatlığı göstəriciləri tənzimləyici minimumlardan yüksək səviyyədə qalır, mənfəətlilik isə faiz marjasının və komissiya gəlirlərinin artması hesabına yaxşılaşmışdır. Sistem üzrə problemlə kreditlərin payı təxminən 2.6% təşkil etmişdir ki, bu da əvvəlki dövrlərdə 10%-dən yüksək olan səviyyələrlə müqayisədə aktiv keyfiyyətinin yaxşılaşdığını göstərir. Faiz marjaları Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının pul siyasəti, valyuta bazarındakı dinamika və inflyasiya gözləntiləri ilə formalaşır. Kredit faizləri hələ də yüksək tək rəqəmli səviyyələrdə qalır, depozit faizləri isə sistemdə likvidliyin bol olması səbəbindən tədricən azalmışdır.

İqtisadiyyatın dollarlaşması

Son illərdə dollarlaşma səviyyəsi azalsa da, xarici valyutada aktiv və öhdəliklər maliyyə sisteminin mühüm xüsusiyyəti olaraq qalır. Korporativ müştərilər və ixracatçılar tez-tez ABŞ dolları və Avro balansları saxlayır, depozitlərin təxminən 35–40%-i xarici valyutadadır. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı açıq valyuta mövqelərinə ciddi nəzarət edir və banklardan sərt limitlərə riayət etməyi tələb edir. Balansın prudensial idarə edilməsi və təbii hedcinq mexanizmləri aparıcı banklarda valyuta riskinin azalmasına şərait yaratmışdır.

Bankın fəaliyyət göstərdiyi bazarlar

Azərbaycan bank bazarı universal kommersiya bankları, ixtisaslaşmış inkişaf institutları və artmaqda olan qeyri-bank maliyyə vasitəçilərindən ibarətdir. Əsas seqmentlər aşağıdakılardır:

- korporativ və KOS kreditləşməsi (ümumi kredit portfelinin 70%-dən çoxu);
- rəqəmsal kanallar vasitəsilə genişlənən pərakəndə kreditləşmə;
- xəzinədarlıq, valyuta və ticarət maliyyələşməsi əməliyyatları;
- ödəniş xidmətləri və merchant acquiring segmenti.

Bank əsasən korporativ və KOS segmentində fəaliyyət göstərir, bunu özəl bankçılıq və investisiya xidmətləri ilə tamamlayır və aktivlər, kreditlər və depozitlər üzrə aparıcı banklardan biri kimi mövqeyini qoruyur.

Xarici investisiyalar

Bank sektorunda xarici iştirak məhdud olsa da strateji xarakter daşıyır. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, IFC və Asiya İnkişaf Bankı kimi beynəlxalq maliyyə institutları yerli banklarla kredit xətləri və texniki yardım proqramları həyata keçirir, ticarət maliyyələşməsi, yaşıl enerji və KOS inkişafını dəstəkləyir. Güclü makroiqtisadi göstəricilər, xarici ehtiyatların yüksək səviyyəsi və rəqəmsal bankçılığın inkişafı xarici investorların marağını saxlayır, lakin tənzimləmə və valyuta riskləri bazara girişin seçici olmasına səbəb olur.

Bank sektorunda konsentrasiya

Bazar orta səviyyədə konsentredir: ən iri beş bank ümumi aktivlərin və depozitlərin təxminən 70%-ə nəzarət edir. Bu qrup iki dövlət bankını və bir neçə iri özəl bankı, o cümlədən PAŞA Bankı əhatə edir. Konsentrasiya sistem əhəmiyyətli bankların rolunu artırsa da, iri korporativ kreditləşmə segmentində rəqabəti məhdudlaşdırma bilər.

Ödəniş sistemləri

Mərkəzi Bankın nəzarəti altında Azərbaycan müasir ödəniş infrastrukturunu formalaşdırmışdır. AZIPS real vaxt rejimli iri ödəniş sistemini, XÖHKS isə pərakəndə ödəniş klirinqini təmin edir. POS terminallarının və nağdsız ödənişlərin yayılması sürətlə artmışdır: 2024-cü ildə POS dövriyyəsi illik müqayisədə 30%-dən çox artmışdır. “Nağdsız iqtisadiyyat” təşəbbüsü və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Açıq Bankçılıq yol xəritəsi maliyyə institutları arasında innovasiya və inteqrasiyanı stimullaşdırmağa davam edir.

Kredit Reytingləri

Ölkənin suveren kredit profili bank sektorunun sabitliyinin əsasını təşkil edir.

- **Fitch Ratings:** “BBB-”, sabit proqnoz (iyun 2025)
- **Moody’s Investors Service:** “Baa3”, müsbət proqnoz (iyul 2025)

Bu qiymətləndirmələr Azərbaycanın güclü fiskal mövqeyini, aşağı dövlət borcunu və əhəmiyyətli suveren ehtiyatlarını (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu – SOFAZ) əks etdirir. Yerli banklar üçün suveren reyting onların xarici valyutada öz kredit reytingləri üçün yuxarı həddi müəyyən edir və risk barədə bazar qavrayışına təsir göstərir.

Reyting agentlikləri qeyd edir ki, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin davam etdirilməsi və institusional islahatlar gələcəkdə reytingin yüksəldilməsini dəstəkləyə bilər.

Azərbaycan bank sektoru sağlam fiskal idarəetmə və aktiv tənzimləyici çərçivə ilə dəstəklənən sabit makroiqtisadi mühitdə fəaliyyət göstərir. Davam edən rəqəmsallaşma, aktiv keyfiyyətinin yaxşılaşması və regional ticarət axınlarına çıxış sektorun davamlı artımı üçün əlverişli zəmin yaradır.

Bu kontekstdə “PAŞA Bank” ASC güclü korporativ müştəri bazası, möhkəm kapital strukturu və korporativ və KOS segmentlərində lider mövqeyi hesabına Azərbaycanın inkişaf edən maliyyə mühitində rəqabət üstünlüyünə malikdir.

9.4. 9.1, 9.2 və 9.3-cü bəndlərində göstərilmiş məlumatlara təsir edən amillər

Makroiqtisadi mühit: Neft və qaz qiymətlərinin dinamikası, qeyri-neft sektoruna dövlət xərcləri və real ÜDM artımı bank sektorunun aktivliyinə və "PAŞA Bank"ın xidmətlərinə tələbatı birbaşa müəyyən edir.

Tənzimləyici çərçivə: Mərkəzi Bankın likvidlik, kapital adekvatlığı və risk idarəetməsi üzrə siyasətləri, həmçinin rəqəmsallaşma və ödəniş sistemlərini tənzimləyən qanunvericilik Bankın fəaliyyət sahəsini və yeni məhsulların tətbiqi tələblərini müəyyən edir.

Müştəri tələbi: Korporativ və KOS segmentlərindən yüksək kredit tələbi, eləcə də fiziki şəxslər və sahibkarlar arasında rəqəmsal maliyyə xidmətlərinin geniş yayılması Bankın məhsul portfelinə və gəlir strukturuna təsir edir.

Rəqabət mühiti: Böyük yerli bankların mövcudluğu və fintech/neo-bank kimi rəqəmsal iştirakçıların artması qiymət siyasətinə, məhsul innovasiyalarına və müştəri cəlbinə təsir göstərir.

Texnoloji inkişaf: Sürətli rəqəmsallaşma, dövlət platformaları ilə inteqrasiya və kontaktsiz/mobil həllərin tətbiqi yeni məhsulların yaradılmasını və əməliyyat səmərəliliyini artırır.

Maliyyələşmə və likvidlik şərtləri: Müştəri depozitlərinin sabitliyi, topdan və ya sərhədlərarası maliyyələşmədən məhdud asılılıq və dollarlaşmanın azalması Bankın kredit və investisiya fəaliyyətini maliyyələşdirmək imkanlarını müəyyən edir.

Dövlət və suveren dəstək: Güclü valyuta ehtiyatları, fiskal buferlər və suveren reytinglərin yüksəldilməsi sektora inamı artırır və investisiya axınlarını təşviq edir.

Risk Faktorları

Aşağıda göstərilən risklər "PAŞA Bank" ASC-nin səhmlərinin bazar davranışını və qiymət dinamikasını qiymətləndirərkən nəzərə alınmalıdır.

9.4.1. Təklif olunan qiymətli kağızlarla bağlı bazar risklərinin qiymətləndirilməsi üçün risk faktorları

9.4.1.1 Azərbaycanla bağlı makroiqtisadi, siyasi və tənzimləyici risklər

Makroiqtisadi həssaslıq və neft qiyməti riski: Azərbaycan iqtisadiyyatı hələ də əhəmiyyətli dərəcədə neft-qaz sektorundan asılıdır. Qlobal enerji qiymətlərində və ya hasilat səviyyəsində dəyişiklik ÜDM artımına, dövlət gəlirlərinə və maliyyə sektorunun likvidliyinə mənfi təsir göstərə bilər. Uzunmüddətli azalma borcalanların ödəmə qabiliyyətini zəiflədərək Bankın aktiv keyfiyyətinə və mənfəətliliyinə təsir edə bilər.

Bank sektorunda sistemli risklər: Bank sektorunda konsentrasiya və dollarlaşma riskləri qalmaqdadır. Xarici valyutada kredit və depozitlərin yüksək payı manatın kəskin devalvasiyası və ya xarici maliyyələşmənin azalması halında sabitliyə mənfi təsir göstərə və problemlə kreditlərin artmasına səbəb ola bilər.

Tənzimləyici və prudensial risklər: Nəzarət güclənsə də, Basel III standartlarına uyğunlaşma və böhran həlli mexanizmləri hələ də inkişaf mərhələsindədir. Prudensial tələblərdə və ya kapital qaydalarında dəyişiklik Bankın fəaliyyət modelinə və kapital planlarına təsir göstərə bilər.

Siyasi və geosiyasi qeyri-müəyyənlik: Daxili siyasi dəyişikliklər, regional sabitsizlik və ya beynəlxalq sanksiyalar investor inamına, kapital axınlarına və valyuta sabitliyinə təsir edə bilər.

Regional risklər: Qonşu bazarlarda baş verən gərginliklər ticarət marşrutlarına və investisiya mühitinə təsir edərək Azərbaycan

iqtisadiyyatına dolaylı təsir göstərə bilər.

Maliyyə bazarlarının məhdud dərinliyi: Yerlikapital və valyuta bazarlarının likvidliyinin məhdud olması maliyyələşmə şərtlərinə və investor etimadına təsir edə bilər. Ölkənin milli valyutasının xarici valyutalara nisbətə məzənnəsinin zəifləməsi nəticəsində emitentin maliyyə göstəricilərinə o cümlədən investorların aktivlərinə və gəlirlərinə mənfi təsir yarana bilər.

İnkişaf etməkdə olan bazar riski: Azərbaycan inkişaf etməkdə olan bazar kimi daha yüksək iqtisadi dəyişkənlik və xarici şoklara məruz qala bilər ki, bu da bank sektoruna təsir göstərə bilər.

9.4.1.2 Təklif və səhmlərlə bağlı risklər

Səhmlərin bazar qiyməti və likvidliyi: Hazırda Bankın səhmləri üçün aktiv ictimai bazar mövcud deyil. Listingdən sonra qiymət makroiqtisadi şərait, faiz dərəcələri, investor gözləntiləri və sektor riskləri səbəbindən dəyişkən ola bilər. Aktiv bazarın formalaşacağına dair təminat yoxdur.

Payın azalması (dilusiya) riski: Gələcəkdə əlavə səhmlərin emissiyası mövcud səhmdarların payını və səsvermə hüquqlarını azalda bilər.

Hüquqi məhdudiyyətlər: Səhmlərin alınması və saxlanması bəzi yurisdiksiyalarda hüquqi məhdudiyyətlərə məruz qala bilər. İnvestorlar tətbiq olunan qanunvericiliyə riayət etməlidirlər.

Dividend siyasəti və vergi riski: Dividend ödənişi Bankın mənfəətindən və tənzimləyici icazələrdən asılı olacaq. Vergi qanunvericiliyində dəyişikliklər investor gəlirlərinə təsir göstərə bilər. Mövcud qanunvericiliyə əsasən dividend ödənişləri ümumiyyətlə 5% mənbə vergisinə tabedir. Eyni zamanda AR Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-2-ci maddəsinə əsasən, 1 fevral 2023-cü ildən etibarən 5 il müddətinə tənzimlənən bazarda yerləşdirilən səhmlər üzrə dividend və faiz gəlirləri fiziki şəxslər üçün gəlir vergisindən azaddır. Bu güzəşt gələcəkdə dəyişdirilə və ya ləğv edilə bilər.

Bazar dəyişkənliyi və investor davranışı: İnkişaf etməkdə olan bazarlara investisiya marağının dəyişməsi səhmlərin qiymətinə təsir edə bilər.

Tam qarşısı alınmaya maraqların toqquşması riski: Bəzi səhmdar və rəhbər şəxslərin digər biznes maraqları qərarverməyə təsir göstərə bilər. Bank bu riskləri idarə etmək üçün korporativ idarəetmə mexanizmləri tətbiq edir, lakin bütün risklərin tam aradan qaldırılacağına təminat yoxdur.

Kapitalın bölüşdürülməsinə dair təminat yoxdur: İncəsənətçilər nəzərə alınmalıdır ki, kapitalın bölüşdürülməsi Bankın maliyyə nəticələrindən, likvidlik vəziyyətindən, inkişaf gözləntilərindən və ümumi kapital mövqeyindən, habelə qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq qəbul edilən qərarlardan asılı olacaqdır. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən, dividendlər yalnız Bankın xalis mənfəəti hesabına və tətbiq olunan kapitalın qorunması və ödəmə qabiliyyəti tələblərinə riayət edilməklə elan və bölüşdürülə bilər. İdarəetmə orqanları təmin etməlidir ki, hər hansı bölüşdürmə Bankın öhdəliklərini vaxtında yerinə yetirmək qabiliyyətinə təhlükə yaratmasın və Bankın xalis aktivlərinin nizamnamə kapitalından aşağı düşməsinə səbəb olmasın. Hər hansı konkret maliyyə ilində kapitalın bölüşdürülməsinə dair təminat yoxdur. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın mənfəətinin hamısını və ya bir hissəsini yenidən investisiya, borcların azaldılması və ya digər korporativ məqsədlər üçün saxlanması barədə qərar qəbul edə bilər. Buna görə də, müntəzəm dividend gəliri əldə etməyi planlaşdıran investitorlar nəzərə alınmalıdır ki, gələcək dividendlərin məbləği, vaxtı və ödənilmə ehtimalı mahiyyət etibarilə qeyri-müəyyəndir və gözləntilərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Təklif müddətində bağlanmış ticarət dövrünün olmaması investitorlar üçün əlverişsiz ola bilər: Təklif dövrü ərzində Bankın dolayı səhmdarlarının, idarəetmə orqanlarının üzvlərinin və ya yüksək rəhbərliyinin Bankın Səhmləri ilə ticarətini qadağan edən rəsmi "bağlanmış ticarət müddəti" qüvvədə deyil. Nəticədə, belə şəxslər prinsip etibarilə Banka aid açıqlanmamış və ya daxili məlumatlara malik olduqları halda Səhmlərlə ticarət edə bilərlər.

Törəmə müəssisələrin kreditörünə struktur baxımından təbəçilik səbəbindən səhmdarlar zərərli üzləşə bilərlər: Törəmə müəssisələrin səhmdarı kimi, holdinq qurumu həmin müəssisələrin kreditörünə struktur baxımından təbəçiləndir. Bu o deməkdir ki, törəmə müəssisənin müflisləşməsi, ləğvi və ya yenidən təşkili halında, onun kreditörünü aktivlərin bölüşdürülməsində üstün hüquqa malik olacaqlar. Nəticə etibarilə, holdinq qurumunun törəmə müəssisələrdən dəyər əldə etmək imkanı – və beləliklə Səhmlərin dəyəri – bütün digər öhdəliklər ödənildikdən sonra qalan aktivlərdən asılı olacaqdır.

Qiymət volatilliyi (dəyişkənliyi): Bankın maliyyə nəticələri, rəqiblərin göstəriciləri, tənzimləyici dəyişikliklər və analitik proqnozlar səhmlərin qiymətinə təsir edə bilər. Qlobal bazarlarda dəyişkənlik səhmlərin qiymətinə Bankın real fəaliyyətindən asılı olmayaraq mənfəi təsir göstərə bilər.

Böyük səhmdarların satış riski: IPO-dan sonra iri səhmdarların satışları və ya belə satış gözləntiləri səhmlərin qiymətinə mənfəi təsir göstərə bilər. Bağlanmış ticarət müddətinin olmaması daxili şəxslərin ticarət qərarlarının belə məlumatlara çıxışdan təsirlənməsi və ya təsirlənmiş kimi qəbul olunması riskini yarada bilər ki, bu da Səhmlərin bazar qiymətinə mənfəi təsir göstərə bilər. Belə hallarda yeni və ya potensial investitorlar daxili məlumatlara əvvəlcədən çıxışı olan şəxslərlə müqayisədə əlverişsiz vəziyyətdə qala bilərlər.

Hesablaşma, kliring və depozitar sistemləri ilə bağlı risklər: Azərbaycanda hesablaşma, kliring və depozitar sistemləri əməliyyat, texniki və ya tənzimləyici xarakterli pozuntulara məruz qala bilər. Qiymətli kağızların kliringi, hesablaşması və ya saxlanması ilə bağlı hər hansı nasazlıq, gecikmə və ya fasilə Səhmlərlə bağlı əməliyyatların vaxtında tamamlanmasına mənfəi təsir göstərə və investitorların Səhmlərini köçürmək və ya satmaq imkanlarını məhdudlaşdırma bilər. Belə hallar bazar likvidliyinə, ticarət fəallığına və investitorların Səhmlərə olan etimadına mənfəi təsir göstərə bilər ki, bu da öz növbəsində Səhmlərin bazar qiymətinə mənfəi təsir edə bilər.

Səhmlərlə bağlı hüquqların həyata keçirilməsi və mübahisələrin həlli ilə bağlı risklər: Səhmdarların hüquqları və bu hüquqların həyata keçirilməsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə tənzimlənir. Mübahisələrin həlli və səhmdar hüquqlarının icrası prosessual mürəkkəbliyə, hüquqi şərtlərin inkişafına və məhkəmə və ya inzibati təcürədə mövcud məhdudiyyətlərə məruz qala bilər. Nəticədə, səhmdarlar Səhmlərlə bağlı hüquqlarını həyata keçirərkən gecikmələr və çətinliklərlə üzləşə bilərlər.

Belə məhdudiyyətlər və qeyri-müəyyənliklər səhmdarların maraqlarını qorumaq imkanına mənfəi təsir göstərə və investitor etimadını, eləcə də Səhmlərin bazar qiymətini aşağı sala bilər.

9.4.2 Emitentə və ya onun fəaliyyət sahəsinə xas risk faktorları

Bankların üzləşdiyi əsas risklər kredit, əməliyyat, bazar və likvidlik riskləridir. Risklərin idarə edilməsinə məsuliyyətli yanaşma banklara kredit və investisiyalar üzrə itkiləri azaltmağa və gəlirliliyi artırmağa kömək edir. Risklərin azaldılması üsullarına aktivlərin diversifikasiyası, məsuliyyətli kreditləşmə təcrübələrinin tətbiqi və əməliyyat sistemlərinin təkmilləşdirilməsi daxildir.

9.4.2.1 Bankın biznesi və əməliyyatları ilə bağlı risklər

Kredit riski və aktiv keyfiyyətinin pisləşməsi: Bank əsasən korporativ və KOS kreditləşməsinə yönəldiyindən borcalan və sektor üzrə konsentrasiya riskinə məruz qalır. Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas sektorlarında mənfəi inkişaf və ya bir və ya bir neçə iri borcalanın öhdəliklərini yerinə yetirməməsi qeyri-ışlək kreditlərin artmasına, dəyərsizləşmə xərclərinin yüksəlməsinə və Bankın aktiv keyfiyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və fəaliyyət nəticələrinə əhəmiyyətli mənfəi təsir göstərə bilər.

Likvidlik və maliyyələşmə riski: Bankın maliyyələşməsi əsasən müştəri depozitlərinə, o cümlədən iri korporativ müştərilərin depozitlərinə əsaslanır. Depozitlərin əhəmiyyətli şəkildə geri çəkilməsi, daxili maliyyə bazarında likvidliyin azalması və ya topdansatış və alternativ maliyyələşmə mənbələrinə çıxışın məhdudlaşması Bankın fəaliyyətini maliyyələşdirmək imkanını məhdudlaşdırır, maliyyələşmə xərclərini artırır və likvidlik mövqeyinə və maliyyə nəticələrinə mənfəi təsir göstərə bilər.

Bazar və valyuta riski: Bank faiz dərəcələrinin və valyuta məzənnələrinin dəyişməsinə məruz qalır ki, bu da onun xalis faiz gəlirlərinə, kapital adekvatlığına və maliyyə nəticələrinə təsir göstərə bilər. Bank aktiv-passiv idarəetməsini, hedcinq və risk limitləri çərçivələrini tətbiq etsə də, bazarda əhəmiyyətli və ya uzunmüddətli dəyişkənlik qiymətləndirmə itkilərinə, gəlirliliyin azalmasına və gəlirlərin dəyişkənliyinin artmasına səbəb ola bilər.

Əməliyyat, texnologiya və kibertəhlükəsizlik riski: Bank bank fəaliyyəti üçün xarakterik əməliyyat risklərinə, o cümlədən informasiya texnologiyaları sistemləri, kibertəhlükəsizlik və məlumatların qorunması ilə bağlı risklərə məruz qalır. Bank rəqəmsal kanallarını və xidmətlərini genişləndirdikcə, kibercumlar, məlumat sızmaları, sistem nasazlıqları və ya xidmət fasilələri riski artır. Hər hansı ciddi insident maliyyə itkilərinə, tənzimləyici sanksiyalara və reputasiya zədələnməsinə səbəb ola bilər.

Strateji və icra riski: Bankın strategiyasına KOS xidmətlərinin, Özəl Bankçılıq və rəqəmsal bankçılıq həllərinin genişləndirilməsi daxildir. Bu təşəbbüslərin uğurla həyata keçirilməsi effektiv icradan, bazar şərtlərindən və müştəri qəbulundan asılıdır. Strategiyanın planlaşdırıldığı kimi icra edilməməsi və ya gözləniləndən zəif qəbul olunması Bankın artımına, gəlirlərinə və gəlirliliyinə mənfəi təsir göstərə bilər.

Reputasiya və uyğunluq riski: Bankın fəaliyyəti güclü reputasiyanın qorunmasından və pulların yuyulmasına qarşı mübarizə, sanksiyalar və biznes davranışı ilə bağlı qanunlar daxil olmaqla tətbiq olunan normativ tələblərə riayət edilməsindən asılıdır. Daxili nəzarət, uyğunluq sistemləri və ya korporativ idarəetmədə hər hansı çatışmazlıq, yaxud mənfəi media yayımı Bankın reputasiyasına zərər vura, müştəri və tərəfdaş etimadını azalda və onun fəaliyyətinə və maliyyə nəticələrinə əhəmiyyətli mənfəi təsir göstərə bilər.

Xarici valyutada kreditləşmə və makroiqtisadi şəraitlə bağlı kredit riski: Bankın kredit portfelinin bir hissəsi xarici valyutalarda nominallaşdırılmışdır. İqtisadi artımın zəifləməsi, manatın dəyərdən düşməsi və ya devalvasiyası xüsusilə xarici valyuta gəliri olmayan borcalanların ödəmə qabiliyyətinə mənfəi təsir göstərə bilər. Bu isə qeyri-ışlək kreditlərin artmasına, dəyərsizləşmə xərclərinin yüksəlməsinə və Bankın aktiv keyfiyyətinə və maliyyə nəticələrinə mənfəi təsir göstərə bilər.

PAŞA Bank kredit portfelinin keyfiyyətini qoruya bilməyə bilər: Bankın kredit portfelinin keyfiyyəti mənfəi makroiqtisadi şərait, borcalana xas amillər, sektor üzrə geriləmələr, faiz və valyuta məzənnələrində dəyişikliklər və ya kredit riskinin qiymətləndirilməsi və monitorinqində zəifliklər nəticəsində pisləşə bilər. Qeyri-ışlək kreditlərin, restrukturizasiya hallarının və ya dəyərsizləşmə xərclərinin artması Bankın maliyyə vəziyyətinə, fəaliyyət nəticələrinə və kapital adekvatlığına mənfəi təsir göstərə bilər.

Borcalan və sektor üzrə konsentrasiya riski: Bankın korporativ və KOS kredit portfeli borcalanlar və sektorlar üzrə konsentrasiya ilə xarakterizə olunur. Bir və ya bir neçə iri borcalanın öhdəliklərini yerinə yetirməməsi və ya iqtisadiyyatın əsas sektorlarında mənfəi inkişaf Bankın aktiv keyfiyyətinə, gəlirlərinə və kapital mövqeyinə qeyri-mütənəib mənfəi təsir göstərə bilər.

Girov dəyəri riski: Bankın kredit fəaliyyəti kredit riskinin azaldılması məqsədilə qismən girov təminatına əsaslanır. Mənfəi iqtisadi şərait, bazar dəyişkənliyi və ya müəyyən aktiv siniflərində likvidliyin azalması nəticəsində girovun dəyəri aşağı düşə bilər. Belə azalma Bankın problemləli ekspozisiyaları bərpa etmək imkanlarını məhdudlaşdırır və kredit itkilərinin artmasına səbəb ola bilər ki, bu da Bankın aktiv keyfiyyətinə, gəlirlərinə və maliyyə vəziyyətinə mənfəi təsir göstərə bilər.

Xalis faiz marjasında əhəmiyyətli dəyişikliklər və ya dəyişkənlik Bankın fəaliyyətinə mənfi təsir göstərə bilər: Bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsi, rəqabətli qiymət təzyiqləri, aktiv və öhdəliklərin strukturunun dəyişməsi və ya yenidən qiymətləndirilməsi, yaxud faiz dərəcələrinə dair tənzimləyici məhdudiyyətlər nəticəsində Bankın xalis faiz marjasında baş verən əhəmiyyətli dəyişikliklər və ya dəyişkənlik Bankın xalis faiz gəlirinə, gəlirliliyinə, maliyyə vəziyyətinə və fəaliyyət nəticələrinə mənfi təsir göstərə bilər.

Risqlərin idarə edilməsi siyasət və prosedurları kredit riskini effektiv şəkildə azalda bilməyə bilər: Bankın risklərin idarə edilməsi çərçivəsi və daxili nəzarət mexanizmləri xüsusilə iqtisadi gərginlik dövrlərində və ya portfelin sürətli artımı zamanı kredit riskini vaxtında və effektiv şəkildə müəyyən etməyə, ölçməyə və azaltmağa kifayət etməyə bilər. Bu halda Bank gözləniləndən yüksək kredit itkiləri ilə üzləşə bilər ki, bu da onun maliyyə vəziyyətinə, fəaliyyət nəticələrinə və kapital mövqeyinə mənfi təsir göstərə bilər.

Bank fəaliyyətinə xas əməliyyat risklərinə məruz qalına bilər: Bank daxili proseslər, insan səhvləri, sistem nasazlıqları, dələduzluq və ya xarici hadisələrdən qaynaqlanan əməliyyat risklərinə məruz qalır. Əməliyyat nəzarət mexanizmlərində və ya fəaliyyətin davamlılığı planlarında hər hansı ciddi çatışmazlıq maliyyə itkilərinə, tənzimləyici sanksiyalara və reputasiya zədələnməsinə səbəb ola bilər və Bankın fəaliyyətinə və nəticələrinə mənfi təsir göstərə bilər.

Tənzimləmə dəyişiklikləri və uyğunluq riski: Bank dəyişən tənzimləyici mühitdə fəaliyyət göstərir və geniş nəzarət və tənzimləməyə tabedir. Qanunvericilikdə, normativ aktlarda və ya nəzarət praktikasında baş verən dəyişikliklər, o cümlədən istehlakçıların müdafiəsi və uyğunluq tələblərinin sərtləşdirilməsi xərcləri artırır, müəyyən fəaliyyətləri məhdudlaşdırır və Bankın biznesinə və maliyyə nəticələrinə mənfi təsir göstərə bilər.

Sanksiyalar, cərimələr və digər icra tədbirləri riski: Bank və maliyyə xidmətləri sektorunu tənzimləyən qanunlara riayət edilməməsi cərimələrə, sanksiyalara, fəaliyyət məhdudiyyətlərinə və digər icra tədbirlərinə səbəb ola bilər ki, bu da Bankın reputasiyasına, əməliyyatlarına və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli mənfi təsir göstərə bilər.

Borc müqavilələri üzrə maliyyə kovenantları ilə bağlı risk: Bank müəyyən maliyyə şərtləri üzrə maliyyə və digər kovenantlara tabedir. Bu kovenantların pozulması defolta, ödəniş öhdəliklərinin sürətləndirilməsinə və ya maliyyə resurslarına çıxışın məhdudlaşmasına səbəb ola bilər ki, bu da Bankın likvidliyinə və maliyyə vəziyyətinə mənfi təsir göstərə bilər.

Lisensiyaların şərtlərinin pozulması onun fəaliyyətini məhdudlaşdırır və ya dayandırır: Bank müvafiq tənzimləyici orqanlar tərəfindən verilmiş lisensiyalar və icazələr əsasında fəaliyyət göstərir və onların şərtlərinə daim riayət etməlidir. Bu lisensiyaların pozulması, dayandırılması, yenilənməməsi və ya ləğvi, yaxud əlavə şərt və məhdudiyyətlərin tətbiqi Bankın fəaliyyətinin bir hissəsini və ya hamısını həyata keçirməsinə mane ola və onun biznesinə, maliyyə vəziyyətinə və fəaliyyət nəticələrinə əhəmiyyətli mənfi təsir göstərə bilər.

Müştəri və əməkdaş məlumatlarının qorunmaması riski: Bank həssas müştəri və əməkdaş məlumatlarını emal edir və saxlayır və məlumatların qorunması və məxfilik öhdəliklərinə tabedir. Bu məlumatların adekvat qorunmaması, o cümlədən kibertəhlükəsizlik hadisələri, sistem nasazlıqları və ya insan səhvləri nəticəsində tənzimləyici sanksiyalara, maliyyə itkilərinə və reputasiya zədələnməsinə səbəb ola bilər və Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər.

Əsas kadrlar və insan kapitalı riski: Bankın fəaliyyəti onun yüksək rəhbərliyinin və əsas əməkdaşlarının təcrübə və peşəkarlığından asılıdır. Əsas kadrların itirilməsi və ya ixtisaslı işçilərin cəlb edilməsi, inkişaf etdirilməsi və saxlanılması ilə bağlı çətinliklər Bankın əməliyyatlarına və strategiyasının icrasına mənfi təsir göstərə bilər.

Sığorta təminatı müəyyən itkiləri əhatə etməyə və ya tam əhatə etməyə bilər: Bank bazar təcrübəsinə uyğun sığorta təminatı saxlayır; lakin bu təminat bütün riskləri və itkiləri tam əhatə etməyə bilər və bəzi itkilər istisna edilə və ya limitlərlə məhdudlaşdırıla bilər. Nəticədə Bank sığortalanmamış və ya qismən sığortalanmış itkilərə məruz qala bilər ki, bu da onun maliyyə vəziyyətinə və fəaliyyət nəticələrinə mənfi təsir göstərə bilər.

Kredit reytingi riski: Bankın kredit reytingləri onun maliyyələşmə xərclərinə, kapital bazarlarına çıxışına və rəqabət mövqeyinə təsir göstərir. Kredit reytinglərinin aşağı salınması və ya geri götürülməsi maliyyələşmə xərclərini artırır, maliyyə mənbələrinə çıxışı azaldır və Bankın maliyyə vəziyyətinə mənfi təsir göstərə bilər.

Mühasibat standartları və maliyyə hesabatlılığı riski: Mühasibat standartlarında, o cümlədən MHBS (IFRS) çərçivəsində baş verən dəyişikliklər, şərhlər və ya siyasətlər Bankın maliyyə vəziyyəti və fəaliyyət nəticələrinin təqdim olunmasına təsir göstərə və ya onun tarixi maliyyə məlumatlarının müqayisəliliyini azalda bilər.

Müəyyən tənzimləyici əmsallara və prudensial tələblərə tabedir: Bank müvafiq nəzarət orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş məcburi tənzimləyici əmsallara və prudensial tələblərə, o cümlədən kapital adekvatlığı, likvidlik, iri risklər və ehtiyat normalarına riayət etməlidir. Bu tələblərə əməl edilməməsi, yaxud onların dəyişdirilməsi və ya şərhinin dəyişməsi Bankın fəaliyyətini məhdudlaşdırır, əlavə kapital və ya likvidlik cəlb edilməsini tələb edə, uyğunluq xərclərini artırır və ya Bankın biznesinə, maliyyə vəziyyətinə və fəaliyyət nəticələrinə əhəmiyyətli mənfi təsir göstərə bilər.

İnformasiya texnologiyaları və kibertəhlükəsizlik riski: Bank fəaliyyətini həyata keçirmək üçün informasiya texnologiyaları sistemlərinə və rəqəmsal kanallara güvənir. Kiberhücumlar, məlumat sızmaları, sistem nasazlıqları və ya xidmət fasilələri maliyyə itkilərinə, tənzimləyici sanksiyalara və reputasiya zədələnməsinə səbəb ola bilər, həmçinin müştəri etimadına və Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər.

9.4.2.2 Digər risklər

Ekoloji, sosial və idarəetmə (ESG) və davamlılıq riskləri: Bank dəyişən ESG tələblərinə, davamlılıq standartlarına və iqlimlə bağlı maliyyə risklərinə məruz qalır. Yeni standartlara uyğunlaşmamaq və ya gec uyğunlaşmaq maliyyə resurslarına çıxışa, investor qavrayışına və əməliyyat xərclərinə təsir göstərə bilər.

Xarici şoklar və sistemli hadisələr: Pandemiyalar, təbii fəlakətlər və ya qlobal maliyyə qeyri-sabitliyi kimi qlobal böhranlar iqtisadi fəallığa, maliyyələşmə bazarlarına və kredit keyfiyyətinə mənfi təsir göstərə bilər ki, bu da Bankın əməliyyatlarına və gəlirliliyinə təsir edə bilər.

9.5 Emitentin patent və lisenziyalardan, sənaye, kommertiya və ya maliyyə müqavilələrindən və ya istehsal proseslərindən asılılığı barədə məlumat

Lisenziyalaşdırma

Bank fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Qanununa uyğun olaraq tənzimlənir. Azərbaycan Respublikasının ərazisində kredit təşkilatları bank fəaliyyətini yalnız Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən verilmiş xüsusi icazə (lisenziya) əsasında həyata keçirə bilərlər.

Depozit əməliyyatları yalnız banklar, xarici bankların yerli filialları və milli poçt operatoru tərəfindən həyata keçirilə bilər. Mərkəzi Bank hər hansı şəxsin belə fəaliyyəti lisenziyasız həyata keçirdiyini müəyyən etdikdə, Azərbaycan Respublikasının "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Qanununa uyğun tədbirlər görür.

Bank lisenziyaları və icazələri yazılı formada verilir və müddətsiz qüvvədə olur. Bank lisenziyaları və icazələri yalnız verildiyi şəxslər tərəfindən istifadə oluna bilər və üçüncü şəxslərə ötürülə bilməz. Bank lisenziyaları və icazələri Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən verildiyi tarixdən qüvvəyə minir.

9.6 Emitentin rəqabət mövqeyi barədə bəyanatı olduğu halda onun əsaslandırılması

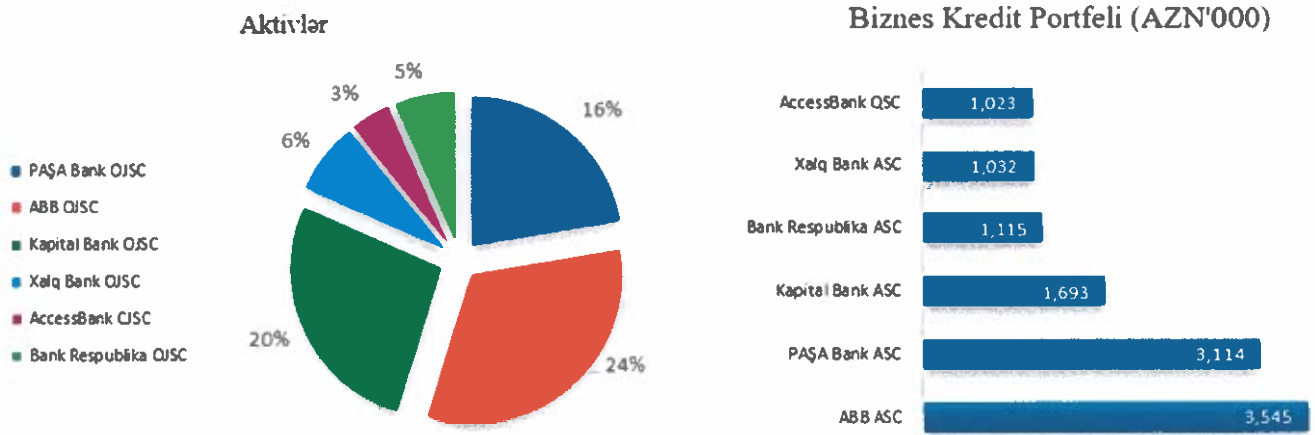
2025-ci il üzrə yekun göstəricilər əsasında əsas indikatorların müqayisəli cədvəli aşağıda təqdim olunur:

AZN (min)	PAŞA Bank ASC	ABB ASC	Kapital Bank ASC	Xalq Bank ASC	AccessBank QSC
Aktivlər	9,407	13,627	11,321	3,184	1,770
Kredit portfeli	3,432	7,080	5,420	1,847	1,334
Biznes kredit portfeli	3,114	3,545	1,693	1,032	1,023
Depozit portfeli	7,552	8,893	8,289	1,921	1,132
Faiz gəlirləri	542	1,096	1,180	229	256

AZN (min)	PAŞA Bank ASC	ABB ASC	Kapital Bank ASC	Xalq Bank ASC	AccessBank QSC
ROA	1.6%	2.5%	2.8%	1.9%	2.8%
ROE	16.2%	15.2%	26.7%	11.3%	21.1%

Müqayisəli cədvəldə açıqlanan rəqəmsal məlumatlar Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına təqdim olunan prudensial hesabatlara əsaslanır.

<https://www.pashabank.az/about-us/lang.az/#/financial-reports/>; <https://abb-bank.az/haqqimizda/hesabatlar/>; <https://www.kapitalbank.az/reports/>; [Xalq Bank 2025-ci ilin vekunlarını açıqladı](#); <https://www.accessbank.az/az/our-bank/in-figures/>

9.7 Tənzimləyici mühit

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (Mərkəzi Bank) rolu və əhəmiyyəti

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qəbul edilən qanunvericilik aktlarından biri – 25 may 1991-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasının iqtisadi müstəqilliyinin əsasları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununun 14-cü maddəsi “Bank sistemi və pul tədavülü” başlığı altında Azərbaycan Respublikası ərazisində müstəqil bank sisteminin və milli valyutanın dövriyyəsinin hüquqi əsaslarını müəyyən etmiş, Milli Bankın statusunu və səlahiyyətlərini təsbit etmişdir. Milli Bank kreditləmə, pul tədavülü, hesablaşmalar və valyuta münasibətləri sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən, bank sisteminin ümumi fəaliyyətini tənzimləyən və ehtiyat bank funksiyalarını yerinə yetirən ali emissiya idarəsi elan edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasında Milli Bankı 11 fevral 1992-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikası Milli Bankının yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə təsis edilmişdir. Fərmanın qüvvəyə mindiyi tarix (12 fevral) Bankın yaradılması günü kimi qeyd olunur.

Milli Bankın fəaliyyətini tənzimləyən ilk qanun olan “Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı haqqında” Qanun 7 avqust 1992-ci ildə qəbul edilmiş, “Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı Nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında” Qərar isə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən 1 dekabr 1992-ci ildə qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan manat 15 avqust 1992-ci ildə dövriyyəyə buraxılmış və 1 yanvar 1994-cü ildən etibarən yeganə qanuni ödəniş vasitəsi elan edilmişdir. 12 noyabr 1995-ci il tarixli referendumla qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının 19-cu maddəsinin II hissəsinə əsasən, Milli Bank pul nişanlarının tədavülə buraxılması və

tədaviüldən çıxarılması üzrə müstəsna hüquqa malikdir.

Azərbaycan Respublikasının qanunlarında müəyyən edilmiş maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının səlahiyyətləri, o cümlədən onun maliyyə xidmətləri bazarında lisenziyalaşdırma, tənzimləmə və nəzarət, investorların və maliyyə xidmətləri istehlakçılarının hüquqlarının qorunması sahəsində vəzifə və hüquqları, habelə əmlakı 28 noyabr 2019-cu il tarixli “Maliyyə xidmətləri bazarında tənzimləmə və nəzarət sisteminin idarəedilməsinin təkmilləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına verilmişdir.

Mərkəzi Bankın əsas funksiyaları

- **Pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi:** Mərkəzi Bank ölkənin pul-kredit siyasətini formalaşdırır və icra edir, yenidən maliyyələşmə dərəcəsini və faiz dəhlizini idarə edir, likvidlik və inflyasiya səviyyələrini tənzimləyir.
- **Bankların prudensial nəzarəti:** Mərkəzi Bank kapital adekvatlığı, likvidlik, kredit riskinin konsentrasiyası, iri risk limitləri və açıq valyuta mövqeləri daxil olmaqla prudensial normaları müəyyən edir və onların icrasını təmin edir.
- **Maliyyə sabitliyinə nəzarət:** Mərkəzi Bank sistem risklərini izləyir, stress-testlər keçirir və maliyyə sisteminin sabitliyini qorumaq üçün makroprudensial tədbirlər tətbiq edir.
- **Lisenziyalaşdırma və nəzarət:** Banklar və maliyyə institutları üçün lisenziyalar verir, tənzimləyici əmsallara riayət olunmasına nəzarət edir, risklərin idarə edilməsi və hesabatlılıq təcrübələrinin düzgünlüyünü təmin edir.
- **Valyuta bazarı və ödəniş sistemlərinin tənzimlənməsi:** Mərkəzi Bank valyuta əməliyyatlarına, ödəniş sistemlərinə və milli valyutanın (AZN) sabitliyinə nəzarət edir.

Tənzimləyici çərçivə və mexanizmlər

Mərkəzi Bank maliyyə sektorunu beynəlxalq standartlara (Bazel prinsiplərinə) uyğun prudensial tələblər və normativ aktlar vasitəsilə tənzimləyir. Bu tələblərə aşağıdakılar daxildir:

- Kapital adekvatlığı əmsalları (I dərəcəli kapital və ümumi kapital əmsalları);
- Leverage əmsalı və likvidlik normativləri;
- İri risklər və əlaqəli tərəflərlə əməliyyat limitləri;
- Açıq valyuta mövqeyi və bazar riski üzrə nəzarət mexanizmləri.

Bu mexanizmlər vasitəsilə Mərkəzi Bank bankların təhlükəsiz parametrlər daxilində fəaliyyət göstərməsini, kifayət qədər kapital buferlərinin saxlanılmasını və əmanətçilər ilə investorların etimadının qorunmasını təmin edir.

Bank sektoruna təsir

Mərkəzi Bank tənzimləyici nəzarəti aşağıdakıları təmin edir:

- Risklərin idarə edilməsi təcrübələrinin davamlı təkmilləşdirilməsi;
- Beynəlxalq meyarlarla uyğun kapital möhkəmliyinin və likvidlik dayanıqlığının saxlanılması;
- Şəffaflığın və maliyyə hesabatlılığının artırılması;
- Azərbaycan bank sisteminin uzunmüddətli sabitliyi və etibarlılığı.

Pul siyasəti alətləri

2025-ci ilin birinci yarısında Mərkəzi Bank pul-kredit siyasəti pul şəraitinin idarə edilməsi yolu ilə inflyasiyanın hədəf diapazonunda saxlanılmasına fokuslanmışdır. Əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi və faiz dərəcəsi kanalının ötürülməsinin (transmissiyasının) gücləndirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir. Pul-kredit siyasəti alətləri əsasən avtonom amillərin pul şəraitinə təsirini neytrallaşdırmaq məqsədilə istifadə olunmuşdur. Bu alətlərin tətbiqində maliyyə bazarlarındakı inkişaf və bank sisteminin likvidlik

mövqeyindəki dəyişikliklər nəzərə alınmışdır. Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti 2025-ci ildə faiz dəhlizinin parametrlərini 8 dəfə müzakirə etmiş, 6 iclasda uçot dərəcəsinin sabit saxlanması, 2 iclasda isə azaldılması barədə qərar qəbul etmişdir. Ümumilikdə 2025-ci il ərzində pul siyasəti yumşaldılmış, uçot dərəcəsi 7.25%-dən 6.75%-ə, faiz dəhlizinin yuxarı həddi 8.25%-dən 7.75%-ə, dəhlizin aşağı həddi isə 6.25%-dən 5.75%-ə endirilmişdir. 2026-cı ilin əvvəlində də yumşalma siyasəti davam etmiş, fevral ayında faiz dəhlizinin bütün parametrləri 0.25 f.b. azaldılmışdır. Hazırda uçot dərəcəsi son 4 ilin minimum səviyyəsində və neytral faiz dərəcəsinə yaxındır. Mərkəzi Bankın faiz dərəcələri ilə bağlı qərarları öncədən elan edilmiş qrafik üzrə və müvafiq analitik şərhlərlə ictimaiyyətə açıqlanmışdır. Pul siyasəti alətləri maliyyə bazarlarında gedən proseslər və bank sisteminin likvidlik mövqeyindəki dəyişikliklər nəzərə alınmaqla tətbiq edilmişdir. 2025-ci ildə likvidliyin idarə olunması məqsədilə müxtəlif müddətli monetar əməliyyatların aparılması davam etdirilmişdir. İl ərzində daimi imkan alətləri aktiv istifadə olunmuş, açıq bazar əməliyyatlarının kəmiyyət parametrləri likvidliyin proqnozlaşdırılması əsasında müəyyən edilmişdir. 2025-ci ildə banklar Mərkəzi Bankın həm sterilizasiya yönümlü, həm də likvidliyin verilməsi yönümlü daimi imkan alətindən istifadə etmişlər. İl ərzində banklar tərəfindən iş günlərinin 100%-də 1 gecəlik depozit daimi imkan alətinə, 8%-də isə 1 gecəlik əks-repo alətinə müraciət olunmuşdur. Əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə 2025-ci ilin fevral ayından başlayaraq bir günlük daimi imkan depozit və əks-repo əməliyyatlarının müddəti 24 saatdan gecəliyə keçirilmişdir.

2025-ci ilin əvvəlində dövlət büdcəsinin profisitli icrası və vahid xəzinə hesabı qalığının artımı müşahidə edilmişdir. Aprel ayından etibarən Maliyyə Nazirliyi tərəfindən xəzinə hesabının milli valyutada olan vəsaitlərinin yerli banklarda depozit kimi yerləşdirilməsi bank sektorunda likvidliyin artmasına səbəb olmuşdur. Bu şəraitdə Mərkəzi Bank avtonom amillərin monetar şəraitə təsirini operativ şəkildə minimallaşdırmaqla AZIR-i uçot dərəcəsinə yaxınlaşdırmaq üçün, əsasən, 7 günlük əməliyyatlardan istifadə etmişdir. 2025-ci ilin yanvar-iyun aylarında keçirilən 7 günlük repo hərraclarının 17-si, əks-repo hərraclarının isə 2-i baş tutmuşdur. 10 iyun 2025-ci il tarixindən etibarən sterilizasiya yönümlü açıq bazar əməliyyatlarının effektivliyini artırmaq üçün 7 günlük repo əməliyyatı 7 günlük depozit əməliyyatı ilə əvəzlənmişdir. Həmçinin noyabr ayında qeyri-ış günləri ilə əlaqədar 7 günlük açıq bazar əməliyyatlarının geri ödəniş tarixlərinin idarə olunmasında dəyişiklik edilmişdir. Belə ki, geri ödənişlər əməliyyat qrafikindən kənarlaşdıqda qeyri-ış gündündən sonrakı ilk iş günündə daha qısa müddətli açıq bazar əməliyyatlarının keçirilməsi imkanı yaradılmışdır. Bu tədbir bank sektorunun likvidlik mövqeyinin stabilliyini qorumağa və AZIR dərəcəsinə qısamüddətli dəyişkənliyin qarşısını almağa xidmət edir. Ümumilikdə, iyun ayından dekabr ayının sonuna kimi 58 depozit hərracı keçirilmişdir. 2025-ci ilin yekunu üzrə Mərkəzi Bankın sterilizasiya portfelinin əhəmiyyətli hissəsini 7 günlük alətlər təşkil etmişdir. Bununla, 7 günlük depozit əməliyyatı faktiki olaraq hazırda əsas açıq bazar əməliyyatı alətinə çevrilmişdir. 2025-ci ilin dekabrında Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti qərara almışdır ki, gələcəkdə qapalı üsulla yerləşdiriləcək istiqrazlar pul siyasəti əməliyyatları üzrə təminat kimi qəbul edilən qiymətli kağızların siyahısına daxil edilməsin. Bu qərar Mərkəzi Bankın əməliyyatları üzrə təminat kimi qəbul edilən qiymətli kağızlar üçün aşağı risk ilə yanaşı yüksək likvidliyin zəruri olması, habelə qapalı yerləşdirmə üsulu ilə yerləşdirilmiş istiqrazların təkrar bazarda aktiv olmaması nəzərə alınmaqla qəbul edilmişdir. Əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər nəticəsində 2025-ci ildə AZIR indeksi uçot dərəcəsinə daha da yaxınlaşmış və aradakı spred minimum səviyyəyə enmişdir. Belə ki, 2025-ci ilin əvvəlindən iyun ayının sonunadək AZIR indeksi ilə uçot faiz dərəcəsi arasındakı spred ortalama 0.18 faiz bəndi olduğu halda, iyul-dekabr aylarında ortalama 0.06 faiz bəndində azalmışdır. 2025-ci ildə açıq bazar əməliyyatları qismində likvidliyin tənzimlənməsində dəstəkləyici alət kimi 28 günlük (1 ay), 84 günlük (3 ay), 168 günlük (6 ay) və 252 günlük (9 ay) notların yerləşdirilməsi üzrə hərracların keçirilməsi davam etdirilmişdir. Ümumilikdə, il ərzində Mərkəzi Bankın təşkil etdiyi müxtəlif müddətli not hərraclarının 170-i baş tutmuşdur. Baş tutan hərraclardan 43-ü 28 günlük, 42-i 84 günlük, 43-ü 168 günlük, 42-i isə 252 günlük notlar üzrə olmuşdur. İl ərzində dövriyyədə olan notların qalığı bank sistemindəki vəziyyətdən asılı olaraq dəyişkən olmuş, avqust ayında 744.2 mln. manat olmaqla özünün maksimumuna çatmışdır. Dekabr ayının sonuna notlar vasitəsilə sterilizasiya olunmuş vəsaitin toplam qalığı isə 370.8 mln. manat təşkil etmişdir. Son hərraclarda formalaşan gəlirlilik 28 günlük notlar üzrə 6.75%, 84 günlük notlar üzrə 6.68%, 168 günlük notlar üzrə 6.80%, 252 günlük notlar üzrə isə 6.85% olmuşdur.

Hesabat ilində məcburi ehtiyat normalarının ortalama rejimində tətbiqinin davam etdirilməsi banklar tərəfindən likvidliyin çevik və effektiv idarə edilməsinə dəstək vermişdir. Aparılmış monitorinqlərin nəticələrinə əsasən, hesabat ili üzrə bankların müxtəbir hesablarının toplam qalıqları dövr üçün məcburi ehtiyat kimi saxlanmalı olan cəmi vəsaitlərin həcmi ümumilikdə üstələmişdir. Ümumilikdə, il ərzində Mərkəzi Bankın həyata keçirdiyi monetar əməliyyatlar banklar tərəfindən likvidliyin effektiv idarə olunmasına, banklararası bazardakı aktivliyə və faiz ötürücülüynün güclənməsinə müsbət təsir etmişdir. Belə ki, pul siyasəti alətlərinin çevik tətbiqi nəticəsində banklar öz vəsaitlərini daha səmərəli yerləşdirmək, eyni zamanda qısamüddətli likvidlik ehtiyaclarını qarşılamaq imkanı əldə etmişlər. Növbəti dövrlərdə də ölkədaxili makroiqtisadi vəziyyətdən asılı olaraq Mərkəzi Bankın pul siyasəti alətlərindən adekvat istifadə ediləcəkdir. Alətlərin kəmiyyət parametrlərinə və müddətinə dair qərarlar bank sisteminin likvidlik alətlərinin davamlı monitorinqi və qiymətləndirilməsi əsasında müəyyən ediləcəkdir. Həmçinin pul siyasətinin əməliyyat çərçivəsinin institusional və texniki baxımdan təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam etdiriləcəkdir.

Pul bazarı

Hesabat dövründə banklararası təminatlı pul bazarında formalaşan AZIR istinad faiz dərəcəsi faiz dəhlizi daxilində və uçot dərəcəsinə yaxın trayektoriyada hərəkət etmişdir. İndeksin uçot dərəcəsi kənarlaşması dövr ərzində kiçilməyə davam etmişdir. Belə ki, AZIR indeksi ilə uçot faiz dərəcəsi arasındakı spred 2025-ci ilin ilk yarısında 0.18 f.b olduğu halda, ilin ikinci yarısında 0.06 f.b səviyyəsində enmişdir. Banklararası təminatlı bazarla yanaşı repo bazarında faiz indeksləri faiz dəhlizinə reaksiya verir. Belə ki, 6-8 günlük orta çəkili repo faizi (1W AINA AO) 10.12.2025 tarixində uçot dərəcəsinin azaldılmasından öncəki 1 ayda 6.27% olduğu halda, ilin sonrakı dövründə 6.17%-ə enmişdir. 2025-ci il ərzində daxili pul bazarının inkişafı istiqamətində bir sıra tədbirlər görülmüşdür. 2025-ci ilin 15 may tarixində Mərkəzi Bank banklararası pul bazarında gedən proseslərin təhlilini və qabaqcıl beynəlxalq təcrübəni nəzərə alaraq Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının ekspertləri ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində AZIR indeksinin hesablanması yeni və daha təkmil qaydalarını hazırlayaraq təsdiq etmişdir. İndeksin əsassız kəskin dəyişikliyinə imkan verməmək üçün yeni metodologiyada orta bazar faizlərindən əhəmiyyətli fərqlənən faiz dərəcələri ilə bağlanmış əqdlərin ən yüksək və ən aşağı faizlərlə bağlanmış 10%-lik hissəsi hesablamadan çıxarılmışdır. Eləcə də, yeni qaydalarda tələb olunan həcmərdə və sayda əməliyyatların olmadığı günlərdə də AZIR-in dərcinin davamlılığı üçün ehtiyat hesablama planları nəzərdə tutulmuşdur. AZIR-in dərcində fasilələrin aradan qaldırılmasına yönəlmiş bu dəyişikliklər AZIR-in istinad dərəcəsi kimi pul bazarının iştirakçıları tərəfindən davamlı istifadəsinə xidmət edir. 2025-ci ilin son rübündə isə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı yerli valyuta əsasında daxili bazarda ilk dəfə istiqraz emissiyası həyata keçirmişdir. Daxili bazarda buraxılan ilk dəyişən faizli bu qiymətli kağızların kupon faiz dərəcəsi Mərkəzi Bank tərəfindən hesablanan AZIR indeksi əsasında formalaşır. Bu tarixi hadisə AZIR-in maliyyə alətlərində baza faiz göstəricisi kimi əhəmiyyətini artırmaqla yanaşı, onun istifadəsinin praktik miqyasını da genişləndirir. AZIR indeksinin etibarlı istinad mexanizmi kimi tətbiqi ölkənin maliyyə bazarlarının dərinləşməsinə şərait yaradır və gələcəkdə daha mürəkkəb maliyyə məhsullarının inkişafı üçün əlverişli mühit formalaşdırır.

Müşahidələr göstərir ki, Mərkəzi Bankın uçot faiz dərəcəsinin digər bazar faizlərinə təsiri zamanla daha da güclənir. Belə ki, 2025-ci ilin iyul və dekabr aylarında faiz dəhlizinin parametrləri 0.5 f.b. azaldılmış və AZIR indeksi bu dəyişikliyə çevik reaksiya vermişdir. AZIR indeksinin ortaçəkili səviyyəsi 2024-cü ilin dekabr ayı ilə müqayisədə 2025-ci ilin dekabr ayında 0,95 f.b. azalmışdır. Sözügedən azalma dövlət qiymətli kağızları bazarında da öz əksini tapmışdır. Gəlirlilik əyrisinin bütün seqmentlərində 2024-cü ilin dekabr ayının sonu ilə müqayisədə 2025-ci ilin dekabr ayının sonunda azalma müşahidə olunmuşdur. Belə ki, geri ödəmə müddəti 3 aylıq istiqrazlar üzrə gəlirlilikdə 1.61 f.b., 1 illik istiqrazlar üzrə 1.8 f.b., 4 illik istiqrazlar üzrə isə 2.84 f.b. azalma qeydə alınmışdır.

İkitərəfli və coxtərəfli məzənnələr

Dövr ərzində manatın ABŞ dollarına nəzərən rəsmi məzənnəsi banklararası əqdlər üzrə orta məzənnə (Blumberq ticarət sistemində hərraclər və hərracdan kənar əməliyyatlar nəzərə alınmaqla) əsasında müəyyən edilmişdir. Hesabat dövründə manatın ABŞ dollarına qarşı orta günlük rəsmi məzənnəsi 1.7 manat təşkil etmişdir. Banklar tərəfindən müəyyən edilən xarici valyutanın alış-satış məzənnələri rəsmi məzənnəyə yaxın diapazonda hərəkət etmişdir. Belə ki, kommersiya banklarının 1 ABŞ dolları üçün gündəlik ortalama alış məzənnəsi rəsmi məzənnədən 0.3%, satış məzənnəsi isə 0.1% fərqli olmuşdur. 2025-ci ildə manatın qeyri-neft ticarət çəkili nominal effektiv məzənnəsi ötən ilə nəzərən 5.2%, real effektiv məzənnəsi isə 7.7% ucuzlaşmışdır. Azərbaycanın inflyasiyanın tərəfdaş ölkələrdəki orta çəkili inflyasiyadan aşağı olması real effektiv məzənnəyə azaldıcı təsir etmişdir. 2025-ci ilin dekabr ayında illik inflyasiya Azərbaycanda 5.2% olduğu halda, tərəfdaş ölkələr üzrə orta çəkili inflyasiya 7.5% olmuşdur.

Pul bazası və pul kütləsi

2025-ci ildə manatla pul bazası 7.4% artaraq 22.5 mlrd. manat təşkil etmişdir. İl ərzində pul bazasına təsir göstərən başlıca amillər Mərkəzi Bankın açıq bazar əməliyyatları və hökumət hesabları qalıqlarının dəyişimi olmuşdur. Manatla pul bazasının struktur elementi olan dövrüdəki nağd pulun həcmi 12.1% artmış, manatla müxbir hesabların qalığı isə 16.3% azalmışdır. 2025-ci ildə manatla pul multiplikatoru (manatla geniş mənada pul kütləsinin manatla pul bazasına nisbəti) 2.6% artaraq 1.8 təşkil etmişdir.

2025-ci ildə geniş pul kütləsi (M3) 7.2% artaraq 49.9 mlrd. manata çatmışdır. Manatla geniş pul kütləsi (M2) 10.2% artaraq 40.4 mlrd. manat təşkil etmişdir. 2025-ci ildə M2 pul aqreqatının bütün struktur elementləri üzrə artım müşahidə edilmişdir. 2024-cü ilə nəzərən nağd pul kütləsi (M0) 13.2%, tələb olunanadək əmanət və depozitlər 3.2%, müddətli əmanət və depozitlər isə 10.2% artmışdır. 2025-ci ildə tələb olunanadək depozitlərin M2-də xüsusi çəkisi 2.4 f.b. azalaraq 35.2%, müddətli depozitlərin xüsusi çəkisi isə 1.2 f.b. artaraq 20.3% təşkil etmişdir.

Nağd pulun (M0) manatla geniş pul kütləsində (M2) xüsusi çəkisi 2025-ci ilin sonuna 44.4% təşkil etmişdir. 2025-ci ilin sonuna xarici valyutada əmanət və depozitlərin cəmi əmanət və depozitlərdə xüsusi çəkisi 2.5 f.b. azalaraq 29.7%-ə enmişdir. Xarici valyutada əmanət və depozitlərin M3 pul aqreqatında xüsusi çəkisi isə 2.2 f.b. azalaraq 18.9% təşkil etmişdir. 2025-ci ildə manatla geniş pul kütləsinin ÜDM-ə nisbəti 29%-dən 31.3%-ə, qeyri-neft-qaz ÜDM-ə nisbəti isə 48.7%-dən 49.4%-ə yüksəlmişdir.

Depozit bazarı

2025-ci ildə maliyyə sektoru çıxılmaqla depozit portfeli 2024-cü ilə nəzərən 1.6% artaraq 37.8 mlrd. manata çatmışdır. O cümlədən müddətli depozitlər 10.1% artaraq dekabr ayının sonuna 16 mlrd. manat, cari depozitlərin həcmi isə 3.8% azalaraq 21.8 mlrd. manat təşkil etmişdir. İl ərzində hüquqi şəxslərin cəmi depozitləri 6.7% azalaraq 21 mlrd. manat təşkil etmişdir. Bu dövrdə hüquqi şəxslərin depozitlərində cari hesabların payı 0.7 f.b. azalaraq 73%, müddətli depozitlərin payı isə 0.7 f.b. artaraq 27% olmuşdur.

Fiziki şəxslərin cəmi əmanətləri il ərzində 14.4% artmaqla 16.8 mlrd. manata çatmışdır. Müddətli əmanətlərdə ən böyük payı (50.2%) müddəti 1 ilə qədər olan əmanətlər təşkil etmişdir. İl ərzində manatla depozitlər 5% və ya 1.2 mlrd. manat artaraq 24.5 mlrd. manat, xarici valyutada depozitlər isə 4% və ya 549 mln. manat azalaraq 13.3 mlrd. manat ekvivalentində olmuşdur. Fiziki şəxslərin əmanətlərinin dollarlaşma səviyyəsi 2025-ci il ərzində 2.8 f.b. azalaraq 30.8% təşkil etmişdir. Qeyrirezident fiziki şəxslərin əmanətləri çıxılmaqla ev təsərrüfatlarının əmanətlərinin dollarlaşma səviyyəsi isə 2.6 f.b. azalaraq 28%-ə enmişdir. Hüquqi şəxslərin depozitlərində xarici valyutanın payı son 1 ildə 0.9 f.b. azalaraq 38.5%-ə enmişdir. 2025-ci ildə, xüsusən ilin ikinci yarısında manatla yeni cəlb olunmuş depozitlər (hüquqi və fiziki şəxslər daxil olmaqla) üzrə orta çəkili faizlərin dinamikası azalma istiqamətində olmuşdur. İl ərzində manatla yeni cəlb edilmiş depozitlər üzrə faizlər 1.8 f.b., xarici valyutada yeni cəlb edilmiş depozitlər üzrə isə 0.2 f.b. azalmışdır.

Kredit bazarı

2025-ci ildə iqtisadiyyata kredit qoyuluşlarında artım davam etmişdir. İl ərzində kredit portfeli (bank və BOKT) 9.1% artaraq 31.9 mlrd. manata çatmışdır. Kreditlərin tərkibində uzunmüddətli kreditlərin payı üstünlüyünü qorumuş, ilin sonuna onun xüsusi çəkisi 81.9% olmuşdur. Uzunmüddətli kreditlərin həcmi 7.3% artaraq ilin sonuna 26.2 mlrd. manat olmuşdur. Qısamüddətli kreditlərin həcmi ilin əvvəlindən 17.7% artaraq 5.8 mlrd. manat təşkil etmişdir. Bankların biznes kreditləri 2025-ci ildə 8.9% artaraq 16.1 mlrd. manata çatmışdır. İl ərzində biznes krediti qoyuluşları üzrə ən yüksək artım nəqliyyat (30.5%), tikinti (25.4%), kənd təsərrüfatı (16.8%), informasiya və rabitə (23.4%) sahələrində olmuşdur. Hesabat dövründə kreditlərin dollarlaşma səviyyəsində azalma meyli davam etmişdir. Belə ki, dövr ərzində manatla kreditlər 11.4% artmış, xarici valyutada kreditlər isə 3.6% azalmışdır. Xarici valyutada olan kreditlərin cəmi kreditlərdə payı ilin əvvəlindən 1.8 f.b. azalaraq 13.6% təşkil etmişdir. 2025-ci ildə fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər 11.9% və ya 2 mlrd. manat artaraq 19.3 mlrd. manata, hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər isə 5.1% və ya 610 mln. manat artaraq 12.6 mlrd. manata çatmışdır. 2025-ci ilin dekabr ayında manatla yeni verilmiş kreditlər üzrə orta çəkili faizlər 17.7%, xarici valyuta ilə yeni verilmiş kreditlər üzrə orta çəkili faizlər isə 6.4% təşkil etmişdir. Son aylarda manatla yeni verilmiş kreditlər üzrə orta faizlərdə azalma qeydə alınmışdır. 2025-ci il ərzində depozit bazarında manatla və müddətli depozitlərin payının artması, kredit bazarında isə iqtisadiyyatın əsas sahələri üzrə kredit qoyuluşlarının genişlənməsi müşahidə olunmuşdur.

Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə üzrə qanunvericilik (AML)

Pulların yuyulmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində əsas normativ hüquqi aktlar aşağıdakılardır:

- “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu;
- “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu.

“Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Qanun cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı əməllərin aşkar edilməsi və qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, xarici vətəndaşlar, vətəndaşlığı olmayan şəxslər, hüquqi şəxslər, xarici hüquqi şəxslər, habelə nəzarət və digər dövlət orqanları (qurumları) arasında münasibətləri tənzimləyir.

Qanun Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq öhdəliklərinə və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq, Azərbaycan

Respublikasının yurisdiksiyası hüdudlarından kənarında həyata keçirilən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsi və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı fəaliyyətə də şamil olunur.

Öhdəlik daşıyan şəxs (obligated entity) kimi Emitent müştərinin tanınması (CDD) tədbirlərini aşağıdakı hallarda tətbiq edir:

- Biznes münasibətləri qurulmazdan əvvəl;
- Məbləği 20,000 (iyirmi min) AZN (bundan sonra – limit) təşkil etməsi gözlənilən və ya limiti aşan istənilən birdəfəlik əməliyyat həyata keçirilməzdən əvvəl (həmçinin ayrı-ayrılıqda limit daxilində olan, lakin birlikdə limiti aşan əlaqəli bir neçə əməliyyat daxil olmaqla);
- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən elektron köçürmələr və virtual aktiv əməliyyatları ilə bağlı müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq, birdəfəlik elektron pul köçürməsi və ya virtual aktivlərlə birdəfəlik əməliyyat həyata keçirilməzdən əvvəl;
- Əmlakın cinayət fəaliyyəti nəticəsində əldə edilməsi və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üçün istifadə edilməsi barədə şübhə yarandığı bütün hallarda;
- Əldə edilmiş məlumat və sənədlərin düzgünlüyü və ya həqiqiliyi ilə bağlı şübhələr olduqda.

Öhdəlik daşıyan şəxs kimi Emitent müəyyən edilmiş risklərə, habelə fəaliyyətinin miqyasına və xarakterinə uyğun olaraq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə daxili nəzarət proqramını saxlayır. Bank aşağıdakı əməliyyatlarla bağlı məlumat və sənədləri maliyyə monitorinqi orqanına təqdim etməlidir:

- Maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş minimum məbləğə bərabər və ya ondan artıq nağd əməliyyatlar barədə məlumat və sənədlər;
- Maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş minimum məbləğə bərabər və ya ondan artıq elektron pul köçürmələri barədə məlumat və sənədlər.

Məbləğdən asılı olmayaraq, aşağıdakı hallarda öhdəlik daşıyan şəxslər, eləcə də audit xidmətləri göstərən şəxslər tərəfindən əməliyyatlar və ya həyata keçirilməsinə cəhd edilən əməliyyatlar barədə məlumat və sənədlər maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilməlidir:

- Əmlakın cinayət fəaliyyəti yolu ilə əldə edilməsi barədə şübhə və ya şübhə üçün kifayət qədər əsaslar olduqda.

“Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Qanun cinayət icraatı çərçivəsində tətbiq edilən tədbirləri əvəz etmədən, terrorçuluğun, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının və belə yayılmanın maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınmasına yönəlmiş aşağıdakı qabaqlayıcı xarakterli tədbirləri nəzərdə tutur:

- Aktivlərin dərhal dondurulması;
- Sanksiyalara məruz qalan fiziki və hüquqi şəxslərə aktivlərin, iqtisadi resursların, maliyyə və digər əlaqəli xidmətlərin göstərilməsinin qadağan edilməsi.

Aktivlərin dondurulması tədbirləri tətbiq olunduğu anda həmin aktivlərə marağı olan şəxslərin mülkiyyətində qalır. Belə aktivlər, dondurulmadan əvvəl həmin şəxslər tərəfindən üçüncü şəxslərin idarəçiliyinə verilmiş və ya digər hüquqi mexanizmlər vasitəsilə idarə olunmuş ola bilər; həmçinin tənzimləyici normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş digər qaydalara uyğun saxlanıla bilər. Bu Qanunun tələblərinə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən əməl olunmasına nəzarət edən nəzarət orqanları mövcuddur. Maliyyə institutları üzrə nəzarət orqanı Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankıdır.

Müflisləşmə rejimi

Bankların müflisləşmə və iflas prosedurları Azərbaycan Respublikasının “Banklar haqqında” Qanunu ilə tənzimlənir. Banklar yalnız “Banklar haqqında” Qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada məhkəmə qərarı ilə müflis elan oluna bilər. Bankın məhkəmədən kənar qaydada müflis elan edilməsi yolverilməzdir.

Bank barəsində müflisləşmə icraatı aşağıdakı əsaslardan birinə və ya bir neçəsinə görə başlana bilər:

- Mərkəzi Bank tərəfindən bankın məcmu kapitalının banklar üçün müəyyən edilmiş məcmu kapitalının minimum miqdarının 25 faizindən və ya məcmu kapitalın adekvatlıq əmsalının 3 faizdən az olduğunu müəyyən etdikdə;
- Bank öz maliyyə öhdəliklərini onların icra vaxtı çatdıqda yerinə yetirə bilmədikdə (bank ilə Mərkəzi Bank arasında bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası barədə yazılı saziş bağlandıqdan sonra restrukturizasiya dövrü istisna olmaqla);
- Bank vaxtı çatmış maliyyə öhdəliklərini kreditörlər tərəfindən tələblər irəli sürüldükdə ödəyə bilmədikdə (könüllü restrukturizasiya barədə Mərkəzi Bank ilə yazılı saziş bağlandıqdan sonra restrukturizasiya dövrü istisna olmaqla).

Bankın müflis elan edilməsi barədə qərar qanuni qüvvəyə mindiyi andan etibarən:

- Bank adından yalnız ləğvedici və ya onun vəkil etdiyi şəxs tərəfindən edilən hərəkətlər hüquqi qüvvəyə malik olur;
- Banka qarşı məhkəmə icraatı prosesində olan bütün iddialar dayandırılır;
- bank barəsində digər məhkəmə icraatına başlanılmır və banka qarşı bütün tələblər yalnız bu Qanunda nəzərdə tutulan iflas proseduru çərçivəsində irəli sürülür;
- Qanunvericiliyə müvafiq hallarda aktivlərin üzərinə qoyulmuş bütün həbslər hüquqi qüvvəsini itirir ;
- Girovla təmin edilmiş aktivlər barəsində borc məbləği həddində bu Qanunun 81 -ci maddəsinə uyğun icraat istisna olmaqla, bankın aktivlərinə yönəldilmiş icra sənədlərinin icrası dayandırılır ;
- bankın öhdəlikləri üzrə faizlərin və digər haqların hesablanması dayandırılır. Bu zaman bankın aktivlərinə faizlərin və digər haqların hesablanması davam etdirilir.

Əmanətlərin sığortalanması

Əmanətlərin sığortalanması “Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir. Əmanətlərin sığortalanması sisteminin yaradılmasının məqsədi bankların və xarici bankların yerli filiallarının ödəmə qabiliyyətini itirməsi halında fiziki şəxslərin banklara yerləşdirdiyi vəsaitlərin itirilməsinin qarşısını almaq, habelə maliyyə və bank sisteminin sabitliyini və inkişafını təmin etməkdir. Bu məqsədlə Əmanətlərin Sığortalanması Fondu yaradılmışdır. Fond iştirakçı bankların hər birində sığortalanmış əmanətlər üzrə kompensasiyanı əmanətin 100%-i məbləğində, lakin 100.000 (yüz min) manatdan artıq olmamaq şərti ilə ödəyir.

Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar fiziki şəxslər tərəfindən açılmış bank hesablarında saxlanılan vəsaitlər üzrə kompensasiya məbləği 20,000 (iyirmi min) manatdan artıq ola bilməz; notariat depozit hesablarında fiziki şəxslərə məxsus vəsaitlər üzrə isə kompensasiya həmin vəsaitlərin 100%-i məbləğində ödənilir. Qorunan əmanətlər üzrə maksimal illik faiz dərəcəsi Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun Himayəçilik Şurası tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə razılaşdırılmaqla müəyyən edilir.

Sığorta hadisəsinin baş verdiyi tarixdə əmanətçinin iştirakçı banka qarşı vaxtı çatmış öhdəlikləri olduqda, kompensasiya məbləği (əmanət üzrə hesablanmış faizlər daxil olmaqla) sığortalanmış əmanətin qalığında əmanətçinin banka olan ödənilməmiş öhdəlikləri çıxıldıqdan sonra hesablanır və qalan hissə əmanətçiyə ödənilir.

Məcburi ehtiyatlar

Qanunvericiliyə əsasən, banklar ümumi kapitalını və likvid ehtiyatlarını müəyyən edilmiş səviyyələrdə fasiləsiz saxlamalı, öhdəliklərini yerinə yetirmək və aktivlərin dəyərdən düşməsi nəticəsində yaranan itkilərin qarşısını almaq üçün zəruri tədbirlər görməli, uçot qeydlərini və digər tələb olunan sənədləri qanunla müəyyən edilmiş qaydada hazırlamalı, bankın fəaliyyətinin monitorinq mexanizmlərini yaratmalı və təbiiq etməli, itki riskini mümkün qədər minimallaşdırmaq məqsədilə aktivlərin diversifikasiyasını (yerləşdirilməsini) təmin etməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı aktivlərin və balansdankənar öhdəliklərin təsnifatı və qiymətləndirilməsindən asılı olaraq, mümkün itkilərin örtülməsi üçün xərclər hesabına yaradılan xüsusi ehtiyatlar üzrə tələbləri müəyyən edir. Məcburi ehtiyatlar banklar tərəfindən Mərkəzi Bankdakı müxbir hesablarında saxlanılır. Saxlanma dövrü hesablanma dövrü başa çatdıqdan sonrakı ayın 15-ci təqvim günündən başlayır və növbəti ayın 14-cü təqvim gününədək davam edir. Saxlanma dövründə müxbir hesabda orta gündəlik qalıq

əvvəlki hesablanma dövrü üzrə ehtiyat bazası əsasında hesablanmış məcburi ehtiyatların məbləğindən az olmamalıdır. Məcburi ehtiyat norması bankın öhdəliklərinin müəyyən faizi kimi təyin edilir.

Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti ehtiyat normasını aşağıdakılardan asılı olaraq diferensiallaşdırır:

- Əlaqəli depozitlərin ümumi depozitlərdə payı (hüquqi və fiziki şəxslər üzrə milli və xarici valyutada);
- Əlaqəli tərəflərin depozitlərinin ümumi depozitlərdə payı (hüquqi və fiziki şəxslər üzrə milli və xarici valyutada); və
- Hüquqi şəxslərin depozitlərinin ümumi məbləğinin milli valyutada 1 milyard manatı və ya xarici valyutada 750 milyon manat ekvivalentini aşması faktoru.

Müvafiq olaraq, ehtiyat norması aşağıdakı kateqoriyalar üzrə müəyyən edilir:

- Milli valyutada (manatla) cəlb edilmiş depozitlər:
  - Fiziki şəxslərin və fərdi sahibkarların (hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin) depozitləri;
  - Hüquqi şəxslərin depozitləri.
- Xarici valyutada cəlb edilmiş depozitlər:
  - Fiziki şəxslərin və fərdi sahibkarların depozitləri;
  - Hüquqi şəxslərin depozitləri.
- Qiymətli metallarda cəlb edilmiş depozitlər.

Qeyri-rezident maliyyə sektoruna öhdəliklər və beynəlxalq maliyyə institutları ilə hesablaşmalar:

- Milli valyutada (manatla) öhdəliklər və hesablaşmalar;
- Xarici valyutada öhdəliklər və hesablaşmalar;
- Qiymətli metallarda öhdəliklər.

Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin məcburi ehtiyat normasının müəyyən edilməsi və ya ləğvi barədə qərarları İdarə Heyəti tərəfindən müəyyən edilmiş tarixdən qüvvəyə minir və banklara bu barədə rəsmi bildiriş göndərilir.

Ehtiyatların yaradılması

Qanunvericiliyə uyğun olaraq, bankın kapital ehtiyatlarının yaradılması barədə qərarların qəbul edilməsi səlahiyyəti Bankın Müşahidə Şurasına məxsusdur. Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti bankın ümumi kapitalının bankın üzləşdiyi bütün risklərlə mütənəsib səviyyədə, bu Qaydalarda müəyyən edilmiş minimum məbləğdən az olmamaqla saxlanılmasını və kapital adekvatlığı əmsallarına riayət olunmasını təmin etməlidirlər.

Aktivlər üzrə mümkün itkilərin örtülməsi üçün ehtiyatlar banklar tərəfindən formalaşdırılır və iki kateqoriyaya bölünür:

- **Ümumi ehtiyatlar** — bankın standart aktivləri üzrə mümkün itkilərin örtülməsi üçün yaradılır;
- **Xüsusi ehtiyatlar** — bankın qeyri-standard aktivləri üzrə müəyyən edilmiş itkilərin örtülməsi üçün yaradılır.

Prudensial hesabatlılıq məqsədilə ehtiyatlar bankın xərcləri hesabına, aktivin ümumi məbləği əsasında milli valyutada yaradılır. Müqavilədə nəzərdə tutulmuş əsas borcun, faizlərin və/və ya digər ödənişlərin ödənilməsi 90 (doxsan) gündən artıq gecikdirildikdə, hesablanmış ödənişlər üzrə 100% ehtiyat yaradılmalıdır. Ehtiyatlar hər bir ayrıca aktiv üzrə və ya oxşar risklərə malik aktiv qrupları üzrə (kreditlər, banklararası tələblər, qiymətli kağızlar, debitor borcları və digər aktivlər kimi) formalaşdırılır. Yaradılmış ehtiyatlar müvafiq qrup daxilində olan bütün aktivlər üzrə mümkün itkilərin örtülməsi üçün istifadə olunur.

Hesabatlılıq tələbləri

Bankın maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və fəaliyyətinə nəzarət məqsədilə banklar Mərkəzi Banka prudensial hesabatlar (bankın törəmə müəssisələrini də əhatə edən konsolidasiya edilmiş prudensial hesabatlar daxil olmaqla), habelə bank statistik hesabatları təqdim etməlidirlər. Prudensial və bank statistik hesabatlarının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydaları Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilir. Hesabatlar Mərkəzi Bankın bankın təhlükəsiz fəaliyyətini təmin etməyə yönəlmiş tənzimləmələrə, qaydalara, tələblərə və göstərişlərə riayət olunmasına effektiv nəzarəti həyata keçirməsi və bankın maliyyə vəziyyətini qiymətləndirməsi üçün bank tərəfindən hazırlanır və təqdim edilir. Bank qanunvericiliklə müəyyən edilmiş forma və məzmununda aylıq əsasda hesabatlar hazırlayır. Hesabatlar hər təqvim ayının son iş gününə olan əməliyyatları əhatə etməklə tərtib edilir. Hesabatlar elektron formada hazırlanır, bankın İdarə Heyətinin sədri və ya Baş Maliyyə İnzibatçısı tərəfindən (və ya xarici bankın yerli filialı olduqda, filial rəhbəri və ya bu vəzifələri icra edən baş mühasib tərəfindən) gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiqlənir və hesabat tarixindən sonrakı beşinci iş gününədək Mərkəzi Bankın Elektron Xidmətlər Portalı vasitəsilə Mərkəzi Banka təqdim edilir.

2025-ci ilin IV rübü üzrə məcburi maliyyə normativləri (2025 dekabr)

Normativlər və təsviri	Maks./Min.	Faktiki – 2025 dekabr
1.1 Bir borcalan və ya əlaqəli borcalanlar qrupu üzrə maksimum risk limiti		
a) Bankın bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqəli borcalanlar qrupu üzrə kredit riski məbləği (%)	maks. 25%	21.49%
b) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən banklara, habelə beynəlxalq nüfuzlu reyting agentlikləri (Standard & Poor's, Fitch Ratings, Moody's; bundan sonra – beynəlxalq reyting agentlikləri) tərəfindən minimum investisiya reytingi verilmiş qeyri-rezident banklara qarşı kredit tələbləri üzrə; daşınmaz əmlak kreditləri istisna olmaqla, bir borcalan və ya əlaqəli borcalanlar qrupu üzrə qismən təminatlı və ya təminatlı kredit tələbi(ləri) üzrə bankın kredit riskinin maksimum məbləği (%)	maks. 10%	9.17%
c) Sistem əhəmiyyətli bankın digər sistem əhəmiyyətli banka qarşı kredit riski məbləğinin maksimumu (%)	maks. 15%	0.73%
d) Tənzimləmənin 5.3.1 və 5.3.2 yarım-bəndlərində göstərilən təminat növləri istisna olmaqla, kredit tələbi üzrə (kredit tələbinin təminatlı hissəsi) maksimal kredit riski məbləği; bu Qaydaların 5.3 bəndində göstərilən digər təminat növləri üzrə (bu Tənzimləmənin 5.3 bəndinə uyğun olaraq azaldılma tətbiq edilmədən) (%)	maks. 50%	0.72%
1.2 Bank olmayan kredit təşkilatları üzrə maksimum risk səviyyəsi		
a) Bir bank olmayan maliyyə təşkilatı üzrə riskin I dərəcəli kapitala (Tier 1) nisbəti (%)	maks. 7%	5.23%
b) Bank olmayan maliyyə təşkilatları üzrə öhdəliyin I dərəcəli kapitala (Tier 1) nisbəti (%)	maks. 30%	19.00%
2. İri kreditlərin bankın vəsaitlərinə nisbəti (%)	maks. 8 dəfə	1.28
3. Əlaqəli şəxslərə və ya onların adından çıxış edən şəxslərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği (cəmi) (%)	maks. 20%	13.13%
a) Hüquqi şəxslər olduqda (bir nəfərə) (%)	maks. 10%	1.31%
b) Fiziki şəxslər olduqda (bir nəfərə) (%)	maks. 3%	0.38%
4. Digər hüquqi şəxslərin səhmlərinin (paylarının) alınması üzrə müəyyən edilmiş məhdudyyətlər		
a) Hüquqi şəxsin kapitalında iştirak payının bankın kapitalına nisbəti (%)	maks. 10%	7.10%
b) Digər hüquqi şəxslərin kapitalında ümumi iştirak payının bankın kapitalına nisbəti (%)	maks. 40%	14.48%
5. Tezlik (sürətli) likvidlik əmsali (%)	min. 30%	57.66%
6. I dərəcəli kapitalın (Tier 1) adekvatlıq əmsali (%) (minimum)	min. 5%	19.62%
	min. 6%	19.62%
7. Ümumi tənzimləyici kapitalın adekvatlıq əmsali (%)	min. 10%	22.15%
	min. 12%	22.15%

Normativlər və təsviri	Maks./Min.	Faktiki – 2025 dekabr
8. Leverage (Leverage) əmsalı (%)	min. 4%	7.15%
9. Sərbəst konvertasiya olunan valyuta üzrə ümumi açıq valyuta mövqeyi (%)	min. 5%	7.15%
10. Konvertasiya olunmayan valyuta üzrə ümumi açıq valyuta mövqeyi (%)	maks. 20%	2.62%
11. Ümumi kapital üzrə minimum tələb (min AZN)	maks. 14%	0.04%
	50,000	782,815

Tənzimləyici kapital

Tənzimləyici kapital

Bankın ümumi kapitalının əsas məqsədi bankın biznes strategiyasını dəstəkləmək və daxili və xarici mühitdə baş verə biləcək mənfi dəyişikliklər zamanı maliyyə sabitliyini təmin etməkdir. Ümumi kapital bankın ödəmə qabiliyyətini itirməsinə (insolvensiyaya) səbəb ola biləcək potensial itkilərin azaldılmasına xidmət edir və əmanətçilərin, eləcə də potensial investorların bank sistemində olan etimadını artırır. Ümumi kapitalın minimum məbləği 50.000.000 (əlli milyon) Azərbaycan manatı olmalıdır. Ümumi kapitalla yalnız nağd şəkildə ödənilmiş maliyyə alətləri daxil edilir. Bankın Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti bankın üzləşdiyi bütün risklərə uyğun səviyyədə ümumi kapitalın saxlanılmasına, qanunvericiliklə tələb olunan minimum məbləğdən aşağı düşməməsinə və kapital adekvatlığı normativlərinə riayət olunmasına görə məsuliyyət daşıyırlar.

Bank məruz qaldığı riskləri və həmin risklərdəki dəyişikliklərin bankın gəlirliliyinə, ümumi kapitalına və kapital adekvatlığına təsirini qiymətləndirir. Ümumi kapitalın qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi ən azı ildə bir dəfə daxili audit vasitəsilə yoxlanılır və yoxlamanın nəticələri Müşahidə Şurasına təqdim olunur.

Xarici valyutada kreditlərin verilməsinə dair məhdudiyətlər

Xarici valyutada kreditlərin verilməsi Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən qüvvəyə minmiş “Banklarda kredit riskinin idarə edilməsi haqqında” Qayda ilə tənzimlənir. Kredit riski borcalanın, emitentin və ya kontragentin müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində yaranan zərər riskidir. Qeyd olunan Qaydaya əsasən, xarici valyutada verilmiş kredit tələbləri üzrə borcalanın ümumi kredit qabiliyyəti ilə yanaşı, borcalanın məzənnə riskinə həssaslığı da qiymətləndirilir. Bu prosesdə aşağıdakı amillər nəzərə alınır:

- borcalanın xarici valyutada pul axınları;
- borcalanın valyuta riskindən hedcinq alətlərindən istifadə etməsi və həmin alətlərin qüvvədə olma müddəti;
- xarici valyutanın milli valyutaya nisbətə möhkəmlənməsi halında borcalanın artmış kredit öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyəti;
- borcalanın valyuta mövqeyi (borcalanın xarici valyutada aktivləri ilə öhdəlikləri arasındakı fərq).

Kredit borcalana xarici ölkədə istifadə məqsədilə verildikdə, yuxarıda göstərilən tələblərə əlavə olaraq, istifadə olunduğu ölkədəki iqtisadi və siyasi amillərin borcalanın kredit qabiliyyətinə təsiri, habelə kredit müqaviləsi üzrə öhdəliklərin icrası və girovun realizasiyası ilə bağlı yaranə biləcək potensial risklər də nəzərə alınmalıdır.

10. Digər təşkilatlarda iştirak

10.1 Emitentin digər hüquqi şəxslərdə mövqeyinin qısa təsviri

“PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş. Emitent “PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş.-nin nizamnamə kapitalında 28.2093% paya malikdir.

Ünvan: Sultan Selim məhəlləsi, Hümeyra küçəsi, PAŞA Plaza №2/7, 34415 Kağıthane / İstanbul.

Müvafiq lisenziya əsasında “PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş tərəfindən göstərilən bank xidmətlərinin siyahısına aşağıdakılar daxildir (lakin bunlarla məhdudlaşmır):

- bütün növ nağd və nağdsız kreditlərin verilməsi;
- nağd və hesablaşma əməliyyatları, pul köçürmələri, inkasso xidmətləri;
- çeklərin və digər veksellərin verilməsi ilə bağlı əməliyyatlar;
- nağd əməliyyatlar daxil olmaqla valyuta əməliyyatları;
- xarici valyuta əsaslı opsiyon müqavilələrinin alqı-satqısı və müvafiq xarici valyutada opsiyon müqavilələri üzrə brokerlik;
- xarici valyuta əsaslı fyuçers müqavilələrinin alqı-satqısı və müvafiq xarici valyutada fyuçers müqavilələri üzrə brokerlik;
- təminatlar üzrə əməliyyatlar və üçüncü şəxslərin xeyrinə öhdəliklərin götürülməsi;
- investisiya məsləhəti xidmətləri;
- faktoring və forfeytinq əməliyyatları;
- banklararası pul bazarında brokerlik əməliyyatları;
- maliyyə lizinqi əməliyyatları;
- sığorta agentliyi fəaliyyəti.

“PAŞA Bank Georgia” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti. Emitent Cəmiyyətin nizamnamə kapitalında **85.0588%** paya malikdir.

Ünvan: 37M, İlia Çavçavadze prospekti, 0179, Tbilisi, Gürcüstan.

Müvafiq lisenziya əsasında “PAŞA Bank Georgia” ASC tərəfindən göstərilən bank xidmətlərinin siyahısına aşağıdakılar daxildir (lakin bunlarla məhdudlaşmır):

- faizli və faizsiz bank depozitlərinin (tələbli depozitlər, müddətli depozitlər və digər növlər) və digər qaytarılan ödəniş vəsaitlərinin qəbul edilməsi;
- istehlak, ipoteka, təminatlı və digər kreditlərin verilməsi;
- ticarət müqavilələrinin maliyyələşdirilməsi, reqlissiz və ya reqlissiz faktoring, akkreditiv əməliyyatları, təminatların verilməsi;
- törəmə maliyyə alətləri üzrə əməliyyatların bağlanması, maliyyə sənədlərinin (çeklər, depozit sertifikatları), xarici valyutanın və faiz alətlərinin alqı-satqısı;
- nağd və nağdsız əməliyyatların icrası;
- ödəniş alətlərinin (o cümlədən ödəniş kartları, çeklər, veksellər) buraxılması və onların dövriyyəsinin təşkili.

“PAŞA Technology” MMC (VÖEN: 1404290674). Emitent Cəmiyyətin nizamnamə kapitalında **8.09%** paya malikdir.

Ünvan: AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti, bina 153.

“PAŞA Technology” MMC İT infrastruktur və son istifadəçi dəstək xidmətləri göstərir.

“Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC (VÖEN: 1305349901). Emitent Cəmiyyətin nizamnamə kapitalında **12.5%** paya malikdir.

Ünvan: AZ1065, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı küçəsi, 40 C.

Cəmiyyət “Kredit büroları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi məqsədilə yaradılmışdır. Nizamnaməsinə əsasən, Cəmiyyət aşağıdakı fəaliyyəti həyata keçirir:

- kredit tarixi subyektlərinin kredit tarixinə dair məlumatların toplanması, saxlanması, təhlili və kredit hesabatlarının verilməsi;
- kredit tarixçələrinin hazırlanması və kredit tarixçələrinin avtomatlaşdırılmış istifadəsi üçün ixtisaslaşmış proqram təminatının hazırlanması və tətbiqi;
- kredit bürolarının fəaliyyəti ilə bağlı xüsusi ədəbiyyatın və digər informasiya materiallarının satışı;
- kredit tarixçələrinin hazırlanması və istifadəsi ilə bağlı məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi;
- kredit tarixi subyektlərinin ödəmə qabiliyyətinin və borc intizamının qiymətləndirilməsi və onlara fərdi kredit reytinglərinin verilməsi;
- statistik tədqiqatların aparılması;
- kredit bürosunun əsas funksiyasını dəstəkləyən digər fəaliyyətlər.

“Smilepay” MMC (VÖEN: 13069117601). Emitent Cəmiyyətin nizamnamə kapitalında 75% paya malikdir.
 Ünvan: AZ1012, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Həsənbəy Zərdabi prospekti, bina 92A, mənzil 298.
 Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti rəqəmsal texnologiyalara əsaslanan innovativ ödəniş mexanizmlərinin tətbiqinin dəstəklənməsidir.

10.2 Emitentin bütün törəmə və digər müəssisələrdə iştirakının payı (faizlə), onların tam adı və olduğu yer

- “PAŞA Yatırım Bankası” A.Ş — Emitentin nizamnamə kapitalında payı: **28.2093%**.
 Ünvan: Sultan Selim məhəlləsi, Hümeyra küçəsi, PAŞA Plaza №2/7, 34415 Kağıthane / İstanbul.
- “PAŞA Bank Georgia” ASC — Emitentin nizamnamə kapitalında payı: **85.0588%**.
 Ünvan: 37M, İlia Çavçavadze prospekti, 0179, Tbilisi, Gürcüstan.
- “PAŞA Technology” MMC (VÖEN: 1404290674) — Emitentin nizamnamə kapitalında payı: **8.09%**.
 Ünvan: AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti, bina 153.
- “Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC (VÖEN: 1305349901) — Emitentin nizamnamə kapitalında payı: **12.5%**.
- “Smilepay” MMC (VÖEN: 13069117601) — Emitentin nizamnamə kapitalında payı: **75%**.
 Ünvan: AZ1012, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Həsənbəy Zərdabi prospekti, bina 92A, mənzil 298.

11. Emitentin əsas vəsaitləri

11.1 Emitent tərəfindən icarəyə verilmiş, mövcud olan və əldə olunması nəzərdə tutulan əsas vəsaitləri

Əmlak və avadanlıqlar üzrə hərəkət (min AZN)

İlkin dəyər

	Torpaq	Binalar	Mebel və inventar	Kompüterlər və digər avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Digər avadanlıqlar	İcarə üzrə yaxşılaşdırmalar	Cəmi
1 yanvar 2023	15,592	15,385	29,705	12,633	2,738	1,044	4,698	81,795
Əlavələr	–	1,021	2,380	1,037	133	153	410	5,134
Silinmələr	–	–	(1,401)	(202)	(412)	(8)	(335)	(2,358)
İnvestisiya əmlakına köçürmə	(4,595)	(1,685)	–	–	–	–	–	(6,280)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	(5,271)	(209)	(127)	57	(11,450)	16	13	(16,971)
Hiperinflasiya təsiri	6,276	318	166	–	11,472	–	–	18,232
Törəmə müəssisənin çıxarılması nəticəsində azalma	(11,702)	(9,423)	(992)	(1,280)	(422)	(496)	–	(24,315)
31 dekabr 2023	300	5,407	29,731	12,245	2,059	709	4,786	55,237
Əlavələr	–	–	2,570	2,491	65	5	–	5,131
Silinmələr	(300)	–	(1,145)	(1,912)	(50)	(49)	(362)	(3,818)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	–	(43)	(137)	(10)	(10)	(66)	(266)
31 dekabr 2024	–	5,407	31,113	12,687	2,064	655	4,358	56,284

Yığılmış amortizasiya

	Torpaq Binalar		Mebel və inventar	Kompüterlər və digər avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Digər avadanlıqlar	İcarə üzrə yaxşılaşdırmalar	Cəmi
1 yanvar 2023	(4,815)	(5,411)	(22,453)	(10,253)	(1,827)	(769)	(3,707)	(49,235)
Amortizasiya xərci	–	(404)	(3,620)	(1,226)	(435)	(103)	(567)	(6,355)
Silinmələr	–	–	1,386	180	410	8	272	2,256
İnvestisiya əmlakına köçürmə	–	157	–	–	–	–	–	157
Xarici valyuta çevirmə fərqi	2,822	1,027	99	(39)	2,743	(6)	(2)	6,644
Hiperinflasiya təsiri	(1,976)	(183)	(120)	–	(2,760)	–	(4)	(5,043)
Törəmə müəssisənin çıxarılması nəticəsində azalma	3,969	2,118	629	993	387	221	–	8,317
31 dekabr 2023	–	(2,696)	(24,079)	(10,345)	(1,482)	(649)	(4,008)	(43,259)
Amortizasiya xərci	–	(301)	(3,071)	(1,173)	(274)	(31)	(426)	(5,276)
Silinmələr	–	–	1,056	1,888	45	43	197	3,229
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	–	42	55	6	10	65	178
31 dekabr 2024	–	(2,997)	(26,052)	(9,575)	(1,705)	(627)	(4,172)	(45,128)

Xalis balans dəyəri

	Torpaq Binalar		Mebel və inventar	Kompüterlər və digər avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Digər avadanlıqlar	İcarə üzrə yaxşılaşdırmalar	Cəmi
31 dekabr 2024	–	2,410	5,061	3,112	359	28	186	11,156
31 dekabr 2023	300	2,711	5,652	1,900	577	60	778	11,978

Qeyd: 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 27,736 min AZN (31 dekabr 2023: 24,346 min AZN) məbləğində əmlak və avadanlıqlar tam amortizasiya olunmuş olsa da, hələ də istifadə olunmaqdadır.

Qeyri-maddi aktivlər üzrə hərəkət
İlkin dəyər — min AZN

	Qudvill	Bank lisenziyası	Lisenziyalar	Kompüter proqram təminatı	Rəqəmsal məhsullar	Cəmi
1 yanvar 2023	3,642	16,856	24,377	26,323	20,392	91,590
Əlavələr	–	–	1,487	3,202	–	4,689
Silinmələr	–	–	(3,175)	(2,546)	–	(5,721)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	(6,175)	1	17	–	(6,157)
Hiperinflasiya təsiri	–	–	–	189	–	189
Törəmə müəssisənin çıxarılması nəticəsində azalma	(3,642)	(10,681)	–	(5,560)	–	(19,883)

	Qudvill	Bank lisenziyası	Lisenziyalar	Kompüter proqram təminatı	Rəqəmsal məhsullar	Cəmi
31 dekabr 2023	–	–	22,690	21,625	20,392	64,707
Əlavələr	–	–	4,365	2,078	–	6,443
Silinmələr	–	–	(4,255)	(2,608)	–	(6,863)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	–	(5)	(176)	–	(181)
31 dekabr 2024	–	–	22,795	20,919	20,392	64,106

Yığılmış amortizasiya — min AZN

	Qudvill	Bank lisenziyası	Lisenziyalar	Kompüter proqram təminatı	Rəqəmsal məhsullar	Cəmi
1 yanvar 2023	(3,642)	(16,856)	(14,758)	(12,400)	(12,534)	(60,190)
Amortizasiya xərci	–	–	(3,466)	(3,090)	(2,197)	(8,753)
Silinmələr	–	–	3,037	1,973	–	5,010
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	6,175	–	–	–	6,175
Hiperinflasiya təsiri	–	–	–	(116)	–	(116)
Törəmə müəssisənin çıxarılması nəticəsində azalma	3,642	10,681	–	3,808	–	18,131
31 dekabr 2023	–	–	(15,187)	(9,825)	(14,731)	(39,743)
Amortizasiya xərci	–	–	(3,514)	(2,610)	(1,365)	(7,489)
Silinmələr	–	–	3,487	1,552	–	5,039
Xarici valyuta çevirmə fərqi	–	–	4	154	–	158
31 dekabr 2024	–	–	(15,210)	(10,729)	(16,096)	(42,035)

Xalis balans dəyəri — min AZN

	Qudvill	Bank lisenziyası	Lisenziyalar	Kompüter proqram təminatı	Rəqəmsal məhsullar	Cəmi
31 dekabr 2024	–	–	7,585	10,190	4,296	22,071
31 dekabr 2023	–	–	7,503	11,800	5,661	24,964

31 dekabr 2024-cü il tarixinə 11,347 min AZN (31 dekabr 2023: 8,372 min AZN) məbləğində qeyri-maddi aktivlər tam amortizasiya olunmuş olsa da, hələ də istifadə olunmaqdadır.

Qrupun icarələri

Qrupun icarə müqavilələri əsasən ofis məqsədilə istifadə olunan binalardan ibarətdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatan il üzrə istifadə hüququ aktivləri və icarə öhdəlikləri üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

2024-cü il üzrə hərəkət (min AZN)

	İstifadə hüququ aktivləri	İcarə öhdəlikləri
1 yanvar 2024	12,297	12,571
Əlavələr	38,267	38,267

Silinmələr	(807)	(774)
İcarə dəyişiklikləri	4,408	4,408
Amortizasiya xərci	(9,114)	-
Faiz xərci	-	2,288
Ödənişlər	-	(20,077)
İcarə güzəşti	-	(21)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	(47)	(46)
31 dekabr 2024	45,004	36,616

2023-cü il üzrə hərəkət (min AZN)

	İstifadə hüququ aktivləri	İcarə öhdəlikləri
1 yanvar 2023	17,471	17,662
Əlavələr	1,455	1,455
İcarə dəyişiklikləri	776	776
Amortizasiya xərci	(7,381)	-
Faiz xərci	-	1,203
Ödənişlər	-	(8,465)
Xarici valyuta çevirmə fərqi	31	(15)
Törəmə müəssisənin çıxarılması nəticəsində azalma	(55)	(45)
31 dekabr 2023	12,297	12,571

Gələcək icarə ödənişləri

31 dekabr 2024 və 2023-cü illər üzrə növbəti illər üzrə gözlənilən icarə ödənişləri aşağıdakı kimidir (min AZN):

Müddət	2024	2023
1 ilədək	6,387	5,759
1-2 il	3,251	4,812
2-3 il	3,166	3,183
3-4 il	5,855	238
4-5 il	5,763	102
5-6 il	5,719	-
6-7 il	5,719	-
7-8 il	5,719	-
8-9 il	5,719	-
9-10 il	5,719	-
10-11 il	2,859	-
Cəmi gələcək icarə ödənişləri	55,876	14,094

11.2. Əsas vəsaitlərin istifadəsinə təsir edə biləcək ətraf mühitlə (emitentin fəaliyyət istiqamətindən asılı olaraq əsas vəsaitlərin xarici amillərin təsiri altında baş verə biləcək dəyişiklik) bağlı olan amillərin təsviri

Emitentin fəaliyyətinə mənfi təsir göstərə biləcək müəyyən ekoloji amillər mövcuddur. Bunlara insan nəzarətindən kənar təbii hadisələr (məsələn, təbii fəlakətlər, zəlzələlər və s.), eləcə də texnologiya qəzaları daxildir. Emitentin əsas vəsaitlərinin bir qismi bu risklərə qarşı

sığortalanmışdır.

12. Emitentin maliyyə və əməliyyat nəticələrinin icmalı

12.1. Son üç maliyyə ili üzrə (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərməklə) mənfəət və zərər göstəriciləri

Konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatı (min AZN)

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Faiz gəlirləri					
Müştərilərə verilmiş kreditlər	280,819	300,605	292,237	140,536	165,627
İnvestisiya qiymətli kağızları	75,293	132,235	127,816	70,132	53,074
Pul və pul ekvivalentləri	13,124	78,298	62,389	34,425	46,087
Kredit təşkilatlarından alınacaqlar	11,202	16,371	19,836	7,904	9,097
Effektiv faiz dərəcəsi ilə hesablanmış gəlir	380,438	527,509	502,278	252,997	273,885
Maliyyə lizinqi alacaqları	3,878	8,268	261	261	–
Cəmi faiz gəlirləri	384,316	535,777	502,539	253,258	273,885
Faiz xərcləri					
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	(39,246)	(51,046)	(101,557)	(40,006)	(77,653)
Banklar və dövlət fondları	(32,515)	(32,413)	(23,060)	(12,446)	(14,653)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(6,936)	(5,936)	–	–	–
Subordinasiya olunmuş borclar	(5,805)	(8,929)	(6,120)	(3,021)	(3,000)
İcarə öhdəlikləri	(1,360)	(1,203)	(2,288)	(656)	(1,614)
Digər borc vəsaitləri	(724)	(5,258)	–	–	–
Cəmi faiz xərcləri	(86,586)	(104,785)	(133,025)	(56,129)	(96,920)
Xalis faiz gəliri	297,730	430,992	369,514	197,129	176,965
Kredit zərərinin bərpası/(xərçi)	(48,312)	2,471	7,326	(1,590)	1,133
Kredit zərəri sonrası xalis faiz gəliri	249,418	433,463	376,840	195,539	178,098
Komissiya və qeyri-faiz gəlirləri					
Xalis komissiya gəliri	45,623	42,518	39,782	19,205	13,102
İnvestisiya kağızları üzrə xalis zərər	(14,561)	(3,936)	(83)	(190)	601
Xarici valyuta üzrə xalis gəlir	55,800	52,313	50,839	25,793	28,868
Digər gəlirlər	5,370	5,490	2,710	144	1,865
Assosiasiya olunmuş müəssisə üzrə pay gəliri	–	–	–	–	423
Cəmi qeyri-faiz gəlirləri	92,673	96,385	93,248	44,952	44,859
Qeyri-faiz xərcləri					
İşçi heyəti xərcləri	(79,435)	(119,126)	(114,005)	(57,297)	(63,668)
Ümumi və inzibati xərclər	(55,759)	(62,644)	(57,730)	(27,039)	(26,313)
Amortizasiya və köhnəlmə	(23,395)	(22,795)	(21,879)	(9,984)	(11,447)
Digər əməliyyat və ehtiyat xərcləri (cəmi)	(15,598)	(20,191)	(4,983)	(4,454)	(981)

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Törəmə müəssisənin satışı üzrə zərər	–	(25,319)	–	–	–
Cəmi qeyri-faiz xərcləri	(174,187)	(224,756)	(198,597)	(98,774)	(102,409)
Xalis pul mövqeyi üzrə zərər	(21,076)	(19,838)	–	–	–
Vergidən əvvəl mənfəət	146,825	285,254	271,491	141,717	120,548
Gəlir vergisi xərci	(44,899)	(59,542)	(53,225)	(29,449)	(24,596)
Dövr üzrə mənfəət	101,926	225,712	218,266	112,268	95,952

Faiz gəlirləri / faiz xərcləri / xalis faiz gəliri (NII)

2023-cü ildən 2024-cü ilə faiz gəlirləri 536 milyon manatdan 503 milyon manata azalmışdır ki, bunun əsas səbəbi PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin konsolidasiyadan çıxarılması nəticəsində qrupun faiz gətirən aktiv bazasının azalması olmuşdur. Bununla yanaşı, 2025-ci ilin ilk yarısında 2024-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə cüzi artım müşahidə olunur ki, bu da əsas kredit və investisiya portfelində məhdud artımı göstərir.

Eyni zamanda, faiz xərcləri, xüsusilə müştərilər qarşısında öhdəliklər üzrə, əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır və 2024-cü ildə yüksək səviyyədə qalmaqla yanaşı, 2025-ci ilin ilk yarısında daha da yüksəlmişdir. Bu artım bazar faiz dərəcələrinin yüksək qalması və depozitlər uğrunda rəqabətin davam etməsi ilə bağlıdır.

Nəticədə, xalis faiz gəliri 2023-cü ildəki 431 milyon manatlıq pik səviyyədən 2024-cü ildə 370 milyon manata düşmüş və 2025-ci ilin ilk yarısında illik müqayisədə daha da azalmışdır. Bu vəziyyət marjanın sıxılması ilə xarakterizə olunur; yəni maliyyələşmə xərclərinin artımı faiz gəlirlərinin artım tempini üstələyir və azalma əsasən öhdəliklərin yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlıdır, aktiv gəlirliliyinin genişlənməsi ilə deyil.

Kredit zərəri xərcləri

Kredit zərəri üzrə dinamika 2023-cü ildən etibarən aydın şəkildə yaxşılaşmışdır: 2023-cü ildə bərpa qeydə alınmış, 2024-cü ildə isə daha güclü bərpa müşahidə olunmuşdur. Bu, aktiv keyfiyyətinin yaxşılaşması, uğurlu bərpa tədbirləri və gözlənilən kredit zərəri modelində tətbiq edilən yenilənmiş qabaqalayıcı fərziyyələrin təsiri ilə bağlıdır.

2025-ci ilin ilk yarısında qeydə alınan bərpa əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə daha mülayim olsa da, bu əsasən əvvəlki yaxşılaşmalardan sonra kredit risk xərclərinin normallaşmasını göstərir və portfel keyfiyyətinin pisləşməsi kimi qiymətləndirilməməlidir.

Ümumilikdə, bu dinamika kredit portfelinin dayanıqlığını təsdiqləyir və cari bazar şəraitində kredit riskinin effektiv idarə olunduğunu göstərərək gəlirlərin sabitliyini dəstəkləyir.

Komissiya gəlirləri və xərcləri (min AZN)

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Komissiya gəlirləri					
Plastik kart əməliyyatlarına xidmət	66,549	95,499	106,628	51,182	53,983
Hesablaşma əməliyyatları	24,291	29,384	28,991	13,511	14,057
Zəmanətlər və akkreditivlər	17,771	18,127	19,693	9,373	10,199

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Nəgd əməliyyatları	10,232	8,455	7,561	3,547	2,909
Digər	734	1,348	993	583	747
Cəmi komissiya gəlirləri	119,577	152,813	163,866	78,196	81,895
Komissiya xərcləri					
Plastik kart əməliyyatlarına xidmət	(59,341)	(94,677)	(109,246)	(52,295)	(61,169)
Hesablaşma əməliyyatları	(10,241)	(9,889)	(10,048)	(4,673)	(5,329)
Zəmanətlər və akkreditivlər	(2,843)	(2,051)	(2,163)	(981)	(1,029)
Nəgd əməliyyatları	(1,244)	(1,166)	(1,409)	(748)	(535)
Qiymətli kağız əməliyyatları	(110)	(320)	(573)	(294)	(391)
Digər	(175)	(2,192)	(645)	–	(340)
Cəmi komissiya xərcləri	(73,954)	(110,295)	(124,084)	(58,991)	(68,793)
Xalis komissiya gəliri	45,623	42,518	39,782	19,205	13,102

Komissiya gəlirləri və xərcləri

2024-cü ildə komissiya gəlirləri 2023-cü ildəki 152,813 min AZN-dən 163,866 min AZN-ə yüksələrək 11,053 min AZN və ya təxminən 7% artmışdır. Bu artım PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin konsolidasiyadan çıxarılmasına baxmayaraq əsas bankın əməliyyat əsaslı biznesinin gücləndiyini göstərir. Artım əsasən plastik kart əməliyyatlarından əldə olunan gəlirlərlə bağlı olmuşdur. Bu gəlir 2023-cü ildəki 95,499 min AZN-dən 106,628 min AZN-ə yüksələrək 11,129 min AZN və ya 12% artmışdır ki, bu da kart istifadəsinin və elektron ödənişlərin genişlənməsini əks etdirir. Hesablaşma əməliyyatlarından gəlirlər 1,607 min AZN və ya 5% artmış, zəmanətlər üzrə gəlirlər 1,566 min AZN və ya 9% yüksəlmişdir. Nəgd əməliyyatlardan gəlirlər isə 894 min AZN və ya 11% azalmışdır ki, bu da xidmətlərin rəqəmsal kanallara keçidini göstərir. Eyni zamanda komissiya xərcləri daha sürətlə artaraq 2023-cü ildəki 110,295 min AZN-dən 2024-cü ildə 124,084 min AZN-ə yüksəlmiş, 13,789 min AZN və ya 13% artım göstərmişdir. Artım əsasən plastik kart əməliyyatları üzrə xərclərin gəlirlərdən daha sürətli artması ilə bağlıdır. Nəticədə xalis komissiya gəliri 2023-cü ildəki 42,518 min AZN-dən 2024-cü ildə 39,782 min AZN-ə düşmüş, 2,736 min AZN və ya 6% azalmışdır. Bu göstərici 2025-ci ilin ilk yarısında daha da azalaraq 2024-cü ilin eyni dövründəki 19,205 min AZN-dən 13,102 min AZN-ə düşmüşdür ki, bu da komissiya marjalarına təzyiqli göstərir.

Qeyri-faiz gəlirləri (trejding, FX və digər)

2024-cü ildə qeyri-faiz gəlirləri 93,248 min AZN təşkil etmişdir ki, bu da 2023-cü ildəki 96,385 min AZN ilə müqayisədə 3,137 min AZN və ya təxminən 3% azdır. Azalma əsasən digər gəlirlərin aşağı düşməsi və törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması ilə bağlı olmuşdur. Xarici valyuta üzrə xalis gəlirlər əsas töhfə olaraq qalaraq 50,839 min AZN təşkil etmişdir (2023: 52,313 min AZN). İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə xalis zərər isə 83 min AZN səviyyəsində minimal olmuşdur (2023: 3,936 min AZN). 2025-ci ilin ilk yarısında qeyri-faiz gəlirləri 44,859 min AZN təşkil etmiş və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə demək olar ki, dəyişməz qalmışdır ki, bu da bu gəlir mənbəyinin sabit, lakin məhdud töhfəsini göstərir.

Əməliyyat xərcləri

2024-cü ildə əməliyyat xərcləri 2023-cü illə müqayisədə azalmışdır. Bu azalma əsasən PAŞA Yatırım Bankası A.Ş.-nin konsolidasiyadan çıxarılması ilə bağlıdır. İşçi heyəti xərcləri 119,126 min AZN-dən 114,005 min AZN-ə düşərək 5,121 min AZN və ya 4% azalmışdır. Ümumi və inzibati xərclər 62,644 min AZN-dən 57,730 min AZN-ə enərək 4,914 min AZN və ya 8% azalmışdır. Amortizasiya və köhnəlmə xərcləri də bir qədər azalaraq 22,795 min AZN-dən 21,879 min AZN-ə düşmüşdür. Digər əməliyyat xərcləri isə nisbətən aşağı səviyyədə və sabit qalmışdır. Ümumilikdə qeyri-faiz xərcləri 224,756 min AZN-dən 198,597 min AZN-ə enərək 26,159 min AZN və ya 12% azalmışdır ki, bu da törəmə müəssisənin çıxarılmasının təsirini və əsas bankın əməliyyat səmərəliliyini göstərir.

Vergidən əvvəl mənfəət və xalis mənfəət

Vergidən əvvəl mənfəət 2023-cü ildəki 285,254 min AZN-dən 2024-cü ildə 271,491 min AZN-ə düşmüş, 13,763 min AZN və ya təxminən 5% azalmışdır. Azalma əsasən xalis faiz gəlirlərinin və xalis komissiya gəlirlərinin aşağı düşməsi ilə bağlı olmuş, lakin əməliyyat xərclərinin azalması və kredit zərərlərinin bərpası bu təsiri qismən kompensasiya etmişdir. İl üzrə xalis mənfəət 225,712 min AZN-dən 218,266 min AZN-ə düşərək 7,446 min AZN və ya təxminən 3% azalmışdır. Bu, törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması və maliyyələşmə xərclərinin artmasına baxmayaraq bankın gəlirliliyinin güclü qaldığını göstərir.

12.2. Emitentin maliyyə vəziyyətində dəyişikliklər baş verdiyi halda həmin dəyişikliklər və onlar barədə məlumat

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat (min AZN)

Aktivlər

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 İyun 2024 (Audit olunmamış)	30 İyun 2025 (Audit olunmamış)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3,302,130	1,975,558	1,528,384	1,729,239	2,434,390
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	584,060	1,592,657	1,440,142	1,348,683	1,006,476
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,840,316	2,048,777	1,812,795	2,263,179	2,083,929
Törəmə maliyyə aktivləri	10,214	9,349	20,094	17,774	14,387
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,273,589	3,055,151	3,575,075	3,266,876	3,545,200
İstifadə hüququ aktivləri	17,471	12,297	45,004	50,266	42,522
Əsas vəsaitlər	32,560	11,978	11,156	11,266	11,668
Qeyri-maddi aktivlər	31,400	24,964	22,071	23,293	20,815
İnvestisiya daşınmaz əmlakı	31,229	-	-	-	-
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	17,174	17,011	21,804	15,819	19,103
Assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya	-	30,210	35,504	26,858	36,478
Digər aktivlər	77,807	115,476	106,535	85,886	101,583
Cəmi aktivlər	9,217,950	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	7,252,655	7,176,452	6,799,722	6,867,402*	7,042,066
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	932,152	646,713	629,188	687,968*	1,041,768
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	10,302	9,209	19,298	16,919	11,724
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	86,703	-	-	-	-
Digər cəlb edilmiş vəsaitlər	20,117	-	-	-	-
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri	22,788	28,898	4,738	7,575	7,604
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	5,327	-	-	-	-
İcarə öhdəlikləri	17,662	12,571	36,616	39,489	38,678
Zəmanətlər üzrə ehtiyatlar	10,610	11,393	8,547	8,134	8,588
Subordinasiya olunmuş borclar	155,589	96,016	97,217	99,088	113,216
Digər öhdəliklər	55,761	79,613	120,676	74,093	89,913
Cəmi öhdəliklər	8,569,666	8,060,865	7,716,002	7,992,387	8,353,557
Nizamnamə kapitalı	354,512	354,512	354,512	354,512	354,512
Əlavə ödənilmiş kapital	343	343	343	343	343

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 İyun 2024 (Audit olunmamış)	30 İyun 2025 (Audit olunmamış)
Bölüşdürülməmiş mənfəət	286,490	453,080	516,450	465,103	572,040
Digər ehtiyatlar	2,799	4,016	4,016	4,016	4,016
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşdırılmamış zərər	(5,386)	(3,118)	(3,068)	(2,016)	(506)
Xarici valyuta çevirmə ehtiyatı	(36,277)	13,839	19,334	15,092	20,968
Bank səhmdarlarına aid kapital	602,481	822,672	891,587	837,050	951,373
Nəzarətsiz paylar	45,804	9,891	10,975	9,702	11,621
Cəmi kapital	648,285	832,563	902,562	846,752	962,994
Cəmi öhdəliklər və kapital	9,217,951	8,893,428	8,618,564	8,839,139	9,316,551

Aktivlər üzrə dəyişikliklər

2024-cü ildə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri 2023-cü illə müqayisədə 23% azalaraq 1,528,384 min AZN olmuşdur ki, bu da əsasən törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması nəticəsində likvidliyin azalmasını əks etdirir. 2025-ci ilin ilk yarısında isə bu göstərici 2,434,390 min AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da likvidliyin idarə edilməsinin gücləndiyini göstərir. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər 2024-cü ildə 10% azalaraq 1,440,142 min AZN olmuş, 2025-ci ilin ilk yarısında isə daha da azalaraq 1,006,476 min AZN təşkil etmişdir. Bu, interbank yerləşdirmələrinin azaldılması və vəsaitlərin digər aktivlərə yönləndirilməsi ilə bağlıdır. Müştərilərə verilmiş kreditlər 2024-cü ildə 17% artaraq 3,575,075 min AZN olmuşdur ki, bu da kredit portfelinin böyüməsini göstərir. 2025-ci ilin ilk yarısında isə kreditlər sabit qalaraq 3,545,200 min AZN təşkil etmişdir. Ümumilikdə aktivlər 2024-cü ildə 3% azalsa da, 2025-ci ilin ilk yarısında 8% artaraq 9,316,551 min AZN-ə yüksəlmişdir.

Öhdəliklər üzrə dəyişikliklər

Müştərilər qarşısında öhdəliklər 2024-cü ildə 5% azalaraq 6,799,722 min AZN olmuşdur ki, bu da əsasən törəmə müəssisənin konsolidasiyadan çıxarılması ilə bağlıdır. 2025-ci ilin ilk yarısında isə depozitlər 7,042,066 min AZN-ə yüksəlmişdir. Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər 2024-cü ildə bir qədər azalmış, lakin 2025-ci ildə 1,041,768 min AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da maliyyələşmə strukturunda dəyişiklikləri göstərir. İcarə öhdəlikləri yeni istifadə hüququ aktivləri səbəbilə əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Ümumilikdə öhdəliklər 2024-cü ildə azalsa da, 2025-ci ilin ilk yarısında yenidən artmışdır.

Kapital üzrə dəyişikliklər

Bölüşdürülməmiş mənfəət 2024-cü ildə 14% artaraq 516,450 min AZN olmuş və 2025-ci ilin ilk yarısında 572,040 min AZN-ə yüksəlmişdir. Xarici valyuta çevirmə ehtiyatı da artaraq xarici əməliyyatların müsbət təsirini göstərmişdir. Nəticədə ümumi kapital 2024-cü ildə 8% artaraq 902,562 min AZN olmuş, 2025-ci ilin ilk yarısında isə 962,994 min AZN-ə yüksəlmişdir ki, bu da Bankın kapital mövqeyinin gücləndiyini göstərir.

Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat (min AZN)

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 İyun 2024 (Audit olunmamış)	30 İyun 2025 (Audit olunmamış)
Əməliyyat fəaliyyətindən pul axınları					
Alınmış faizlər	382,977	538,852	503,583	238,148	266,150

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Əməliyyat fəaliyyətindən pul axınları					
Ödənilmiş faizlər	(88,744)	(104,603)	(130,942)	(53,847)	(93,899)
Alınmış komissiyalar	119,539	151,254	163,261	76,315	81,708
Ödənilmiş komissiyalar	(75,067)	(107,438)	(124,233)	(59,158)	(69,369)
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis gəlir	53,019	45,914	52,702	26,049	21,760
İşçi heyəti üzrə ödənişlər	(74,754)	(94,180)	(115,347)	(75,059)	(74,313)
Ümumi və inzibati xərclər	(58,822)	(71,106)	(61,416)	(28,798)	(31,869)
Digər əməliyyat gəlirləri	6,768	4,988	3,695	(72)	1,938
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl pul axını	264,916	363,681	291,303	123,578	102,106
Əməliyyat aktivlərində dəyişikliklər					
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	19,404	(1,050,092)	138,185	261,812	475,902
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(353,350)	(140,027)	(545,148)	(209,146)	70,734
Digər aktivlər	(27,366)	(16,800)	4,655	28,351	13,328
Əməliyyat öhdəliklərində dəyişikliklər					
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	2,772	102,017	(19,847)	205,460	396,088
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	2,121,398	(54,468)	(342,355)	(312,333)	171,958
Digər borc vəsaitləri	16,523	(142)	-	-	-
Digər öhdəliklər	4,442	5,639	49,348	17,746	(21,221)
Vergidən əvvəl əməliyyat pul axını	2,048,739	(790,192)	(423,859)	115,468	1,208,895
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(42,623)	(60,286)	(82,299)	(49,894)	(19,332)
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul axını	2,006,116	(850,478)	(506,158)	65,574	1,189,563
İnvestisiya fəaliyyətindən pul axınları					
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışından daxilolmalar	3,325,157	4,815,358	4,306,506	2,652,637	1,237,361
İnvestisiya qiymətli kağızlarının alınması	(3,350,095)	(5,073,057)	(4,066,317)	(2,847,429)	(1,493,094)
Əsas vəsaitlərin satışından daxilolmalar	52	40	65	47	479
Əsas vəsaitlərin alınması	(2,319)	(5,806)	(4,410)	(2,117)	(3,534)
İstifadə hüququ aktivləri üzrə əvvəlcədən ödənişlər	-	-	-	(11,437)	-
Törəmə müəssisənin çıxarılması üzrə pul çıxışı	-	(50,207)	-	-	-
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	(4,933)	(3,630)	(6,887)	(1,768)	(3,493)
İnvestisiya fəaliyyətindən xalis pul axını	(32,138)	(317,302)	228,957	(210,067)	(262,281)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul axınları					
Buraxılmış istiqrazlardan daxilolmalar	178,468	58,133	-	-	-
İstiqrazların geri ödənilməsi	(243,788)	(90,817)	-	-	-
Subordinasiya olunmuş borcların ödənişi	-	(18,700)	-	-	-
Subordinasiya olunmuş borcların cəlb edilməsi	114,512	-	2,146	2,315	16,026
Törəmə müəssisədə pay satışından daxilolmalar	-	11,061	-	-	-
İcarə öhdəliklərinin əsas borc ödənişləri	(7,250)	(7,262)	(17,789)	(3,609)	(1,115)
Ödənilmiş dividendlər	(44,314)	(60,000)	(154,122)	(100,000)	(39,997)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən xalis pul axını	(2,372)	(107,585)	(169,765)	(101,294)	(25,086)
Pul vəsaitlərində dəyişikliklər					
Valyuta məzənnəsi dəyişikliklərinin təsiri	11,992	8,348	(205)	(522)	3,812
Hiperinflasiya təsiri	(6,822)	(59,257)	-	-	-

Göstərici	2022 (Audit)	2023 (Audit)	2024 (Audit)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Əməliyyat fəaliyyətindən pul axınları					
Gözlənilən kredit zərərlərinin təsiri	(57)	(298)	(3)	(10)	(2)
Pul vəsaitlərində xalis dəyişiklik	1,976,719	(1,326,572)	(447,174)	(246,319)	906,006
Dövrün əvvəlində pul vəsaitləri	1,325,411	3,302,130	1,975,558	1,975,558	1,528,384
Dövrün sonunda pul vəsaitləri	3,302,130	1,975,558	1,528,384	1,729,239	2,434,390

Əməliyyat fəaliyyətindən pul axını

2023-cü ildə əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul axını mənfi 850,478 min AZN olmuşdur ki, bu da 2022-ci ildəki 2,006,116 min AZN ilə müqayisədə kəskin azalma deməkdir. Azalma əsasən iri interbank yerləşdirmələri və depozitlərin müəyyən azalması ilə bağlı olmuşdur.

2024-cü ildə mənfi pul axını 506,158 min AZN-ə qədər azalmış və 2023-cü illə müqayisədə yaxşılaşma müşahidə olunmuşdur. Bu, kreditlərin, depozitlərin və digər aktivlərin daha səmərəli idarə edilməsi ilə bağlıdır.

2025-ci ilin ilk yarısında əməliyyat pul axını 1,189,563 min AZN təşkil edərək əhəmiyyətli dərəcədə müsbət olmuşdur. Bu, depozitlərin bərpası, interbank yerləşdirmələrinin azalması və əsas fəaliyyətlərdən güclü pul yaradılması ilə bağlıdır.

İnvestisiya fəaliyyətindən pul axını

2023-cü ildə investisiya fəaliyyətindən xalis pul çıxışı 317,302 min AZN olmuşdur. Bu, əsasən qiymətli kağızların alınması və törəmə müəssisənin çıxarılması ilə bağlıdır.

2024-cü ildə investisiya fəaliyyətindən pul axını müsbət olmuş və 228,957 min AZN təşkil etmişdir, çünki qiymətli kağızların geri ödənişləri alışı üstələmişdir.

2025-ci ilin ilk yarısında isə investisiya fəaliyyətindən yenidən 262,281 min AZN xalis çıxış olmuşdur ki, bu da investisiya alışlarının artması ilə bağlıdır.

Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul axını

2023-cü ildə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən xalis pul çıxışı 107,585 min AZN olmuşdur. Bu, əsasən istiqrazların geri ödənilməsi və dividend ödənişləri ilə bağlıdır.

2024-cü ildə çıxış daha da artaraq 169,765 min AZN olmuşdur ki, bu da yüksək dividend ödənişləri ilə bağlıdır.

2025-ci ilin ilk yarısında isə xalis çıxış 25,086 min AZN-ə qədər azalmışdır, bu da dividend ödənişlərinin azalması və maliyyələşmə öhdəliklərinin daha aşağı olması ilə bağlıdır.

Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat (min AZN)

Bankın səhmdarlarına aid hissə

Tarix / Dövr	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə	Digər ehtiyatlar	Xarici valyuta çevirmə ehtiyatı	Cəmi (Bank səhmdarlarına aid)	Nəzarətsiz paylar	Cəmi kapital
--------------	--------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------------------	------------------	---------------------------------	-------------------------------	-------------------	--------------

				reallaşdırılmamış gəlir/(zərər)					
1 yanvar 2022	354,512	343	222,392	12,721	2,448	(56,362)	536,054	41,384	577,438
İlin mənfəəti 2022	-	-	108,762	-	-	-	108,762	(6,836)	101,926
Digər məcmu zərər 2022	-	-	-	(18,107)	-	20,085	1,978	11,256	13,234
Ehtiyatlara köçürmələr 2022	-	-	(351)	-	351	-	-	-	-
Dividendlər 2022	-	-	(44,314)	-	-	-	(44,314)	-	(44,314)
31 dekabr 2022	354,512	343	286,489	(5,386)	2,799	(36,277)	602,480	45,804	648,284
2023-cü il üzrə									
İlin mənfəəti 2023	-	-	223,792	-	-	-	223,792	1,920	225,712
Digər məcmu gəlir 2023	-	-	-	2,268	-	52,812	55,080	5,293	60,373
Ehtiyatlara köçürmə 2023	-	-	(968)	-	968	-	-	-	-
Törəmə müəssisənin çıxarılması	-	-	3,767	-	(3,767)	-	-	(52,867)	(52,867)
Nəzarətsiz payın dəyişməsi	-	-	-	-	4,016	(2,696)	1,320	9,741	11,061
Dividendlər 2023	-	-	(60,000)	-	-	-	(60,000)	-	(60,000)
31 dekabr 2023	354,512	343	453,080	(3,118)	4,016	13,839	822,672	9,891	832,563
2024-cü il üzrə									
İlin mənfəəti 2024	-	-	217,492	-	-	-	217,492	774	218,266
Digər məcmu gəlir 2024	-	-	-	50	-	5,495	5,545	310	5,855
Dividendlər 2024	-	-	(154,122)	-	-	-	(154,122)	-	(154,122)
31 dekabr 2024	354,512	343	516,450	(3,068)	4,016	19,334	891,587	10,975	902,562
Araşq dövrələr									
30 iyun 2024 (audit olunmamış)	354,512	343	465,103	(2,016)	4,016	15,092	837,050	9,702	846,752
30 iyun 2025 (audit olunmamış)	354,512	343	572,040	(506)	4,016	20,968	951,373	11,621	962,994

Kreditlər

Müştəri segmenti üzrə kredit portfeli

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Hüquqi şəxslər	2,885,227	2,789,858	3,261,117	3,041,746	3,190,150
Fiziki şəxslər	502,832	391,186	429,708	362,947	472,430

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	3,388,059	3,181,044	3,690,825	3,404,693	3,662,580
Çıxılır: dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(114,470)	(125,893)	(115,750)	(137,817)	(117,380)
Müştərilərə verilmiş kreditlər (xalis)	3,273,589	3,055,151	3,575,075	3,266,876	3,545,200

Kredit riski üzrə xərclər

AZN (min)	2022 (Audit olunmuş)	2023 (Audit olunmuş)	2024 (Audit olunmuş)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərərinin geri qaytarılması / (xərclənməsi)	(48,315)	2,471	7,326	(1,590)	1,133

Kreditlərin kateqoriya üzrə bölgüsü

AZN (min)	2022	2023	2024	30 iyun 2024	30 iyun 2025
Fiziki şəxslər	502,832	391,186	429,708	1,576,525	472,430
Nəqliyyat və telekommunikasiya	240,921	332,953	399,633	362,867	423,759
Enerji	136,381	114,859	355,162	361,044	345,263
Ticarət və xidmətlər	1,423,440	1,499,756	1,683,652	339,478	1,597,452
Emal sənayesi	375,705	268,503	268,828	270,599	279,400
Tikinti	243,702	183,862	182,494	169,329	174,676
Kənd təsərrüfatı və qida emalı	159,658	154,217	155,394	127,693	146,545
Qeyri-bank kredit təşkilatları	192,212	148,489	136,159	106,649	143,464
Mədən sənayesi	34,009	51,212	47,510	67,678	40,325
Daşınmaz əmlakın idarə edilməsi	31,058	28,769	26,819	17,001	30,082
Turizm	24,511	-	-	-	-
İcarə xidmətləri	15,961	-	-	-	-
Digər	7,669	7,238	5,466	5,830	9,184
Cəmi kreditlər (ümumi)	3,388,059	3,181,044	3,690,825	3,404,693	3,662,580

Valyuta üzrə kreditlər

AZN (min)	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi 2024
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,060,605	1,073,353	272,955	82,736	85,426	3,575,075
AZN (min)	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi 2023
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,755,568	851,285	269,318	93,245	85,735	3,055,151

AZN (min)	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi 2022
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,546,200	1,058,067	394,115	88,915	186,292	3,273,589

Kredit zərərləri üzrə ehtiyatlarda dəyişikliklər

AZN (min)	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	POCI	Cəmi
01 yanvar 2022-ci il tarixinə	(19,957)	(23,498)	(52,709)	–	(96,164)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(15,397)	–	–	–	(15,397)
Ödənilmiş aktivlər	7,639	6,372	25,411	–	39,422
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülmüş risklərin dövr sonu ECL-ə təsiri	5,491	(8,990)	(42,672)	–	(46,171)
ECL hesablamları üçün istifadə olunan modellər və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(318)	630	3,841	–	4,153
Diskontun açılması (faiz gəlirində tanınmışdır)	–	–	(7,860)	–	(7,860)
Silinmiş məbləğlər	–	–	9,084	–	9,084
Bərpa olunmuş məbləğlər	–	–	(3,188)	–	(3,188)
Xarici valyuta üzrə düzəlişlər	345	1,054	428	–	1,827
Hiperinflyasiya təsiri	461	(192)	(445)	–	(176)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(22,448)	(17,987)	(74,035)	–	(114,470)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(21,635)	–	–	–	(21,635)
Ödənilmiş aktivlər	12,670	7,871	28,076	–	48,617
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülmüş risklərin dövr sonu ECL-ə təsiri	5,485	(13,019)	(40,178)	–	(47,712)
ECL hesablamları üçün istifadə olunan modellər və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	4,696	2,270	(3,535)	–	3,431
Əhəmiyyətli dəyişiklik nəticəsində kreditlərin balansdan çıxarılması	–	–	6,589	–	6,589
Diskontun açılması (faiz gəlirində tanınmışdır)	–	–	(10,936)	–	(10,936)
Silinmiş məbləğlər	–	–	6,228	–	6,228
Bərpa olunmuş məbləğlər	–	–	(1,107)	–	(1,107)
Xarici valyuta üzrə düzəlişlər	880	848	499	–	2,227
Hiperinflyasiya təsiri	(23)	(304)	(106)	–	(433)
Törəmə müəssisənin satılması nəticəsində azalma	1,510	1,004	794	–	3,308
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(18,697)	(18,858)	(88,338)	–	(125,893)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(30,516)	–	–	–	(30,516)
Ödənilmiş aktivlər	10,892	7,658	17,724	3,640	39,914
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülmüş risklərin dövr sonu ECL-ə təsiri	1,960	(6,074)	(13,428)	–	(17,542)
Hesablamlar üçün istifadə olunan modellər və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	1,936	(529)	(4,216)	10,943	8,134
Mənfəət və zərər hesabatına təsir etməyən hərəkətlər:					
Diskontun açılması (faiz gəlirində tanınmışdır)	–	–	(8,426)	(1,360)	(9,786)
Portfelin satışı	1,506	398	1,955	–	3,859
Silinmiş məbləğlər	–	–	31,923	–	31,923
Bərpa olunmuş məbləğlər	–	–	(2,669)	(13,220)	(15,889)
Xarici valyuta üzrə düzəlişlər	65	11	(27)	(3)	46
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	(12,822)	(23,168)	(79,760)	–	(115,750)

2024 və 2025-ci illərin yarımillik göstəriciləri

AZN (min)	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	POCI	Cəmi
01 yanvar 2024-cü il tarixinə	(18,486)	(18,858)	(88,549)	–	(125,893)

AZN (min)	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	POCI	Cəmi
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(15,790)	–	–	–	(15,790)
Ödənilmiş aktivlər	4,894	7,707	13,275	–	25,876
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülmüş risklərin dövr sonu ECL-ə təsiri	604	(2,429)	(13,810)	–	(15,635)
Hesablamalar üçün istifadə olunan modellər və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(212)	56	(2,713)	–	(2,869)
Diskontun açılması (faiz gəlirində tanınmışdır)	–	–	(7,437)	–	(7,437)
Silinmiş məbləğlər	–	–	1,225	–	1,225
Bərpa olunmuş məbləğlər	–	–	(888)	–	(888)
Portfelin satışı	1,560	412	2,025	–	3,997
Xarici valyuta üzrə düzəlişlər	611	(1,795)	781	–	(403)
30 iyun 2024-cü il tarixinə (audit olunmamış)	(14,628)	(24,309)	(98,880)	–	(137,817)

AZN (min)	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	POCI	Cəmi
01 yanvar 2025-ci il tarixinə	(12,822)	(23,168)	(79,760)	–	(115,750)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(11,122)	–	–	–	(11,122)
Ödənilmiş aktivlər	3,369	4,343	5,806	–	13,518
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülmüş risklərin dövr sonu ECL-ə təsiri	886	(1,973)	(2,607)	–	(3,694)
Hesablamalar üçün istifadə olunan modellər və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	447	2,056	(369)	–	2,134
Diskontun açılması (faiz gəlirində tanınmışdır)	–	–	(2,959)	–	(2,959)
Silinmiş məbləğlər	–	–	2,923	–	2,923
Bərpa olunmuş məbləğlər	–	–	(2,775)	–	(2,775)
Xarici valyuta üzrə düzəlişlər	284	(4)	65	–	345
30 iyun 2025-ci il tarixinə (audit olunmamış)	(12,270)	(22,844)	(82,266)	–	(117,380)

Kreditlərin bitmə müddətinə görə bölgüsü

AZN (min)	2024			2023			2022		
	Bir ilədək	Bir ildən çox	Cəmi	Bir ilədək	Bir ildən çox	Cəmi	Bir ilədək	Bir ildən çox	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,813,708	1,761,367	3,575,075	1,675,696	1,379,455	3,055,151	1,749,026	1,524,563	3,273,589

Depozitlər

Depozitlərin növ üzrə bölgüsü

AZN (min)	2022 (Auditor yoxlanmış)	2023 (Auditor yoxlanmış)	2024 (Auditor yoxlanmış)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Tələbli depozitlər	5,481,292	5,258,474	4,183,212	4,743,024	4,364,795
Müddətli depozitlər	1,771,363	1,917,978	2,616,510	2,136,663	2,677,271
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	7,252,655	7,176,452	6,799,722	6,879,687	7,042,066

Maliyyələşmə dəyəri
Faiz xərcləri

AZN (min)	2022 (Auditor yoxlanmış)	2023 (Auditor yoxlanmış)	2024 (Auditor yoxlanmış)	30 iyun 2024 (Audit olunmamış)	30 iyun 2025 (Audit olunmamış)
Müştərilər qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci	(39,246)	(51,046)	(101,557)	(40,006)	(77,653)
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci	(32,515)	(32,413)	(23,060)	(12,446)	(14,653)
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar üzrə faiz xərci	(6,936)	(5,936)	–	–	–
Subordinasiya edilmiş borclar üzrə faiz xərci	(5,805)	(8,929)	(6,120)	(3,021)	(3,000)
Lizinq öhdəlikləri üzrə faiz xərci	(1,360)	(1,203)	(2,288)	(656)	(1,614)
Digər cəlb edilmiş vəsaitlər üzrə faiz xərci	(724)	(5,258)	–	–	–
Cəmi faiz xərcləri	(86,586)	(104,785)	(133,025)	(56,129)	(96,920)

Depozitlərin və digər öhdəliklərin ödəmə müddətinə görə bölgüsü

AZN (min)	2022			2023			2024		
	Qısamüddətli	Uzunmüddətli	Cəmi	Qısamüddətli	Uzunmüddətli	Cəmi	Qısamüddətli	Uzunmüddətli	Cəmi
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	6,894,010	358,645	7,252,655	6,664,518	511,934	7,176,452	5,799,973	999,749	6,799,722
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	408,062	524,090	932,152	252,138	394,575	646,713	304,148	325,040	629,188
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	2,039	8,263	10,302	1,438	7,771	9,209	19,298	–	19,298
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	22,788	–	22,788	28,898	–	28,898	4,738	–	4,738
Lizinq öhdəlikləri	5,821	11,841	17,662	3,716	8,855	12,571	3,375	33,241	36,616
Kreditlə bağlı zəmanətlər və digər aktivlər üzrə ehtiyatlar	10,610	–	10,610	11,393	–	11,393	8,547	–	8,547
Subordinasiya edilmiş borclar	1,471	154,118	155,589	1,443	94,573	96,016	–	97,217	97,217
Digər cəlb edilmiş vəsaitlər	20,117	–	20,117	–	–	–	–	–	–
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	–	5,327	5,327	–	–	–	–	–	–
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	63,842	22,861	86,703	–	–	–	–	–	–
Digər öhdəliklər	52,046	3,712	55,758	78,699	914	79,613	119,190	1,486	120,676
Cəmi öhdəliklər	7,480,806	1,088,857	8,569,663	7,042,243	1,018,622	8,060,865	6,259,269	1,456,733	7,716,002
Xalis aktivlər	(989,927)	1,638,211	648,284	(635,532)	1,468,095	832,563	(382,091)	1,284,653	902,562

Valyutalar üzrə depozitlər və digər maliyyə öhdəlikləri AZN (min manat)

2024	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi	
Törəmə alətlərin təsiri	100,017	15,998	284,459	–	95,995	496,469	
Maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	333,514	163,308	25,938	23,175	83,253	629,188	
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	3,644,913	2,538,167	491,515	67,675	57,452	6,799,722	
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	–	11,974	7,323	1	–	19,298	
Subordinasiya edilmiş borclar	–	97,217	–	–	–	97,217	
Lizinq öhdəlikləri	36,156	460	–	–	–	36,616	
Digər maliyyə öhdəlikləri	51,172	1,019	8,733	269	279	61,472	
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,065,755	2,812,145	533,509	91,120	140,984	7,643,513	
Törəmə alətlərin təsiri							
Törəmə alətlərin təsiri	–	104,480	283,107	–	23,999	411,586	
Törəmə alətlərin təsirindən sonra xalis mövqe							
Xalis mövqe (törəmə alətlərin təsirindən sonra)	411,616	161,939	157,931	82,174	84,041	897,701	
2023	AZN	USD	EUR	GEL	TRY	Digər	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	499,508	52,757	86,354	8,094	–	–	646,713
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	4,063,628	2,398,355	598,377	77,122	22	38,948	7,176,452
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	–	4,821	4,299	88	1	–	9,209
Subordinasiya olunmuş borclar	–	96,016	–	–	–	–	96,016
İcarə öhdəlikləri	10,588	1,983	–	–	–	–	12,571
Digər maliyyə öhdəlikləri	17,042	2,375	2,624	392	1	–	22,434
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	4,590,766	2,556,307	691,654	85,696	24	38,948	7,963,395
Törəmə alətlərin təsiri	–	211,852	112,629	7,771	–	82,899	415,151
Törəmə alətlərin təsirindən sonrakı xalis mövqe	379,953	358,484	120,661	60,692	(24)	118,453	1,038,219
2022	AZN	USD	EUR	GEL	TRY	Digər	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	377,958	260,243	144,834	20,074	46,011	83,032	932,152
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	3,367,301	3,215,169	553,955	55,641	6,092	54,497	7,252,655
Digər cəlb edilmiş vəsaitlər	–	12,102	6,335	–	1,680	–	20,117
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	–	8,255	1,958	89	–	–	10,302
Buraxılmış bərc qiymətli kağızları	–	65,432	5,812	–	15,459	–	86,703
Subordinasiya olunmuş borclar	–	155,589	–	–	–	–	155,589
İcarə öhdəlikləri	15,206	2,376	–	–	80	–	17,662
Digər maliyyə öhdəlikləri	10,056	3,150	1,511	251	1,531	129	16,628
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	3,770,521	3,722,316	714,405	76,055	70,853	137,658	8,491,808
Törəmə alətlərin təsiri	–	105,453	215,055	7,736	–	101,678	429,922
Törəmə alətlərin təsirindən sonrakı xalis mövqe	357,475	131,008	25,388	62,799	44,105	(2,289)	618,486

Balansdankənar öhdəliklər və razılaşmalar

	2022	2023	2024	2024 30 iyun	2025 30 iyun
Kreditlə bağlı öhdəliklər					
Verilmiş zəmanətlər	238,976	256,824	646,269	298,400	600,015
İstifadə olunmamış kredit xətləri	364,982	311,420	346,177	300,647	374,293
Akkreditivlər	20,047	13,664	12,438	5,183	28,549
Cəmi kreditlə bağlı öhdəliklər	624,005	581,908	1,004,884	604,230	1,002,857
İcra zəmanətləri	456,240	433,172	214,098	443,582	208,666
Öhdəliklər və şərti öhdəliklər (cəmi)	1,080,245	1,015,080	1,218,982	1,047,812	1,211,523
Kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə gözlənilən kredit zərəri ehtiyatı (ECL)	(7,235)	(6,368)	(5,360)	(4,342)	(5,642)
İcra zəmanətləri üzrə gözlənilən kredit zərəri ehtiyatı (ECL)	(3,375)	(5,025)	(3,187)	(3,792)	(2,916)

Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müddətlər üzrə bölgüsü

Maddə	2022 I ilə qədər	2022 >I il	2022 Cəmi	2023 I ilə qədər	2023 >I il	2023 Cəmi	2024 I ilə qədər	2024 >I il	2024 Cəmi
AKTİVLƏR									
Pul və pul ekvivalentləri	3,302,130	—	3,302,130	1,975,558	—	1,975,558	1,528,384	—	1,528,384
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	520,883	63,177	584,060	1,592,657	—	1,592,657	1,438,185	1,957	1,440,142
İnvestisiya qiymətli kağızları	839,700	1,000,616	1,840,316	1,055,774	993,003	2,048,777	982,408	830,387	1,812,795
Törəmə maliyyə aktivləri	1,714	8,500	10,214	1,490	7,859	9,349	20,094	—	20,094
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,749,026	1,524,563	3,273,589	1,675,696	1,379,455	3,055,151	1,813,708	1,761,367	3,575,075
İstifadə hüququ aktivləri	—	17,471	17,471	—	12,297	12,297	—	45,004	45,004
Əsas vəsaitlər	—	32,560	32,560	—	11,978	11,978	—	11,156	11,156
İnvestisiya mülkləri	—	31,229	31,229	—	—	—	—	—	—
Qeyri-maddi aktivlər	—	31,400	31,400	—	24,964	24,964	—	22,071	22,071
Təxirə salınmış vergi aktivləri	—	17,171	17,171	—	17,011	17,011	—	21,804	21,804
Assosiasiya investisiyası	—	—	—	—	30,210	30,210	—	35,504	35,504
Digər aktivlər	77,426	381	77,807	105,536	9,940	115,476	94,399	12,136	106,535
Cəmi aktivlər	6,490,879	2,727,068	9,217,947	6,406,711	2,486,717	8,893,428	5,877,178	2,741,386	8,618,564
ÖHDƏLİKLƏR									
Müştərilərə öhdəliklər	6,894,010	358,645	7,252,655	6,664,518	511,934	7,176,452	5,799,973	999,749	6,799,722
Banklara və dövlət fondlarına öhdəliklər	408,062	524,090	932,152	252,138	394,575	646,713	304,148	325,040	629,188
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	2,039	8,263	10,302	1,438	7,771	9,209	19,298	—	19,298
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	22,788	—	22,788	28,898	—	28,898	4,738	—	4,738
Lizinq öhdəlikləri	5,821	11,841	17,662	3,716	8,855	12,571	3,375	33,241	36,616
Kredit zəmanətləri üzrə ehtiyatlar	10,610	—	10,610	11,393	—	11,393	8,547	—	8,547
Digər borc vəsaitləri	20,117	—	20,117	—	—	—	—	—	—
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	—	5,327	5,327	—	—	—	—	—	—
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	63,842	22,861	86,703	—	—	—	—	—	—
Subordinasiya olunmuş borclar	1,471	154,118	155,589	1,443	94,573	96,016	—	97,217	97,217
Digər öhdəliklər	52,046	3,712	55,758	78,699	914	79,613	119,190	1,486	120,676

Maddə	2022 1 ilə qədər	2022 >1 il	2022 Cəmi	2023 1 ilə qədər	2023 >1 il	2023 Cəmi	2024 1 ilə qədər	2024 >1 il	2024 Cəmi
Cəmi öhdəliklər	7,480,806	1,088,857	8,569,663	7,042,243	1,018,622	8,060,865	6,259,269	1,456,733	7,716,002
Xalis aktivlər	(989,927)	1,638,211	648,284	(635,532)	1,468,095	832,563	(382,091)	1,284,653	902,562

Kapital Adekvatlığı AZN (min)

	2022	2023	2024	2024 30 İyun	2025 30 İyun
1-ci dərəcəli kapital	456,310	544,698	591,383	645,278	780,491
2-ci dərəcəli kapital	259,748	326,097	306,385	214,621	176,502
Kapitaldan azalmalar	(165,365)	(113,365)	(113,365)	(113,365)	(113,365)
Cəmi requlyativ kapital	550,693	757,430	784,403	746,534	843,628
Risk çəkili aktivlər	3,214,522	3,916,711	3,843,034	3,636,420	3,689,981
Kapital adekvatlığı əmsalı (1-ci dərəcəli kapital üzrə)	14.2%	13.9%	15.4%	17.7%	21.2%
Kapital adekvatlığı əmsalı (məcmu kapital)	17.1%	19.3%	20.4%	20.5%	22.9%

Kapital və aktivlərin gəlirliyi

	31.Dek.22	31.Dek.23	31.Dek.24	30.İyun.24	30.İyun.25
Orta kapitalın gəlirlilik əmsalı (ROAE)	16.6%	30.5%	25.2%	12.8%	10.6%
Xərc/gəlir nisbəti (COI)	55%	52%	56%	52%	63%
Problemlı kreditlərin nisbəti (NPL Ratio (w/o cash covered loans))	4.7%	5.9%	4.3%	4.3%	4.3%
Ani likvidlik əmsalı	82.0%	64.6%	63.2%	65.7%	69.5%
Kapital adekvatlığı (CAR)	17.1%	19.3%	20.4%	20.5%	22.9%

İnvestisiya Portfeli

AZN (min)	2022	2023	2024	30 İyun 2024	30 İyun 2024
İnvestisiya portfeli üzrə qiymətli kağızlar	1,840,316	2,048,777	1,812,795	2,263,179	2,083,929

12.3. Emitentin əməliyyatlardan gələn gəlirlərinə təsir edən amillər və gəlirin bundan nə qədər asılı olduğunu göstərən faktorlar

Məlumat 12.1-ci bölmədə açıqlanmışdır.

12.4. Xalis satışlarda və ya gəlirlərdə dəyişikliklər maliyyə hesabatlarında açıqlandığı halda bu dəyişikliklərin səbəblərinin təsviri

Məlumat 12.1-ci bölmədə açıqlanmışdır.

12.5. İqtisadi, fiskal, monetar, siyasi və digər amillərin emitentin əməliyyatlarına təsir etmiş və ya birbaşa və ya dolaylı yolla təsir edə bilən faktorlar barədə məlumat

Məlumat 12.1 və 12.2-ci bölmələrdə açıqlanmışdır.

12.6. Risklərin idarə edilməsi üzrə ümumi baxış

Giriş

Bank fəaliyyətinin xarakterinə uyğun olaraq müxtəlif maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinə məruz qalır. Bu risklər Bankın strateji məqsədlərinə, maliyyə nəticələrinə və uzunmüddətli davamlılığına təsir göstərə biləcək amilləri əhatə edir. Bank risklərin idarə edilməsini fəaliyyətinin ayrılmaz və mühüm hissəsi hesab edir və risklərin vaxtında müəyyən edilməsi, ölçülməsi, monitorinqi və azaldılmasına yönəlmiş strukturlaşdırılmış yanaşma tətbiq edir.

Bank riskləri davamlı risk identifikasiyası və qiymətləndirilməsi prosesləri, risk limitlərinin müəyyən edilməsi, daxili nəzarət mexanizmləri və müntəzəm monitorinq vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi çərçivəsi Bankın risk iştahına uyğun qurulmuşdur və risklərin qəbul edilə bilən səviyyədə saxlanılmasını təmin etməyə yönəlmişdir.

Effektiv risk idarəçiliyi yalnız ixtisaslaşmış bölmələrin məsuliyyəti deyil, Bankın bütün struktur bölmələri və əməkdaşları tərəfindən paylaşılır. Bank risklərə həssas korporativ mədəniyyəti təşviq edir və hər bir əməkdaş öz vəzifə və səlahiyyətləri çərçivəsində risklərin idarə edilməsinə töhfə verir.

Bank əsasən kredit riski, likvidlik riski və bazar riskinə məruz qalır. Bazar riski ticarət portfeli üzrə risklər və qeyri-ticarət riskləri kimi bölünür. Bundan əlavə, Bank əməliyyat riskləri və digər müvafiq risk növlərinə də məruz qalır. Bu risklərin effektiv idarə edilməsi Bankın maliyyə dayanıqlığının qorunması və fəaliyyətinin davamlılığının təmin edilməsi üçün kritik əhəmiyyət daşıyır.

Risklərin idarə edilməsi strukturu

Bank fəaliyyətinin xarakterinə görə müxtəlif maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinə məruz qalır. Bu risklər Bankın strateji məqsədlərinə, maliyyə nəticələrinə və uzunmüddətli davamlılığına təsir göstərə biləcək amilləri əhatə edir. Bank risklərin idarə edilməsini fəaliyyətinin ayrılmaz hissəsi hesab edir və risklərin vaxtında müəyyən edilməsi, ölçülməsi, monitorinqi və azaldılmasına yönəlmiş strukturlaşdırılmış yanaşma tətbiq edir.

Risklər davamlı identifikasiya və qiymətləndirmə, risk limitlərinin müəyyən edilməsi, daxili nəzarət mexanizmləri və müntəzəm monitorinq vasitəsilə idarə olunur. Risk idarəetmə çərçivəsi Bankın risk iştahına uyğun qurulmuşdur və risklərin qəbul edilə bilən səviyyədə saxlanılmasına yönəlmişdir.

Risk idarəçiliyi yalnız ixtisaslaşmış bölmələrin deyil, Bankın bütün struktur bölmələrinin və əməkdaşlarının məsuliyyətidir. Bank risklərə həssas korporativ mədəniyyəti təşviq edir və hər bir əməkdaş öz səlahiyyətləri çərçivəsində risklərin idarə edilməsində iştirak edir.

Bank əsasən kredit riski, likvidlik riski və bazar riskinə məruz qalır. Bazar riski ticarət və qeyri-ticarət riskləri kimi bölünür. Bundan əlavə, Bank əməliyyat riskləri və digər risk növlərinə də məruz qalır. Bu risklərin effektiv idarə olunması Bankın maliyyə sabitliyi və fəaliyyətinin davamlılığı üçün həlledici əhəmiyyətə malikdir.

Müşahidə Şurası

Müşahidə Şurası risklərin idarə olunması üzrə ümumi yanaşmaya görə məsuliyyət daşıyır və risk strategiyası və prinsiplərini təsdiq edir. Xüsusilə, Müşahidə Şurası:

- risk idarəetmə siyasətinin tətbiqini təmin edir;
- risklərin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi, azaldılması və monitorinqi proseslərini əhatə edən müəssisə üzrə risk idarəetmə siyasətini nəzərdən keçirir və təsdiq edir;
- təşkilatda risklərə həssas korporativ mədəniyyətin formalaşdırılması üçün rəhbərlik tonu yaradır;
- risk idarəçiliyinin strateji planlaşdırmaya inteqrasiyasına nəzarət edir;
- risk idarəetmə funksiyasının təşkilati strukturunu, səlahiyyətlərini və məsuliyyətlərini təsdiq edir;
- risk idarəetmə siyasətlərini və qaydalarını təsdiq edir;
- risk strategiyasını təsdiq edir;
- risk iştahı bəyanatını təsdiq edir;
- kredit, bazar, əməliyyat, likvidlik və digər risklər üzrə limitləri təsdiq edir;
- risk-əsaslı kapital üzrə təklifləri nəzərdən keçirir;
- risk idarəetmə hesabatlarını nəzərdən keçirir;
- risklərin identifikasiyası hesabatını və risk reyestrini təsdiq edir;
- fəvqəladə hallar planını təsdiq edir;
- risk idarəetmə sisteminin effektivliyini ən azı ildə bir dəfə qiymətləndirir;
- daxili audit hesabatlarını və düzəldici tədbir planlarını təsdiq edir;
- İcraedici Orqan və Risk Komitəsi tərəfindən təqdim edilən risk məsələləri üzrə qərarlar qəbul edir;
- risk idarəetmə bölməsindən birbaşa hesabatlar alır;
- Baş Risk İnzibatçısı ilə birbaşa əlaqə saxlayır;
- risk iştahı pozuntuları üzrə fəvqəladə iclaslarda iştirak edir;
- Baş Risk İnzibatçısı tərəfindən veto qoyulmuş məsələlər üzrə qərar qəbul edir.

Audit Komitəsi

Audit Komitəsi audit strategiyasının müəyyən edilməsi və inkişafına görə ümumi məsuliyyət daşıyır və daxili audit fəaliyyətinə nəzarət edir.

Risk Komitəsi

Risk Komitəsi risk strategiyasının hazırlanmasına, prinsiplərin, çərçivələrin və limitlərin tətbiqinə görə məsuliyyət daşıyır və əsas risk məsələlərini idarə edir. Komitə:

- risk strategiyasını və siyasətləri ilkin təsdiq edir;
- risk iştahı bəyanatını ilkin təsdiq edir;
- risk limitləri üzrə tövsiyələr verir;
- risk reyestrini ilkin təsdiq edir;
- əsas risklər üzrə azaldıcı tədbir planlarını nəzərdən keçirir;
- risk hadisələrinin eskalasiyası prosedurlarını təsdiq edir;
- kapital və likvidlik məqsədlərinin risk iştahına uyğunluğunu izləyir;
- Baş Risk İnzibatçısı fəaliyyətinə nəzarət edir;
- Baş Risk İnzibatçısının fəaliyyətini qiymətləndirir;
- rüblük hesabatlar təqdim edir;
- fəvqəladə risk məsələləri üzrə iclaslarda iştirak edir.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti qrup üzrə risk proseslərinə ümumi nəzarət edir və:

- risk strategiyasını nəzərdən keçirir;
- risk idarəetmə prosesini təşkil edir;

- risk strategiyasının tətbiqinə nəzarət edir;
- risk və gəlirlilik uyğunluğunu təmin edir;
- risk hesabatlarını təqdim edir;
- risk limitlərinin monitorinqini aparır;
- zəiflikləri aradan qaldırmaq üçün tədbirlər görür;
- risk reyestrini və risk planlarını təqdim edir;
- kapitalın risklərə uyğun bölgüsünü təmin edir;
- fəvqəladə hallar planını təqdim edir;
- risk idarəetməsi üçün resursları təmin edir;
- digər struktur bölmələrin risk idarəetmə bölməsi ilə əməkdaşlığını təmin edir;
- fəaliyyətini Müşahidə Şurasına hesabat verir;
- Baş Risk İnzibatçısı vetosu olan məsələləri müzakirəyə çıxara bilər.

Aktiv-Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsi (ALCO)

ALCO qrupun aktiv və öhdəliklərini idarə etməyə məsuldur və Bankın maliyyə sabitliyini və maliyyə məqsədlərinə çatmasını təmin edir.

Risk idarəetmə modeli – “üç müdafiə xətti” prinsipi

Bankın təşkilati strukturu “üç müdafiə xətti” modeli əsasında qurulmuşdur. Bu model risklərin düzgün müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə olunmasını təmin edir.

Birinci xətt: gündəlik əməliyyatları həyata keçirən biznes bölmələri risklərin sahibidir və onları idarə edir.

İkinci xətt: risk idarəetmə və nəzarət funksiyaları birinci xəttin fəaliyyətinə nəzarət edir və daxili nəzarət sisteminin effektivliyini təmin edir.

Üçüncü xətt: müstəqil daxili audit funksiyası risk idarəetmə və daxili nəzarət sisteminin effektivliyini qiymətləndirir və Müşahidə Şurasına təminat verir.

Təşkilati Struktur və Kredit Risklərinin İdarə Edilməsi

Risqlərin idarə edilməsi funksiyası

Risqlərin idarə edilməsi funksiyası Bank daxilində risqlərin müstəqil şəkildə müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi, monitorinqi və nəzarətini təmin etmək məqsədilə fəaliyyət göstərir və risqlərin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarının tətbiqinə və davamlı dəstəyinə cavabdehdir. Bu funksiya Bankın risk profilinin şəffaf formalaşdırılmasını və risqlərin Bankın strateji məqsədləri və risk iştahası çərçivəsinə uyğun idarə olunmasını təmin edir.

Risqlərin idarə edilməsi funksiyası əsas risk növləri üzrə — kredit, bazar, likvidlik, əməliyyat və digər mühüm risqlər daxil olmaqla — risqlərin müəyyən edilməsini və ölçülməsini, risk limitlərinin monitorinqini, risqlərin azaldılması tədbirlərinin tətbiqinə nəzarəti, həmçinin risk hadisələrinin vaxtında müəyyən edilməsini və eskalasiyasını əhatə edir. Funksiya Bankın fəaliyyətindən irəli gələn mövcud və potensial risqləri davamlı olaraq izləyir və Bankın risk profilində baş verən mühüm dəyişikliklər barədə müvafiq idarəetmə orqanlarını məlumatlandırır.

Risqlərin idarə edilməsi funksiyası risqlərin idarə edilməsi prosesində müstəqil mövqə saxlayır. Bu funksiya Risk Komitəsinə və Müşahidə Şurasına risqlərlə bağlı müntəzəm hesabatlar təqdim edir, o cümlədən risk iştahasının və risk limitlərinin istifadəsi, habelə risqlərin azaldılması tədbirlərinin icra vəziyyəti barədə məlumat verir.

Bundan əlavə, risqlərin idarə edilməsi funksiyası Bank daxilində risk yönümlü korporativ mədəniyyətin inkişafına və möhkəmləndirilməsinə töhfə verir, struktur bölmələrə metodoloji dəstək göstərir və risqlərin idarə olunması ilə bağlı daxili nəzarət mexanizmlərinin effektivliyinin artırılmasına yönəlmiş tədbirlərin təşəbbüskarı olur. Funksiya digər nəzarət funksiyaları ilə əməkdaşlıq edərək tənzimləyici tələblərə uyğunluğu təmin edir və Bank risklərinin vaxtında və adekvat idarə olunmasına şərait yaradır.

Risk funksiyası kredit riskinin idarə olunması çərçivəsinin yaradılması və saxlanmasına, o cümlədən müvafiq siyasətlərin hazırlanmasına cavabdehdir. Bu funksiya Bankın kredit risk iştahasının müəyyən edilməsində iştirak edir və onun tətbiqinə nəzarət edir, kredit öhdəliklərinin həm ilkin verilmə mərhələsində, həm də kreditin bütün müddəti ərzində müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə olunmasını təmin edir. Funksiya Bankın kredit portfelini izləyir, tənzimləyici tələblərə uyğun cəmiyyətlərin yaradılmasına nəzarət edir və problemlə kreditlərin idarə olunmasını əlaqələndirir. Kredit riskini qiymətləndirən əməkdaşlar istənilən kredit müraciətinə veto

qoymaq səlahiyyətinə malikdir və bununla kredit riskləri üzərində güclü nəzarət təmin edilir.

Risk funksiyası həmçinin borcalan risklərinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi üzrə kommersiya bölmələri ilə əməkdaşlıq edir və uyğun risk azaldıcı tədbirlərin tətbiqi üçün əməliyyat bölmələri ilə sıx işləyir. Bundan əlavə, funksiya Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən qəbul edilmiş Banklar üçün Korporativ İdarəetmə Standartlarına uyğun digər funksional vəzifələri yerinə yetirir.

İkinci müdafiə xətti bir neçə funksiyanı birləşdirir, o cümlədən:

Portfelin monitorinqi və konsentrasiya idarəetməsi

Bankın ticarət və investisiya fəaliyyətləri, törəmə maliyyə alətlərinin növləri, qarşı tərəflərlə bağlı meyarlar, həmçinin yeni fəaliyyət istiqamətlərinin və məhsulların tətbiqi üzrə tələblər Bankın müvafiq daxili siyasət və prosedurlarına uyğun idarə olunur. Ayda ən azı bir dəfə səlahiyyətli orqan kredit portfelinin yenidən qiymətləndirilməsini aparır, təqdim edilmiş hesabatlar əsasında kredit portfelinin cari vəziyyətini təhlil edir və zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün struktur bölmələrə tapşırıqlar verir. Kredit portfelinin idarə olunması Bankın müvafiq daxili qaydaları ilə tənzimlənir və aşağıdakı elementləri əhatə edir:

Kredit riskinin qiymətləndirilməsi və idarə olunması

Maraqlar toqquşmasının qarşısını almaq məqsədilə Bankda kredit riskinin qiymətləndirilməsinə cavabdeh struktur bölmə kredit satışına cavabdeh bölmədən müstəqil olmalıdır.

a) Reyting / skoring yanaşması

Bankın strategiya və siyasətlərinə uyğun olaraq borcalan üzrə kredit riski maliyyə hesabatlarının təhlili ilə yanaşı daxili kredit reyting/skor sistemləri vasitəsilə qiymətləndirilir. Daxili reyting/skor sistemi təsdiq edilmiş metodologiyaya əsasən borcalanları risk dərəcələrinə bölür və kredit portfelinin ümumi risk profilinin qiymətləndirilməsinə imkan yaradır. Borcalanın risk reytingi/skoru kredit müraciəti başlandığı anda müəyyən edilir və ən azı ildə bir dəfə, habelə iqtisadi şəraitdə, müştərinin biznes keyfiyyətində və ya öhdəliklərini yerinə yetirmə qabiliyyətində mühüm dəyişikliklər baş verdikdə yenidən nəzərdən keçirilir. Kredit reytingi aktivlərin təsnifatı və ehtiyatların yaradılması üçün dəstək göstərici kimi çıxış edir və Bankın struktur bölmələri üçün risk azaldıcı tədbirlərin görülməsi baxımından erkən siqnal rolunu oynayır. Tənzimləyici tələblərlə yanaşı, Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtiyatların müəyyən edilməsi üçün MHBS 9 üzrə dəyərsizləşmə metodologiyasını tətbiq edir. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi modellərindən istifadə edilə bilər. Bu modellər Bankın müvafiq struktur bölməsi tərəfindən daxili Model Riskinin İdarə Edilməsi Siyasətinə uyğun olaraq (və ya zəruri hallarda xarici auditor tərəfindən) təsdiqlənir.

b) Girovların idarə edilməsi

Kredit riskinin hesablanması və adekvat ehtiyatların yaradılması məqsədilə girovlar daxili Girov Portfelinin İdarə Edilməsi Təlimatına uyğun olaraq mütəmadi qiymətləndirilir. Bazar dəyəri müəyyən edilmiş girovlar həm tənzimləyici tələblərə uyğun, həm də MHBS 9 metodologiyası çərçivəsində ehtiyatların hesablanmasında istifadə olunur. MHBS 9 hesablamalarında tətbiq edilən limitlər və diskont əmsalları təsdiq edilmiş metodologiyaya uyğun olaraq müvafiq struktur bölmə tərəfindən müəyyən edilir.

c) Kredit anderrayting meyarları

Kreditləşmə zamanı düzgün risk qiymətləndirilməsini təmin etmək məqsədilə Bank "dörd göz prinsipi" əsasında anderrayting tətbiq edir. Təklif olunan kreditlər Bankın strategiyasına, təsdiq edilmiş risk iştahasına və kredit memorandumunda müəyyən edilmiş limitlərə uyğun qiymətləndirilir. Qiymətləndirmənin məqsədi borcalanın kredit öhdəliyini tam və vaxtında qaytara bilməsini təmin etməkdir.

Kredit monitorinqi və hesabatlılıq

a) Portfel monitorinqi

Bank kredit portfelini müxtəlif ölçülər üzrə mütəmadi təhlil edir, o cümlədən makro və mikroiqtsadi hadisələr baş verdikdə dərhal qiymətləndirmələr aparır. Monitorinq məhsul növü, valyuta, müştəri segmenti, tarixi performans, sənaye və digər meyarlar üzrə aparılır. Nəticələr əsasında fəaliyyət planı hazırlanır və səlahiyyətli orqana təqdim olunur. Potensial itkilərin qarşısını almaq məqsədilə struktur bölmələr yekun qərar qəbul edilənədək preventiv və ya məhdudlaşdırıcı tədbirlər görə bilərlər.

b) Fərdi müştəri monitorinqi

Effektiv kredit monitorinq sistemi ən azı aşağıdakıları əhatə edir:

- borcalanın maliyyə vəziyyətinin və fəaliyyət nəticələrinin müntəzəm qiymətləndirilməsi;
- girovun vəziyyətinin qiymətləndirilməsi;
- kreditlərin vaxtında təsnifatı.

Problemlı kreditlər, xüsusilə qeyri-ışlək kreditlər üzrə, gücləndirilmiş nəzarət tətbiq olunur. Kredit keyfiyyətinə nəzarət edən struktur bölmə reyting təyin edənələrə zəruri məlumatların təqdim edilməsinə və girovların davamlı monitorinqinə cavabdehdir. Bu monitorinq müqavilə şərtlərinə vaxtında dəyişiklik edilməsinə və gözlənilən kredit itkiləri üçün adekvat ehtiyatların yaradılmasına kömək edir. Monitorinq bölməsi kreditlərin verilməsi ilə məşğul olan bölmədən müstəqil olmalıdır.

c) Davranış modeli əsaslı monitorinq

Risk bölməsi risk həssas kredit məhsulları üzrə hesabatları və hadisələri mütəmadi nəzərdən keçirir, nəticələri təşəbbüslərə çevirir və düzəldici tədbirlər başlatır. Zəruri hallarda qərarların səlahiyyətli orqana çıxarılmasını təmin edir və kredit modellərinin inkişafında iştirak edir.

d) Erkən xəbərdarlıq siqnalları (EWS)

EWS modelləri və hesabatları mütəmadi təhlil olunur.

Nəticələr müvafiq bölmələrlə paylaşılır və zəruri hallarda qərar qəbul edilməsi üçün tövsiyələr hazırlanır.

Kreditlərin bərpası və restrukturizasiyası

a) Kreditlərin bərpası və inkassasiya

Bank gecikmiş kreditləri təhlil edir, nəzarət edir və səlahiyyətlər çərçivəsində bərpa tədbirləri görür.

Bərpa bazar təcrübəsinə, qanunvericiliyə və daxili prosedurlara uyğun aparılır və rəhbərlik mütəmadi məlumatlandırılır.

b) Kreditlərin restrukturizasiyası

Restrukturizasiya əsas və ya faiz ödənişlərində çətinlik yarana biləcək kreditləri əhatə edir. Məqsəd Bank və müştəri üçün optimal həll tapmaq, əsas borc və faizləri tam bərpa etmək və müştəri ilə gəlirliliyi qorumaqdır. Restrukturizasiya zamanı borcalanın maliyyə vəziyyəti, investisiyaları və layihələri diqqətlə qiymətləndirilir. Restrukturizasiya olunmuş kreditlər MHBS 9 üzrə təsnif edilir və ehtiyatlar MHBS 9 və tənzimləyici tələblərə uyğun yaradılır.

Kredit riskinin stress-testi

Bank kredit portfelinin iqtisadi, maliyyə və bazar amillərinə həssaslığını qiymətləndirmək üçün stress testlər aparır. Stress testlər portfeldə risk sahələrini, ehtiyatlara, aktivlərə və kapital adekvatlığına təsiri ölçməyə kömək edir və böhran şəraitində risklərin qarşılıqlı

təsirini anlamağa imkan yaradır. Stress testləri Bankın fəvqəladə vəziyyət planı ilə tamamlanır.

Hesabatlılıq

Risk funksiyası kredit riskləri üzrə aylıq hesabatlar hazırlayır və Direktorlar Şurasına, Risk və İnvestisiya Komitəsinə və Müşahidə Şurasına təqdim edir. Makroiqtisadi dəyişikliklər və ya siyasətdən kənarlaşmalar olduqda hesabatlar daha tez-tez təqdim edilə bilər.

Aktivlərin təsnifatı və ehtiyatlar (MHBS və Mərkəzi Bank tələbləri)

Aktivlərin təsnifatı, keyfiyyət təhlili, silinməsi və ehtiyatların yaradılması daxili qaydalar və tənzimləyici tələblərlə tənzimlənir. Bank kredit itkilərini MHBS 9 və tənzimləyici tələblərə uyğun hesablayır və vaxtında tanıyır.

Risk iştahası çərçivəsi (RAF)

Bank strateji məqsədlərin risk götürmə qabiliyyəti çərçivəsində həyata keçirilməsini təmin edən Risk İştahası Çərçivəsi saxlayır. RAF risk profilinin qiymətləndirilməsinə, limitlərin bölüşdürülməsinə və risk əsaslı qərarların qəbuluna xidmət edir. RAF Banka strategiya ilə risk götürməni uyğunlaşdırmağa və maraqlı tərəflərin mənafelərini qorumağa imkan verir.

Əsas komponentlər:

- Risk iştahası bəyanatı
- Risk limitləri
- Rol və məsuliyyətlər

Risk mədəniyyəti

Bank sağlam risk mədəniyyətini strateji idarəetmənin əsas elementi hesab edir. 2025-ci ildə müstəqil audit qiymətləndirməsində risk mədəniyyəti 86 bal almışdır ki, bu da yüksək yetkinlik səviyyəsini göstərir.

Risqlərin azaldılması və konsentrasiyalar

Bank girovlar, diversifikasiya və maliyyə alətləri vasitəsilə riskləri azaldır, lakin bazar dəyişikliklərinin təsiri tam aradan qalxmır. Konsentrasiyalar eyni sektor, region və ya iqtisadi xüsusiyyətlər üzrə risklərin yığılması zamanı yaranır və Bank bunları daxili prosedurlarla idarə edir.

Kredit riski

Kredit riski qarşı tərəflərin öhdəliklərini yerinə yetirməməsi nəticəsində itki riskidir. Bu səbəbdən bank limitlər tətbiq edir, kredit keyfiyyətini izləyir və vaxtında düzəldici tədbirlər görür. Törəmə alətlər üzrə kredit riski yalnız müsbət ədalətli dəyər hissəsi ilə məhdudlaşır. Zəmanətlər və akkreditivlər də kredit riskinə məruz qalır və eyni nəzarət mexanizmləri ilə idarə olunur.

Dəyərsizləşmə və ECL

Bank gözlənilən kredit itkilərini PD, EAD və LGD əsasında ehtimal çəkili ssenarilərlə hesablayır. Risk artmadıqda 12 aylıq ECL, artdıqda isə ömürlük ECL tətbiq edilir. Aktivlər Stage 1, Stage 2, Stage 3 və POCI kateqoriyalarına bölünür. Defolt 90 gün gecikmə və ya ödəmə ehtimalının aşağı olması ilə müəyyən edilir.

Korporativ, KOS və fiziki şəxs müştərilərə verilən kreditlər

Korporativ kreditlər maliyyə göstəriciləri, xarici reytinglər, makroiqtisadi məlumatlar və rəhbərliyin keyfiyyəti əsasında

qiymətləndirilir. Pərakəndə kreditlər avtomatlaşdırılmış skor modelləri ilə qiymətləndirilir (DTI, PTI və s.).

KOS-lar üçün daxili reyting dərəcəsi

KOS üzrə daxili reyting dərəcəsi	Korporativ və maliyyə institutları üçün Moody's əsaslı daxili/xarici reytinglər	Daxili reyting təsviri
1	Aaa	Yüksək keyfiyyətli
2-4	Aa1 – Aa3	
5-7	A1 – A3	
8-10	Baa1 – Baa3	Standart keyfiyyətli
11-13	Ba1 – Ba3	
14-16	B1 – B3	
17-19	Caa1 – Caa3	Standartdan aşağı keyfiyyətli
20	Ca	
Defolt	C	Dəyərsizləşmiş

Kreditlər üzrə daxili reyting həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət amillərinə əsaslanır. Yüksək keyfiyyətli reyting Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, Maliyyə Nazirliyi və pul vəsaiti ilə tam təmin edilmiş digər maliyyə aktivləri üçün tətbiq olunur.

Defolt zamanı ekspozisiya (EAD)

Defolt zamanı ekspozisiya (EAD) dəyərsizləşmə hesablamasına məruz qalan maliyyə alətlərinin balans dəyərinin ümumi məbləğini əks etdirir və borcalanın defolta yaxınlaşarkən ekspozisiyanı artırmaq imkanı ilə yanaşı erkən ödəniş ehtimallarını da nəzərə alır. Stage 1 kreditlər üzrə EAD hesablanarkən Qrup 12 aylıq gözlənilən kredit itkilərinin (12mECL) hesablanması üçün növbəti 12 ay ərzində mümkün defolt hadisələrini qiymətləndirir. Stage 2 və Stage 3 maliyyə aktivləri üçün isə ekspozisiya alətin bütün ömrü üzrə nəzərə alınır. Qrup müxtəlif zaman nöqtələri üzrə mümkün ekspozisiya nəticələrinin diapazonunu modelləşdirməklə EAD müəyyən edir və daha sonra BMHS 9 üzrə PD göstəriciləri hər bir iqtisadi ssenariyə model nəticələrinə əsasən təyin olunur.

Defolt zamanı zərər (LGD)

Korporativ kredit aktivləri üzrə LGD göstəriciləri yarımillik əsasda qiymətləndirilir. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi standartlaşdırılmış LGD çərçivəsinə əsaslanır və nəticədə müəyyən LGD dərəcəsi formalaşır. Bu dərəcələr gözlənilən EAD ilə girovdan və ya digər mənbələrdən bərpa ediləcək məbləğin müqayisəsini nəzərə alır. Zəruri hallarda hər bir maliyyə alətləri qrupu üzrə BMHS 9 LGD dərəcəsini müəyyən etmək üçün əlavə aktual məlumatlardan istifadə edilir. İrəliyə yönəlmiş məlumatların qiymətləndirilməsi bir neçə ssenariyə əsaslanır. Əsas giriş amillərinə girov dəyərlərində dəyişikliklər (o cümlədən ipoteka üzrə daşınmaz əmlak qiymətləri), əmtəə qiymətləri, ödəniş vəziyyəti və zərərin göstəricisi olan digər amillər daxildir. LGD dərəcələri hər aktiv sinfi üzrə Stage 1, Stage 2, Stage 3 və POCI seqmentləri üçün hesablanır.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

Qrup ECL hesablamasına məruz qalan bütün aktivləri davamlı olaraq monitorinq edir. Hər hansı alətin və ya alətlər portfelinin 12 aylıq ECL yoxsa ömürlük ECL üzrə qiymətləndirilməsini müəyyən etmək üçün ilkin tanınmadan sonra kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmaması qiymətləndirilir.

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımı müəyyən etmək üçün əlavə keyfiyyət göstəricilərindən də istifadə edir. Məsələn:

- müştərinin nəzarət siyahısına keçirilməsi,

- kredit hadisəsi nəticəsində restrukturizasiya,
- kredit reytinginin aşağı düşməsi.

Bəzi hallarda “Defoltun tərfi” bölməsində qeyd olunan hadisələr defolt kimi deyil, kredit riskində əhəmiyyətli artım kimi qiymətləndirilə bilər. Reyting dəyişikliklərindən asılı olmayaraq, müqavilə üzrə ödənişlər 30 gündən çox gecikərsə, kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığı qəbul edilir. Oxşar aktivlər üzrə kollektiv ECL hesablanarkən də eyni prinsiplər tətbiq olunur.

Maliyyə aktivlərinin kollektiv əsasda qruplaşdırılması

Aşağıdakı amillərdən asılı olaraq Qrup ECL-ni kollektiv və ya fərdi əsasda hesablayır.

Fərdi əsasda ECL hesablanan aktivlər:

- bütün korporativ və KOS kreditləri üzrə PD;
- əvvəlcədən müəyyən edilmiş həddi aşan və girovla təmin olunmuş Stage 3 korporativ və KOS kreditləri üzrə LGD.

Kollektiv əsasda ECL hesablanan aktivlər:

- bütün istehlak kreditləri üzrə PD və LGD;
- Stage 1 və Stage 2 korporativ və KOS kreditləri üzrə LGD;
- Stage 3 korporativ və KOS kreditləri üzrə LGD (həddi aşmayan və girovsuz olanlar).

İrəliyə yönəlmiş məlumat və çoxsaylı iqtisadi ssenarilər

Qrup ECL modellərində geniş iqtisadi məlumatlardan istifadə edir, o cümlədən:

- ÜDM artım tempi;
- inflyasiya;
- pul siyasəti dərəcəsi;
- real və nominal effektiv məzənnələrin dinamikası;
- daşınmaz əmlak qiymətləri.

Maliyyə hesabatı tarixində bazarın bütün xüsusiyyətlərini modellər tam əks etdirməyə bilər. Bu halda mühüm fərqlər olduqda müvəqqəti keyfiyyət düzəlişləri tətbiq edilə bilər. Qrup irəliyə yönəlmiş məlumatları üçüncü tərəf mənbələrdən (reyting agentlikləri, dövlət qurumları, mərkəzi banklar, beynəlxalq maliyyə institutları və s.) əldə edir. Kredit Riski Departamentinin mütəxəssisləri ECL hesablamaları üçün iqtisadi ssenarilər üzrə çəkilişi müəyyən edir. Əgər maliyyə alətləri ədalətli dəyər üzrə uçota alınarsa, göstərilən məbləğlər cari kredit risk ekspozisiyasını əks etdirir və gələcəkdə dəyər dəyişikliklərindən yarana biləcək maksimum riski göstərmir.

Maliyyə aktivlərinin keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Qrupun daxili kredit reyting sistemi ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatında kreditlərlə bağlı sətirlər üzrə aktiv sinifləri üzrə kredit keyfiyyətini göstərir.

Maddə	Mərhələ	Yüksək keyfiyyətli	Standart keyfiyyətli	Sub-standart	Zədələnmiş	Cəmi
Nağd pul istisna olmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	Mərhələ 1	1,135,121	301,631	11,536	–	1,448,288
Kredit təşkilatları üzrə tələblər	Mərhələ 1	1,213,625	227,035	–	–	1,440,660

110

Maddə	Mərhələ	Yüksək keyfiyyətli	Standart keyfiyyətli	Sub-standart	Zədələnmiş	Cəmi
Kreditlər müştərilərə	Mərhələ 1	861,903	1,882,352	186,541	–	2,930,796
	Mərhələ 2	192,283	60,857	352,086	–	605,226
	Mərhələ 3	–	–	–	133,840	133,840
	POCI	–	–	–	20,963	20,963
İnvestisiya qiymətli kağızları – Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) ilə ölçülən	Mərhələ 1	245,680	515,347	–	–	761,027
	Mərhələ 3	–	–	–	171	171
İnvestisiya qiymətli kağızları – amortizasiya edilmiş dəyər üzrə	Mərhələ 1	957,659	92,639	–	–	1,050,298
İstifadə olunmamış kredit xətləri	Mərhələ 1	37,583	243,392	17,989	–	298,964
	Mərhələ 2	242	17,470	29,193	–	46,905
	Mərhələ 3	–	–	–	308	308
Akkreditivlər	Mərhələ 1	–	7,227	5,189	–	12,416
	Mərhələ 2	–	–	22	–	22
Verilmiş zəmanətlər	Mərhələ 1	–	572,000	21,020	–	593,020
	Mərhələ 2	–	3,008	47,954	–	50,962
	Mərhələ 3	–	–	–	2,287	2,287
İcra zəmanətləri	Mərhələ 1	9,886	145,454	17,733	–	173,073
	Mərhələ 2	11	812	40,202	–	41,025
Digər maliyyə aktivləri	Mərhələ 1	–	81,121	–	–	81,121
Cəmi		4,653,993	4,150,345	729,465	157,569	9,691,372

Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilmişdir.

Coğrafi bölgü üzrə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri AZN (min manat)

2024

	Azərbaycan Respublikası	OECD ölkələri	MDB və digər qeyri-OECD ölkələri	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	827,396	607,622	93,366	1,528,384
Kredit təşkilatları üzrə tələblər	1,162,306	195,360	82,476	1,440,142
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,314,782	421,892	76,121	1,812,795
Tərəmə maliyyə aktivləri	7,855	11,997	242	20,094
Kreditlər müştərilərə	3,360,975	20,565	193,535	3,575,075
Digər maliyyə aktivləri	79,439	7	395	79,841
Cəmi maliyyə aktivləri	6,752,753	1,257,443	446,135	8,456,331
Banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	526,547	10,571	92,070	629,188
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	6,559,562	13,092	227,068	6,799,722
Tərəmə maliyyə öhdəlikləri	11,978	7,059	261	19,298
Subordinasiya edilmiş borclar	76,794	–	20,423	97,217
Lizinq öhdəlikləri	36,156	–	460	36,616
Digər maliyyə öhdəlikləri	59,428	–	2,044	61,472
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	7,270,465	30,722	342,326	7,643,513
Xalis aktivlər / (öhdəliklər)	(517,712)	1,226,721	103,809	812,818

Likvidlik riski və maliyyələşmə idarəetməsi

Likvidlik riski Qrupun normal və ya stress şəraitində ödəniş öhdəliklərini vaxtında yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu risk pul vəsaitlərinin hərəkətində uyğunsuzluqlardan, müştəri davranışından və ya digər risklərin (kredit, bazar, əməliyyat) reallaşmasından yarana bilər.

Likvidlik riskinin növləri

- **Fiziki likvidlik riski** – öhdəliklərin nağd və ya qeyri-nağd formada yerinə yetirilə bilməməsi;
- **Tənzimləyici likvidlik riski** – tənzimləyici normativlərin (məsələn, LCR) yerinə yetirilməməsi;
- **Struktur likvidlik riski** – aktiv və öhdəliklər arasında uyğunsuzluqlar və ya məhdud maliyyələşmə mənbələrindən asılılıq;
- **Aktiv likvidliyi riski** – aktivlərin əhəmiyyətli qiymət təsiri olmadan bazarda satıla bilməməsi.

Əsas göstəricilər

- **Likvidlik GAP-ı** – effektiv pul axını cədvəllərinə əsasən proqnozlaşdırılmış aktiv və öhdəliklər arasındakı fərq (statik, dinamik və ya artımlı yanaşma ilə);
- **Erkən xəbərdarlıq göstəriciləri (EWI)** – limitlərin aşılması, bazar dəyişiklikləri, depozit axınları, aktivlərin sürətli artımı və ya kredit reytinginin pisləşməsi kimi yaranan likvidlik risklərini aşkar etmək üçün istifadə olunur;
- **Likvidliyin Örtülmə Əmsalı (LCR)** – 30 günlük qısamüddətli likvidlik səviyyəsini ölçür;
- **Xalis Sabit Maliyyələşmə Əmsalı (NSFR)** – bir illik dövr üzrə orta və uzunmüddətli maliyyələşmə sabitliyini ölçür.

Müştəri davranışı tarixi məlumatlara əsaslanan modellər vasitəsilə qiymətləndirilə bilər və bu modellər hər il təsdiq edilir və yenidən nəzərdən keçirilir. Risklərin idarə olunması məqsədilə maliyyələşmə mənbələrinin diversifikasiyası, likvidliyə yönəlmiş aktivlərin idarə olunması, gündəlik pul axını monitorinqi və əlavə maliyyələşmə üçün yüksək keyfiyyətli girovların mövcudluğu təmin edilir. Qrup gözlənilməz pul axını fasilələri baş verdiyi halda asanlıqla likvidləşdirilə bilən yüksək bazar qabiliyyətli və diversifikasiya olunmuş aktiv portfeli saxlayır. Bundan əlavə, Qrup cəlb edilmiş müştəri vəsaitlərinin səviyyəsindən asılı olaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında və Gürcüstan Milli Bankında məcburi ehtiyatlar saxlayır. Bankın likvidlik mövqeyi Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilmiş likvidlik əmsallarına əsasən fərdi əsasda qiymətləndirilir və idarə olunur. 31 dekabr tarixinə bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Likvidlik əmsalları (Mərkəzi Bank üzrə)

	2024, %	2023, %
Likvidliyin Örtülmə Əmsalı (LCR) (minimum tələb: xarici valyuta üzrə 100%, cəmi üzrə 100%)		
Xarici valyuta	247	88
Cəmi	182	248

PAŞA Bank Georgia ASC üzrə likvidlik mövqeyi PAŞA Bank Georgia ASC-nin likvidlik mövqeyi əsasən Gürcüstan Milli Bankı (NBG) tərəfindən müəyyən edilmiş likvidlik əmsallarına əsasən fərdi əsasda qiymətləndirilir və idarə olunur.

	2024, %	2023, %
Likvidliyin Örtülmə Əmsalı (LCR) (minimum tələb: xarici valyuta üzrə 100%, milli valyuta üzrə 75%)		
Xarici valyuta	111	146
Cəmi	122	140
	2024, %	2023, %

2024, % 2023, %

Xalis Sabit Maliyyəlaşma Əmsalı (NSFR) (Gürcüstan Milli Bankı (NBG) tərəfindən sabit maliyyəlaşma normativi tələb olunur)

Mövcud sabit maliyyəlaşma / tələb olunan sabit maliyyəlaşma 132 124

Maliyyə öhdəliklərinin qalıq müqavilə müddətləri üzrə təhlili

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış ödəniş öhdəliklərinə əsaslanan müddət strukturunu göstərir. Bildiriş əsasında geri qaytarılan ödənişlər dərhal bildiriş verilmiş kimi qəbul edilir. Lakin Qrup hesab edir ki, müştərilərin əksəriyyəti ödənişləri ən erkən mümkün tarixdə tələb etməyəcək və buna görə cədvəl depozitlərin saxlanması tarixçəsinə əsaslanan gözlənilən pul axınlarını əks etdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri, min AZN

2024, 31 dekabr tarixinə	3 aya qədər	3–12 ay	1–5 il	5 ildən çox	Cəmi
Banklara və dövlət fondlarına borclar	219,699	48,063	443,251	235,744	946,757
Müştərilərə borclar	4,833,791	1,113,727	971,603	–	6,919,121
Subordinasiya olunmuş borclar	1,505	4,309	60,400	46,026	112,240
Brüt hesablaşmalı törəmə maliyyə alətləri:					
– Müqavilə üzrə ödəniləcək məbləğlər	198,116	326,725	–	–	524,841
– Müqavilə üzrə alınacaq məbləğlər	(199,166)	(328,576)	–	–	(527,742)
Lizinq öhdəlikləri	2,322	4,065	17,990	31,499	55,876
Digər maliyyə öhdəlikləri	61,472	–	–	–	61,472
Diskontlaşdırılmamış maliyyə öhdəliklərinin cəmi	5,117,739	1,168,313	1,493,244	313,269	8,092,565

Kreditlə bağlı öhdəliklərin müddət üzrə bölgüsü

Aşağıdakı cədvəl Qrupun kreditlə bağlı öhdəliklərinin müqavilə üzrə bitmə tarixlərinə əsasən bölgüsünü göstərir. Hər bir istifadə olunmamış kredit öhdəliyi onun çəkilə biləcəyi ən erkən tarixə uyğun intervalda təqdim edilir. Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və icra zəmanətləri isə müqavilə üzrə bitmə tarixlərinə əsasən göstərilir.

min AZN

2024, 31 dekabr tarixinə	3 aya qədər	3–12 ay	1–5 il	5 ildən çox	Müddəti müəyyən edilməmiş	Cəmi
	591,108	440,830	187,004	40	–	1,218,982

Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və icra zəmanətləri müqavilə müddəti ərzində borcalanın tələbi ilə istənilən vaxt çağırıla bilər. Lakin Qrup hesab edir ki, bütün şərti öhdəliklər və ya kredit xətləri müddət bitənədək istifadə olunmayacaqdır.

Likvidlik mövqeyi üzrə əlavə açıqlamalar

Qrupun öhdəliklərini ödəmə qabiliyyəti eyni müddət ərzində müvafiq həcmdə aktivləri realizə etmək imkanından asılıdır. Bir ilədək müddətdə əlaqəli tərəflərə aid təşkilatlardan cəlb olunmuş depozitlərin əhəmiyyətli konsentrasiyası mövcuddur. Bu vəsaitlərin əhəmiyyətli hissəsinin geri çəkilməsi Qrupun fəaliyyətinə mənfi təsir göstərə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, bu maliyyəlaşma səviyyəsi yaxın gələcəkdə Qrupda qalacaqdır və vəsaitlərin geri çəkilməsi halında Qrupa likvid aktivlərini realizə etmək üçün kifayət qədər əvvəlcədən bildiriş veriləcəkdir. Müddət üzrə təhlil cari hesabların tarixi sabitliyini əks etdirmir. Tarixən bu hesablar cədvəldə göstəriləndən daha uzun müddətdə bağlanmışdır. Buna baxmayaraq, bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəldə 3 aya qədər müddətdə təqdim

edilmişdir. Müştərilərə borcların tərkibinə fiziki şəxslərin müddətli depozitləri daxildir. Qanunvericiliyə əsasən, Qrup bu depozitləri əmanətinin tələbi ilə dərhal ödəməyə borcludur.

Əməliyyat riski

Bank daxili proseslərin qeyri-kafi və ya uğursuz olması, insan səhvləri, İT və sistem nasazlıqları, həmçinin təbii fəlakətlər, terror hadisələri və ya üçüncü tərəf fasilələri kimi xarici hadisələr nəticəsində yaranan əməliyyat riskinə məruz qalır. Daxili amillərə əməkdaş səhvləri, icazəsiz və ya düzgün olmayan əməliyyatlar, saxtakarlıq, sənədləşmə problemləri və sistem nasazlıqları daxildir. Böyük həcmli və standartlaşdırılmış əməliyyatlar səhvlərin artmasına səbəb ola bilər ki, bu da maliyyə itkilərinə, tənzimləyici sanksiyalara və ya reputasiya zərərinə gətirib çıxara bilər. Bank əməliyyat riskini daxili nəzarət mexanizmləri, risklərin idarə olunması çərçivələri və prosedurlar vasitəsilə idarə edir, lakin bu risklərin tam aradan qaldırılması mümkün deyil.

Bazar riski

Bazar riski faiz dərəcələri, valyuta məzənnələri və ya kapital alətlərinin qiymətləri kimi bazar dəyişənlərində baş verən dəyişikliklər nəticəsində yaranan itki riskidir. Qrup bu riski əsasən həssaslıq təhlilləri vasitəsilə idarə edir və bazar riski üzrə əhəmiyyətli konsentrasiya mövcud deyil.

Faiz dərəcəsi riski (Bank portfeli üzrə)

Faiz dərəcəsi riski faiz dərəcələrində dəyişikliklərin xalis faiz gəlirlərinə (NII) və ya aktiv və öhdəliklərin ədalətli dəyərində təsirdən yaranır. Bu risk aşağıdakı komponentləri əhatə edir:

- **GAP riski** – aktiv və öhdəliklərin müddətləri və ya faiz yenilənmə tarixləri arasında fərqlər;
- **Basis riski** – müxtəlif faiz indeksləri arasında uyğunsuzluqlar;
- **Opsionallıq riski** – məhsullara daxil edilmiş opsiyonlar və müştəri davranışı (məsələn, vaxtından əvvəl kredit qaytarılması və ya depozitlərin çıxarılması);
- **Yenidən qiymətləndirmə riski** – ədalətli dəyər üzrə uçota alınan alətlərin dəyərində dəyişikliklər.

İstifadə olunan əsas göstəricilər

- **NII-də dəyişiklik** – qısamüddətli və ortamüddətli dövrdə mənfəət və zərəmə təsir;
- **Kapitalın iqtisadi dəyəri (EVE)** – bank portfelinin uzunmüddətli dəyərində təsir;
- **Ədalətli dəyər** – maliyyə alətlərinin cari bazar dəyəri.

Bank bank portfelinə daxil olan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bütün pul axınlarını nəzərə alan və risksiz pul bazarı dərəcələri ilə diskontlaşdırılan pul axını metodundan istifadə etməklə hesablayır.

Faiz dərəcəsi riski göstəriciləri məhsullara daxil edilmiş opsiyonlardan və müştəri davranışından irəli gələn pul axını dəyişikliklərini də nəzərə alır, o cümlədən:

- kreditlərin vaxtından əvvəl qaytarılması,
- depozitlərin vaxtından əvvəl çıxarılması,
- kredit xətlərinin istifadəsi,
- tələb olunan hesab qalıqlarında dəyişikliklər.

Cari ilin mənfəət həssaslığı üzən faizli qeyri-ticarət aktiv və öhdəliklər üzrə faiz dəyişikliklərinin bir illik xalis faiz gəlirinə təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2024 və 2023 tarixlərinə bu aktiv və öhdəliklər minimal olmuşdur. Kapital həssaslığı 31 dekabr 2024 tarixinə Digər məcmu gəlir üzrə ədalətli dəyər (FVOCI) üzrə ölçülən sabit faizli borc maliyyə aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsi yolu ilə, gəlirlilik əyrisinin paralel dəyişməsi fərziyyəsi əsasında hesablanmışdır.

Kapital həssaslığı – faiz artımı

Valyuta	Artım (bazis bəndi)	2024 Kapital həssaslığı
Milli valyuta	+100 bp	(24,587)
Xarici valyuta	+100 bp	(2,638)

Kapital həssaslığı – faiz azalması

Valyuta	Azalma (bazis bəndi)	2024 Kapital həssaslığı
Milli valyuta	-100 bp	24,587
Xarici valyuta	-100 bp	2,638

Valyuta riski maliyyə alətinin dəyərinin valyuta məzənnələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişməsi riskidir. Bank portfeli üzrə valyuta riski aşağıdakıları əhatə edir:

- **Maliyyə itkiləri riski (valyuta yenidən qiymətləndirilməsi)** – xarici valyuta və ya qiymətli metallarla ifadə olunan aktiv və öhdəliklərin həcmli arasında fərqlərdən yaranır və məzənnələrin əlverişsiz dəyişməsi nəticəsində reallaşır;
- **Kapital adekvatlığı əmsallarının azalması riski (CAR)** – Bank kapitalının milli valyutada ifadə olunmuş dəyəri ilə xarici valyutada olan aktivlərin dəyərinin qeyri-mütənasib dəyişməsi nəticəsində yaranır.

Valyuta riskinin əsas göstəriciləri

- **İqtisadi açıq valyuta mövqeyi (OCP)** – maliyyə nəticəsinin məzənnə və qiymətli metal qiymətlərinə həssaslığını ölçür;
- **Tənzimləyici açıq valyuta mövqeyi** – normativ tələblərə uyğun hesablanan mövqedir;
- **CAR həssaslığı** – məzənnə dəyişikliklərinin kapital adekvatlığına təsirini ölçür.

Qrup yerli tənzimləyici tələblərə uyğun olaraq valyutalar üzrə mövqelər üçün limitlər müəyyən etmişdir və bu mövqelər gündəlik monitorinq olunur. Aktiv və Öhdəliklərin İdarə Edilməsi Komitəsi (ALCO) açıq valyuta mövqeyini idarə etməklə valyuta riskinə nəzarət edir, milli valyutanın devalvasiyası və digər makroiqtisadi göstəriciləri nəzərə alaraq məzənnə dəyişikliklərindən yarana biləcək itkiləri minimuma endirməyə çalışır. Xəzinədarlıq Departamenti Qrupun açıq valyuta mövqeyini gündəlik izləyir və yerli tənzimləyici tələblərə uyğunluğunu təmin edir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun xarici valyuta məzənnəsi riski üzrə ekspozisiyası aşağıdakı kimi olmuşdur:

Valyuta riskinə həssaslıq (min AZN ilə)
2024-cü il
Maliyyə aktivləri

	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi
Nağd pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	564,756	559,126	338,805	16,527	49,170	1,528,384
Kredit təşkilatlarından alınacaqlar	531,015	816,646	64,748	27,733	–	1,440,142
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,153,143	595,609	52	45,903	18,088	1,812,795
Törəmə maliyyə aktivləri	–	12,494	7,359	241	–	20,094
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,060,605	1,073,353	272,955	82,736	85,426	3,575,075
Digər maliyyə aktivləri	67,835	5,338	6,169	154	345	79,841
Maliyyə aktivlərinin cəmi	4,377,354	3,062,566	690,088	173,294	153,029	8,456,331

	AZN	USD	EUR	GEL	Digər	Cəmi
Törəmə alətlərin təsiri	100,017	15,998	284,459	–	95,995	496,469
Maliyyə öhdəlikləri						
Banklara və dövlət fondlarına borclar	333,514	163,308	25,938	23,175	83,253	629,188
Müştərilərə borclar	3,644,913	2,538,167	491,515	67,675	57,452	6,799,722
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	–	11,974	7,323	1	–	19,298
Subordinasiya olunmuş borclar	–	97,217	–	–	–	97,217
Lizinq öhdəlikləri	36,156	460	–	–	–	36,616
Digər maliyyə öhdəlikləri	51,172	1,019	8,733	269	279	61,472
Maliyyə öhdəliklərinin cəmi	4,065,755	2,812,145	533,509	91,120	140,984	7,643,513
Törəmə alətlərin təsiri		–	104,480	283,107	–	23,999
Törəmə alətlərin təsirdən sonra xalis mövqe						
Xalis mövqe	411,616	161,939	157,931	82,174	84,041	897,701

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr tarixinə Qrupun monetar aktiv və öhdəlikləri üzrə əhəmiyyətli ekspozisiyaya malik olduğu valyutaları göstərir. Təhlil, digər bütün dəyişənlər sabit saxlanılmaqla, valyuta məzənnələrinin Azərbaycan manatına qarşı əsaslı mümkün dəyişməsinin konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabına və kapitala təsirini hesablayır. Həssaslıq təhlilinə yalnız xarici valyutada ifadə olunmuş monetar maddələr daxil edilmiş və hesabat dövrünün sonunda onların məzənnə çevrilməsi göstərilən valyuta dəyişikliklərinə uyğun olaraq yenidən hesablanmışdır. Təhlilə həm xarici borclar, həm də Qrup daxilində xarici əməliyyatlara verilmiş kreditlər daxildir, əgər kreditin valyutası kreditörün və ya borcalanın funksional valyutasından fərqlənirsə. Cədvəldə mənfə məbləğ konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabında və ya kapitalda potensial xalis azalmanı, müsbət məbləğ isə potensial xalis artımı göstərir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə aktivlərin dəyərində əsasən vergiöncəsi mənfəətə və digər məcmu gəlirə təsir aşağıdakı kimidir:

	2024	
	USD/AZN +2%	USD/AZN –2%
Vergidən əvvəl mənfəətə təsir	3,239	(3,239)
	2024	
	EUR/AZN +9%	EUR/AZN –6%
Vergidən əvvəl mənfəətə təsir	14,214	(9,476)
	2024	
	GEL/AZN +15%	GEL/AZN –15%
Digər məcmu gəlirə təsir	12,326	(12,326)

13. Emitentin kapital resursları

13.1. Emitentin kapital qoyuluşları (qısamüddətli və uzunmüddətli)

Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat (min AZN ilə)

Bankın səhmdarlarına aid olan hissə

Tarix / Maddə	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşmamış xalis mənfəət/(zərər)	Digər ehtiyatlar	Xarici valyuta çevrilmə ehtiyatı	Cəmi	Nəzarətsiz paylar	Ümumi kapital
01.01.2022	354,512	343	222,392	12,721	2,448	(56,362)	536,054	41,384	577,438
İl üzrə mənfəət	–	–	108,762	–	–	–	108,762	(6,836)	101,926
İl üzrə digər məcmu zərər	–	–	–	(18,107)	–	20,085	1,978	11,256	13,234
Cəmi məcmu gəlir/(zərər)	–	–	108,762	(18,107)	–	20,085	110,740	4,420	115,160
Ehtiyatlara köçürmə	–	–	(351)	–	351	–	–	–	–
Dividendlər	–	–	(44,314)	–	–	–	(44,314)	–	(44,314)
31.12.2022	354,512	343	286,489	(5,386)	2,799	(36,277)	602,480	45,804	648,284
İl üzrə mənfəət	–	–	223,792	–	–	–	223,792	1,920	225,712
İl üzrə digər məcmu gəlir	–	–	–	2,268	–	52,812	55,080	5,293	60,373
Cəmi məcmu gəlir	–	–	223,792	2,268	–	52,812	278,872	7,213	286,085
Ehtiyatlara köçürmə	–	–	(968)	–	968	–	–	–	–
Törəmə müəssisənin satılması	–	–	3,767	–	(3,767)	–	–	(52,867)	(52,867)
Nəzarətsiz payların dəyişməsi	–	–	–	–	4,016	(2,696)	1,320	9,741	11,061
Dividendlər	–	–	(60,000)	–	–	–	(60,000)	–	(60,000)
31.12.2023	354,512	343	453,080	(3,118)	4,016	13,839	822,672	9,891	832,563
İl üzrə mənfəət	–	–	217,492	–	–	–	217,492	774	218,266
İl üzrə digər məcmu gəlir	–	–	–	50	–	5,495	5,545	310	5,855
Cəmi məcmu gəlir	–	–	217,492	50	–	5,495	223,037	1,084	224,121
Dividendlər	–	–	(154,122)	–	–	–	(154,122)	–	(154,122)
31.12.2024	354,512	343	516,450	(3,068)	4,016	19,334	891,587	10,975	902,562

Bankın səhmdarlarına aid olan hissə

Tarix / Maddə	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşmamış xalis mənfəət/(zərər)	Digər ehtiyatlar	Xarici valyuta çevrilmə ehtiyatı	Cəmi	Nəzarətsiz paylar	Ümumi kapital
01.01.2024	354,512	343	453,080	(3,118)	4,016	13,839	822,672	9,891	832,563
Dövr üzrə xalis mənfəət	—	—	112,023	—	—	—	112,023	245	112,268
Dövr üzrə digər məcmu gəlir/(zərər)	—	—	—	1,102	—	1,253	2,355	(434)	1,921
Dövr üzrə cəmi məcmu gəlir/(zərər)	—	—	112,023	1,102	—	1,253	114,378	(189)	114,189
Bankın səhmdarlarına dividendlər	—	—	(100,000)	—	—	—	(100,000)	—	(100,000)
30.06.2024 (audit olunmamış)	354,512	343	465,103	(2,016)	4,016	15,092	837,050	9,702	846,752
01.01.2025	354,512	343	516,450	(3,068)	4,016	19,334	891,587	10,975	902,562
Dövr üzrə xalis mənfəət	—	—	95,587	—	—	—	95,587	365	95,952
Dövr üzrə digər məcmu gəlir	—	—	—	2,562	—	1,634	4,196	281	4,477
Dövr üzrə cəmi məcmu gəlir	—	—	95,587	2,562	—	1,634	99,783	646	100,429
Bankın səhmdarlarına dividendlər	—	—	(39,997)	—	—	—	(39,997)	—	(39,997)
30.06.2025 (audit olunmamış)	354,512	343	572,040	(506)	4,016	20,968	951,373	11,621	962,994

13.2. Emitentin pul vəsaitlərinin hərəkətinin mənbələri və məbləğlərinin izahı və təsviri

Müvafiq məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində açıqlanmışdır.

13.3. Emitentin borclanma ehtiyacları və maliyyələşmə strukturu barədə məlumat
Emitentin borclanma ehtiyacları

Hazırda emitentin borclanma ehtiyacı mövcud deyil. Bununla belə, belə ehtiyac yarandığı halda emitent qüvvədə olan qanunvericiliklə icazə verilən bütün maliyyələşmə alətlərindən istifadə etməklə vəsait cəlb edə bilər. Emitentin nizamnamə kapitalı, habelə Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Qanununun 32-ci maddəsinə uyğun həyata keçirilən fəaliyyətlərdən əldə olunan bütün gəlirlər

emitenin maliyyələşmə strukturunu təşkil edir. Məlumatlar 31.12.2024-cü il tarixinədir.

Maddə	Məbləğ (AZN min manat)
BORCLANMA	
Kredit təşkilatları və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	
— Zəmanətli	—
— Girovla təmin olunmuş	—
— Zəmanətsiz / təminatsız	325,040
Kredit təşkilatları və dövlət fondları qarşısında öhdəliklərin cəmi	325,040
Lizinq öhdəlikləri	
— Zəmanətli	—
— Girovla təmin olunmuş	—
— Zəmanətsiz / təminatsız	33,241
Lizinq öhdəliklərinin cəmi	33,241
Subordinasiya olunmuş borc	
— Zəmanətli	—
— Girovla təmin olunmuş	—
— Zəmanətsiz / təminatsız	97,217
Subordinasiya olunmuş borcun cəmi	97,217
BORCLANMANIN ÜMUMİ MƏBLƏĞİ	455,498
KAPİTALİZASIYA	
Nizamnamə kapitalı	354,512
Əlavə ödənilmiş kapital	343
Bölüşdürülməmiş mənfəət	516,450
Digər ehtiyatlar	4,016
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşmamış xalis zərər	(3,068)
Xarici valyuta çevrilmə ehtiyatı	19,334
ÜMUMİ KAPİTALİZASIYA	891,587

Borclanma barədə qeyd

* Borclanma haqqında hesabatda müştəri hesabları, müxbir hesablar və overnight yerləşdirmələr, depozitlər və banklardan alınmış qısamüddətli kreditlər borclanma kimi təsnif edilmir, çünki depozitlərin cəlb edilməsi PAŞA Bankın əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biridir.

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklərə digər banklar qarşısında müxbir hesablar, overnight yerləşdirmələr və bank depozitləri daxil edilmir.

Xalis borclanma

(Cədvəldəki məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilmişdir və 31.12.2024-cü il tarixinə olan məlumatları əks etdirir)

Maddə	Məbləğ
Ümumi borclanma	455,498
Müştərilərə olan öhdəliklərin uzunmüddətli hissəsi	999,749
Nağd pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	1,528,384
Xalis borclanma	73,137

13.4. Emitentin əməliyyatlarına birbaşa və ya dolay yolla təsir etmiş və ya təsir edə bilən kapital qoyuluşlarının istifadəsinə dair hər hansı bir məhdudiyətlərlə əlaqəli məlumat

Emitentin fəaliyyətinə birbaşa və ya dolay təsir göstərən və ya göstərə biləcək kapital qoyuluşlarının istifadəsinə dair məhdudiyətlər Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Qanununun 22.2, 22.3, 30 və 33-cü maddələri ilə tənzimlənir. "Banklar haqqında" Qanunun 22.2-ci maddəsinə əsasən, bank kapitalında mühüm iştirak payına malik olan şəxsin başqa hüquqi şəxsin kapitalında mühüm iştirak payı əldə etdiyini və ya artırdığını aşkar etdikdə, bank bu barədə dərhal Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına yazılı bildiriş təqdim etməlidir. Qanunun 22.3-cü maddəsinə əsasən, bank, kapitalında mühüm iştirak payı olan hüquqi şəxsin kapitalında hər hansı şəxs tərəfindən mühüm iştirak payının əldə edilməsi və ya artırılması barədə məlumat əldə etdikdə, bu barədə də dərhal Mərkəzi Bankı yazılı şəkildə məlumatlandırmalıdır.

Qanunun 30.1-ci maddəsinə əsasən, bankın başqa hüquqi şəxsə iştirak payı əldə etməsi aşağıdakı hallardan hər hansı birinə səbəb olarsa, bank həmin payı əldə etmək hüququna malik deyildir:

1. iştirak payının balans məbləği bankın məcmu kapitalının on faizindən (10%) çox olduqda; və ya
2. bankın bütün bu cür iştirak paylarının məcmu balans məbləği bankın məcmu kapitalının qırx faizindən (40%) çox olduqda.

"Banklar haqqında" Qanunun 33-cü maddəsinə əsasən, bu Qanunun 32-ci maddəsində icazə verilmiş fəaliyyətlər istisna olmaqla, heç bir bank topdansaş və ya pərakəndə ticarət, istehsal, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, yataqların işlənilməsi, tikinti və ya sığorta fəaliyyəti ilə məşğul ola və ya sığorta təşkilatları istisna olmaqla, bu fəaliyyətlərdə tərəfdaş, şərik və ya payçı qismində iştirak edə bilməz. Bank öz öhdəliklərini yerinə yetirmək məqsədilə yalnız Mərkəzi Bankın əvvəlcədən verdiyi icazə əsasında və həmin icazədə göstərilən müddət və şərtlər daxilində yuxarıda qeyd olunan fəaliyyətlərlə məşğul ola və ya belə hüquqi şəxslərdə tərəfdaş, şərik və ya payçı kimi iştirak edə bilər.

13.5. Emissiya prospektinin 8.7 və 11.1-ci bəndlərində qeyd olunmuş öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün tələb olunan vəsaitlərin mənbələri barədə məlumat

Bu Emissiya prospektinin 8.7 və 11.1-ci bəndlərində göstərilən öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan vəsaitlərin mənbəyi emitentin fəaliyyətindən əldə olunan bütün gəlirlərdən ibarət olacaqdır.

14. Tədqiqatlar, lisenziyalar və patentlər

14.1. Son üç maliyyə ili ərzində emitentin hesabına aparılmış tədqiqat və inkişaf fəaliyyətlərinə sərf olunmuş məbləğ daxil olmaqla, emitentin tədqiqatları, patentləri, əqli mülkiyyət obyektləri və lisenziyaları barədə məlumat

- Emitentin aşağıdakı əmtəə nişanları dövlət reyestrində qeydiyyatdan keçmişdir:

- Emitentin “PAŞA Bank” ASC əmtəə nişanı dövlət reyestrində 2017 00533 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin təsviri əmtəə nişanı “Tacir Kart” 08.08.2017 tarixində 2017 00533 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Tacir Kart” əmtəə nişanı 08.08.2017 tarixində 2017 00533 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Corporate 360” əmtəə nişanı 03.03.2025 tarixində 2024 02009 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “GRO” əmtəə nişanı 17.02.2022 tarixində 2021 1871 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Innovation 360” əmtəə nişanı 03.03.2025 tarixində 2024 02010 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Sahibkar 360” əmtəə nişanı 28.04.2025 tarixində 2024 02011 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Smart Kassa” əmtəə nişanı 30.04.2021 tarixində 2019 01246 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Smilepay” əmtəə nişanı 08.02.2022 tarixində 2021 01704 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Zirvədəsən” əmtəə nişanı 05.12.2025 tarixində 2025 2584 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.
- Emitentin “Zirvədəsən” əmtəə nişanı 05.12.2025 tarixində 2025 2680 qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır.

15. Tendensiyalar barədə məlumat

15.1. Cari maliyyə ilinin əvvəlindən səhm buraxılışı haqqında qərarın qəbul edilməsi tarixinədək emitentin fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi sahədə (istehsalat, satışların həcmi və mal-material ehtiyatları, xərclər və satış qiymətləri) müşahidə olunan tendensiyalar

Emitent Azərbaycan Respublikası, Türkiyə və Gürcüstan ərazilərində fəaliyyət göstərir. Emitentin Türkiyə və Gürcüstanda səhmlərə malik olduğu törəmə bankların mövcudluğu “PAŞA Bank” ASC-yə xarici bazarlara çevik çıxış imkanı yaradır və xarici bazar təcrübəsindən istifadə etməyə şərait yaradır.

İqtisadi artım

2025-ci ilin sentyabr ayının sonuna Azərbaycan iqtisadiyyatı neft və qaz qiymətlərindəki dəyişkənlik fonunda yaranan çətinlik və imkanları uğurla idarə etməyə davam etmişdir. Azərbaycan Hökuməti iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və neft-qaz sektorundan asılılığın azaldılması məqsədilə mühüm iqtisadi və sosial islahatların həyata keçirilməsini davam etdirmişdir. 2025-ci ildə ümumi iqtisadiyyat 1.4% genişlənmiş, neft hasilatı 1.6% azalmış, qeyri-neft sektoru isə 2.7% artmışdır. Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 71 milyard ABŞ dolları təşkil etmiş, 2025-ci ilin sonuna isə 85 milyard ABŞ dollarına yüksəlmişdir. Bu artımlar Azərbaycan manatının sabitliyini təmin etmiş və iqtisadi dayanıqlığı dəstəkləmişdir.

İnflyasiya

Mərkəzi Bankın məlumatına əsasən, 2024 və 2025-ci illər üzrə illik inflyasiya müvafiq olaraq 4.9% və 5.2% olmuşdur ki, bu da $4\pm 2\%$ hədəf diapazonuna uyğundur. Mərkəzi Bank monetar şəraitin idarə olunması və manatın sabitliyinin qorunması istiqamətində tədbirlərini davam etdirmişdir. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 7.25%, 2025-ci ilin sonuna isə 6.75% olmuşdur (31 dekabr 2023: 8%).

İnflyasiya gözləntiləri

2025-ci ildə inflyasiya gözləntiləri sektorlar üzrə fərqli olmuşdur. İstehlak səbəti üzrə təhlilə əsasən:

- ərzaq qiymətləri 6.4% artmış və ümumi inflyasiyaya 2.8 faiz bəndi töhfə vermişdir;
- qeyri-ərzaq malları 2.5% artmışdır;
- xidmətlər üzrə qiymətlər 5.7% artmış və müvafiq olaraq 0.6 və 1.9 faiz bəndi töhfə vermişdir.

İqtisadiyyat və Maliyyə Nazirliklərinin proqnozlarına əsasən, 2026-cı ildə inflyasiyanın 4.8% səviyyəsində olacağı gözlənilir.

Faiz dərəcələri

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının məlumatına əsasən, 2023-2025-ci illər ərzində milli valyutada faiz dərəcələri monetar siyasətin sərtləşdirilməsi və inflyasiya təzyiqlərinin məhdudlaşdırılması fonunda təcridən artmışdır.

Depozitlər üzrə:

- AZN depozitləri üzrə orta faizlər 8.6%-dən 9.4%-ə yüksəlmişdir;
- fiziki şəxslər üzrə depozit faizləri 9.3%-dən 10.3%-ə artmışdır;
- xarici valyutada depozit faizləri 1.4%-dən 3.2%-ə yüksəlmişdir.

Kreditlər üzrə:

- AZN kreditləri üzrə orta faizlər 14.1%-dən 15.4%-ə yüksəlmişdir;
- korporativ kreditlər 9.99%-dən 11.63%-ə artmışdır;
- istehlak kreditləri 16.0%-dən 17.0%-ə yüksəlmişdir;
- xarici valyutada kreditlər 4.9%-dən 5.8%-ə artmışdır.

Banklararası bazar: Təminatlı pul bazarında orta istinad dərəcəsi (AZIR) 01 yanvar tarixində 6,6% təşkil etmiş və Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi (5,75–7,75%) daxilində qalmışdır. Xarici valyutada banklararası faizlər 4.4%-dən 6.3%-ə yüksəlmişdir ki, bu da qısamüddətli bazar dəyişkənliyi və sərhədlərarası maliyyələşmə marjalarında dəyişikliklərlə əlaqələndirilə bilər.

15.2. Emitentin fəaliyyətinə cari maliyyə ili dövründə təsir etmə ehtimalı olan məlum tendensiyalar, qeyri-müəyyənliliklər, tələblər, öhdəliklər və ya hadisələr barədə məlumat

Ətraflı məlumat 9.3-cü bənddə qeyd edilmişdir.

16. Gəlir proqnozu

Mövcud deyil.

Təsisçilər, idarəetmə və nəzarət orqanları

17. Emitentin təsisçiləri, idarəetmə və nəzarət orqanları

17.1. Emitent 5 ildən az müddətdə mövcud olduğu təqdirdə, hər birinin soyadı, adı, atasının adı və tutduğu vəzifələr göstərilməklə onun təsisçiləri haqqında məlumat

Emitent 5 ildən artıq müddətdir fəaliyyət göstərir.

17.2. Emitentin İdarəetmə və Nəzarət Orqanlarının üzvü olan hər bir şəxs barədə aşağıdakı məlumatlar, adı, soyadı, atasının adı, təhsili barədə məlumat, hazırda tutduğu vəzifə və son beş il ərzində bu və ya digər hüquqi şəxslərdə tutduğu vəzifə

Emitentin ali idarəetmə orqanı Səhmdarların Ümumi Yığıncağıdır. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı illik və növbədənkənar qaydada keçirilir. Emitentin səhmdarlarının ümumi sayı 4-dür:

• “PAŞA Holding” MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun yaradılmış hüquqi şəxsdir. Səhmlərin sayı: 10,072; nizamnamə kapitalında payı: 56.8195%.

• “Bless” MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun yaradılmış hüquqi şəxsdir.

Səhmlərin sayı: 4,995; nizamnamə kapitalında payı: 28.1796%.

• **Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev** – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşdır.
Səhmlərin sayı: 1,772; nizamnamə kapitalında payı: 9.9944%.

• **Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev** – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşdır.
Səhmlərin sayı: 887; nizamnamə kapitalında payı: 5.0066%.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağının funksiyaları

- Bankın Nizamnaməsini qəbul etmək, Nizamnaməyə əlavələr və dəyişikliklər etmək;
- Bankın Müşahidə Şurasının üzvlərini təyin etmək və vəzifədən azad etmək, Nizamnaməni təsdiq etmək, qanunvericiliyin tələbləri nəzərə alınmaqla bank inzibatçılarının əmək şərtlərini müəyyən etmək və inzibatçılarla əmək münasibətlərinə dair digər qərarlar qəbul etmək;
- Bankın inzibatçılarının Bank adından və Bankın hesabına öhdəliklər götürmək səlahiyyətlərini müəyyən etmək (Müşahidə Şurası üzvlərinin səlahiyyətləri istisna olmaqla), həmçinin bu səlahiyyətlərin Bankın digər əməkdaşlarına verilməsi hüququnun hədlərini müəyyən etmək;
- Bank inzibatçılarının kommersiya maraqlarının açıqlanması Qaydalarını qəbul etmək, həmin Qaydalara əlavələr və dəyişikliklər etmək;
- Bankın törəmə təsərrüfat cəmiyyətlərini yaratmaq və onların fəaliyyətinə xitam vermək, digər bankın əldə edilməsi barədə qərar qəbul etmək;
- Nizamnamə kapitalının artırılması və azaldılması, Bank səhmlərinin emissiya şərtlərinin müəyyən edilməsi, habelə Bankda mühüm iştirak payının əldə edilməsinə razılıq verilməsi barədə qərarlar qəbul etmək;
- Xarici auditor tərəfindən təsdiq edilmiş və Audit Komitəsi tərəfindən tövsiyə edilmiş Bankın illik maliyyə hesabatlarını təsdiq etmək, həmçinin ehtiyatların yaradılması və xalis mənfəətdən dividendlərin ödənilməsi barədə qərarlar qəbul etmək;
- Bankın satılması, yenidən təşkili və ləğvi barədə qərarlar qəbul etmək;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və Nizamnamə ilə onun səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələləri həll etmək.

Emitentin Müşahidə Şurası üzvləri və funksiyaları

Ad, soyad	Vəzifə	Funksiyalar
Rövşən Allahverdiyev	Müşahidə Şurasının sədri	Müşahidə Şurasının işini təşkil etmək, iclaslarını çağırmaq və onlara sədrlik etmək, Müşahidə Şurasının iclas protokollarını və qəbul edilmiş qərarları imzalamaq, Müşahidə Şurasının üzvü kimi Bankın idarə edilməsinə və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak etmək, Bankın İdarə Heyətindən hesabatlar almaq, kapital ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı qərarların qəbulunda, Bankın fəaliyyətinin kompleks və ya ayrı-ayrı yoxlamalarının aparılması ilə bağlı qərarlarda iştirak etmək və s.
Şahin Məmmədov	Müşahidə Şurasının üzvü	Müşahidə Şurasının üzvü kimi Bankın idarə edilməsinə və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak etmək, Bankın İdarə Heyətindən hesabatlar almaq, kapital ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı qərarların qəbulunda, Bankın fəaliyyətinin kompleks və ya ayrı-ayrı yoxlamalarının aparılması ilə bağlı qərarlarda iştirak etmək və s.
Asəf Hüseynov	Müşahidə Şurasının üzvü	Müşahidə Şurasının üzvü kimi Bankın idarə edilməsinə və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak etmək, Bankın İdarə Heyətindən hesabatlar almaq, kapital ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı qərarların qəbulunda, Bankın fəaliyyətinin kompleks və ya ayrı-ayrı yoxlamalarının aparılması ilə bağlı qərarlarda iştirak etmək və s.
Georges Haimari	Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü	Müşahidə Şurasının üzvü kimi Bankın idarə edilməsinə və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak etmək, Bankın İdarə Heyətindən hesabatlar almaq, kapital ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı qərarların qəbulunda, Bankın fəaliyyətinin kompleks və ya ayrı-ayrı yoxlamalarının aparılması ilə bağlı qərarlarda iştirak etmək və s.

Ad, soyad	Vəzifə	Funksiyalar
Şirin Əliyeva	Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü	Müşahidə Şurasının üzvü kimi Bankın idarə edilməsinə və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak etmək, Bankın İdarə Heyətindən hesabatlar almaq, kapital ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı qərarların qəbulunda, Bankın fəaliyyətinin kompleks və ya ayrı-ayrı yoxlamalarının aparılması ilə bağlı qərarlarda iştirak etmək və s.

Emitentin İdarə Heyətinin üzvləri və funksiyaları

Ad, soyad	Vəzifə	Funksiyalar
Cavid Quliyev	İdarə Heyətinin sədri	Bankın hüquqi nümayəndəsi funksiyasını yerinə yetirmək, qanunvericiliklə qadağan olunmayan müqavilə və sazişləri Bank adından bağlamaq, Bankın fəaliyyətinin cari idarə edilməsini həyata keçirmək, işçilərin işə qəbulu və işdən azad olunması ilə bağlı qərarlar qəbul etmək, Bankın nümayəndəliklərinin, filiallarının, şöbələrini (o cümlədən mübadilə şöbələrini), habelə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada yaradılmış törəmə cəmiyyətlərin inzibati və maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinə nəzarətin təşkilini həyata keçirmək, Bankın maliyyə hesabatlarını və açıqlanan digər məlumatları imzalamaq və s.
Bəhruz Nağıyev	İdarə Heyəti sədrinin müavini	Nəzarətində olan Bankın müvafiq struktur bölmələrinin səmərəli fəaliyyətinin təşkilini və təmin edilməsini həyata keçirmək, fəaliyyət planlarının hazırlanmasını və icrasını təmin etmək, nəzarət etdiyi sahələr üzrə Bankın idarə edilməsini və fəaliyyətini, o cümlədən müvafiq planların icrasını təmin etmək və s.
Murad Süleymanov	İdarə Heyətinin üzvü	Bankın maliyyə funksiyasının fəaliyyətinə birbaşa nəzarəti (kuratorluğu) həyata keçirmək, maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq metodlarını, daxili prosedurları, o cümlədən rəhbərliyə təqdim olunan hesabatları və maliyyə nəzarəti mexanizmlərini əhatə edən uçot siyasətini hazırlamaq, Bankın xəzinədarlıq, aktiv və öhdəliklərin idarə edilməsi, uçot, hesabatlılıq və maliyyə nəzarəti funksiyalarını həyata keçirən struktur bölmələrinin işinin düzgün təşkilini təmin etmək və s.
Pərvin Əhədzadə	İdarə Heyətinin üzvü	Bankın risklərin idarə edilməsi funksiyaları ilə bağlı struktur bölmələrinin fəaliyyətinə nəzarəti (kuratorluğu) həyata keçirmək, risklərin idarə edilməsi üzrə İdarə Heyəti və struktur bölmələrin fəaliyyətini əlaqələndirmək, Bankın üzləşdiyi risklərin onun risk qəbul etmə qabiliyyətinə uyğunluğunu təmin etmək və s.

Emitentin digər rəhbər vəzifəli şəxsləri və funksiyaları

Ad, soyad	Vəzifə	Funksiyalar
Anar Kərimov	Hüquq və korporativ idarəetmə üzrə baş inzibatçı	Bankın hüquqi və korporativ idarəetmə fəaliyyəti üzərində ümumi nəzarəti həyata keçirmək, bu sahənin idarə edilməsini dəstəkləmək və fəaliyyətinin təmin edilməsini təşkil etmək və s.
Zibeydə Hacıyeva	İnsan resursları üzrə baş inzibatçı	Bankın insan resursları fəaliyyəti üzərində ümumi nəzarəti həyata keçirmək, bu sahənin idarə edilməsini dəstəkləmək və fəaliyyətinin təmin edilməsini təşkil etmək və s.
Vasif Qasimov	Təhlükəsizlik üzrə baş inzibatçı	Bankın təhlükəsizlik fəaliyyəti üzərində ümumi nəzarəti həyata keçirmək, bu sahənin idarə edilməsini dəstəkləmək və fəaliyyətinin təmin edilməsini təşkil etmək və s.
Fərid Cəfərov	Əməliyyatlar üzrə baş inzibatçı	Bankın əməliyyat fəaliyyəti üzərində ümumi nəzarəti həyata keçirmək, bu sahənin idarə edilməsini dəstəkləmək və fəaliyyətinin təmin edilməsini təşkil etmək və s.

Emitentin Audit Komitəsinin üzvləri və funksiyaları

Ad, soyad	Vəzifə	Funksiyalar
Şirin Əliyeva	Audit Komitəsinin sədri	Audit Komitəsinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirmək, hesabatları hazırlamaq və təqdim etmək, audit nəticələri əsasında hazırlanmış fəaliyyət planlarının icrasına nəzarət etmək, Bankın Daxili Audit Departamentinin fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən etmək, onun fəaliyyətinə nəzarətdə iştirak etmək və s.
Çingiz Məmmədov	Audit Komitəsinin üzvü	Audit Komitəsinin üzvü kimi iclasların gündəliyində olan məsələlər üzrə rəy bildirmək, səsvermədə iştirak etmək, audit nəticələri əsasında hazırlanmış fəaliyyət planlarının icrasına nəzarət etmək, Bankın Daxili Audit Departamentinin fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən etmək, onun fəaliyyətinə nəzarətdə iştirak etmək və s.
Georges Haimari	Audit Komitəsinin üzvü	Audit Komitəsinin üzvü kimi iclasların gündəliyində olan məsələlər üzrə rəy bildirmək, səsvermədə iştirak etmək, audit nəticələri əsasında hazırlanmış fəaliyyət planlarının icrasına nəzarət etmək, Bankın Daxili Audit Departamentinin fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən etmək, onun fəaliyyətinə nəzarətdə iştirak etmək və s.

Ətraflı məlumat üçün: www.pashabank.az

17.2.1 Bu şəxslər arasında olan hər hansı yaxın qohumluğun mövcudluğu haqqında məlumat;

Qohumluq əlaqələri mövcud deyil

17.2.2 Son beş il ərzində şəxsin vəzifə saxtakarlığı ilə bağlı məhkumluğun olub-olmaması haqqında məlumat

Mövcud deyil

17.2.3 Şəxsin hər hansı bir hüquqi şəxsin idarə edilməsində rəhbər vəzifə tutduğu zaman həmin hüquqi şəxsin ləğv olunması, müflis elan olunması və ya müflisləşmə prosesinin başlanması haqqında məlumat

Mövcud deyil

17.2.4 Şəxsin xidməti vəzifələri ilə şəxsi maraqları arasında ziddiyyət yarana biləcəyi hallarda maraqların toqquşması barədə məlumat

“Banklar haqqında” Qanunun 28.1-ci maddəsinə əsasən Müşahidə Şurasının, Audit Komitəsinin və İdarə Heyətinin hər bir üzvü özünün və ailə üzvlərinin birbaşa və ya dolayısı ilə malik ola bildiyi mühüm kommersiya maraqlarını bankın İdarə Heyəti və Müşahidə Şurası qarşısında açıqlayır. Belə məlumatlar həmin şəxslər bankın idarəetmə orqanlarının üzvü seçildikdə və sonrakı dövrlərdə bankın daxili qaydalarına müvafiq olaraq açıqlanır.

Həmin Qanunun 28.2-ci maddəsinə əsasən Müşahidə Şurasının, Audit Komitəsinin, İdarə Heyətinin və bankın hər hansı digər komitəsinin və ya işçi qrupunun üzvlərindən birinin, habelə daxili audit bölməsinin əməkdaşlarının marağı ilə bağlı məsələ müzakirəyə çıxarıldıqda həmin üzv öz marağı barəsində müzakirə başlanmadan əvvəl məlumat verməli, müzakirədə və qərarın qəbulunda iştirak etməməli, onun iştirakı isə yətersayın müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınmamalıdır.

17.2.5 Bu şəxslərin emitentin nizamnamə kapitalında payı və ya emitentin səhmlərinə olan opsiyonları.

Mövcud deyil.

18. Emitentin idarədilməsində iştirak edən şəxslərin mükafatlandırılması, imtiyazları və digər kompensasiyaları

18.1. Bu prospektin 17.2-ci bəndində göstərilən şəxslərə maliyyə ilinin yekunu ilə əlaqədar ödənilmiş mükafatların (hər hansı şərti və ya təxirə salınmış kompensasiyalar da daxil olmaqla) məbləği, emitent və onun törəmə şirkətləri tərəfindən həmin şəxslərə göstərilən xidmətlər

Əsas rəhbər heyət üzvlərinə ödənilmiş kompensasiya aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

AZN (min)	2022	2023	2024	2025-ci ilin 6 ayı
Əməkhaqları və digər faydalar	16,945	18,487	17,726	8,605
Sosial sığorta xərcləri	2,490	2,701	2,528	1,188
Əsas rəhbər heyət üzrə ümumi kompensasiya	19,435	21,188	20,254	9,793

18.2. Kompensasiya və ya yardımlar vermək məqsədilə emitent və ya emitentin törəmə müəssisələri tərəfindən ayrılmış məbləğlər

Tələb olunan məlumat 18.1-ci bölmədə açıqlanmışdır.

19. İdarə Heyətinin işgüzar praktikası

19.1. Maliyyə ilinin nəticələrinə əsasən 17.2-ci bənddə göstərilən şəxslər haqqında cari vəzifədə xidmət etdiyi müddət və səlahiyyət müddətinin başa çatma tarixi; səlahiyyətlərinə xitam verilməsi ilə bağlı müavinət vermək üçün emitent və ya onun törəmə müəssisələri ilə inzibati, idarəetmə və ya nəzarət orqanlarının xidmət müqavilələri barədə məlumatlar

Ad Soyad	Üzvlük	Səlahiyyət müddəti	Səlahiyyət müddətinin bitmə tarixi	Vəzifə
PAŞA Bank ASC, Müşahidə Şurasının tərkibi				
Rövşən Allahverdiyev	Sədr	18.03.2025 (10 ay)	05.08.2028	PAŞA Holding, Sədr Müavini
Şahin Məmmədov	Üzv	01.03.2018 (8 il 10 ay)	05.08.2028	PAŞA Holding, Sədr Müavini
Georges Haimari	Müstəqil Üzv	29.11.2024 (1 il 2 ay)	05.08.2028	"International Digital Banking, Boubyan Bank Group" Sədr
Şirin Əliyeva	Müstəqil Üzv	06.03.2025 (10 ay)	05.08.2028	Azercell Telecom MMC-də Baş Hüquq və Data Strategiya İnzibatçısı
Asəf Hüseynov	Üzv	05.08.2025 (5 ay)	05.08.2028	PAŞA Holding, Qrup Risklərin İdarə Edilməsi üzrə Direktor
PAŞA Bank ASC, İdarə Heyətinin tərkibi				
Cavid Quliyev	Sədr	09.06.2022 (3 il 7 ay)	09.06.2028	PAŞA Bank, Sədr
Bəhrüz Nağıyev	Sədr Müavini	21.07.2022 (3 il 6 ay)	12.06.2028	PAŞA Bank, Sədr Müavini
Pərvin Əhədzadə	Üzv	18.07.2023 (2 il 6 ay)	08.06.2026	PAŞA Bank, Baş Risk İnzibatçısı
Murad Süleymanov	Üzv	21.07.2022 (3 il 6 ay)	12.06.2028	PAŞA Bank, Baş Maliyyə İnzibatçısı
PAŞA Bank ASC, Audit Komitəsinin tərkibi				
Şirin Əliyeva	Sədr	08.07.2025 (6 ay)	05.08.2028	Azercell Telecom MMC-də Baş Hüquq və Data Strategiya İnzibatçısı
Şahid Məmmədov	Üzv	24.10.2023 (2 il 3 ay)	05.08.2028	PAŞA Holding, Sədr Müavini
Georges Haimari	Müstəqil Üzv	29.11.2024 (1 il 2 ay)	05.08.2028	"International Digital Banking, Boubyan Bank Group" Sədr

19.2. Audit və mükafatlandırma (əgər varsa) komitələrinin üzvlərinin adları və bu komitələrin əsasnamələri ilə onlara verilmiş səlahiyyət əsasında gördükləri işlərin icmalı

Audit Komitəsi

Qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq hər bir bankda Audit Komitəsi, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və Korporativ İdarəetmə Komitəsi yaradılır. Bankda idarəetmənin səmərəliliyini artırmaq və risklərə nəzarəti gücləndirmək məqsədilə Müşahidə Şurasının komitələri Müşahidə Şurası tərəfindən yaradılır.

Komitələrin tərkibi, funksiyaları, səlahiyyətləri və qərar qəbul etmə qaydası onların nizamnamələri ilə müəyyən edilir və bu sənədin tələbləri nəzərə alınır. Komitələr fəaliyyətlərində İdarə Heyətindən müstəqildir və Müşahidə Şurasına hesabat verirlər. "Banklar haqqında" Qanuna əsasən banklarda yaradılması məcburi olan komitələrdən biri Audit Komitəsidir. Audit Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən yaradılan məcburi komitələrdən biridir. Audit Komitəsinin azı üçdə biri (yuxarı yuvarlaqlaşdırılmaqla) Müşahidə Şurası

üzlərindən ibarət olmalıdır. Qalan hissə müstəqil xarici üzvlərdən formalaşdırıla bilər.

Emitentin Audit Komitəsinin tərkibi aşağıdakı kimidir:

1. Şirin Əliyeva – sədr
2. Şahin Məmmədov – üzv
3. Georges Joseph Haimari – üzv

Audit Komitəsinin təşkilati quruluşu və rolu aşağıdakılardır:

- Audit Komitəsi Bankda audit fəaliyyətini tənzimləyən və Bankın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinə nəzarət edən idarəetmə orqanıdır.
- Audit Komitəsi Bankın daxili audit departamenti vasitəsilə Bankın normativ-hüquqi aktlara, daxili prosedurlara və qaydalara riayət etməsinə birbaşa nəzarət edir.
- Audit Komitəsi risklərin idarə edilməsi, nəzarət və idarəetmə səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi və inkişafı istiqamətində sistemli yanaşma tətbiq etməklə Bankın struktur bölmələrinin, əməkdaşlarının, filiallarının və nümayəndəliklərinin qanunvericiliyin tələblərinə uyğunluğuna nəzarət edir.
- Audit Komitəsi Bankda effektiv nəzarət sisteminin mövcudluğu və adekvatlığının təmin olunmasında Müşahidə Şurasına və İdarə Heyətinə dəstək verir.

Korporativ İdarəetmə Komitəsi bankda korporativ idarəetmə, mükafatlandırma və təyinatlarla bağlı funksiyaları yerinə yetirir.

Korporativ idarəetmə üzrə əsas vəzifələr:

- Bankın təşkilati və idarəetmə strukturunun korporativ idarəetmə standartlarına uyğunluğunu izləyir, aşkar edilmiş uyğunsuzluqlar və onların səbəbləri barədə Müşahidə Şurasını məlumatlandırır, onların aradan qaldırılması və korporativ idarəetmənin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər verir;
- Korporativ idarəetmə ilə bağlı qanunvericilik dəyişikliklərinin tətbiqi üzrə Müşahidə Şurasına təkliflər təqdim edir;
- İctimaiyyətə açıqlanmalı olan korporativ idarəetmə məlumatlarının vaxtında və düzgün açıqlanmasını təmin edir.

Mükafatlandırma üzrə əsas vəzifələr:

- “Banklarda korporativ idarəetmə Standartları”nın 18-ci bölməsində müəyyən edilmiş prinsipləri rəhbər tutaraq bankın mükafatlandırma siyasətini hazırlayır və təsdiq üçün Müşahidə Şurasına təqdim edir;
- Mükafatlandırma prosesinə nəzarət edir, o cümlədən ildə azı bir dəfə Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi ilə birlikdə mükafatlandırma sisteminin effektivliyini qiymətləndirir;
- Mükafatların məbləği üzrə müvafiq idarəetmə orqanına təkliflər verir;
- Xüsusi kateqoriyalara aid əməkdaşların əsas fəaliyyət göstəricilərinin icrasını qiymətləndirir;
- Daxili və xarici hadisələrin mükafatlandırma siyasətinə təsirini nəzərdən keçirir.

Təyinatlar üzrə əsas vəzifələr:

- Müşahidə Şurasına, İdarə Heyətinə və Müşahidə Şurasının komitələrinə üzvlük üçün yeni və potensial namizədlər barədə tövsiyə və rəylər verir;
- Müşahidə Şurası, onun komitələri və İcraedici orqan üçün kadr ehtiyatının formalaşdırılması prosesinə nəzarət edir;
- Müşahidə Şurasının və onun komitələrinin müstəqil üzvlərinin təyinatı, vəzifələri və mükafatlandırılması üzrə meyarları müəyyən edir;
- Korporativ İdarəetmə Standartlarının 11.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hallarda müstəqil xarici ekspertin seçilməsi meyarlarını müəyyən edir;

- Dəyişən mükafatların müəyyən edilməsi və mükafatlandırma siyasətinin hazırlanması zamanı bankın nəzarət funksiyalarını yerinə yetirən bölmələrindən və digər komitələrdən dəstək ala bilər.

Korporativ İdarəetmə Komitəsi bankın insan resursları siyasətinin icrasına nəzarətdə də iştirak edir.

Korporativ İdarəetmə Komitəsinin üzvləri:

- Rövşən Allahverdiyev – Müşahidə Şurasının sədri, Komitə sədri;
- Şahin Məmmədov – Müşahidə Şurasının üzvü, üzv;
- Şirin Əliyeva – Müşahidə Şurasının müstəqil üzvü, üzv.

19.3. Emitentin qeydiyyatdan olduğu ölkədə mövcud korporativ idarəetmə standartlarına uyğun olub-olmadığı barədə hesabat, uyğun olmadığı halda bu barədə izahat

Emitent fəaliyyətində prudensial və fidusiar nəzarəti həyata keçirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının 23.08.2023-cü il tarixli 41/1 sayılı Qərarı ilə təsdiq edilmiş *"Banklarda Korporativ İdarəetmə Standartları"*ni rəhbər tutur. Emitent banklar üçün tətbiq olunan korporativ idarəetmə standartlarına uyğunluğun təmin edilməsi məqsədilə zəruri tədbirləri həyata keçirir.

20. Emitentin işçi heyəti

20.1. Son üç maliyyə ili üzrə (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərməklə) və səhm buraxılışı haqqında qərar qəbul edilənə qədər olan dövr müddətində emitentin müvəqqəti və daimi işçilərinin sayı

Tarix	İşçilərin sayı
31.12.2022	1,174
31.12.2023	1,257
31.12.2024	1,416
30.06.2025	1,414

20.2. İşçilərin emitentin nizamnamə kapitalında iştirakı

Belə hal mövcud deyil.

20.3. Emitentin nizamnamə kapitalına işçiləri cəlb etmək üçün proqramlar haqqında məlumat

Mövcud deyil.

21. Emitentin nizamnamə kapitalında mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarlar

21.1. Emitentin nizamnamə kapitalında on faizdən artıq iştirak payına sahib olan səhmdarların adları, vətəndaşlığı və onlara məxsus səhmlərin sayı və nizamnamə kapitalında olan faiz nisbəti

Səhmdar	Hüquqi şəxsin yerləşdiyi yer, ünvan və poçt indeksi göstərməklə	Adi səhmlərin sayı	İmtiyazlı səhmlərin sayı	Emitentin nizamnamə kapitalında payı (%)
"PAŞA Holding" MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun yaradılmış hüquqi şəxs	Ünvan: AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti 153	10,071,585	Yoxdur	56.8195 %

Səhmdar	Hüquqi şəxsin yerləşdiyi yer, ünvan və poçt indeksi göstərilməklə	Adi səhmlərin sayı	İmtiyazlı səhmlərin sayı	Emitentin nizamnamə kapitalında payı (%)
“Bless” MMC – Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun yaradılmış hüquqi şəxs	Ünvan: AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Neftçilər prospekti 153	4,995,000	Yoxdur	28.1796 %
Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı	—	1,771,560	Yoxdur	9.9944 %
Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev – Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı	—	887,445	Yoxdur	5.0066 %

21.2. Mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarların malik olduğu səhmlər üzrə səs hüquqları haqqında məlumat

“Banklar haqqında” Qanuna uyğun olaraq, mühüm iştirak payı dedikdə səhmdar kapitalının və ya səsvermə hüququnun 10 və ya daha çox faizini təşkil edən, yaxud müqavilə əsasında iştirakçısı olduğu hüquqi şəxsin qərarlarının qəbul edilməsinə mühüm təsir göstərməyə imkan verən paya birbaşa və ya dolaylı sahiblik başa düşülür.

Bankın bütün səhmləri sənədsiz formada buraxılmış, adlı, adi səhmlərdir. Bu səhmlər onların sahiblərinə Bankın idarə olunmasında iştirak etmək və gəlir (dividend) əldə etmək hüququ verir. Hər bir adi səhm sahibinə bərabər hüquqlar verir. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənasib səsvermə hüququna malikdirlər.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın ali idarəetmə orqanıdır. Ümumi Yığıncağın səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Bankın Nizamnaməsinə əsaslanır.

Nizamnaməyə və qanunvericiliyə uyğun olaraq, Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağı aşağıdakı səlahiyyətlərə (hüquqlara) malikdir:

- Bankın idarə edilməsində qanunvericiliklə və Bankın Nizamnaməsinə ilə müəyyən edilmiş qaydada iştirak etmək, idarəetmə orqanlarına seçmək və seçilmək;
- Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, Bankın fəaliyyətinə dair məlumat almaq və ildə bir dəfə onun illik hesabatı və maliyyə hesabatları ilə tanış olmaq;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağının çağırılmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağın gündəliyinə dəyişikliklərin edilməsini və gündəliyə yeni müzakirə mövzularının əlavə olunmasını tələb etmək;
- Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağında səsvermə hüququ ilə iştirak etmək və onun protokolunun surətini tələb etmək;
- Bankın fəaliyyətinin təftiş komissiyası və ya auditor tərəfindən yoxlanılmasını tələb etmək;
- Bankın xalis mənfəətindən dividend almaq;
- Bankın fəaliyyətinə xitam verildikdə, Bankın kreditorlarının tələbləri yerinə yetirildikdən, hesablanmış, lakin ödənilməmiş dividendlər, habelə imtiyazlı səhmlərin ləğvəmə dəyəri ödənildikdən sonra Bankın yerdə qalan əmlakının müəyyən hissəsini almaq;
- İcra orqanının və direktorlar şurasının (müşahidə şurasının) üzvlərinin səhlənkarlığına və səhmdar Banka qəsdən vurduğu zərərə görə məsuliyyətə cəlb edilməsini tələb etmək ;
- Bankın səhmlərinin satışı prosesində iştirak etmək;
- Bağlanmış əqd nəticəsində banka və ya səhmdarlara dəyən zərərin və bununla bağlı məsrəflərin ödənilməsi barədə məhkəməyə və ya digər səlahiyyətli quruma müraciət etmək;
- Bağlanacaq əqdlərin (aidiyyəti şəxslərlə əqdlərin və xüsusi əhəmiyyətli əqdlərin) əlavələri ilə tanış olmaq;
- Qanunvericilikdə və Bankın Nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş digər hüquqlardan istifadə etmək.

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən azlıq səhmdarları ilə mühüm iştirak payına malik səhmdarların hüquqları arasında

fərq mövcud deyil.

21.3. Mühüm iştirak payına malik səhmdarlar tərəfindən Emitentə nəzarətin xüsusiyyətləri və bu nəzarətin sui-istifadə edilmədiyinə əmin olmaq üçün tədbirlər təsviri

Emitentin ümumi fəaliyyətinə nəzarət Səhmdarların Ümumi Yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının “Banklar haqqında” Qanununun 40.3-cü maddəsinə əsasən, aidiyyəti şəxslərə digər müştərilərlə müqayisədə güzəştli kreditlərin verilməsi və ya güzəştli şərtlərlə digər əməliyyatların aparılması qadağandır.

Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 49.1-ci maddəsi aidiyyəti şəxslərlə əqdlərin bağlanması qaydasını tənzimləyir.

21.4. Mühüm iştirak payına sahib olan səhmdarların dəyişməsinə gətirə bilən və emitentə məlum olan əməliyyatlar barədə məlumat.

Müvafiq məlumat mövcud deyil.

22 Aidiyyəti şəxslərlə əməliyyatlar

22.1. Son üç maliyyə ili ərzində Emitentin aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış müqavilələri haqqında, MHBS uyğun hazırlanmış məlumat

Bank aidiyyəti şəxslərlə əməliyyatları Azərbaycan Respublikasının “Banklar haqqında” Qanununun tələblərinə, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının prudensial normativlərə və tələblərə, o cümlədən digər tətbiq olunan qanunvericiliyə tam uyğun şəkildə həyata keçirir.

Bu cür əməliyyatların hamısı bazar prinsipləri əsasında və müqayisə edilə bilən şəraitdə aidiyyəti olmayan tərəflərə təklif edilən şərtlərdən daha əlverişli olmayan kommersiya şərtləri ilə aparılır.

Bank aidiyyəti şəxslərlə əməliyyatlar üzrə məcmu kreditləşmə limitlərinə, güzəştli şərtlərə və maraqlar toqquşmasına dair tənzimləyici məhdudiyətlərə tam riayət olunmasını təmin etmək üçün daxili siyasətlər və təsdiq prosedurları tətbiq edir.

Baxılan dövrlər ərzində Bank aidiyyəti şəxslərlə əməliyyatlara dair heç bir qanuni və ya prudensial tələbi pozmamış və bu məsələ ilə bağlı nəzarət orqanları tərəfindən hər hansı tədbirə məruz qalmamışdır.

Qanunvericiliyə uyğun olaraq Bank aidiyyəti şəxslərlə bağlı bütün risk məruz qalmalarını Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına tam və vaxtında təqdim edir və bu məlumatları dövrü prudensial hesabatlarına daxil edir.

Göstərici	2024					2023				
	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi
Pul və pul ekvivalentləri	–	3,028	–	–	3,028	–	5,735	–	–	5,735
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	–	1,186	–	–	1,186	–	3,938	–	–	3,938
1 yanvar tarixinə kredit portfeli, ümumi	–	460,752	5,362	75,045	541,159	–	517,056	3,623	52,283	572,962
İl ərzində verilmiş kreditlər	26,653	28,367	83	25,860	80,963	–	381,645	3,954	278,310	663,909

Göstərici	2024					2023				
	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi
İl ərzində kreditlərin geri ödənişi	-	(42,288)	(156)	(19,805)	(62,249)	-	(424,308)	(3,865)	(260,018)	(688,191)
Hesablanmış faizlər	-	1,417	3	996	2,416	-	-	101	589	690
Xarici valyuta çevrilməsi fərqləri	-	14,438	(4,652)	27,513	37,299	-	(13,641)	1,549	3,881	(8,211)
31 dekabr kredit portfel, ümumi	26,653	462,686	640	109,609	599,588	-	460,752	5,362	75,045	541,159
Çıxılın: dəyərsizləşmə ehtiyatı	-	(931)	(4)	(6,316)	(7,251)	-	(2,487)	(34)	(6,966)	(9,487)
31 dekabr kredit portfel, xalis	26,653	461,755	636	103,293	592,337	-	458,265	5,328	68,079	531,672
Kreditlər üzrə faiz gəliri	904	22,471	88	9,731	33,194	-	13,652	472	6,902	21,026
Digər aktivlər	-	2,263	-	46	2,309	-	78	-	32	110
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	2,003	-	-	2,003	-	2,003	-	-	2,003
Banklara və dövlət fondlarına ödəniləcək məbləğlər	-	28,865	286	-	29,151	4,925	9,259	3,791	539	18,514
Müddətli depozitlər	500,760	962,543	13,765	560,239	2,037,307	330,851	1,086,420	9,132	577,623	2,004,026
Tələbli depozitlər	488,656	655,330	8,516	404,186	1,556,688	378,498	386,632	12,539	537,872	1,315,541
Subordinasiya olunmuş borclar	17,053	42,971	1,861	207	62,092	17,873	9,895	8,376	65	36,209
Digər öhdəliklər	55	19,336	11	1,190	20,592	3,250	6,875	-	-	10,125
İcarə öhdəlikləri	-	34,155	-	-	34,155	-	11,448	-	-	11,448
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	-	16,726	-	-	16,726	-	49	-	-	49
Törəmə maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	8,263	-	-	8,263
Verilmiş zəmanətlər	-	46,734	-	23,714	70,448	-	28,906	-	20,468	49,374
Verilmiş akkreditivlər	-	-	-	-	-	-	2,521	-	6,556	9,077
İstifadə olunmamış kredit xətləri	-	38,908	219	24,803	63,930	-	38,434	128	15,178	53,740
Faiz gəlirləri (kreditlər istisna)	-	4,920	-	-	4,920	158	2,489	-	-	2,647
Faiz xərcləri	(7,692)	(16,059)	(154)	(6,834)	(30,739)	(6,386)	(11,638)	(339)	(3,931)	(22,294)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri/(gəliri)	-	(5,534)	(5)	(3,434)	(8,973)	-	(3,993)	(21)	(3,652)	(7,666)
Komissiya gəlirləri	684	23,837	103	2,410	27,034	591	18,664	148	4,542	23,945
Komissiya xərcləri	(9)	(18,669)	-	(16)	(18,694)	(8)	(24,794)	-	(44)	(24,846)
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis mənfəət/(zərər)	1,390	6,137	53	1,834	9,414	712	5,101	63	2,057	7,933
Xarici valyutanın çevrilməsi üzrə xalis mənfəət/(zərər)	(87)	(7,217)	-	-	(7,304)	(194)	8,299	-	-	8,105
Xarici valyuta törəmələri üzrə əməliyyatlardan xalis mənfəət/(zərər)	-	(19,606)	-	104	(19,502)	-	13,217	-	587	13,804
Maliyyə alətlərinin ilkin tanınmasından gəlir	-	-	-	-	-	-	1,265	-	-	1,265
Ümumi və inzibati xərclər	-	(10,174)	-	-	(10,174)	-	(9,721)	(14)	(76)	(9,811)
Amortizasiya olunmuş dəyər üzrə aktivlərin	-	(989)	-	(425)	(1,414)	-	9,314	-	-	9,314

Göstərici	2023					2022				
	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi
Faiz gəlirləri (kreditlər istisna)	158	2,489	—	—	2,647	—	27	—	—	27
Faiz xərcləri	(6,386)	(11,638)	(339)	(3,931)	(22,294)	(3,931)	(17,812)	(245)	(514)	(22,502)
Komissiya gəlirləri	591	18,664	148	4,542	23,945	156	11,849	23	2,857	14,885
Komissiya xərcləri	(8)	(24,794)	—	(44)	(24,846)	—	(15,150)	—	(49)	(15,199)
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis mənfəət/(zərər)	712	5,101	63	2,057	7,933	1,051	3,969	7	1,950	6,977
Xarici valyuta çevrilməsi üzrə xalis mənfəət/(zərər)	(194)	8,299	—	—	8,105	(81)	(17,200)	—	—	(17,281)
Xarici valyuta törəmələri üzrə xalis mənfəət/(zərər)	—	13,217	—	587	13,804	—	690	—	239	929
Maliyyə alətlərinin ilkin təminatından gəlir	—	1,265	—	—	1,265	—	—	—	—	—
Ümumi və inzibati xərclər	(53)	(9,721)	(14)	(23)	(9,811)	—	—	—	—	—
Amortizasiya olunmuş dəyər üzrə aktivlərin modifikasiyasından xalis gəlir	—	9,314	—	—	9,314	—	—	—	—	—
Digər əməliyyat xərcləri	(53)	(9,830)	(14)	(23)	(9,920)	(15)	(6,608)	—	—	(6,623)
Digər gəlirlər	—	524	—	—	524	—	259	—	—	259

Göstərici	30.06.2025					30.06.2024				
	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi
Pul və pul ekvivalentləri	—	1,256	—	—	1,256	—	1,062	584	—	1,646
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kreditlər, ümumi	29,988	414,402	1,425	91,366	537,181	—	446,811	1,162	85,635	533,608
Çıxılın: dəyərsizləşmə ehtiyatı	—	(716)	(3)	(6,834)	(7,553)	—	(662)	(1)	(6,004)	(6,667)
Kreditlər, xalis	29,988	413,686	1,422	84,532	529,628	—	446,149	1,161	79,631	526,941
Banklara və dövlət fondlarına ödəniləcək məbləğlər	—	6,980	579	—	7,559	—	22,219	289	—	22,508
Müştərilərə öhdəliklər	323,419	1,207,157	16,725	565,200	2,112,501	526,203	1,144,464	13,270	445,375	2,116,042
Digər aktivlər	—	12,590	—	162	12,752	—	8,988	—	25	9,013
İnvestisiya qiymətli kağızları	—	2,003	—	—	2,003	—	2,003	—	—	2,003
İcarə öhdəlikləri	—	33,470	—	—	33,470	—	35,433	—	—	35,433
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	—	10,406	—	—	10,406	—	—	—	—	—
Törəmə maliyyə aktivləri	—	1,096	—	—	1,096	—	14,008	—	—	14,008

30.06.2025

30.06.2024

Göstərici	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi	Səhmdarlar / son benefisiar sahiblər	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas idarəetmə heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Cəmi
Digər öhdəliklər	61	1,023	–	2	1,086	–	10,101	–	744	10,845
Subordinasiya olunmuş borclar	42,246	18,997	1,857	208	63,308	17,179	51,696	835	1,052	70,762
Venilmiş zəmanətlər	–	64,947	–	115,271	180,218	–	21,651	–	14,757	36,408
İstifadə olunmamış kredit xətləri	–	8,586	667	10,532	19,785	–	16,611	671	1,559	18,841

Göstərici	30 iyun 2025 Səhmdarlar / son benefisiarlar	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbər heyət	Digər	Cəmi	30 iyun 2024 Səhmdarlar / son benefisiarlar	Eyni nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbər heyət	Digər	Cəmi
Kreditlər üzrə faiz gəlirləri	650	10,783	94	4,079	15,606	–	10,733	32	3,739	14,504
Digər faiz gəlirləri (kreditlər istisna olmaqla)	–	2,765	–	–	2,765	–	–	–	–	–
Faiz xərcləri	(4,415)	(12,937)	(205)	(6,010)	(23,082)	(1,725)	(5,826)	(49)	(1,007)	(8,607)
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri (xərçi)/bərpası	–	351	(13)	7	345	–	(4,824)	(19)	(2,583)	(7,426)
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis gəlirlər (dilinq)	428	1,244	59	1,315	3,046	769	2,123	23	541	3,456
Xarici valyuta çevirmə fərqlərindən xalis zərər	(81)	20,398	–	–	20,317	166	3,913	–	–	4,079
Xarici valyuta törəmə alətlərindən xalis gəlirlər	–	7,852	–	148	8,000	–	8,077	–	65	8,142
Ümumi və inzibati xərclər	–	(4,025)	–	–	(4,025)	–	(5,043)	–	(3)	(5,046)
Komissiya və xidmət haqqı gəlirləri	315	10,859	57	2,396	13,627	450	11,019	52	1,073	12,594
Komissiya və xidmət haqqı xərcləri	–	(2,765)	–	(52)	(2,817)	–	(11,324)	–	(12)	(11,336)
Amortizasiya olunmuş dəyər üzrə ölçülən maliyyə aktivlərinin modifikasiyasından xalis zərər	–	–	–	(1,056)	(1,056)	–	(2,286)	–	–	(2,286)
Digər gəlirlər	–	106	–	1	107	–	1	–	500	501

22.2. Məlumat MHBS-ə uyğun olaraq tərtib edilmədiyi təqdirdə, həmin məlumat müqavilənin mahiyyətini, ölçüsünü, aidiyyəti şəxslər öhdəliyi tam icra etmədiyi təqdirdə bu öhdəliyin hansı səbəbdən tam icra edilmədiyinin izahını, emitentin ödənilməmiş borclarının məbləğini, aidiyyəti şəxslərlə olan əməliyyatların emitentin ümumi dövriyyəsidəki payını əhatə etməlidir

Bank maliyyə hesabatlarını MHBS uyğun hazırlayır.

23. Emitentin maliyyə məlumatları

23.1. Emitentin başa çatmış son üç maliyyə ili üzrə audit edilmiş maliyyə hesabatları

Məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində açıqlanmışdır.

23.2. Emitent bir ildən az müddətdə fəaliyyət göstərdiyi təqdirdə bu dövrü əhatə edən audit edilmiş maliyyə hesabatları

Emitent 2007-ci ildən fəaliyyət göstərir.

23.3. Emitent yeni yaradılmış hüquqi şəxs olduğu ilə əlaqədar maliyyə hesabatlarını tərtib edə bilmədiyi təqdirdə Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin 27 yanvar 2016-cı il tarixli, 05 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Emissiya prospektinə və informasiya memorandumuna dair tələblər haqqında" Qaydaların 3 sayılı əlavəsinə uyğun olaraq proforma maliyyə hesabatını təqdim edilməlidir

Emitent 2007-ci ildən fəaliyyət göstərir.

23.4. Maliyyə hesabatları MHBS-ə uyğun hazırlanmadığı təqdirdə, belə maliyyə hesabatları milli uçot standartlarına uyğun olaraq hazırlanmalıdır və ən azı maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı; mənfəət və zərər haqqında hesabatı; kapitalda dəyişiklik haqqında hesabatı; nağd pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatı; uçot siyasəti və izahlı qeydləri əhatə etməlidir

Maliyyə hesabatları MHBS-ə uyğun hazırlanır.

23.5. Emitentin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları (əgər varsa)

Məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində açıqlanmışdır.

23.6. Aralıq və digər maliyyə məlumatları

Məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində açıqlanmışdır.

23.7. Emitent son audit olunmuş maliyyə hesabatlarının təsdiq edilmə tarixindən sonra rüblük və ya yarımillik maliyyə hesabatları dərc etdiyi təqdirdə onları emissiya prospektinə daxil etməlidir. Rüblük və ya yarımillik maliyyə hesabatları audit edildiyi təqdirdə hesabat auditor rəyi əlavə edilməlidir. Rüblük və ya yarımillik maliyyə hesabatı audit edilmədikdə emissiya prospektində bu qeyd olunmalıdır..

Məlumat emissiya prospektinin 12-ci bölməsində açıqlanmışdır.

23.8. Emissiya prospekti audit olunmuş son maliyyə hesabatından 9 ay sonra hazırlanarsa bu zaman aralıq audit edilmiş və ya edilməmiş ən azı yarımillik maliyyə hesabatı emissiya prospektinə əlavə edilməlidir. Aralıq maliyyə hesabatı əvvəlki maliyyə ili ilə eyni dövr üzrə müqayisəli hesabatlarla birgə tərtib edilməlidir.

Aralıq maliyyə hesabatları ilə bağlı ətraflı məlumat bu emissiya prospektinin 12.1 və 12.2-ci bölməsində açıqlanmışdır.

23.9. Son üç maliyyə ili ərzində (hər maliyyə ili üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilməklə) emitentin səhmlərinin sayını göstərməklə, hər səhmə düşən və ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat

Məlumat 3.6-cı bölmədə açıqlanmışdır.

23.10. Emitentin maliyyə vəziyyətinə və ya gəlirliliyinə təsir edən son bir il ərzində hüquqi prosesləri haqqında məlumat (həllini gözləyən proseslər də daxil olmaqla)

Belə məhkəmə prosesləri mövcud deyil.

23.11. Maliyyə hesabatlarının dərc edilməsindən sonra emitentin maliyyə vəziyyətində baş vermiş dəyişikliklər haqqında məlumat

Son maliyyə hesabatlarının dərc edilməsindən sonra emitentin maliyyə vəziyyətində əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməmişdir.

24. Emitent haqqında əlavə məlumat

24.1. Emitentin nizamnamə kapitalı və tərkibi haqqında məlumat, o cümlədən nizamnamə kapitalının miqdarı, səhmlərin sayı, onların nominal dəyəri və növləri, ayrı-ayrı növ səhmlərin imtiyazları haqqında məlumat, adi və imtiyazlı səhmlərlə bağlı hüquqlar

Bankın nizamnamə kapitalı 354 511 800 manat məbləğində müəyyən edilmişdir və hər birinin nominal dəyəri 20 Azərbaycan manatı olan 17,725,590 ədəd adi, adlı, sənədsiz səhmdən ibarətdir. Səhmlərlə bağlı hüquqlar bu emissiya prospektinin 17.2-ci bölməsində açıqlanmışdır.

24.2. Emitentin emissiya hesabında olan səhmlərin sayı və nominal dəyəri

Emitentin emissiya hesabında səhmlər mövcud deyil.

24.3. Emitentin törəmə müəssisələrinə məxsus emitentin səhmlərinin sayı və nominal dəyəri

Belə hal mövcud deyil.

24.4. Əsas şərtlərini və məbləğini göstərməklə emitentin konvertasiya edilə bilən və təmin olunmuş qiymətli kağızları barədə məlumat

Tətbiq edilmir.

24.5. Emitentin səhmlərinə olan opsiyonlar barədə məlumat

Belə hal mövcud deyil.

24.6. Son üç il ərzində nizamnamə kapitalında dəyişikliklər haqqında məlumat

Son üç il ərzində emitentin nizamnamə kapitalında əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməmişdir. Yeganə dəyişiklik nizamnamə kapitalını təşkil edən səhmlərin xırdalanması və hər birinin nominal dəyərinin 20 (iyirmi) Azərbaycan manatı müəyyən edilməsi olmuşdur.

Həmçinin qeyd edilməlidir ki, PAŞA Holding MMC-yə məxsus 56.8195% səhmlərin yaxın gələcəkdə "PAŞA Holding" MMC-yə məxsus "PAŞA Maliyyə Holding" MMC-yə keçirilməsi gözlənilir. Bu əməliyyat barədə məlumat emitentin internet sahifəsində açıqlanacaqdır. Bu əməliyyat digər səhmdarların mövcud səhmlərinə, nəzarətə, habelə İlkin Kütləvi Təklif çərçivəsində təklif olunan səhmlərin sayına təsir göstərməyəcəkdir.

24.7. Emitentin nizamnaməsi barədə aşağıdakı məlumat

24.7.1. Fəaliyyət və məqsədlərin təsviri

Bankın əsas məqsədi mənfəət əldə etməkdir. Bu məqsədə uyğun olaraq Bank aşağıdakı fəaliyyət növlərini həyata keçirir:

- tələbli və müddətli depozitlərin (əmanətlərin) və digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi;

- kreditlərin (təminatlı və/və ya təminatlı) verilməsi, o cümlədən, istehlak və ipoteka kreditləşdirilməsi, reqres hüququ ilə və ya belə hüquq olmadan faktoring, forfeyting, lizing xidmətləri və digər kreditləşmə növləri;
- fiziki və hüquqi şəxslərə hesabların açılması və aparılması, o cümlədən Bankların müxbir hesablarının açılması və aparılması;
- kliring, ödəniş xidmətləri, o cümlədən hesablaşma-kassa xidmətləri, ödəniş sistemlərinin təşkili, qiymətli kağızlar üzrə əməliyyatlardan irəli gələn ödənişlərin aparılması;
- çek və veksellərin buraxılması;
- öz hesabına və ya müştərilərin hesabına çeklərin, köçürmə veksellərinin, qiymətli metalların və qiymətli daşların, habelə öz hesabına valyuta və faiz dərəcələrinə aid törəmə maliyyə alətlərinin alqı-satqısı.
- öz hesabına və ya müştərilərin hesabına valyuta mübadiləsi əməliyyatlarının həyata keçirilməsi;
- “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan həcmdə və qaydada qiymətli kağızlar və törəmə maliyyə alətləri ilə investisiya xidmətlərinin (əməliyyatlarının) həyata keçirilməsi;
- qiymətli metalların əmanətə cəlb edilməsi və yerləşdirilməsi;
- öhdəliklərin icrasına təminatların, o cümlədən qarantiyaların verilməsi və öz hesabına və ya müştərilərin hesabına akkreditivlərin açılması;
- maliyyə müşaviri, maliyyə agentləri və ya məsləhətçisi xidmətlərinin göstərilməsi;
- kreditlərə və kredit qabiliyyətinin yoxlanılmasına dair informasiya verilməsi və xidmətlər göstərilməsi;
- sənədləri və qiymətliləri, o cümlədən pul vəsaitlərini saxlanca qəbul etmək (xüsusi otaqlarda və ya seyf qutularında saxlamaq);
- qiymətlilərin, o cümlədən banknotların və sikkələrin inkassasiya edilməsi və göndərilməsi;
- Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyi ilə qadağan olunmayan digər fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsi.

24.7.2. İdarəetmə və nəzarət orqanlarının səlahiyyətlərinə dair müddəaların icmalı

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı

Bankın ali idarəetmə orqanı səhmdarların ümumi yığıncağıdır.

Səhmdarların ümumi yığıncağının müstəsna səlahiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Bankın nizamnaməsinin təsdiq edilməsi, ona dəyişiklik və əlavələrin edilməsi;
- Bankın reqlamentini təsdiqi, onlara dəyişiklik və əlavələrin edilməsi;
- Bankın faiz dərəcələri, aktivlərin yerləşdirilməsi və kateqoriyaları barəsində siyasətini, habelə ümumi maliyyə, uçot, inzibati və kadr siyasətini müəyyən etmək;
- Bankın digər hüquqi şəxslərin kapitalında iştirakı, filial, şöbə və nümayəndəliklərin yaradılması və ləğvi, onların əsasnamələrinin təsdiqi barədə qərarların qəbul edilməsi;
- Növbəti və növbədənənar auditlərin keçirilməsi və bu məqsədlə kənar auditorun təyin edilməsi barədə qərarların qəbul edilməsi;
- Bankın büdcəsinin təsdiq edilməsi;
- Bankın İdarə Heyətinin üzvlərinin təyin edilməsi və vəzifədən azad edilməsi, İdarə Heyətinin əsasnaməsinin təsdiq etmək;
- Bankın Müşahidə Şurasının üzvlərinin təyin edilməsi və vəzifədən azad edilməsi, əsasnaməsinin təsdiqi, Müşahidə Şurası üzvləri ilə əmək münasibətləri üzrə qərarların qəbul edilməsi;
- Müşahidə Şurası üzvlərinin səlahiyyətləri istisna olmaqla, Bankın inzibatçılarının Bank adından və bank hesabına öhdəliklər qəbul etmək səlahiyyətlərini və həmin səlahiyyətlərin Bankın digər əməkdaşlarına verilməsi hüququnun hədlərini müəyyənləşdirmək;
- Bank inzibatçılarının kommersiya maraqlarının açıqlanması qaydalarının təsdiqi və ona dəyişiklik və əlavələrin edilməsi;
- Bankın törəmə təsərrüfat cəmiyyətlərinin yaratmaq və fəaliyyətinə xitam vermək, başqa bankın satın alınması barədə qərarların qəbul edilməsi;
- Nizamnamə kapitalının artırılması və azaldılması barədə qərarların qəbul edilməsi, Bank səhmlərinin buraxılması müddətlərinin və şərtlərini müəyyənləşdirmək, Bankda mühüm iştirak payının əldə edilməsinə razılıq vermək;
- Bankın kənar auditor tərəfindən təsdiqlənmiş və Audit komitəsi tərəfindən tövsiyə edilmiş illik maliyyə hesabatlarını təsdiq

- etmək, habelə xalis mənfəət hesabına ehtiyatların yaradılması və dividendlərin ödənilməsi barədə qərar qəbul etmək;
- Bankın satılması, yenidən təşkili və ləğvi barədə qərarların qəbul edilməsi;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və bu Nizamnamə ilə onun səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlər.

Yuxarıda 2–4–7-ci bəndlər üzrə səhmdarların ümumi yığıncağının müstəsna səlahiyyətlərinə aid edilmiş məsələlər Bankın Müşahidə Şurasına həvalə edilmişdir.

Səsvermə hüququ olan bütün səhmlərin ən azı 60 faizinə malik səhmdarların iştirakı olduqda ümumi yığıncaq səlahiyyətli hesab olunur.

Nizamnaməyə dəyişikliklərin edilməsi, Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti üzvlərinin təyin edilməsi və vəzifədən azad edilməsi, Bankın satılması, yenidən təşkili, başqa bankın alınması və fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərarlar iclasda təmsil olunan səhmdarların 75 faiz səs çoxluğu ilə qəbul edilir.

Bank aktivlərinin 5 faizindən çoxunu əhatə edən əlaqəli tərəflərlə müqavilələr üzrə qərarlar Bankın cəlb etdiyi müstəqil auditorun rəyi əsasında və ümumi yığıncaqda səsvermə hüququ olan səhmdarların sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Digər bütün qərarlar iclasda iştirak edən səhmdarların sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənasib səs hüququna malikdirlər.

Müşahidə Şurası

Bankın idarə olunmasına və işinə nəzarəti öz səlahiyyətləri hüddullarında Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən həyata keçirilir.

Müşahidə Şurası 3 (üç) nəfərdən az olmamaqla tək sayda üzvdən ibarət olur. Şuranın üzvləri Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağı tərəfindən səhmdarlar və/və ya kənar şəxslər arasından 3 (üç) ildən çox olmayan müddətə təyin edilən fiziki şəxslərdir. Üzvlər növbəti müddət üçün yenidən seçilə bilərlər.

Müşahidə Şurasının sədri onun üzvləri arasından səhmdarların ümumi yığıncağı tərəfindən seçilir. Səhmdarların ümumi yığıncağında Müşahidə Şurası üzvlərinin Bankın bölüşdürülməmiş mənfəətindən faiz şəklində və ya əmək haqqı formasında mükafatlandırılması barədə qərar qəbul edə bilər.

Müşahidə Şurasının səlahiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Bankın idarə olunmasına və fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi, o cümlədən İdarə Heyətindən hesabatlar almaq ;
- Səhmdarların ümumi yığıncağına və İdarə Heyətinə tövsiyələrin verilməsi;
- Səhmdarların ümumi yığıncağının çağırılması, iclas gündəliyini qəbul etmək (növbədənəknar iclaslar istisna olmaqla);
- Qanunvericilik pozuntuları aşkar edildikdə bu barədə ümumi yığıncağı, Audit Komitəsini və İdarə Heyətini məlumatlandırmaq və maliyyə bazarına nəzarət orqanını xəbərdar etmək;
- Bank ilə İdarə Heyətinin bir və ya bir neçə üzvü arasında mənafeələrin toqquşması olduğu halda Bankı idarə və təmsil etmək;
- Audit Komitəsi üzvlərinin təyin və azad edilməsi, əsasnaməsinin təsdiqi və s.

İdarə Heyəti

Bankın idarə olunması və fəaliyyətinə görə məsuliyyəti Bankın icra orqanı olan İdarə Heyəti daşıyır. İdarə Heyəti səlahiyyətlərinə Bankın cari fəaliyyətinin idarə olunması ilə bağlı bütün məsələləri daxildir. İdarə Heyəti səhmdarların

ümumi yığıncağının və Müşahidə Şurasının qəbul etdiyi qərarların icrasını təmin edir.

İdarə Heyəti 3 (üç) nəfərdən az olmamaqla, tək sayda üzvdən təşkil olunur.

İdarə Heyətinin üzvləri Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağı tərəfindən 3 (üç) ildən çox olmayan müddətə təyin edilir və növbəti müddətə yenidən seçilə bilərlər.

İdarə Heyətinin sədr və sədr müavinini Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericili ilə müəyyən edilmiş qaydada üzvlərindən təyin edilir. Sədr və sədr müavinin səlahiyyətləri İdarə Heyətinin əsasnaməsi ilə müəyyən edilir.

İdarə Heyətinin iclaslarının keçirilməsi qaydası onun əsasnaməsi ilə müəyyən olunur.

İdarə Heyətinin səlahiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Bankın cari fəaliyyətinə aid bütün məsələlərin həlli;
- Qanunvericilik, Nizamnamə və ümumi yığıncaq tərəfindən verilmiş digər səlahiyyətlərin icrası;
- Bankın fəaliyyətinin effektiv təşkili üçün zəruri daxili normativ sənədlərin qəbul edilməsi.

Hər bir İdarə Heyəti üzvü özü və ailə üzvləri ilə bağlı mühüm kommersiya maraqlarını Müşahidə Şurasına açıqlamalıdır. Maraqların olduğu məsələ müzakirə edilərkən həmin üzv səsvermədə iştirak etmir və kvorumun hesablanmasına daxil edilmir.

Audit Komitəsi

Bankda müstəqil Audit Komitəsi fəaliyyət göstərir.

Bankın Audit Komitəsi 3 nəfərdən az olmamaqla, tək sayda üzvdən ibarətdir. Komitənin üzvləri Müşahidə Şurası tərəfindən 3 (üç) ildən artıq olmayan müddətə təyin edilir.

Audit Komitəsinin üzvləri növbəti müddətə yenidən seçilə bilərlər.

Müşahidə Şurası Audit Komitəsi üzvlərindən birini Komitə sədri təyin edir.

Audit Komitəsinin üzvlərinin əmək haqqı formasında muzu Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilir.

Audit Komitəsinin səlahiyyətləri:

- Bankın audit siyasətinin və strategiyasının müəyyən etmək;
- Daxili audit planlarının təsdiqi və audit bölməsinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirmək;
- Kənar auditorun təyin edilməsi barədə Bankın səlahiyyətli idarəetmə orqanlarına təkliflər vermək;
- Kənar auditlə birgə işi təşkil etmək, auditin nəticə və tövsiyələrinin həyata keçirilməsinə yardım etmək;
- Bankın idarəetmə orqanları ilə kənar auditorlar, habelə nəzarət orqanları arasında əlaqə yaratmaq;
- Daxili nəzarət sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə dair səhmdarların ümumi yığıncağına və Müşahidə Şurasına təkliflər vermək;
- Mərkəzi Bankın normativ xarakterli aktları ilə nəzərdə tutulmuş səlahiyyətləri, habelə səhmdarların ümumi yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən ona verilmiş digər səlahiyyətləri həyata keçirmək.

24.7.3. Mövcud səhmlərin hər bir növü üzrə məhdudiyyətlərin təsviri

Belə məhdudiyyətlər mövcud deyil.

24.7.4. Səhmdarların illik və növbədənkənar ümumi yığıncaqlarına çağırılması qaydası

İllik və növbədənkənar yığıncaqlar keçirilə bilər.
Gündəliyin layihəsi iclasdan ən azı 55 gün əvvəl göndərilir.
5 iş günü ərzində gündəliyə əlavələr qəbul edilir.

İclas barədə məlumat və yekun gündəlik ən azı 45 gün əvvəl göndərilir və mediada dərc olunur.
Gündəlikdə olmayan məsələlər üzrə qərar qəbul edilmir.

İllik yığıncaq ildə ən azı bir dəfə keçirilir və maliyyə hesabatları hazırlandıqdan və auditor yoxlaması başa çatdıqdan sonra 2 ay ərzində təşkil edilir.

Növbədənkənar yığıncaq səhmdarların, Müşahidə Şurasının, Audit Komitəsinin və İdarə Heyətinin tələbi ilə çağırılma qaydası Mülki Məcəllə ilə tənzimlənir.

24.8. Son 2 il ərzində emitentin əsas fəaliyyəti ilə bağlı olmayan müqavilələr haqqında məlumat

Müqavilələr Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Qanununa uyğun bağlanır.

Səhmlər haqqında tələb olunan məlumat

25. Əsas məlumat

25.1. Emitentin dövriyyə kapitalı (cari aktivlərdən cari öhdəliklər çıxmaqla) barədə hesabat

Bu məlumat 25.2-ci bölmədə açıqlanmışdır.

25.2. Dövriyyə kapitalının emitentin cari ehtiyacları üçün kifayət etdiyi və ya lazım olan əlavə vəsaitlər və mənbələri haqqında məlumat

AZN (min manatla)

	2022	2023	2024	30 iyun 2024	30 iyun 2025
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan/(istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri	2,006,116	(850,478)	(506,158)	65,574	1,189,563

Emitentin dövriyyə kapitalı, əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul axınları ilə ölçüldükdə, tarixən müsbət olmuşdur; 2023 və 2024-cü illərdə müşahidə olunan ca pul çıxışları isə struktur likvidlik çatışmazlığını deyil, müştəri depozitlərinin hərəkəti və kreditlərin verilməsi üzrə böyük dalğalanmaları əks etdirmişdir. 2025-ci ilin ilk 6 ayı üzrə əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul daxilolmaları 1.19 milyard AZN təşkil etmişdir ki, bu da 2024-cü ilin eyni dövründə 65.6 milyon AZN ilə müqayisədə güclü likvidlik mövqeyini nümayiş etdirir.

Bank hesab edir ki, mövcud dövriyyə kapitalı əməliyyat və maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi üçün kifayətdir. Əlavə likvidlik tələb olunduğu halda, Bank müştəri depozit bazası hesabına sabit maliyyələşmə mənbələrinə, habelə kapital bazarlarına və beynəlxalq maliyyə institutlarına xarici borclanma məqsədilə çıxış imkanına malikdir.

25.3. Emissiya prospektinin tərtib edilməsi tarixinə qədər son üç ay üzrə emitentin kapitallaşması və borcları (təminatlı və təminatsız, zəmanətli və zəmanətsiz, dolay və şərti öhdəliklər) haqqında hesabat

Bu məlumat 12.8-ci bölmədə ("Kapitalizasiya və Borclanma") açıqlanmışdır.

25.4. Emissiyada iştirak edən şəxslərin maraqları, o cümlədən maraqların toqquşması barədə ətraflı məlumat

“Bakı Fond Birjəsi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (Birja). Birja qiymətli kağızların ticarətə qəbulu, listingə alınması, listingdə saxlanılması, ticarətinin dayandırılması, delistingi qaydalarını və onların emitentlərinin bu qaydalar üzrə öhdəliklərinin icrası üzrə məsələləri müəyyən edir. Səhmlərin emissiyası prosesində Birja səhmlərin listingə daxil edilməsini və listingdə saxlanmasını həyata keçirir, həmçinin səhmlərin ikinci bazarda əməliyyatları üçün müvafiq ticarət sistemini təmin edir. “PAŞA Bank” ASC və digər emitentlər tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızların Birjanın ticarət platformasında dövriyyəyə buraxılmasında Birjanın marağı kommersiya xarakterlidir. Birja qiymətli kağızların yerləşdirilməsi və dövriyyəsi, habelə qiymətli kağızların listingə daxil edilməsi üzrə öz tarif cədvəlinə uyğun xidmət haqqı alır.

Milli Depozit Mərkəzi (MDM/NDC).

Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzi Azərbaycan Respublikasının ərazisində depozitar sistemini idarə edən mərkəzi depozitari kimi yaradılmış qeyri-kommersiya hüquqi şəxsdir. Səhmlərin emissiyası prosesində Milli Depozit Mərkəzinin funksiyaları aşağıdakılardır:

- səhmlərin saxlanması və uçotu;
- səhmdarların reyestrinin aparılması;
- istiqrazların əsas məbləği və faiz ödənişləri üzrə emitent adından ödəniş agentliyi qismində səhmdarlara ödəniş xidmətlərinin göstərilməsi.

Bu xidmətlərə görə MDM öz tarif cədvəlinə uyğun xidmət haqqı alır.

Əsas anderrayter – “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 04.08.2025-ci il tarixli, İSN/L-640/2016 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir.

Anderrayter – “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 18.09.2020-ci il tarixli, İŞ-05 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir.

Anderrayter – “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 08.01.2016-cı il tarixli, İSN/L-30/2016 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir.

“PAŞA Bank” ASC tərəfindən buraxılacaq səhmlərin öhdəlik götürmədən anderraytinqi və yerləşdirilməsi “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC, “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC və “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC tərəfindən həyata keçiriləcək və bu xidmətlərin göstərilməsi üçün Emitentdən xidmət haqqı tutulacaqdır. “PAŞA Bank” ASC səhmlərinin anderraytinqi və yerləşdirilməsi prosesində “PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti” QSC, “ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti” QSC və “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC -nin maraqları kommersiya xarakterlidir.

Emissiyada iştirak edən şəxslər üzrə maraqların toqquşması mövcud deyil.

25.5. Səhmlərin təklifinin səbəbləri və səhmlərin yerləşdirilməsindən və ya satılmasından əldə edilən vəsaitlərin istifadə edilməsi barədə ətraflı məlumat

Bank cəlb ediləcək vəsaitləri əsasən öz tənzimləyici kapital bazasının, müvafiq göstəricilərin gücləndirilməsinə və korporativ, KOS kredit portfelinin genişləndirilməsinə yönəltməyi planlaşdırır. Aşağıdakı məlumat Bankın xalis daxilolmaların istifadəsi ilə bağlı hazırkı niyyətlərini əks etdirir; lakin vəsaitlərin faktiki istifadəsi bazar şəraitindən, tənzimləyici tələblərdən və daxili risk qiymətləndirmələrindən asılı olaraq dəyişə bilər.

Tənzimləyici kapitalın gücləndirilməsi: Cəlb ediləcək vəsaitlər Bankın I dərəcəli kapitalının və ümumi kapital adekvatlığının artırılmasına yönəldiləcəkdir. Daimi kapitalın artırılması Bankın kapitallaşma səviyyəsini gücləndirməli, zərərləri udma qabiliyyətini artırmalı və kapital adekvatlığı üzrə tətbiq olunan tələblərə davamlı uyğunluğu təmin etməlidir. Kapitalın artması həmçinin faiz daşıyan öhdəliklərdən asılılığı azaltmağa və Bankın balansının uzunmüddətli sabitliyini və dayanıqlığını dəstəkləməyə xidmət edəcəkdir.

Kreditləşmə imkanlarının genişləndirilməsi və korporativ, KOS kredit portfelinin artımının dəstəklənməsi: Bank cəlb ediləcək vəsaitlərdən korporativ, KOS borcalanlara kreditlərin verilməsi imkanlarını genişləndirmək üçün istifadə etməyi planlaşdırır. Kapital

bazasının gücləndirilməsi Banka daxili kredit limitlərini artırmağa, iri risklər üzrə tənzimləyici məhdudiyyətlərə əməl etməyə və iri korporativ müştərilərin müddətli maliyyələşdirmə, dövriyyə kapitalı kreditləri, layihə maliyyələşməsi, sindikatlaşdırılmış kreditlər və digər korporativ bank məhsullarına artan tələbinə cavab verməyə imkan verəcəkdir. Bu tədbirlər Bankın biznes strategiyasına, risk iştahası çərçivəsinə, anderraytinq standartlarına, daxili risk siyasətlərinə və kredit konsentrasiyası üzrə tətbiq olunan tənzimləyici rejimə uyğun olaraq korporativ kredit portfelinin artımını dəstəkləyəcəkdir.

25.6. Əldə olunan vəsaitlərin nəzərdə tutulan layihələri maliyyələşdirilməsi üçün kifayət etmədiyi halda lazım olan digər vəsaitlərin mənbəyi və mənbələri

Nəzərdə tutulmur.

25.7. Əldə olunan vəsaitlərin digər müəssisələrin alışı maliyyələşdirmə, borcları qaytarmaq və ya restrukturizasiya etmək və ya emitentin əsas fəaliyyətinə aidiyyəti olmayan aktivləri əldə etmək üçün istifadə olunması nəzərdə tutulduqda bu barədə ətraflı məlumat

Nəzərdə tutulmur.

26. Təklif edilən səhmlər haqqında məlumat

26.1. Qiymətli kağızların emissiyasını tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının qanunları

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, Azərbaycan Respublikasının “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanunu, Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin 27.01.2016 tarixli 5 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Emissiya prospektinə və informasiya memorandumuna dair tələblər haqqında” Qaydalar, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin 27.01.2016 tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “İnvestisiya qiymətli kağızlarına abunə yazılışı və yerləşdirilməsi haqqında” Qaydalar.

26.2. Səhmlərin növü

Adi, adlı, sənədsiz səhmlər.

26.3. Təklif edilən qiymətli kağızların sayı və nominal dəyəri (yeni buraxılan və mövcud olan səhmlər barədə məlumat ayrı ayrılıqda göstərilməklə)

Mövcud səhmlərin sayı: hər bir səhmin nominal dəyəri 20 Azərbaycan manatı olmaqla 17,725,590 ədəd səhm

Yeni emissiya edilən səhmlərin sayı: **932,926**

Hər bir səhmin nominal dəyəri: **20 Azərbaycan manatı**

26.4. Səhmlərin qeydiyyat nömrəsi (tədavüldə olan səhmlər üçün)

17,725,590 ədəd səhmin dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1012006628. Hazırkı emissiya prospekti ilə emissiya ediləcək səhmlərin qeydiyyat nömrəsi həmin səhmlər dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən olunacaqdır.

26.5. Səhmlərlə təsbit olunan hüquqlar

Bankın bütün səhmləri adi, sənədsiz, adlı səhmlərdir. Bu səhmlər sahiblərinə Bankın idarə edilməsində iştirak etmək və gəlir (dividend) əldə etmək hüququ verir. Hər bir adi səhm sahibinə bərabər hüquqlar verir. Qanunda nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, səhmdarlar Bankın nizamnamə kapitalındakı paylarına mütənəsib səsvermə hüququna malikdirlər.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın ali idarəetmə orqanıdır. Ümumi Yığıncağın səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının

qanunvericiliyinə və Bankın Nizamnaməsinə əsaslanır. Nizamnaməyə və qanunvericiliyə uyğun olaraq, Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağı aşağıdakı səlahiyyətlərə (hüquqlara) malikdir:

Bankın idarəedilməsində qanunvericiliklə və Bankın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş qaydada iştirak etmək, onun idarəetmə və icra orqanlarına seçmək və seçilmək;
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, Bankın fəaliyyətinə dair məlumatlar almaq, ildə bir dəfə onun illik hesabatı və maliyyə hesabatları ilə tanış olmaq ;
Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağının çağırılmasını tələb etmək;
Bankın səhmdarların ümumi yığıncağının gündəliyinə dəyişikliklərin edilməsini və gündəliyə yeni müzakirə mövzularının əlavə edilməsini tələb etmək;
Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncaqda səsvermə hüququ ilə iştirak etmək və onun protokolonun surətini tələb etmək;
Bankın fəaliyyətinin təftiş komissiyası və ya auditor tərəfindən yoxlanılmasını tələb etmək ;
Bankın xalis mənfəətindən dividend almaq;
Bankın fəaliyyətinə xitam verildikdə, Bankın kreditörünün tələbləri yerinə yetirildikdən, hesablanmış, lakin ödənilməmiş dividendlər, habelə imtiyazlı səhmlərin ləğv etmə dəyəri ödənildikdən sonra Bankın yətin yerdə qalan əmlakının müəyyən hissəsini almaq;
İcra orqanının və direktorlar şurasının (müşahidə şurasının) səhlənkarlığına və səhmdar Banka qəsdən vurulmuş zərərə görə məsuliyyətə cəlb etməyi tələb etmək;
Bankın səhmlərinin satışı prosesində iştirak etmək;
Bağlanmış əqd nəticəsində banka və ya səhmdarlara dəyən zərərin və bununla bağlı məsrəflərin ödənilməsi barədə məhkəməyə və ya digər səlahiyyətli quruma müraciət etmək ;
Bağlanacaq əqdlərin (aidiyyətli şəxslərlə əqdlərin və xüsusi əhəmiyyətli əqdlərin) əlavələri ilə tanış olmaq;
Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hüquqlar.

26.6. Səhmlərlə təsbit olunan məhdudiyətlər

Nəzərdə tutulmur.

26.7. Səhmləri saxlanması və onlara hüquqların uçotunu aparan Mərkəzi Depozitarın olduğu yer

Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzi, Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, AZ1141, Həsən bəy Zərdabi prospekti 2A.

26.8. Dividend siyasəti

Dividend Bankın xalis mənfəətinin səhmdarların malik olduqları səhmlərin sayına mütənasib olaraq bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulan hissəsidir. Bank aşağıdakı hallarda dividend ödənişini təmin edir:

- Bankın maliyyə vəziyyəti sabit olduqda və/və ya müsbət qiymətləndirildikdə və onun inkişaf perspektivləri olduqda;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən dividend ödənişinə qadağa olmadıqda;
- Müvafiq qərar Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağı tərəfindən qəbul edildikdə.

Vergilər və digər tətbiq olunan ödənişlər çıxıldıqdan sonra mənfəətin dividend kimi ödəniləcək hissəsi və ya müəyyən faizi müəyyən edilmiş qaydada hesablanır və Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağı tərəfindən təsdiq edilir.

AZN (min manatla)

	2022	2023	2024	30 iyun 2024	30 iyun 2025*
Ödənilmiş dividendlər, min AZN	(44,314)	(60,000)	(154,122)	(100,000)	(39,997)
Bir səhm üzrə dividend	4,163	5,636	14,477	9,393	3,757

144

	2022	2023	2024	30 iyun 2024	30 iyun 2025*
Dividend ödəniş əmsalı	43%	59%	68%	44%	18%

*Prudensial hesabatlarla əsasən 2025-ci il illik əsasda ödənilən dividend məbləği 129 milyon AZN və dividend ödəniş əmsalı 59% təşkil etmişdir. (https://www.pashabank.az/about_us/lang.az/#!/financial_reports/)

Bankın dividend siyasəti səhmdar gəlirləri ilə kapital dayanıqlılığı arasında balans yaratmağa yönəldilmişdir. Bu səbəbdən dividend ödəniş əmsalının tənzimləyici kapital tələbləri, saxlanılmış mənfəət ehtiyacları və Bankın orta müddətli inkişaf məqsədləri nəzərə alınmaqla xalis mənfəətin təxminən 30–40% aralığında olması gözlənilir.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 122-ci maddəsinə əsasən Emitent tərəfindən səhmdarlara ödənilən dividendlər üzrə Azərbaycan Respublikasında ümumi dividend məbləğinin 5% həcmində mənbədə tutulan vergi tətbiq olunur, əgər tətbiq olunan ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sazişə əsasən daha aşağı dərəcə tətbiq edilmirsə və tələb olunan sənədlər təqdim olunmayıbsa. Potensial səhmdarlar dividendlərin vergi nəticələri barədə, o cümlədən rezident olduqları ölkədə xarici vergi kreditlərinin tətbiq olunma imkanları barədə öz vergi məsləhətçilərinə müraciət etməlidirlər.

Bankın xalis mənfəətindən dividend əldə etmək səhmdarların hüququdur. Qanunvericiliyə əsasən səhmdar cəmiyyətinin xalis mənfəəti vergilər və digər məcburi ödənişlər ödənildikdən sonra formalaşır və qanunvericilikdə və Bankın nizamnaməsində müəyyən edilmiş məqsədlərə yönəldilə bilər. Maliyyə ili üzrə xalis mənfəətin bölüşdürülməsi səhmdarların ümumi yığıncağının qərarı ilə müəyyən edilir. Dividend hesablanarkən eyni növ və nominal dəyərə malik hər bir səhm üçün dividend məbləği eyni olmalıdır. Əgər səhmdar cəmiyyətinin xalis aktivlərinin dəyəri onun nizamnamə kapitalından azdırsa və ya dividend ödənişi nəticəsində bu həddən aşağı düşərsə, səhmdar cəmiyyəti dividend elan edə və ya ödəyə bilməz. Dividend ödənilməsi üzrə öhdəlik dividend ödənilməsi barədə qərarın qəbul edildiyi tarixdən yaranır və 30 (otuz) gün müddətində yerinə yetirilməlidir.

26.9. Üstünlük hüququ tətbiq edildiyi halda, həmin hüquqların həyata keçirilməsi qaydası və müddəti, yaxud üstünlük hüququnun tətbiq edilmədiyi barədə qeyd

Səhmlərin emissiyası barədə səhmdarların ümumi yığıncağının qərarına uyğun olaraq mövcud səhmdarların yeni buraxılan səhmləri almaq üzrə üstünlük hüququndan imtina edilmişdir. Buna görə də yeni buraxılmış səhmlər kütləvi yerləşdirmə yolu ilə təklif olunur.

26.10. Səhmlərin geri alınması şərtləri (əgər varsa)

Nəzərdə tutulmur.

26.11. Səhmlərin konvertasiyası şərtləri (əgər varsa)

Nəzərdə tutulmur.

26.12. Səhmlərin emissiyası barədə qərarın qəbul edilməsi tarixi, nömrəsi və qərarı qəbul etmiş emitentin idarəetmə orqanının adı

“PAŞA Bank” ASC-nin Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağının 23 fevral 2026-cı il tarixli iclasının qərarına əsasən.

26.13. Səhmlərin əldə edilməsinə məhdudiyətlər (əgər varsa)

Belə hal mövcud deyil. Lakin Bankın səhmlərinin 20 faizinə sahib olan səhmdar Bankın icra orqanının üzvü seçilə bilməz.

26.14. Səhm emissiyasının hər hansı bir məcburi qoşulma və ya ayrılma ilə bağlı olduqda bu barədə məlumat

Belə hal mövcud deyil.

26.15. Keçən və cari maliyyə ili ərzində emitentin səhmlərinin alınmasına dair məcburi təkliflərin mövcudluğu, bu təkliflərin qiyməti və ya konvertasiya şərtləri və nəticələri barədə məlumat

Belə hal mövcud deyil.

26.16. Dividendlərdən mənbədə vergi tutulması barədə məlumat və dividendlərdən mənbədən verginin tutulması barədə emitentin öhdəliyi

Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş halda və qaydada Emitent tərəfindən dividenddən ödəmə mənbəyindən vergi tutulur. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-2-ci maddəsinə əsasən 2023-cü il fevralın 1-dən etibarən 5 (beş) il müddətində Azərbaycan Respublikasının ərazisində rezident hüquqi şəxslər tərəfindən kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış səhmlər üzrə fiziki şəxslərə ödənilən dividend gəlir vergisindən azaddır.

Səhm hüquqi şəxs tərəfindən əldə edildikdə və bu səhmlər üzrə dividend ödənişi həyata keçirildikdə dividend gəliri formalaşır. Bu halda da dividend ödəmə mənbəyində 5 (beş) faiz dərəcə ilə vergiyə cəlb olunur. Qeyd olunan Məcəlləyə əsasən, hüquqi şəxslər üçün xüsusi azadolma nəzərdə tutulmamışdır.

27. Təklifin şərtləri

27.1. Təklifin və yerləşdirmənin başlanma və başa çatma tarixləri

Fəaliyyət	Gözlənilən vaxt cədvəli
Abunə yazılışı	Abunə yazılışının başlanğıc və bitmə tarixləri abunə yazılışının başlanmasından 5 (beş) iş günü əvvəl müəyyən ediləcək, elan olunacaq və dərc ediləcəkdir.
Səhmlərin yerləşdirilməsi	Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra səhmlərin yerləşdirilməsi 5 (beş) iş günü ərzində başlanacaq və yerləşdirmə müddəti başlanğıc tarixindən etibarən 7 (yeddi) iş günündən artıq olmayaraq tamamlanacaqdır. Ümumilikdə qiymətli kağızların yerləşdirilməsi qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun həyata keçiriləcəkdir.

27.2. Təklifin qüvvədə olduğu müddət ərzində emissiya prospektində düzəlişlərin edilə biləcəyi müddət və düzəlişlərin edilməsi qaydası

Emissiya prospektinə dəyişikliklərin qeydiyyatına alınması üçün ərizə (dəyişikliklərin qəbul edilməsi barədə qərar, dəyişikliklərin mətni və əsaslandırma daxil olmaqla) müvafiq qərarın qəbul edildiyi tarixdən 5 (beş) iş günü ərzində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına təqdim edilməlidir.

Emissiya prospektinə dəyişikliklər müvafiq ərizənin daxil olduğu tarixdən 10 (on) iş günü ərzində dövlət qeydiyyatına alınacaqdır. Bu dəyişikliklər Azərbaycan Respublikasının "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Qanununun 7.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş vasitələrlə dövlət qeydiyyatına alındığı tarixdən 5 (beş) iş günü ərzində açıqlanacaqdır; o cümlədən həmin Qanunun 1.0.26-cı maddəsində müəyyən edilmiş vahid informasiya resursunda, fond birjasında və emitentin internet sahifəsində (əgər varsa). Dəyişikliklər açıqlandığı tarixdən 15 (on beş) iş günü bitdikdən sonra qüvvəyə minir.

Emissiya prospektinə dəyişikliklərin açıqlanmasından əvvəl investisiya qiymətli kağızlarının alınması üzrə abunə yazılışına razılaşmış investorlar həmin dəyişikliklərin açıqlandığı tarixdən 7 (yeddi) iş günü ərzində təkliflərini geri götürmək hüququna malikdirlər. Məlumat Bankın internet sahifəsində açıqlanacaqdır: www.pashabank.az

27.3. Təklifin dayandırılması və ya təxirə salınması hallarının izahı

Təklif Azərbaycan Respublikasının “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanununun 9-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda dayandırıla bilər. Emitent, onun investisiya qiymətli kağızlarını təklifini və yerləşdirilməsini həyata keçirən şəxslər “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanunun 9.2-ci maddəsində göstərilən qərarı aldıqdan sonra dərhal mediada, qiymətli kağızları kütləvi təklif edilmiş Emitent, onun investisiya qiymətli kağızlarını təklifi və yerləşdirilməsini həyata keçirən şəxslər isə bu Qanunun 7.1-ci maddəsində göstərilən vasitələrlə, o cümlədən bu Qanunun 1.0.26-cı maddəsi ilə müəyyən edilmiş vahid informasiya resursunda, fond birjasında və Emitentin internet sahifələrində (əgər varsa) bu məlumatı açıqlamalıdır. Onlar Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilmiş müddət ərzində pozuntuları aradan qaldırmalı və bu barədə Mərkəzi Banka hesabat verməlidirlər.

27.4. Təklifin nəzərdə tutulan müddətdən tez başa çatdırılmasının şərtləri

Nəzərdə tutulmur.

27.5. Səhmlərə abunə yazılışının qaydası

Abunə yazılışı rəqəmsal və fiziki xidmət üsulu (filiallar, xidmət nöqtələri və s.) vasitəsilə aparılacaqdır. Abunə yazılışının müddəti abunə yazılışının başlanmasından ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl, həmçinin Anderrayterin və Birjanın rəsmi internet sahifələrində elan ediləcəkdir.

27.6. Abunə yazılışının minimum və maksimum məbləği

Abunə yazılışı üzrə minimum sifariş həcmi 1 səhm təşkil edir və maksimum say, məbləğ nəzərdə tutulmur.

27.7. Abunə yazılışı zamanı sifarişlərin çağırılması və abunəçilər tərəfindən ödənilmiş artıq məbləğin geri qaytarılması qaydası

“Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanunun 10.6-cı maddəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla, emissiya prospektinə dəyişikliklər olmadığı halda abunə yazılışı dövründə verilmiş sifarişlər ləğv edilə, dəyişdirilə və ya geri götürülə bilməz. Emissiya prospektinə dəyişikliklərin elan edilməsindən əvvəl investisiya qiymətli kağızlarına abunə yazılışına razılıq vermiş investorlar həmin dəyişikliklərin elan edildiyi tarixdən etibarən 7 (yeddi) iş günü ərzində öz təkliflərini geri götürmək hüququna malikdirlər.

Yerləşdirmə dövründə icra olunmamış sifarişlərin ödənilməmiş hissəsi yerləşdirmə müddəti başa çatdıqdan sonra ən gec bir ay müddətində investorların bank hesablarına qaytarılacaqdır.

27.8. Abunə yazılışı zamanı sifarişlərin məbləği təklifin məbləğindən çox olduqda səhmlərin yerləşdirilməsi qaydası

“Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən mövcud səhmdarların hazırkı yeni emissiya edilən səhmləri alma hüququ tam şəkildə məhdudlaşdırılmışdır.

Səhmlərin buraxılışı və yerləşdirilməsi şərtləri aşağıdakılardır:

Hər mərhələdə səhmlər üzrə təklif qiyməti abunə yazılışının başlanğıc tarixindən 5 (beş) iş günü əvvəl elan ediləcək və bu qiymətdən aşağı qiymətlə təqdim edilmiş sifarişlər icra olunmayacaqdır;

Səhmlərin yerləşdirilməsi aşağıdakı bölgü ardıcılığı üzrə həyata keçiriləcəkdir:

• 1-ci səviyyə: Pərakəndə İnvestorlar (≤ 20,000 AZN):

Hər bir investor üzrə 20,000 AZN -ə qədər abunələr üzrə fərdi investorlara üstünlük veriləcəkdir. Bu kateqoriya çərçivəsində bölgü pərakəndə investorların geniş iştirakını və ədalətli münasibəti təmin etmək məqsədilə, tələb və tətbiq olunan tənzimləyici tələblər nəzərə alınmaqla həyata keçiriləcəkdir. Buna görə də investor 20,000 AZN -dən artıq abunə sifarişi təqdim etdikdə, həmin üstünlük məqsədi üçün yalnız 20,000 AZN -ə qədər olan hissə nəzərə alınacaqdır. Pərakəndə investorlar heç bir məhdudiyət olmadan rezident və qeyri-rezident şəxsləri əhatə edir.

• **2-ci səviyyə: Pərakəndə İnvestorlar (20,000 AZN -dən artıq):**

Əgər 1-ci səviyyə üzrə yerləşdirilməyən səhmlər qalarsa (səhmlər tam şəkildə yerləşdirilməzsə), pərakəndə investorların 20,000 AZN məbləğindən yüksək olan sifarişləri yerləşdiriləcəkdir.

• **3-cü səviyyə: Digər investorlar:**

Əgər səhmlər 1-ci və 2-ci səviyyə üzrə tam şəkildə yerləşdirilməzsə, qalıq hissədə digər investorların sifarişləri yerləşdiriləcəkdir.

27.9. Bir şəxs tərəfindən abunə yazılışı zamanı verilən bir neçə sifarişlərin qəbul edilib-edilmədiyinin şərtləri

Təkliflər (bid-lər) və sifarişlərin maksimum sayı üzrə məhdudiyət (cap) nəzərdə tutulmur. Minimum sifariş həcmi 1 səhm təşkil edir.

27.10. Səhmlərin dəyərinin ödənilməsi və investorların səhmlərlə təchizatı qaydası

Abunə yazılışı dövründə investorlar tərəfindən verilmiş sifarişlərin dəyəri pulla (Azərbaycan manatı ilə) ödənilməlidir. Dəyəri ödənilməmiş sifarişlər qəbul edilmir. Yerləşdirmə müddəti ərzində investorlar qiymətli kağızların dəyərini "PAŞA BANK" ASC-də bu məqsədlə Bankın adına açılmış müvəqqəti cari hesabına köçürməlidirlər. İcra edilmiş sifarişlər üzrə səhmlər Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzi tərəfindən idarə olunan depozitar sistemində investorların adına açılmış depozit hesablarına köçürülür və orada emissiyanın yekunları barədə hesabat maliyyə bazarına nəzarət edən orqan (Mərkəzi Bankı) tərəfindən təsdiq edilənədək dondurulur. Müvafiq hesabat təsdiq edildikdən sonra səhmlər dondurulmadan azad edilir və tədavülə buraxılır.

Səhmlərin yerləşdirilməsi nəticəsində cəlb olunmuş pul vəsaitlərindən istifadəsinə yalnız maliyyə bazarına nəzarət edən orqan (Mərkəzi Bankı) tərəfindən emissiyanın və kütləvi təklifin yekunları haqqında hesabat təsdiq edildikdən sonra yol verilir.

27.11. Üstünlük hüququnun istifadəsi qaydası və bu hüquqdan istifadə olunmadıqda bunun nəticələri barədə məlumat

Səhmlərin emissiyası barədə səhmdarların ümumi yığınağının qərarına uyğun olaraq mövcud səhmdarların yeni buraxılan səhmləri almaq üzrə üstünlük hüququndan imtina edilmişdir. Buna görə də yeni buraxılmış səhmlər kütləvi təklif yolu ilə təklif olunur.

27.12. Potensial investorların müxtəlif kateqoriyaları barədə məlumat

Potensial investorların kateqoriyaları (fiziki şəxslər, institusional investorlar və s.) barədə ümumi məlumat təqdim edilir. Səhmlər kütləvi təklif yolu ilə yerləşdirildiyi üçün əlavə məlumat mövcud deyil.

27.13. Səhmlərinin satışının başlanması barədə investorlara bildirişlərin göndərilməsi qaydası və satışın xəbərdarlıq edilməzdən öncə başlama bilib-bilməməsi barədə məlumat

Səhmlərə abunə yazılışı Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən səhm emissiyasının dövlət qeydiyyatından sonra başlanğıc və bitmə tarixləri göstərilməklə elan ediləcək və abunə yazılışı müddəti 3 (üç) aydan artıq olmayacaqdır. Abunə yazılışının başlanğıc və bitmə tarixləri emitentin və əsas anderrayter "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" QSC-nin o cümlədən ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti" QSC, "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC-nin rəsmi internet səhifələrində, həmçinin kütləvi informasiya vasitələrində elan ediləcəkdir. Bu elanlar edilməmişdən əvvəl abunə sifarişləri qəbul edilə bilməz. Abunə yazılışı müddəti başa çatdıqdan sonra təxminən 12 (on iki) iş günü ərzində səhmlər Bakı Fond Birjasının ticarət platformasında ticarətə başlayacaqdır. Yerləşdirmənin başlanğıc və bitmə tarixləri barədə məlumat "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" QSC, "ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti" QSC, "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC tərəfindən öz internet səhifələrində və kütləvi informasiya vasitələrində dərc ediləcəkdir.

27.14. Emitentin məlumatlarına əsasən yerləşdirilən səhmlərdə əhəmiyyətli iştirak payına malik səhmdarlar, emitentin idarəetmə və nəzarət orqanlarının üzvləri və ya təklifin 5%-dən artıq hissəsini əldə etməyi planlaşdıran şəxslər barədə məlumat

Səhmlər kütləvi təklif yolu ilə yerləşdirildiyi üçün belə məlumat mövcud deyil.

27.15. İnstitusional və pərakəndə investorlar və emitentin işçiləri üçün təklifin hissələrə bölünməsi barədə məlumat

Səhmlər kütləvi təklif yolu ilə yerləşdirildiyi üçün belə məlumat mövcud deyil.

27.16. Yerləşdirmə zamanı bəzi investor qruplarına əvvəlcədən müəyyən olunmuş səhmlərin imtiyazlı alışıının təsviri, bu cür imtiyazlı alışı üçün ayrılmış səhmlərin faiz nisbəti və belə investor qruplarına daxil olma meyarları

Səhmlərin yerləşdirilməsi aşağıdakı bölgü ardıcılığı üzrə həyata keçiriləcəkdir:

• 1-ci səviyyə: Pərakəndə İnvestorlar (≤ 20,000 AZN):

Hər bir investor üzrə 20,000 AZN -ə qədər abunə yazılışı üzrə fərdi investorlara üstünlük veriləcəkdir. Bu kateqoriya çərçivəsində bölgü pərakəndə investorların geniş iştirakını və ədalətli münasibəti təmin etmək məqsədilə, tələb və tətbiq olunan tənzimləyici tələblər nəzərə alınmaqla həyata keçiriləcəkdir. Buna görə də investor 20,000 AZN -dən artıq abunə sifarişini təqdim etdikdə, həmin üstünlük məqsədi üçün yalnız 20,000 AZN -ə qədər olan hissə nəzərə alınacaqdır. Pərakəndə investorlar heç bir məhdudiyət olmadan (qanunvericilik ilə tənzimlənən allar istisna olmaqla) rezident və qeyri-rezident şəxsləri əhatə edir.

• 2-ci səviyyə: Pərakəndə İnvestorlar (20,000 AZN -dən artıq):

Əgər 1-ci səviyyə üzrə yerləşdirilməyən səhmlər qalarsa (səhmlər tam şəkildə yerləşdirilməzsə), pərakəndə investorların 20,000 AZN məbləğindən yüksək olan sifarişləri yerləşdiriləcəkdir.

• 3-cü səviyyə: Digər investorlar:

Əgər səhmlər 1-ci və 2-ci səviyyə üzrə tam şəkildə yerləşdirilməzsə, qalıq hissədə digər investorların sifarişləri yerləşdiriləcəkdir.

Hər bir mərhələdə (səviyyədə) toplanmış sifarişlərin (tələb) həcmi təklifdən az olarsa, hər bir investorun tələbini tam ödəməklə icra edilir və növbəti səviyyədə (mərhələyə) keçirilir. Hər hansı mərhələdə toplanmış sifarişlərin (tələblərin) həcmi təklifdən çox olarsa, təklif edilən səhmlərin sayının tələb olunan səhmlərin sayına olan nisbəti (əmsal) hesablanır və bu əmsal əsasında sifarişlər icra edilir. İcra zamanı tam səhm sayının formalaşması üçün yuvarlaqlaşdırma ehtiyac olarsa aşağı doğru yuvarlaqlaşdırma aparılır. Bundan sonra yaranacaq yuvarlaqlaşdırma qalığı, investorların sifarişlərinin icraya qəbul edilmə tarixi və vaxtı (əvvəlinci sifarişdən sonrakına doğru) nəzərə alınmaqla, yaranmış yuvarlaqlaşdırma qalığı bitənə qədər səhmlər bir-bir bölüşdürülməklə icra ediləcəkdir. Minimal səhmin sayı 1 (bir) olaraq müəyyən edilir.

Səhmlərin yerləşdirilməsi yuxarıda qeyd olunan bölgü nəzərə alınmaqla, "İnvestisiya qiymətli kağızlarına abunə yazılışı və yerləşdirilməsi haqqında" Qaydalara uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir.

Yekun yerləşdirmə zamanı yuxarıda əks olunan bölgü ardıcılığı ilə əhatə olunmayan hallar yaranarsa, Bank tərəfindən kapital bazarının daha da inkişafı prinsipinə xidmət edən məntiq əsasında qərarlar veriləcək.

27.17. Səhmlərin təklif qiyməti. Qiymət məlum olmadığı təqdirdə səhmlərin qiymətinin müəyyənləşdirilmə metodunu göstərməklə bu prosesdə iştirak edən və məsul olan şəxslər barədə məlumat

Səhmlərin təklif qiyməti abunə yazılışı müddətindən 5 (beş) iş günü əvvəl Emitent tərəfindən elan ediləcəkdir.

27.18. Satış qiymətinin açıqlanması qaydası

Səhmlərin təklif qiyməti abunə yazılışı müddətindən 5 (beş) iş günü əvvəl Emitentin internet sahifəsində və anderrayterlər tərəfindən elan ediləcəkdir.

27.19. Səhm alıcısının ödəməli olduğu vergi və xərclərin məbləği

Fiziki şəxslər tərəfindən ödənilən komissiya (xidmət haqları) Hesabın açılması:	Hesabın açılması:	----
	Milli Depozit Mərkəzi:	----
	Bakı Fond Birjası:	0.05% (həm emitent, həm də investordan tutulur)
	İnvestisiya şirkəti	0.05% (minimum 30 AZN)
Hüquqi şəxslər tərəfindən ödənilən komissiya (xidmət haqları) Hesabın açılması:	Hesabın açılması:	----
	Milli Depozit Mərkəzi:	----
	Bakı Fond Birjası:	0.05% (həm emitent, həm də investordan tutulur)
	İnvestisiya şirkəti	0.01% (minimum 50 AZN)

Səhm alıcısının alış etdiyi vaxtda vergi ödəmək öhdəliyi yaranmır. Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş halda və qaydada Emitent tərəfindən dividenddən ödəmə mənbəyindən vergi tutulur. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-2-ci maddəsinə əsasən 2023-cü il fevralın 1-dən etibarən 5 (beş) il müddətində Azərbaycan Respublikasının ərazisində rezident hüquqi şəxslər tərəfindən kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış səhmlər üzrə fiziki şəxslərə ödənilən dividend gəlir vergisindən azaddır.

Qeyd: Bu prospekt çərçivəsində həyata keçirilən səhmlərin ilkin kütləvi təklifi ilə əlaqədar investorların çəkdiyi xərclər Emitent tərəfindən qarşılır. Səhmlər yerləşdirildikdən sonra yarana biləcək hər hansı xərclər investor tərəfindən ödəniləcəkdir.

27.20. Səhmləri öhdəlik götürməklə və ya öhdəlik götürmədən yerləşdirən anderrayter barədə məlumat (ad, lisenziya nömrəsi, verilmə tarixi), xidmət haqqı

Öhdəlik götürmədən səhmlərin yerləşdirilməsi üçün təyin edilmiş anderrayterlər "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" ASC "ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti" QSC və "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC-dir.

Əsas anderrayter "PAŞA Kapital İnvestisiya Şirkəti" QSC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 04.08.2025-ci il tarixli, İSN/L-640/2016 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir. Hüquqi ünvan: **AZ1065, Bakı şəhəri, Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza Biznes Mərkəzi**

Anderrayter "ABB-İnvest İnvestisiya Şirkəti" QSC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 18.09.2020-ci il tarixli, İŞ-05 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir. Ünvan: **Bakı şəhəri, Cəfər Cabbarlı küçəsi 609**

Anderrayter "Unicapital İnvestisiya Şirkəti" ASC qiymətli kağızlar bazarında əsas və köməkçi investisiya xidmətləri göstərən, 08.01.2016-cı il tarixli, İSN/L-30/2016 nömrəli müddətsiz lisenziyaya malik peşəkar investisiya şirkətidir. Ünvan: **AZ1065, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza Biznes Mərkəzi**

28. Ticarətə buraxılma və onun tənzimlənməsi

28.1. Səhmlərin tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılması barədə emitent tərəfindən müraciətin edilməsinin nəzərdə tutulub-tutulmaması barədə məlumat etmək niyyəti barədə məlumat. Belə bir müraciətin edilməsi nəzərdə tutulduğu halda səhmlərin ticarətə buraxılacağı tənzimlənən bazar barədə məlumat və ticarətə buraxılmanın şərtləri

Emitent tərəfindən abunə yazılışı başlanmazdan əvvəl Birjada ticarətə qəbula icazə alınacaqdır və abunə yazılışının başlanmazdan ən azı 2 (iki) iş günü əvvəl Birjaya (elektron məktub və ya kağız daşıyıcıda) bildiriləcəkdir. Abunə yazılışı başa çatdıqdan sonra 2 (iki) iş günü ərzində səhmlərin yerləşdirilməsinin başlanması tarixi barədə məlumatı Birjaya təqdim ediləcəkdir. Qeyd olunan məlumatlar (abunə yazılışının başlanması və başa çatdıqdan sonra yerləşdirmənin başlanması) Birjaya daxil olduqdan 1 (bir) iş günü ərzində Birjanın rəsmi internet sahifəsi olan www.bfb.az vasitəsilə ictimaiyyətə açıqlanır.

28.2. Emitentin qiymətli kağızlarının ticarətə buraxıldığı tənzimlənən bazarlar barədə məlumat

Səhmlərin Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşdirilməsi planlaşdırılır. İnvestor kimi həm rezident, həm də qeyri-rezident şəxslər çıxış edə bilərlər. "Bakı Fond Birjası" (BFB/BSE) Səhmdar Cəmiyyəti 7 avqust 1997-ci ildə yaradılmışdır. 25 oktyabr 1999-cu ildə birja "Bakı Fond Birjası" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti kimi yenidən təşkil edilmişdir. Yaradıldığı vaxtdan etibarən BFB Azərbaycan kapital bazarlarında yeganə təşkil olunmuş birja olmuşdur. O, Azərbaycan Respublikasının ərazisində qiymətli kağızlar və törəmə maliyyə alətləri ilə ictimai ticarətin təşkilatçısı kimi fəaliyyət göstərməyə imkan verən Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən verilmiş müddətsiz 5 nömrəli lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir. BFB yarandığı vaxtdan bəri Azərbaycan kapital bazarlarında yeganə təşkil olunmuş birja olaraq qalır.

- Ünvan: City Point Biznes Mərkəzi, Cəlil Məmmədquluzadə küçəsi, 102A, Bakı, Azərbaycan
- Əlaqə nömrəsi: (+994 12) 498 98 20

Bakı Fond Birjasının fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, Azərbaycan Respublikasının "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Qanunu, digər müvafiq normativ hüquqi aktlar, habelə BFB-nin nizamnaməsi və daxili qaydaları ilə tənzimlənir.

28.3. Market meyker(lər) barədə məlumat (olduqda)

Bazar şəraitini nəzərə alaraq, Emitent səhmlərin likvidliyinin qorunması məqsədi ilə marketmeyker təyin edə bilər. Bu barədə Bakı Fond Birjasının internet sahifəsində və market meyker(lər) tərəfindən məlumat açıqlanacaqdır.

28.4. Səhmlərin qiymətin sabitləşdirməyə yönəlmiş əqdlərin bağlanması nəzərdə tutulduğu halda aşağıdakılar qeyd olunmalıdır:

Sabitləşmənin həyata keçirilə bilməsi barədə məlumat

Bankın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş orqanın qərarı əsasında səhmlər qiymətin sabitləşdirilməsi məqsədilə geri alınə bilər. Sabitləşdirmə "İnvestisiya qiymətli kağızlarının qiymətinin sabitləşdirilməsi haqqında" Qaydalara uyğun həyata keçirilir. Qiymətin sabitləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Qiymətli kağızlar kütləvi təklif yolu ilə yerləşdirildikdən sonra onların qiymətinin sabitləşdirilməsi həmin qiymətli kağızların emitent və ya anderrayter tərəfindən alınması yolu ilə həyata keçirilir.

Sabitləşdirmənin həyata keçirilməsi müddətinin və sonu

Bu məlumat Bakı Fond Birjası və anderrayterlər tərəfindən açıqlanacaqdır.

Minimum və maksimum qiymət hədləri

Bu məlumat Bakı Fond Birjası və anderrayterlər tərəfindən açıqlanacaqdır.

29. Təklif olunan səhmlərin sahibləri barədə məlumat

Belə məlumat mövcud deyil.

29.1. Təklif olunan səhmlərin mülkiyyətçilərinin adı və ünvanı, eyni zamanda onlar ilə emitent arasında son üç il ərzində olan münasibətlərin xarakteri

Belə məlumat mövcud deyil.

29.2. Səhmdarlara məxsus olan təklif edilən qiymətli kağızların sayı və növü

Belə məlumat mövcud deyil.

29.3. Emitent ilə səhmdar arasında müəyyən olunmuş müddət ərzində həmin səhmdara məxsus səhmlərin satılmaması haqqında olan müqavilələr barədə məlumat (iştirak edən tərəflər; müqavilənin qısa məzmunu və istisnalar; müqavilənin bağlanma müddəti)

Belə razılaşmalar mövcud deyil.

30. Emissiya xərcləri

30.1. Emissiyanın həyata keçirilməsindən nəzərdə tutulan xərclər və cəlb olunacaq vəsaitlərinin xalis məbləği

“PAŞA Bank” ASC tərəfindən səhmlərin emissiyası və yerləşdirilməsi ilə bağlı xərclər və cəlb ediləcək vəsaitin təxmini xalis məbləği barədə məlumat:

Emissiya prospektinin dövlət qeydiyyatı üzrə rüsum:	1,200 AZN (yalnız emitent tərəfindən ödənilir)
Anderrayterə ödəniləcək xidmət haqqı:	0.5% (listingdə olan səhmlərin bazar qiymətinə uyğun olaraq)
Emitent (satıcı tərəf) tərəfindən Bakı Fond Birjasında səhmlərin yerləşdirilməsi üçün ödəniləcək xidmət haqqı (ticarətə qəbul haqqı və listing haqqı):	2,500 AZN 5,000 AZN

Milli Depozit Mərkəzində səhmlərin saxlanması və reyestr xidmətləri ilə bağlı olaraq, emitent hər bir xidmət üzrə ayrıca olmaqla səhmlərin nominal dəyərinin 0.02%-i həcmində (minimum 50, maksimum 5,000) ödəniş edir. Bu rüsumlar emissiyadan əvvəlki vəziyyətə əsasən maksimum həddə çatdığı üçün yeni emissiyada həmin xidmətlər üzrə əlavə xərc yaranmayacaqdır.

Yerləşdirmə nəticəsində cəlb olunacaq vəsaitlərin ehtimal olunan məbləği (nizamnamə kapitalı) nominal dəyər üzrə 18,658,520 AZN təşkil edəcəkdir. Səhmlərin emissiyası və yerləşdirilməsi ilə bağlı xərcləri nəzərə almaqla əldə olunan xalis məbləğ 18,521,076 AZN təşkil edəcəkdir.

31. Payın azalması

31.1. Yeni səhm təklifi nəticəsində mövcud səhm mülkiyyətçilərinin paylarında olan dəyişmə ehtimalları

Səhmlər kütləvi təklif yolu ilə təklif olunur. Yeni səhm təklifi nəticəsində 932,926 səhm tam yerləşdirildiyi halda gözlənilən dəyişikliklər aşağıdakı kimi olacaqdır:

Səhmdarın adı	Mövcud səhmlərin faizi	Gözlənilən səhmlərin faizi
PAŞA Holding MMC	56.8195%	53.9785%
Bless MMC	28.1796%	26.7706%
Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev	9.9944%	9.4946%
Mir Camal Hafiz oğlu Paşayev	5.0066%	4.7562%
Yeni Səhmdarlar	-	5%
Cəmi	100%	100%